၄၇

၁၄-အိန

ခန္ဓာဥာဏ်ရောက်

တရား

ကျေးဂူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရား၏
ဥပနိဿယအတိုင်း ရေးသားထုတ်ဝေသည်

ကျေးဇူးတော်ရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးပုံတော်

ကျေးဇူးတော်ရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရား၏ ဥပနိဿယအတိုင်း
မိုးကုတ်ဝိပဿနာ တရားစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ် ပြန့်ပွားရေး
အဖဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသံဒိုင် ပြုစုရေးသားသော

ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ် ဒေသနာတော်

ယင်း၏ လည်ပုံ, ဖြတ်ပုံ, အမျိုးမျိုးကို သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊
သဿတဒိဋ္ဌိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပွားပုံ၊ ယင်းတို့ ခွာပုံခွာနည်း
များ၊ ဝေဒနာနုပဿနာနှင့် စိတ္တာနုပဿနာ ရှုပွားပုံ
ရှုပွားနည်းများကို အခန့်းကဏ္ဍပေါင်း (၂၂) ခဲ့ပြီးလျှင်
နောက်ဆုံးဌ် သိမှတ်ဖွယ်ရာ အဖြာဖြာဟုခေါင်းစဉ်တပ်၍
ဗဟုသုတဖြစ်ကြစေရန် ရည်ရွယ်ပြီးလျှင်
ထည့်သွင်း ရိုက်နှိပ်ထားပါသည်။

ပထမအကြိမ်(၃၀၀၀)၊ဒုတိယအကြိမ် အုပ်ရေ(၅၀၀၀)
တတိယအကြိမ် ၁၉၆၇ ခု၊နိုဝင်ဘာလ၊အုပ်ရေ(၂၅၀၀)
စတုတ္ထအကြိမ် ၁၉၆၉ ခု၊ ဩဂုတ်လ၊ အုပ်ရေ(၆၀၀၀)
ပဉ္စမအကြိမ် ၁၉၇၂ ခု၊ နိုဝင်ဘာလ၊ အုပ်ရေ(၅၀၀၀)
ဆဋ္ဌမအကြိမ် ၁၉၇၇ ခု၊ ဇူလိုင်လ၊ အုပ်ရေ(၂၀၀၀)
သတ္တမအကြိမ် ၁၉၇၉ ခု၊ ဇွန်လ၊ အုပ်ရေ(၅၀၀၀)
အဋ္ဌမအကြိမ် ၁၉၈၃ ခု၊ မေလ၊ အုပ်ရေ(၅၀၀၀)
နဝမအကြိမ် ၁၉၈၅ ခု၊ ဧပြီလ၊ အုပ်ရေ(၅၀၀၀)
ဒသမအကြိမ် ၁၉၈၇ ခု၊ဖေဖော်ဝါရီ၊အုပ်ရေ(၂၀၀၀)
သောဒသမအကြိမ် ၁၉၉၀ ခု၊ဩဂုတ်၊အုပ်ရေ(၄၀၀၀)
ဒွါဒသမအကြိမ် ၁၉၉၁ခု၊ဖေဖော်ဝါရီ၊အုပ်ရေ(၃၀၀၀)
တေရသမအကြိမ် ၁၉၉၁၊အောက်တိုဘာ၊အုပ်ရေ(၃၀၀၀)
စုဒ္ဒသအကြိမ် ၁၉၉၂ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ၊အုပ်ရေ(၃၀၀၀)

ပဝါ-နှံ-း-စိုး-ဓ-ဖ-ဘ-ဉ်-စ-ဥ်-(-က-)

မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရား၏
ဝိပဿနာ တရားစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ် ပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့ချုပ်၏
မူပိုင် ဖြစ်သည်။
မည်သူမျှ ကူးယူထုတ်ဝေခြင်း မပြုရ။

❀

အကြိမ် — စုဒ္ဒသအကြိမ်
အုပ်ရေ — ၃၀၀၀
ခုနှစ် — ၁၉၉၂-ခု၊ ဇန်နဝါရီလ
တန်ဖိုး — ၁၈-ကျပ်။

အဖုံးခတ်ပုံ ပုံနှိပ်ခြင်း
ဟိန်းစိုးပုံနှိပ်တိုက်
ဦးအောင်ချို၊ (မြို-၀၀၃၁)
မိုးကုတ်ဝိပဿနာ တရားစဉ်နှင့်
လုပ်ငန်းစဉ်ပြန့်ပွားရေး အဖွဲ့ချုပ်၊
အမှတ် ၀၂၊ နတ်မောက်လမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့။
အတွင်းစာသား ပုံနှိပ်ခြင်း။ ဦးဇေးကို၊ (မြို-၀၁၄၀၄)
ဟိန်းစိုးပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၁၅၀၊
၃၃-လမ်း၊ ရန်ကုန်က တာဝန်ခံ
ပုံနှိပ်သည်။

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်
(၉၄/၉၁/၂)
စာအုပ်မျက်နှာဖုံး ခွင့်ပြုချက်အမှတ်
(၁၄၅/၉၁/၃)

မာတိကာ

			ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အပိုင်း	(၁)		ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်	၉
၂။	။	(၂)		စက်ဝိုင်းပုံသဏ္ဌာန်ကိုကြည့်ရန်	၁၅
၃။	။	(၃)		ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အကြောင်း	၂၄
၄။	။	(၄)		ဝေဒနာကနေ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်ပုံ	၃၂
၅။	။	(၅)		ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကစ၍ လည်ပုံ	၃၇
၆။	။	(၆)		ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးကနေ၍ ပတ်ပုံ	၄၀
၇။	။	(၇)		ဝိပဿနာ မရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အမြဲလှည့်နေပုံ	၄၁
၈။	။	(၈)		ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို အနုလောမနည်းဖြင့် ဝေဖန်ခြင်း	၄၄
၉။	။	(၉)		အဝိဇ္ဇာ တဏှာ အကြောင်းခံ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဝိုင်းပြေးခြင်း	၅၄
၁၀။	။	(၁၀)		ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကန့်ချိုး၍ ဒေါက် ဖြုတ်ပြီး ပဒေါင်းဝင်ရိုးဖြုတ်နည်း	၆၀
၁၁။	။	(၁၁)		ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အတိုင်းသွားလျှင် အကန့် လမ်းသွားသည်နှင့်တူခြင်း	၆၈

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၂။	(၁၂) ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ် ပဋိလောမဒေသနာ နောက်ဆုတ်တွေး တရား	၇၉
၁၃။	(၁၃) သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းနှင့် အပြစ်ကြီးပုံ	၉၄
၁၄။	(၁၄) သဿတနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအကြောင်း	၁၁၀
၁၅။	(၁၅) သတိပဋ္ဌာန် အားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်း	၁၂၂
၁၆။	(၁၆) စိတ္တာနုပဿနာကို ဖိ၍ အရေး တကြီး အဓိကထား၍ ဟောခြင်း	၁၂၆
၁၇။	(၁၇) ဒိဋ္ဌိဖြုတ်နည်း နိဿရဏည်း	၁၃၆
၁၈။	(၁၈) သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြုတ်နည်း	၁၄၂
၁၉။	(၁၉) စိတ္တာနုပဿနာ စိတ်(၁၃)မျိုးကို ရှုနည်း	၁၅၄
၂၀။	(၂၀) ရဟန္တာကြီး ဓလေးပါးနှင့် ပုထုဇဉ် ရဟန်းအကြောင်း	၁၆၈
၂၁။	(၂၁) ဝေဒနာနုပဿနာ ရှုပုံးနည်း	၁၈၂
၂၂။	(၂၂) သိမှတ်စရာ အဖြာဖြာ	၂၀၆

ဖနှစ်ခဲ့ ၁၃၂၇-ခု
သီတင်းကျွတ်လဆန်း ၉-ရက်။

သို့

ဥက္ကဋ္ဌကြီး

မိုးကုတ်ဝိပဿနာအဖွဲ့
အမှတ်—၃၃၊ ဆင်းဒွစ်လမ်း၊
ရန်ကုန်မြို့။

အကြောင်းအရာ။ ။မိုးကုတ် ဆရာဟော်ဘုရားကြီး ဟော
ကြားတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်
လည်လမ်းနှင့် ထွက်လမ်း တရားမျှားမှု
အကျဉ်းချုပ် ထုတ်နုတ်လျက် ပြည့်စုံ
စွာ ရေးသားပါရန် တောင်းပန် တိုက်
တွန်းခြင်းကိစ္စ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား....

အဋ္ဌကထာဆရာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ မထေရ်မြတ်သည်
မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံတွင်
အပါအဝင် ဖြစ်သော သဂါထာ ဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော်မှ
လိုရင်း အကျဉ်းချုပ်....

စုဒ္ဓသအကြိမ်

အမျှဝေ

ဝ ဝ

သလေ ပတ္ထဝယ နရော သပညော၊
စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။
အတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊
သော ဣမံ ဝိဇဋယေ ဇဋံ။

ဟူသော ဂါထာ တစ်ပုဒ်ကို ထုတ်နုတ်လျက် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် ဟူသော အမည်ဖြင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များ ဖတ်ရှုပွားများကာ အရိယာ ဖြစ်ကြပါစေခြင်း အလို့ငှာ ဖွင့်ပြ ရေးသားထား တော်မူဘိသကဲ့သို့၊ ထို့အတူပင် ဥက္ကဋ္ဌကြီးသည်လည်း ကျေးဇူးရှင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟော ကြားတော်မူအပ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်လမ်းနှင့် ထွက်လမ်း တရားများမှ လိုရင်းအကျဉ်းချုပ်ကို ထုတ်နုတ်လျက် (ပဋိစ္စ သမုပ္ပါဒ် လည်လမ်း ထွက်လမ်း တရားတော်) ဟူသော အမည် ဖြင့် ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖတ်ရှုပွားများကာ အရိယာ ဖြစ်ကြ ပါစေခြင်း အလို့ငှာ တိုတိုစေ့စေ့ စာတစ်အုပ်နှင့် အဓိပ္ပာယ် ပြည့်စုံစွာ ရေးသားပါရန် လေးမြတ်စွာ တောင်းပန် တိုက်တွန်း အပ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဝင်—ဆရာထွန်း
(၄-၁၀-၆၅)

.... ၊ ....

စုဒ္ဓသဒ္ဓါကြိမ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်

နမော ဗုဒ္ဓါယ သိဒ္ဓမ်

နိဒါန်း။ ။ဗုဒ္ဓဝင် ဆရာထွန်းသည် စာရေးသူအား အဘိဓမ္မာသင်ကြားပြသပေးခဲ့ဖူးသော ဆရာဖြစ်သည့်ပြင် လောကုတ္တရာ မျက်လုံးကိုလည်း ဖွင့်ပေးသော ပထမဆရာ ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းဆရာကြီး၏ ကျေးဇူး ဥပကာရများလှပါ၏။

မိုးကုတ်ဝိပဿနာတရားစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အဖွဲ့မှ ရိုက်နှိပ်သော မိုးကုတ်ဝိပဿနာ တရားစာအုပ်များကိုလည်း မျှားသောအားဖြင့် ထိုဆရာကြီးပင် တည်းဖြတ်ပေးခဲ့ပါသည်။

တစ်နေ့သောအခါ စာရေးသူအား နှုတ်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ စာအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်တွေထဲမှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာသည် ဝိပဿနာ ယောဂီများအဖို့ အထူးသိသင့် သိထိုက်သော တရားဖြစ်သည်။ ဉာတပရိညာ စခန်း၌ အလွန်အရေးပါလှသော တရားဖြစ်သည်။ သို့အတွက် အလွန်အလွန် သိသင့် သိထိုက်လှသော တရားဖြစ်သည်ဟု ပြောလိုပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောတော်မူသော တရားများမှာလည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် သစ္စာတရားများသာ ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ကျယ်ဝန်းစွာ ဟောတော်မူထားသော တရားတော် ဖြစ်သည့်ပြင် ရက်စဉ်, နေ့စဉ် ဟောရက်အစဉ်အတိုင်း ဟောတော်မူထားသော တရားများဖြစ်ပါသဖြင့်

တရားနာကြားသူမျှားမှာလည်း ရက်ဆက် နာကြားနိုင်မှ သော်လည်းကောင်း၊ တရားစာအုပ် ဖတ်ကြားသူ မျှားသည်လည်း အမှတ်စဉ် (၁)က စပြီး လိုက်နိုင်မှသာလျှင် လည်ပုံ, ဖြတ်ပုံ, စသည်တို့ကို ထိုက်တန်သလောက် နားလည် သဘောပေါက် တန်သလောက် သဘောပေါက်၍ နားလည်နိုင်ကြမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မကျဉ်း—မကျယ် ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ် လည်ပုံ,ဖြတ်ပုံ ထွက်မြောက်ပုံတို့ကို တစ်အုပ်တည်းနှင့် ပြည့်စုံအောင် တိုတိုနှင့် စေ့စေ့ စာအုပ်တစ်အုပ် ပြုစုရေးသားပါဟု တိုက်တွန်းပါသည်။

စာရေးသူသည် ဆရာကြီး ဦးထွန်း တိုက်တွန်းချက် အရ ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ် လည်ပုံ, ဖြတ်ပုံကို စာတမ်း တစ်စောင်အဖြစ် ရေးသားဖို့ မဇရေးသားဖို့ အတန်တန် အဘက်ဘက်မှ စဉ်းစား ခဲ့သည်။ စဉ်းစားသည် ဆိုသည်မှာ ပရိသတ်အား လုံး အကြိုက် ရေးရန် မလွယ်ကူလှခေါ့။ သို့နှင့် ရေး၍ ဟန်မှ ဟန်ပါ့မလား ဆိုသော ဆုတ်နစ်သောစိတ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် စာရေးသူသည် ငယ်စဉ်အခါက ပိဋကတ်သုံးပုံ, စသော ကျမ်းကြီး, ကျမ်းခိုင်မျှားကိုသင်ကြား ခဲ့ခြင်း မရှိသည်က တစ်ကြောင်း၊ အရေးအသားဘက်၌လည်း စာရေးဆရာအလုပ်ကို မကျမ်းကျင်၊ မိုးကုတ်ဝိပဿနာတရား စာအုပ်မျှားမှာ နိဒါန်းရေးထားသည်ကလဲ၍ အခြားစာအုပ် စာတမ်းမျှား ရေးဖူးရေးစလည်းမရှိခဲ့။ ထို့ပြင် ကြောက်စရာ အကောင်းဆုံး အချက်တစ်ချက်မှာကား မိမိက မည်မျှပင် ဓမ္မ ဓိဋ္ဌာန်သဘောဖြင့် စေတနာသန့်သန့်ကြီးနှင့် ရေးသားသော်

လည်း ရှေ့အစွန်း နောက်အစွန်း စသည်ဖြင့် အထင်အမြင်လဲမှားမှုများမှ လွတ်အောင် သတိကြီးစွာ ထားရပေဦးမည် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ရုံဖန်ရုံခါ ရေးသားလိုသော စိတ်စေတနာ ပေါ်ပေါက်သည်။ ရုံဖန်ရုံခါ ရေးသားခြင်း မပြုလိုသော ဆုတ်နစ်သောစိတ် ဝင်လာသည်။ ဤသို့နှင့် တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက် လွန်ဆွဲသလို ဟိုဘက်,ဒီဘက် လှုပ်ယှက် သောင်မတင် ရေမကျ ရှိခဲ့သည်။ ကျမ်းတစ်စောင်တစ်ဖဲ့ ပြုစုသည်၊ ရေးသားသည် ဆိုသည်မှာ လွယ်ကူလှသော အလုပ်မဟုတ်ဟူ၍ သဘောပေါက် မိသည်။

ထိုထက်မလွယ်ကူသည်မှာ ခက်ခဲခြင်း နုက်နဲခြင်း လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒါကို ပြုစုရေးသားရမည် ဖြစ်သော တာဝန်ကြီးပင်ဘည်း။

ထို့ထက်ပို၍ မလွယ်ကူသည်မှာ (၀၂) ခက်ခဲသည်မှာ ... ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒါ လည်ပုံမျှ မဟုတ်၍ ဖြတ်ပုံနှင့် ထွက်မြောက် ကြောင်းကိုပါ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သဘောပေါက်အောင် ပြုစုရေးသားရမည်ဆိုရာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာကို စီရင်ရေးသား တော်မူခဲ့သော အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီး သည်ပင် လျှင် သမုဒ္ဒရာပြင်ကျယ် ရေပင်လယ်၌ ယုန်ငယ်ခြေထောက်၍ မမိသကဲ့သို့ ညည်းညူတော်မူရှာသည်။

စာရေးသူသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒါ တရားသဘောကို ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် အလုပ်သဘောနှင့် ဟပ်၍ သဘောပေါက်သူ နားလည်ထားသူ ဖြစ်သည်ဆိုသည့် အချက်ကိုကား ဝန်ခံနိုင်

ပါ၏။ သို့ရာတွင် မိမိနားလည် သဘောပေါက်သလို သူတစ်ပါး နားလည် သဘောပေါက်၍ ခန္ဓာ ဉာဏ်ဆောက်အောင် ပြုစုရေးသားရန်မှာ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးကဲ့သို့ ဉာဏ်ပညာ ကြီးကျယ်လှသော ပုဂ္ဂိုလ်မှသာလျှင် စွယ်စုံ ဖြစ်နိုင်ပေမည်။

စာရေးသူသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကြီးမားလှသော ဉာဏ်တော်ကို အစိတ်တစ်ရာစိတ်၍ တစ်စိတ်မျှ လက်လှမ်းမီနိုင်သော သူတစ်ယောက် မဟုတ်ရကား ရေးသားပြုစု၍ ဟန်မှ ဟန်ပါ့မလားဟူသော ဆုတ်နစ်သောစိတ် တစ်ဖန် ထပ်၍ဝင် လာပြန်သည်။ တစ်ဖန် မရေးဖြစ်, ရေးဖြစ်အောင် နောက်မှ နေပြီး လှုံ့ဆော်၍ တပ်လှန့်ပေးလိုက်သော အချက်များ ဉာဏ်ဝဋ်၌ ကွက်ခနဲ ပေါ်လာပြန်သည်။ ယင်းမှာ အခြားမဟုတ်၊ ယခုခေတ်ကို ဝိပဿနာခေတ်ဟု ဆိုကြသည်။ ဤသို့ဆိုကြသော်လည်း ဤ ဝိပဿနာခေတ်မှာ အမှန်အားဖြင့် ဝိပဿနာနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား သစ္စာတရား ဒွန်တွဲ၍ သွားရမည်သာ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ဒွန်တွဲ၍သွားမှသာလျှင် သဘာဝကျ၍ လမ်းမှန်ရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ယခုအခါ ထိုတရားနှစ်ပါးသည် ဇာတ်မြုပ်၍ နေတော်မူကြသလားမသိ၊ အဟော, အပြော, ဒေါပြ, အသ အလွန်ပင် နည်းပါးကြသည်ကို တွေ့မြင်ရပေသည်။

ထိုမှတစ်ပါးလည်း ပရိညာ ၃- ပါးရှိသည့်အနက် ဉာတပရိညာကို ရှေထားရမည်ဖြစ်ရာ ယခုအခါ များသောအားဖြင့် တီရဏပရိညာကို ရှေ့ထားလျက် ရှိကြသည်သာ တွေ့ရ၍

ရွှေနောက် အစဉ်လဲလျက် ရှိပြန်သည်။ ဝိပဿနာ အလုပ်မှာ ခုန်ပြီး ကျော်ပြီး လုပ်၍ လိုရာခရီး မရောက်နိုင်ချေ။

မြန်မာပြည်တွင် ရိပ်သာ မြောက်များစွာ ရှိကြရာ မိမိနည်းနှင့် အားလုံး ကောင်းသည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ မိမိတို့ အကောင်းဆုံးဟု ယုံကြည်ပြီး စေတနာကောင်းတွန့်သာ လုပ်ကြ, ကိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ အထူးပင် ချီးကျူးဖွယ်ကောင်းပေသည်။ စာရေးသူအနေနှင့် မျှားစွာပင် ချီးကျူးပါ၏။

လောကတွင် ချွတ်ယွင်းချက်ဆိုသည်မှာ ဘယ်နေရာ ဘယ်ဌာနမှာမှ ကင်းနိုင်သည်ဟူ၍ မရှိနိုင်ရကား ကောင်းသထက် ကောင်းပါစေ။ တစ်မက်, တစ်ဖိုလ် လျှင်မြန်စွာ ရကြပါစေ ဆိုသော မနောပုဗ္ဗင်္ဂမစေတနာ အရင်းခံ၍ ပြောဆိုရေးသားဝေဖန်ရပါလျှင် ယောဂီများသည် ဉာတပရိညာနှင့် ဒိဋ္ဌဖြုတ်မှု ရှေ့ထားရပေလိမ့်မည်။ ယင်းပြင် ဤသို့ ဉာတပရိညာနှင့် ဒိဋ္ဌဖြုတ်ပေးမှု ပြုနိုင်သည်မှာ မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်ကဖြစ်စေ၊ မိမိတို့၏ ဆရာသမားကဖြစ်စေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာကို နားလည်ရန် လိုပေသည်။ ဤဒေသနာကို နားမလည်ပါက ဒိဋ္ဌကို ဉာတပရိညာနှင့် မမှာနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် ယောဂီသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သစ္စာနှင့်တွဲ၍ နားလည်ထားမှသာလျှင် မိမိတို့ ဉာဏ်မှာ ဒိဋ္ဌကို အသိနှင့် ဖြုတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ဆရာရော တပည့်ပါ နှစ်ဦးနှစ်ဝ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရေလည်စွာ သင်ကြားပေဟာပြ၍ ယောဂီ၏ အာသီဉာဏ်မှာ

ရှင်းလင်းမှု ဉာတပရိညာနှင့် ဒိဋ္ဌိကို ဖြုတ်မှုသည်သာလျှင် အဓိက လိုရင်း ပုဗ္ဗကရဏကိစ္စ အစစ်ကြီးဖြစ်ပေသည်။

ယခုလက်ရှိ ဖြစ်ရပ်အခြေအနေမှာ ဤအတိုင်း ဖြစ်ကြလျှင် အလွန် ကျေးဇူးဥပကာရ များကြပေမည်။ သို့သော် ဤဖြစ်စဉ်မျိုး အလွန်ပင် နည်းပါးလှပါသည်ဟု ကြံုးသိရပါသည်။ သို့ပါ၍ ရဟန်းတော်ဖြစ်စေ၊ လူဖြစ်စေ ကမ္မဋ္ဌာန၊ စရိယ ဆရာသမား များသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်ကို ဖိ၍ ဟောကြား ပြသပြီး ပေးတော်မူကြပါဟု ဤစာတမ်းက နေပြီး ရိုသေလေးစားစွာနှင့် အနှုးအညွတ် တောင်းပန်အပ်ပါသည်။ ဆရာတော်အရှင်မြတ်များ ဖြစ်ကြပါမူကား ရိုသေစွာ ရှိခိုး တောင်းပန်၍ တိုက်တွန်းအပ်ပါကြောင်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ဒေသနာ လည်ပုံ,ဖြတ်ပုံကို သေသေချာချာ လေ့လာကျင့်သုံး အား ထုတ်သူများသည် ပိဋကတ် စာအုပ်ဆိုင် များတွင် ဝယ်လို၍ တကယ်ရှာလျှင် တကယ်ရှားမှန်း သိရပါသည်။ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ဒီပနီ တစ်ခုသာလျှင် ဟံသာဝတီ စာပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်၍ စျေးပေါပေါနှင့် ဝယ်၍ ရနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အခြား တစ်အုပ်တလေရှိသည်မှာလည်း စျေးကြီးလှ၍ လူတိုင်းမဝယ် ဖတ်နိုင်ကြပါ။။ တချို့ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်က ဆုတ်ကြသော ပဋိစ္စ သမုပ္ပဒ်များကလည်း ပိဋကတ် စာအုပ်ဆိုင်များ၌ ရောင်းချ ခြင်း မရှိသဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်တရားစာအုပ် အတော်ရှားမှန်း သိရပါသည်။

စုဒ္ဓသအဂြိမ်

ထိုမှတစ်ပါး ဝိပဿနာ တရားပွဲများကို နာကြည့်လိုက်ပြန်သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် တရားတော်ကို အရိပ်အမြွက်မျှပင် ထည့်သွင်း ဟောပြောမှု မရှိသလောက် နှည်းပါးသည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ ဤမျှ အရေးပါသော တရားတော်သည် အလွန်ပင် မျက်နှာငယ်သောဘဝသို့ ရောက်ရရှာသည်။ ဝမ်းနည်းစရာပင်။ အမှန် ဖြစ်သင့်သည်မှာ ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် သဘောတရားကို ဝိပဿနာ အလုပ်နှင့်ဟပ်၍ ခန္ဓာကြော်ရောက် သိသူများလေ၊ ဒိဋ္ဌိကို ဉာတပရိညာနှင့် ပြုတ်သူများလေ ဖြစ်သည်။ ဒိဋ္ဌိကို ဉာတပရိညာနှင့် ပြုတ်သူများလေ၊ ဇဉ္ဉသောတာပန် ဖြစ်သူများလေဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ဝယ် ဤအတိုင်း များစွာ ဖြစ်စေလိုသော အာသာဆန္ဒပြင်းပြစွာ ရှိပါသည်။

ဤ အထက်ပါတွေ့ရသော အကြောင်း အချက်များသည် စာရေးသူအား မရေး မဖြစ်အောင် တိုက်တွန်း နှိုးဆော်၍ နောက်ဆုံး အနေဖြင့် တပ်လှန့် ပေးလိုက်သော အကြောင်း အထောက်အပံ့များပင် ဖြစ်ရာ ဤစာတမ်းကို ရေးသားရာ၌ အလုပ်ခွင်၌ မိမိထိုက်တန်သလောက် ရရှိထားသော ဘာဝနာ မဂ်ဉာဏ်ကလေးနှင့် ယင်းအပေါ်၌ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီး ပေးတော်မူသော အသိဉာဏ်ပါတဲ့၍ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ဒေသနာ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် တရားစာတမ်းကို (လည်ပုံနှင့် ထွက်မြောက်ပုံပါ) ယောဂီအပေါင်းတို့ အကျိုးငှာ ပြုစုရေးသားထိုက်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်၍ ၁၃၂၂-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း

စုဒ္ဓသအကြိမ်

၂-ရက်နေ့မှစ၍ ရေးသားရာ ယင်းနှစ် ပြဿိုလဆုတ် ၁၁-ရက်တွင် ပြီးစီး၍ အဆုံးသတ်ထားပါသည်။

ဤစာတမ်းကို ရေးသား ထုတ်ဝေခြင်းအားဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား တရားဖြင့် ကျေးဇူးဆပ် ကန်တော့ပါကြောင်း။

ဤ ပြုစုရေးသားမည်ဖြစ်သော စာတမ်းသည်လည်း သာမန် အရပ်သားတစ်ယောက် အနေဖြင့် ရေးသားခြင်းဖြစ်ရာ ရေးပုံသားပုံ အစပ်အဟပ် ရှေနောက် အစီအစဉ်တည့်သည်။ ဝါကျအထားအသို ညီညွတ်သည်။ ပုဒ်, ဗျည်း—စသော သဒ္ဒါနည်းကျသည်။ ရှေစကား, နောက်စကား အစီအစဉ် တည့်သည်ဟု မဆိုနိုင်ပါ။ စကားအသုံးအနှုန်းများလည်း သိမ်မွေ့၍ ပြေပြစ်ချင်မှပြေပြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဖတ်ကြားရာ၌ အထစ်အငေါ့ အနည်းငယ် ရှိချင်ရှိပေလိမ့်မည်။ စကားလုံးလည်း နှစ်ခါထပ် သုံးခါထပ်လည်း ပါချင်ပါပေလိမ့်မည်။ ချွတ်ယွင်းချက်များမှာ ကင်းစင်သည်ဟူ၍ ဝန်မခံနိုင်ပါ။ အရပ်သား တစ်ယောက် အနေအားဖြင့် စေးဦးပေါက် ကြိုးပမ်းမှုမျှသာဖြစ်သည်ဟူ၍ သည်းခံပြီး ဖတ်ကြားတော်မူကြပါမည့်အကြောင်း။

သို့ရာတွင် အရေးအကြီးဆုံးအချက်ကိုမူ ဝန်ခံနိုင်ပါ၏။ ထို အချက်သည် အခြားမဟုတ်။ ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်များနှင့် သော်လည်းကောင်း၊ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး၏ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော "မှ" လမ်းစဉ်နှင့် သော်လည်းကောင်း၊ ချွတ်ချော် တိမ်းစောင်းခြင်းမရှိသော အချက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

ဆရာတော်ကြီး၏ ဥပနိဿယနှင့် တစ်သဝေမတိမ်း တစ်သဘောတည်း၊ တစ်ထပ်တည်းကျသည်ဟူ၍ ဝန်ခံနိုင်ပါသည်။

အထူးမှာကြားချက်။ ။ဤစာတမ်းကိုမဖတ်ခင် သတိပေးလိုသည်မှာ—ဤစာတမ်းသည် တများစဉ်အတိုင်း ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ရာ ခါးလယ်မှချီး၍ ဖတ်ကြားခြင်း၊ ကျော်လွှားဖတ်ကြားခြင်း၊ ခုနှစ်ဖြတ်ကြားခြင်းမပြုဘဲ အစဉ်အတိုင်း နိဒါန်းကစပြီး ဖတ်သွားကြမှသာ ပို၍ တရား၏ တန်ဖိုး အပြည့်အဝ ခံစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းပြင် စိတ်အေး,လက်အေး ရှိသည့် အခါ များဌသာအချိန်ယူ၍ ဖတ်ကြားစေလိုပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ဤ ခက်ခဲနက်နဲလှသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာစဉ်ကို လည်းကောင်း၊ လည်ပို့,ဖြတ်ပိုက်ို လည်းကောင်း၊ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သိရှိပြီးလျှင် ကိုယ်တွေ့ကျင့်သုံးနိုင်၍ တရားတော်၏ အရသာကို တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့် ခံစားနိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ဦးသံဒိုင် (ဥက္ကဋ္ဌ)
မိုးကုတ်ဝိပဿနာ တရားစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်
ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့ချုပ်။
အမှတ် ဂ၂-နတ်မောက်လမ်း၊ ရုန်ကုန်မြို့။

စိတ္တာနုပဿနာရှုပွားနည်း

၁။ မြင်စိတ်
၂။ ကြားစိတ်
၃။ နံစိတ်
၄။ စားစိတ်
၅။ ယားနာ ကောင်းစိတ်
} အပြင်ဖြစ်သည် ၅-ယောက်

၁။ လောဘစိတ်
၂။ ဒေါသစိတ်
၃။ မောဟစိတ်
၄။ အလောဘစိတ်
၅။ အဒေါသစိတ်
၆။ တွေးစိတ်တောစိတ်
} အတွင်းဖြစ်သည် ၆-ယောက်

၁။ လေကိုထုတ်သောစိတ်
၂။ လေကိုသွင်းသောစိတ်
} အိမ်သည်စိတ် ၂-ခု

သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါယာမ၊
သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊

ဂုဏ်း(၅)ခုသည် ရှုတတ်သော တရားများဖြစ်၏။

ရှုပုံနည်းစနစ်မှာ အိမ်သည်ကို အမြဲထား၍ ဖြစ်ပျက်ရှုပါ။ အပြင်ဖြစ်သည်၊ အတွင်းဖြစ်သည်ပေါ်လျှင် ပေါ်ရာကို ရှုပါ။

ဖြစ်သည်မပေါ်ပါက အိမ်သည်ကို အမြဲရှုပါ။ ရှုရမှာသည် လေကိုသွင်းသောစိတ်၊ လေကိုထုတ်သောစိတ်များ ဖြစ်သည်။ ဝင်လေ, ထွက်လေ မဟုတ်ပါ။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်

❀

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ သာသနာတော်ဝယ် သစ္စာလေးပါး တရားတော်သည် အဓိကအဓိကဆုံးသော တရားတော် ဖြစ်၏။ ထိုနည်းတူစွာပင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော် သည်လည်း အလွန်ပင်အရေးပါလှသော တရားတော် ဖြစ်ပေသည်။

သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်, ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် တို့သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုမိမိတို့ဆုံဖူးရာ အဆင့်အတန်းအလျောက် ဖြတ်တောက်နိုင်မှသာ သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်, ရဟန္တာ စသည်ဖြင့် တက်လှမ်းနိုင်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သံသရာကြီးကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်တောက်တော်မူသောကြောင့်ပင် ဘုရား အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ဝိပဿီအစရှိသော မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့သည် ဘုရားမဖြစ်မီ ဘုရားအလောင်းတော်ဘဝ၌ ကျ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို အပြန်ပြန်အလှန်လှန် အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အဝကနေ

အဆုံး၊ အဆုံးကနေ အစ, ထိအောင် အနုလောမ နည်းအားဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပဋိလောမနည်းအားဖြင့်သော် လည်းကောင်း၊ ဆင်ခြင်တော်မူ၍ သံသရာ၏အစ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသော အာသဝေါတရားတို့၏ ကုန်ရာဖြစ်သော အာသဝက္ခယ ဉာဏ်တော်ကို ရရှိတော်မူ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

ဂေါဘမရှင်တော်ဘုရားသည်လည်း ရှေးဘုရားများ နည်းတူ ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် အစကနေ အဆုံး၊ အဆုံးကနေ အစတိုင်အောင် ဆင်ခြင်တော်မူမှသာလျှင် နံနက်မိုးသောက်ယံ၌ မြေလျှင် လှုပ်ခြင်းစသော ဝိဝံသကြီးများ ပေါ်ထွက်ပြီးလျှင် အာသဝေါတရား ကုန်ရာဖြစ်သော အာသဝက္ခယ ဉာဏ်တော်ကို ရရှိတော်မူ၍ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

မည်သူမျှ ကြားမဝင်နိုင်

ပိဋကတ်တော်၌ ပါရှိသော အချို့ အချို့သော သုတ္တန်ဒေသနာတော်များသည် အခြားသော ဘာသာဝင် တစ်ဦးတစ်ယောက်က မည်သို့မည်ပုံ စသည်ဖြင့် ဝေဖန်ပြောဆိုလိုက ဝေဖန်ပြောဆိုစရာ ရှိပေသေးသည်။ သို့ရာတွင် သစ္စာတရား, ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား, ပဋ္ဌာန်းတရားတော်များသည် မည်သူမျှ ကြားဝင်နိုင်သော စာရားမဟုတ်ချေ။

ပဋ္ဌာန်း တရားတော်ကြီးသည် အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်၌ အထက်တန်းကျလှသော တရားဖြစ်ရာ ပဋိသမ္ဘိဒါ အကျိုးငှာ

စုဒ္ဓသအကြိမ်

ကြီးစွာအထောက်အပံ့ ဖြစ်စေနိုင်သော တရားတော်ဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ် သစ္စာတရားတော်များ သည်လည်း မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရစေခြင်းအကျိုးငှာ အလွန်ပင် ကျေးဇူးပြုသော တရားတော်များ ဖြစ်ပေသည်။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ် တရားတော်သည် အကြောင်း, အကျိုး ဆက်သွယ်ခြင်းကို ပြသည်။ ဤအကြောင်းတရား ရှိခဲ့သော် ဤအကျိုးတရား ပေါ်ပေါက်၏။ ဤအကြောင်းတရား မရှိခဲ့သော် ဤအကျိုးတရား မဖြစ်ပေါ်။ ဤအကြောင်းတရား ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤအကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုးတရား ချုပ်၏ဟူ၍ အကြောင်းတရား, အကျိုးတရား ဆက်သွယ်ခြင်းကို ပြသသော တရားဖြစ်သည်။ ကြာဝင်နိုင်သောတရား, ရေပက်ဝင်နိုင်သော တရားမဟုတ်ချေ။

ဒိဋ္ဌိခွင်းသည့် လက်နက်ကြီး

ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း၊ ခန္ဓာဖြစ်ကျိုး၊ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကို ပြသခြင်း ဖြစ်သဖြင့် ဝိပဿနာအလုပ်အတွက် ယောဂီများအဖို့ အလွန်ပင် အရေးကြီးသော တရားဖြစ်၏။ ယင်းသဘောတရားကို မသိပါက အထက်တန်းသချိုင် တတ်မြောက်လိုသူ တစ်ယောက်သည် 'နှစ်, တစ်လီ နှစ်' စသည်ကို ကျေကျေလည်လည် မရရှိပါက အထက်အဆင့်သို့ မတက်နိုင်၊ တက်၍မဖြစ်သလို ယောဂီများအဖို့မှာလည်း ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ် သဘောတရားကို ကျေကျေညက်ညက်ကြီး မသိပါဘဲ ဝိပဿနာကို စ၍လုပ်လျှင် ရှေ့နောက်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာတော်

အစဉ်မတည့်နိုင်ပါသဖြင့်[၁] မည်သူမျှ ဝိပဿနာတရားကို အားထုတ်ကြသော်လည်း ပင်ပန်းသလောက် ခရီးပေါက်ကြမည်မဟုတ်ချေ။

(ဆိုလိုသည်မှာ)—ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နားမလည်ဘဲ တရားအားထုတ်ပါက မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် မရနိုင်၊ ကုသိုလ်မျှသာရမည်။ (ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော် အတိအကျဟောတော်မူသည်။)

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်သည် နိဒါန်းဝဂ္ဂ သံယုတ်ပါဠိတော် သုတ်မဟာဝါ မဟာနိဒါနသုတ် အာဘိဓမ္မာ ပိဋကတ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်, ဝိဘင်းပါဠိ, ဝိသုဒ္ဓိမဂ်နှင့် သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာများဌ် ကျယ်ဝန်းပြည့်စုံစွာ ပါဠိဘာသာနှင့်သာဂရုးအခါက ရှိခဲ့၏။

ထိုနိသယ မြန်မာပြန်များမှာမူကား များသောအားဖြင့် တဂိယ, စတုတ္ထ အင်းဝခေတ်၊ အမရပူရခေတ်များဌ် ပေမူနှင့်သာ ထွက်ပေါ်လာရာ ရဟန်းတော်များ လောကဌ်သာအသင်အကြား အဖတ်အရှု အနည်းအကျဉ်း ရှိကြလေသည်။ အလွန်တရာမှအဖိုးတန်လှသော တရားတော်များ ဖြစ်သော်လည်း သင်ရိုးထဲထည့်၍ သင်ကြားခြင်း နည်းပါးကြသဖြင့် ပေါ်လွင်ထင်ရှားသင့်သလောက် ပေါ်လွင် ထင်ရှားခြင်းမရှိဘဲ

၁။ ဒိဋ္ဌိကွဒ္ဓမ္မရှေ့။ ဝိပဿနာ လုပ်မှုကနောက်။ ဤသို့ရှေ့နောက် အစဉ်တည့်ရမည် ဆိုလိုသည်။

တိမ်မြုပ်လျက်ရှိနေခဲ့ရာ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး လက်ထက်တော်၌ ပေါ်ပေါ်လွင်လွင် ထင်ထင်ရှားရှား ဖြစ်အောင် ဟောကြားတော်မူခြင်း၊ ကျမ်းစာအုပ်များ ပြုစုရေးသားခြင်း စသည်ဖြင့် ပြုစုကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့သဖြင့် လူ့လောက၌ သိရှိတန်သလောက် သိရှိနားလည်ခွင့် ရလာခဲ့ပေသည်။

ထိုကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည်လည်း ကျမ်းအိုပ်ကြီးများဘဝမှ နှိုးပေးတော် မူခဲ့ပေသည်။ ကျေးဇူးဆပ်ကြီးမားပေစွ။

နောက် လွတ်လပ်ရေးခေတ် ရောက်ရှိခဲ့သည်။ ရောက်ရှိပြီး၍ ပိဋကတ်တော်များကို မြန်မာ ပြန်ဆိုခဲ့ရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် စသည်များ၌ မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖတ်ကြားနှိုင်ခွင့်ရှိလာသဖြင့် အကျိုးကျေးဇူး အသင့်အတင့် များခြင်း ဖြစ်ကြပေသည်။ ဝိပဿနာ လိုက်စားသူများလည်း တဖြည်းဖြည်း တစ်စ;တစ်စ များပြားလာခဲ့ရာ (ဝိပဿနာခေတ်)ဟူ၍ ပင် ခေါ်ဆိုနိုင်လောက်အောင် ရိပ်သာတွေ မှိုလို ပေါက်ခဲ့လေသည်။

သို့သော် သူတစ်မျိုး,ငါတစ်ဖုံ မိမိတို့ ဝါဒအစွဲနှင့်သာ စခန်းသွားနေကြသည်ကို တွေ့ရ၏။ မည်မျှပင် ဝိပဿနာ ထွန်းကားသည်ဟု ပြောရစေကာမူ ဝိပဿနာအတွက် အရေး အပါဆုံးသော တရားကို ပထမအဆင့်အနေဖြင့် မလေ့လာဘဲ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြည်ဖုံးချထားသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ဒုတိယ

အဆင့် အနေဖြင့်လည်း သစ္စာတရားကို ပြည့်ဖုံးချဖားကြသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ဒေသနာသည် မျက်နှာငယ်လေ့။

ပဋိပတ်လုပ်ငန်းတွင် အရေးကြီးပုံ

ပဋိပတ်လုပ်ငန်းတွင် အထူး အရေးပါသော ပထမအဆင့် ဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်ကို လည်းကောင်း၊ ဒုတိယ အဆင့် ဖြစ်သော သစ္စာတရားကို လည်းကောင်း၊ ပြည့်ဖုံးချဖားရာမှ လွတ်လပ်ရေးနောက်ပိုင်းတွင် ဖွဲ့ထုတ်ကာ ပေါ်လွင်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမှာ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပင် ဖြစ်ပေသည်။

(ညောင်လေးပင်စသော မြို့များတွင် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် စာမေးပဲ့များ ကျင်းပ နေကြသည်ဟု ကြားသိရ၍ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် ဖြစ်ပေသည်)။

ဝိပဿနာအလုပ်တွင် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်သည် ပထမ အရေးကြီး၏။ ယင်းသဘောတရားကို ရှင်းလင်းနားလည်မှသာလျှင် ပထမ အချက်ဖြစ်သော သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိများ ကင်းစင်ပြီး အမြင်စင်ကြယ်စေ၍ ဝိစိကိစ္ဆာ စသော ယုံမှားခြင်းများ အမြင်အားဖြင့် ရှင်းလင်းသွားပေလိမ့်မည်။

"ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပဒံ ပဿတိ၊ သော ဓမ္မံ ပဿတိ" ဟု မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်ကိုသိလျှင် တရားကို သိသည်မည်၏။ တရားကိုသိလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်ကို သိသည်မည်၏—ဟု ဟောတော်မူချက်အရ ဝိပဿနာသမားများ အဖို့ ဤမျှအရေးကြီးသောတရား ဖြစ်ပါသည်။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို မသိလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသည် လည်းကောင်း၊ အတ္တဒိဋ္ဌိသည် လည်းကောင်း အဟေတုကဒိဋ္ဌိသည် လည်းကောင်း၊ အကိရိယဒိဋ္ဌိသည် လည်းကောင်း၊ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဒိဋ္ဌိသည် လည်းကောင်း၊ ဘိမ္ဘုနှင့် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မပြုတ်နိုင်ဟူ၍ ပိဋကတ်သုံးပုံထဲမှ မေးခွန်းကျော်ဖြေ၍ လည်းကောင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင် ပဋိပတ်အလုပ်နှင့် ဟပ်၍ လည်းကောင်း၊ ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကြီးမားလှသော ကရုဏာတရား ရှေ့ထား၍ ဝေနေယျများအား အလွန် သနားလှသဖြင့် ဟောကြား ဆုံးမတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ဖွားဖက်တော်ရှင်ဆန္ဒသည် ၄၅-နှစ်မျှ ပတ်လုံး တရားအား ထုတ်ခဲ့ရာ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကို မြင်ပင် မြင်ငြား သော်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို နားမလည်သဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ, အတ္တဒိဋ္ဌိကို ဘုတပရိညာနှင့် မခွာနိုင်၊ ထိုသို့ မခွာနိုင်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးသည့်နောက် ရှင်အာနန္ဒာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို ဝိပဿနာနှင့် ဟပ်၍ ဟောကြားပြသတော်မူမှသာလျှင် ဒိဋ္ဌိအမြင် စင်ကြယ်ပြီးလျှင် တရားအား ထုတ်၍ ကျွတ်တမ်းဝင်တော်မူသည်။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုးဆက်ခြင်းကို နားမလည်လျှင် ဒိဋ္ဌိကို စင်ကို မစင်နိုင်၊ (သိမ္မှုနှင့် စင်ကြယ်ခြင်းကို ဆိုလိုသည်)၊ထို့ကြောင့် ဘုတပရိညာကို ရှေ့ထား၍ တီရဏပရိညာ နောက်က လိုက်ရ၏၊ ဘုတပရိညာမရှိဘဲ တီရဏပရိညာ ရှေ့

ထားပြီး တရားအားထုတ်မည်ဆိုပါက ပဓိပန်းကျိုးနပ်ကြမည် မဟုတ်ဟူ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမြဲသတိပေးတော်မူသည်။ "ယော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒံ ပဿတိ သော ဓမ္မံ ပဿတိ" ဘိုလို သည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိမြင်လျှင် တရားကို သိမြင်၏၊ တရားကို သိမြင်လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို သိမြင်၏။

ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်၌ ပဋိပတ်လုပ်ငန်း၏ အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်သော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘော တရားကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြိမ်ပေါင်းများစွာ ဟော ထားခဲ့သော တရားတော် အရပ်ရပ်မှ မိမိ ဉာဏ်မီသလောက် ဒေသာက်တွင် ကတ္တာများခဲ့၍ လည်ပုံအမျိုးမျိုး၊ ယင်းနောက် ဖြတ်ပုံအမျိုးမျိုးကို ကြိုးစား၍ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရား ကြီး၏ ဥပနိဿယ အတိုင်း ခန္ဓာ ဉာဏ်ရောက် ယောဂီများ အကျိုးငှာ ရေးသားဖော်ပြသွားပါအံ့....။

....❁....

စုဒ္ဒိသအကြိမ်

အာဝိုင်း (၁)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုသည်မှာ ပါဠိစကားဖြစ်၍ စကားသုံးလုံး ဆက်စပ်လျက်ရှိ၏။ ပဋိစ္စ မြန်မာလို 'စဲ့'၍၊ သံ 'ကောင်းစွဲ'၊ ဥပဓါဒ 'ဖြစ်သည်'၊ "အကြောင်းကိုစဲ့၍ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း" ဟု မြန်မာလို အဓိပ္ပာယ်ထွက်သည်။

အကြောင်းကိုစဲ့၍ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ အဘယ်ကဲ့သို့ အကြောင်းကိုစဲ့၍ ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်သနည်း ဟ ဆိုသော်....

(၁) အဝိဇ္ဇာ တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ပြုပြင်မှု သင်္ခါရတရား ဖြစ်ပေါ်၏။

(၂) ပြုပြင်မှု သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဝိညာဏ်တည်းဟူသော သိမှုတရား ဖြစ်ပေါ်၏။

(၃) သိမှု ဝိညာဏ်တည်း ဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် နာမ်ရုပ်တည်း ဟူသော တရား ဖြစ်ပေါ်၏။

(၄) နာမ်ရုပ် တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် တည်ရာဟူသော အာယတနတရား ခြောက်ပါး ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊ (သံသရာခဲ့ဖူးထွင်တတ်သောကြောင့် အာယတနမည်၏)။

(၅) တည်ရာ အာယတန ခြောက်ပါး အကြောင်းခံကြောင့် တွေထိမှုဟူသော ဖဿတရား ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၆) တွေထိမှု ဖဿဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ခံစားမှု တည်းဟူသော ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏၊

(၇) ခံစားမှုတည်းဟူသော ဝေဒနာ အကြောင်းခံကြောင့် လိုချင်မှုတဏှာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၈) လိုချင်မှု တဏှာ တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် စွဲလမ်းမှု တည်းဟူသော ဥပါဒါန် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၉) ဥပါဒါန်တည်းဟူသော စွဲလမ်းမှု အကြောင်းခံကြောင့် ဘဝတည်းဟူသော တရားဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၁၀) ဘဝ ဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဇာတိဟူသော ပဋိသန္ဓေနေမှု ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

(၁၁) ဇာတိ ဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် အိုမှု, သေမှု, ငိုကြွေးမှု, စိုးရိမ်မှု, ဆင်းရဲမှု, နှလုံးမသာယာမှု, ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှုတို့ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ဤသို့ အလုံးစုံသော ဆင်းရဲအစုတို့ ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်လာကုန်၏။

ပါဠိဘာသာစကားအားဖြင့် ဆိုသော်.... "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ၊ နာမရူပ ပစ္စယာ သဠာယတနံ၊ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော၊ ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ

ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝ မေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ”

ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထက်ပါ ပါဠိကို နှုတ်ဆုံမရရှိ သေးပါက ရအောင် အရက္ခကျက်စေလိုပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်ပုံ၊ ဖြတ်ပုံ၌ လျင်မြန်စွာ သဘောပေါက်မှု အတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ပါဠိကို အရက္ခကျပြီးလျှင် ယင်းပါဠိ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ကောင်းစွာ နားမလည်ဘဲ၊ သဘောမပေါက်ဘဲ ကုသိုလ်ရရန် ဖြစ်စေ, အန္တရာယ်ကင်းရန် ဖြစ်စေ....ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ် နေပါက မြတ်စွာဘုရား သခင်၏ အလိုတော်လည်း ကျမည်မဟုတ်၊ သံသရာ ထွက်ရာစခန်းသို့လည်း တက်လှမ်းနိုင်မည် မဟုတ်၊ ကုသိုလ်မျှသာ ရရှိလိမ့်မည်။

ယောဂီအလုပ်သမား၊မျိုးအတွက် လိုရင်း မှတ်သား၍ ပြုကြ ရန်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုတာသည် စာထဲမှာ ရှိတာမဟုတ်၊ ဝိပဿီတို့ ခန္ဓာကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ပင် ဖြစ်သည်။ ဝိပဿီတို့၏ ခန္ဓာကြီး တန်းသွားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခအစဉ်ကြီး တန်းသွားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဝိပဿီတို့ခန္ဓာ သေလိုက် ဖြစ်လိုက်ကို ပြနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဝိပဿီတို့ခန္ဓာကြီး သေနေတာကိုလည်း သိရ

၁။ စာထဲမှာရှိတာက ဒေသနာ ဖြစ်သည်။ တကယ်ရှိတာက ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ရှိသည်ဟု ဆိုလိုသည်။

သည်။ သေပြီး မွေတစ်ခု ထပ်ပြီးဖေါ်တာကိုလည်း သိရသည်။ ဒီမိုခန္ဓာကြီးသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကြီး ဖြစ်နေသည်ဟူ၍ ပြသ, ဟော တရားဖြစ်သည်။ ခန္ဓာဘယ်တော့ ဆုံးမှာလဲဆိုရင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆုံးလျှင် ဆုံးမည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောဘရားသည် မွေသဘောတွေ့ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ်နေသည်။ ပေါ်ပြီး ပျက်သွားပြန်သည်။ ပျက်ပြီးနောက် ဓမ္မတစ်ခု ထပ်ပြီး ပေါ်သည်။

ဤကဲ့သို့ မွေတစ်ခု ပေါ်လိုက် ပျက်လိုက် ဖြစ်နေခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်ဘန်းသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်သည် (၀၇) သံသရာဆက်သည် လည်သည်ဟု ခေါ်သည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ပုံး ပေါ်ပေါက်နေခြင်းသည် ဓမ္မသဘောတွေသာ ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာကြီးသေလိုက်၊ ဖြတ်လိုက်ဆိုခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်သည် ခေါ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြုတ်သည် ဆိုခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ကိုခေါ်သည်။ ငါ, သူတစ်ပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ, မပါ၊ အကြောင်းတရား, အကျိုးတရားတွေ အစဉ်တန်းနေသည်ဟု ခန္ဓာကိုယ် ဉာဏ်လှည့်ပြီး ကြည့်ကြပါကုန်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားသည်—

(၁) သံသရာ အစကို လည်းကောင်း၊ သမုတိ သစ္စာ အလိုအားဖြင့် လူဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါဟူ၍ လည်းကောင်း သမုတ် ကြသူတို့၏

အစသည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တကွဟု ပေါ်လွင်ထင်ရှား စွာ ပြသခြင်း။

ထိုကဲ့သို့ သမုတိသစ္စာ အနေအား ဖြင့် လူပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါဟူ၍ ခေါ်ဝေါ် သမုတ်ကြသော ခန္ဓာ အင်္ဂါတန်းခြင်းကို ပြသထင်ရှားစေခြင်း။

ပရမတ္ထသစ္စာ အလိုအား ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ယောကျ်ား, မိန်းမ, ငါ, သူတစ်ပါးဟူ၍ မရှိ၊ ဤအကြောင်းတရား ဖြစ်ခဲ့သော....ဤ အကျိုး တရား ဖြစ်ပေါ်၏၊ ဤအကြောင်းတရား ချုပ်ခဲ့ သော်.... ဤအကျိုးတရားချုပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေခြင်းကို ပြသခြင်း။

သင်္ခါရနှင့် ဝိညာဏ်အစပ်၊ ဝေဒနာနှင့် တကွ အစပ်၊ ကမ္မဘဝနှင့် ဇာတိအစပ်ကို အမျှင်မပြတ် တရစပ် ဆက်စပ်နေခြင်းကို ပြခြင်း။

ဇာတိဟုဆိုအပ်သော ပဋိသန္ဓေနေခြင်း, အိုခြင်း, နာခြင်း, သေခြင်း, တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း၊ (ဝါ) ပဋိသန္ဓေ နေလိုက်, အိုလိုက်, နာလိုက်, သေလိုက်, စသည်ဖြင့် အသီးမှ အပင်၊ အပင်မှ အသီး ဖြစ်ပေါ်သကဲ့သို့ မီးခိုးမဆုံး မိုးမဆုံးဖြစ် သည်ကို ပြသပေါ်လွင်စေခြင်း။

ဒုက္ခအစုတွေ့ တစ်ခုပြီးတစ်ခု အစဉ်တန်းနေခြင်း သာ ဖြစ်ကြောင်းကို ပြသခြင်း။

(၇) လောင်စာနှင့်မီးသာ ထပ်ကာတလဲလဲ လောင်စာ ထည့်လိုက်၊ မီးလောင်လိုက် ဟူ၍ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်ပွားနေခြင်းကို ပြခြင်း။

(၈) သမုဒယသစ္စာနှင့် ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဤသစ္စာ နှစ်ပါးသာ လှည့်နေခြင်းကို ပြခြင်း။

(၉) ကိလေသင်္ခါ၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်တည်း ဟူသော ဝဋ်သုံးပါးသာလျှင် မရပ်မနား ရဟတ်ချားပမာ လှည့်လည်နေခြင်းကို ပြခြင်း။

(၁၀) လွန်လေပြီးသော အတိတ်ဘဝ, ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ, နောင်လာလတ္တံ့သော အနာဂတ်ဘဝဟူ၍ ဘဝသုံးပါးသည် လှည့်လည်နေခြင်းကို ပြသခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

....O....

စုဒ္ဒသအင်္ကိမ်

အပိုင်း (၂)

စက်ဝိုင်း ပုံသဏ္ဌာန်ကို ကြည့်ကြပါကုန်

(က) အလယ်တည့်တည့်မှာရှိသော အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာသည် မူလ နှစ်ဖြာ။

(ခ) သစ္စာနှစ်ပါးဆိုသည်မှာ— (၁) သမုဒယသစ္စာ၊ (၂) ဒုက္ခသစ္စာ။

(ဂ) အလွှာ လေးခု ဆိုသည်မှာ— အတိတ်အကြောင်း တစ်လွှာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး တစ်လွှာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း တစ်လွှာ၊ သို့မဟုတ် အနာဂတ် အကြောင်း တစ်လွှာ၊ အနာဂတ်အကျိုး တစ်လွှာ။

(ဃ) ခြင်းရာနှစ်ဆယ်ဆိုသည်မှာ—(၁) အတိတ် အခြင်း အရာ ငါးပါး၊ အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ။ (၂) ပစ္စုပ္ပန် အကျိုး အခြင်းအရာ ငါးပါး၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ။ (၃) အနာဂတ် အကြောင်း အခြင်း အရာ ငါးပါး၊ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ။ (၄) အနာဂတ် အကျိုး အခြင်းအရာ ငါးပါး၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ။

(င) အင်္ဂါဆယ့်နှစ်ပါးဆိုသည်မှာ— အဝိဇ္ဇာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်,နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ဘဝ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏာ။

(၀) ကာလသုံးပါး ဆိုသည်မှာ— အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ် ကာလ။

(ဆ) ဝဋ်သုံးပါးဆိုသည်မှာ— ကိလေသဝဋ်, ကမ္မဝဋ်, ဝိပါကဝဋ်။

(၄) အစပ်သုံးပါးဆိုသည်မှာ— အတိတ်နှင့်ပစ္စုပ္ပန် တစ်စပ်၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂတ် တစ်စပ်၊ အနာဂတ် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အနာဂတ်အကျိုး တစ်စပ်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်က ခန္ဓာကိုကြည့်ပြီး ဟောတော်မူသော တရားဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကိုကြည့်ပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ဟူ၍ အမည်ပေးတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား သာဝက ဖြစ်တော်မူသော ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး သည်လည်း ဤစက်ဝိုင်းဒေသနာကို ခန္ဓာကိုကြည့်ပြီး ပုံစံကို ရေးသားတော်မူခြင်းဖြစ်ရာ မိမိခန္ဓာအရှိကို ဉာဏ်အသိနှင့် ဟပ်မှသာလျှင် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားဆိုသည်မှာ မိမိခန္ဓာပင်တည်း။ ခန္ဓာဆိုသည်မှာလည်း ဒုက္ခပင်တည်း။ ဒုက္ခဆိုသည်မှာလည်း ဒုက္ခသစ္စာပင်တည်းဟူ၍ တကယ်ခန္ဓာမှာ ရှိသည်ကို ယထာဘူတ ဉာဏ်ဖြင့် တကယ်ပိုင်ပိုင်ကြီး သိနိုင်ပြီ။

ဤသို့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိမှသာလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ, သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိတွေက ကင်းကွာ.... စင်ကြယ်ကြ ပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာက ပြသည်ကို ဉာဏ်ကမြင်အောင်၊ ခန္ဓာက ပြောသည်ကို ဉာဏ်နားကကြားအောင်၊ ခန္ဓာနှင့်သာဟပ်၍ ကြိုးစား အားထုတ်တော် မူကြစေလိုပါသည်။

စုဒ္ဓသာကြိမ်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ် ဆရာတော်ဘုရားကြီး စီကုံးရေးသားထားခဲ့သော လက်ဝဲ သံပေါက်ကလေးကိုလည်း နှုတ်တက်ရအောင် ကျက်မှတ်သင့်ကြပေသည်။

အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာ အရင်းခံ၊ ဥပါဒါန် ကံကြောင့် နာမ်ရုပ်ပေါ်၊ အပဂ်ိမှမျိုး မျိုးမှအာယတန်၊ အမျှင်မပြတ်၊ ဆက်စပ်သည့်ဟာနဲ့၊ ကံကြောင့် နာမ်,ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့် ကံ၊ အဖန်ဖန် ဖြစ်ပြန်သည့်အလျောက်၊ ငြဟ်မှာသိကြား စသည်များက၊ ထင်ရှားပြုပြင်၊ စီရင်ဖန်ဆင်းအကြောင်းရင်းကြောင့်၊ လူနတ်များစွာ သတ္တဝါတို့၊ ဖြစ်လာသမှု၊ မဟုတ်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ရှုမြင်မျှော်။

လက်ဝဆောင်ပုဒ်။ ။မူလနှစ်ဖြာ၊သစ္စာနှစ်ခု၊ လေးခုအလှာ၊ အင်္ဂါဆယ့်နှစ်ပါး တရားကိုယ်များနှင့်၊ သုံးပါးအစပ်၊ နှစ်ရပ်မူလ၊ ဝဲဋ်သုံးဝနှင့်၊ ကာလသုံးဖြာ၊ ခြင်းရာ နှစ်ဆယ်၊ ဤရှစ်သွယ်ကို၊ အလွယ်ကျက်မှတ်၊ သိစေအပ်သည်၊ သံသရာမှ လွတ်ကြောင်းတည်း။

ဤလက်ဝကလေးကို အလွတ်ရအောင် ကျက်ထားကြစေလိုပါသည်။ သို့မှသာလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်လည်လမ်း, ဖြတ်လမ်းကို လျှင်မြန်စွာ သဘောပေါက် နားလည်နိုင်ကြပါလိမ့်မည်။

ရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားသခင်အား အရှင်ဘုရား ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်သည် နက်နဲသည်ဟုဆိုသော်လည်း တပည့်တော် ဉာဏ်၌ တိမ်သည်ဟူ၍ ထင်ပါသည်ဘုရားဟု လျှောက်ထားရာ အာနန္ဒာ....သင်သည် တိမ်သည် ထင်သည်ဟု မပြောဆိုလင့်၊ ဤသို့ မဆိုသင့်ဟု (၃) ကြိမ် တားမြစ်တော်မူသည်။

အကယ်၍ သင်သည် တိမ်သည်ထင်လျှင် အဘယ့်ကြောင့် သောတာပန်ကို မိမိအလိုလို မဖြစ်သနည်း။

ငါဘုရားပေးသည့်နည်း၌ တည်၍သာ သောတာပတ္တိမဂ်ကို သိသည် မဟုတ်တုံလော....။

အာနန္ဒာ....ဤနိဗ္ဗာန်သည်သာ နက်နဲသည် ဖြစ်သလော.... ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် တိမ်သည်ထင်ခဲ့သော် သင်သည် အဘယ်ကြောင့် ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ကို လည်းကောင်း၊ ပဋိဃသံယောဇဉ်ကို လည်းကောင်း၊ ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂါ နုသယကို လည်းကောင်း၊ ပဋိဃာ နုသယကို လည်းကောင်း၊ ဤလေးပါးသော ကိလေသာတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ပယ်ခွာ၍ သကဒါဂါမိဖိုလ်ကို မျက်မှောက် မပြုမိသနည်း၊ သိမ်မွေ့သည့်အဖြစ်သို့ ရောက်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွာ၍ အနာဂါမ် အဘယ့်ကြောင့် မဖြစ်သနည်း။

သိမ်မွေ့သော ဤသံယောဇဉ် လေးပါးနှင့် ရူပရာဂ သံယောဇဉ်အစရှိသော ၅-ပါးသော သံယောဇဉ်တို့ကို လည်းကောင်း၊ မာနနုသယ, ဘဝရာဂါနုသယ, အဝိဇ္ဇာနုသယ ဤသို့ ၈-ပါးကုန်သော ကိလေသာတို့ကို လည်းကောင်း ပယ်ခွာ၍ အဘယ်ကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက် မပြုဘိသနည်း။

အဘယ်ကြောင့်လျှင် တစ်သခ်ျုနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီရှိသော သာရိပုတ္တရာ, မောဂ္ဂလာန်တို့ကဲ့သို့ သာဝကပါရမီဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ မသိသနည်း။

စုဠဒသအကြိမ်

နှစ်သချေါနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးအပ်သော ပါရမီရှိသော ပဇေ္ဈက ဗောဓိဉာဏ်ကို အဘယ်ကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိသနည်း။

ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားသည် သင့်အား တိမ်သည် ထင်သည်ဟု ဆိုလျှင် လေးသချေါ ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ ရှစ်သချေါ ကမ္ဘာတစ်သိန်း၊ တစ်ဆယ့်ခြောက်သချေါ ကမ္ဘာတစ်သိန်းပတ်လုံး ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးအပ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို အဘယ်ကြောင့် မျက်မှောက် မပြုဘိသနည်း။

အလွန်လျှင် ခွတ်ယုင်းသော သင့်ပြောဆိုချက်ကို သင်ရှုပါလော့....သင်သည် ပဒေသဉာဏ်ကလေးဥ် တည်၍သာ အလွန်နဲက်နဲသော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ငါအား တိမ်၏ဆိုသည်။

ရုဟန်းတို့ မည်သည်ကား= ဘုရားရှင်နှင့် ဆန့်ကျင်သော စကားကို မဆိုအပ်။

ငါသည် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိစေခြင်း အကျိုးငှာ....ငါ အားထုတ်ခဲ့သည်မှာ လေးသချေါနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း လွန်ခဲ့ပြီ၊ ဤတရားကို ထိုးထွင်း၍သိရန် ငါသည် မပေးလှူခဲ့ဖူးသော ဒါနဟူ၍ မရှိ၊ မဖြည့်အပ်ဖူးသော ပါရမီဟူ၍ မရှိ။

မာရ်စစ်သည်ကို အောင်မြင်သောအခါ ထိုသို့ပင်အားထုတ်သော ငါ့အား အားထုတ်ခြင်း မရှိသကဲ့သို့၊ ဤ မဟာပထဝီမြေကြီးသည် လက်နှစ်သစ်မျှလည်း မလှုပ်ခဲ့ချေ။

ပထမယံ၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်တော်ကို အောင်မြင်တော်မူသော အခါ၌လည်း လက်နှစ်သစ်မျှ မလှုပ်ခဲ့။

စုဠသအကြိမ်

မင်္ဂလာမယံ့၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်တော်ကို အောင်မြင်တော်မူသော အခါ၌လည်း လက်နှစ်သစ်မျှ မလှုပ်ခဲ့။

စင်စစ်ကား မင်္ဂလာမယံ့.... မိုးသောက်ယံ့၌ အဝိဇ္ဇာတည်း ဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် သင်္ခါရဖြစ်ပေါ်၏၊ သင်္ခါရတည်း ဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏ စသော တရားများကို မြင်ကာမျှဖြစ်သော ကာလ၌ ဤတစ်သောင်း သော လောကဓာတ်သည် သံချောင်းဖြင့် ကြေးခွက်ကိုခေါက် အပ်သကဲ့သို့ မြည်သံအရာ မြည်သံ အထောင်တို့ကို လွှတ်၍ ပဒုမ္မာ ကြာရှက်ပေါ်၌ ရေပေါက်ကဲ့သို့လျှပ်၏။။

ထို့ကြောင့် အာနန္ဒာ....ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာကို တိမ် သာည်ဟူ၍ မပြောလေဘိနှင့်။

သင်္ဘာဝါအပေါင်းတို့သည် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရား ကို လျော်စွာ မသိနိုင်သောကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်သော ကြောင့် ရက်ကန်းချည်ထွေးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ စာပေါင်း သိုက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖြူဆံမြက်၊ ပြိန်းမြက်ကဲ့သို့ လည်း ကောင်း၊ ချမ်းသာ ကင်းရာ ဖြစ်သော မကောင်းသဖြင့် လားရာ ပျက်စီးကျရောက်ရာဖြစ်သော သံသရာကို မလွန်မြောက် နိုင်ဟု ဟောတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို ဂရုတစိုက် အချိန်ယူကာ စိတ်အေးလက်အေးရှိ၍ ဆိတ်ငြိမ်ရာ အခါ၌ မိမိ တို့၏ စိတ်ကို ကြည်လင်စွာထားပြီးသကာလ ဖတ်ရှုလေ့လာကြ ပါကုန်။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

ဤသို့ ဖတ်ရှုပါက ပစ္စက္ခကာလတွင်ပင် ထူးသောအကျိုး တရားများသည် အောက်ပါအတိုင်း ပြည့်စုံမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၁)(က) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို သိရှိပါက အဖြစ် ကိုလည်း မြင်သည်။ အပျက်ကိုလည်း မြင်သည်။ အဖြစ်အပျက် နှစ်ပါးစလုံး မြင်သောကြောင့် အဖြစ် မြင်သည် ဆိုသောကြောင့် ဓမ္မသဘာဝစစ်ခု ဖြစ်လိုက်၊ နောက် ချုပ်လိုက် ဆိုသည်ကို သဘောကျ အောင် သိမြင်သောကြောင့် ချုပ်ပြီးနောက် ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။

(ခ) မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတော့ ဥစ္ဆေဒ ဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့် စင်ကြယ်စေသည်။ဓမ္မသဘာဝစစ်ခုသည် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်စီးသွားသည်။ နောက်ထပ် ဓမ္မသဘာဝ တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ဓမ္မသဘာဝတွေ တစ်ခုပြီး တစ်ခု အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ် နေသောကြောင့် ခိုင်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြဲသည်ဟူ၍ လည်း ကောင်းမယူတော့ဘဲ မခိုင်ဘူး၊ မမြဲဘူးဟု ယူသော ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိကို အသိနှင့် စင်ကြယ်စေသည်။

(ဂ) ဓမ္မသဘောတွေသည် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ် သော အကျိုးတရားများသာ ဖြစ်သည်ဟု သိမြင်ပြီး ဓမ္မသဘောတွေသာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ချုပ်ပျောက်ခြင်း ဖြစ်လေသည်။ ထိုသို့သော အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့၌ ပဋိလ်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ငါ, သူတစ်ပါး,

ယောကျ်ား, မိန်းမဟူ၍လည်းကောင်း မဟုတ်ပါ
တကား၊ဟု အသိနှင့် ရှင်းသဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိကို
အသိနှင့် စင်ကြယ်စေသည်။

(၂) အငြောင်းတရား၊ကြောင့် အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်
သည်ဟု အမြင်သန့်ရှင်းသဖြင့် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်
ပိုင်နိုင်သည်။

(၃) အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ တည်း၊ဟူသော အငြောင်း၊ခံကြောင့်
နှာမ်—ရူပ်(၀၇) ခန္ဓာငါး၊ပါး ဖြစ်ပုံ၊ပေါ်ပေါက်
ဏ်ဟု သိသဖြင့် သိကြား, ဗြဟ္မာ ဖန်ဆင်း၊တာ
မဟုတ်ဟူ၍ သိသဖြင့် ကွာသရုန်မှာနဒိဋ္ဌိ၊ အကိရိယ
ဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိများ စင်သည်။

(၄) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရား၊သဘော၊သည် အငြောင်း၊နှင့်
အကျိုး၊တွေ့သာ ဖြစ်လိုက်, ပျက်လိုက်၊ မပြတ်မစဲ
တသဲသဲတရစပ်ဖြစ်ပျက်နေသော၊ကြောင့် ဒုက္ခတရား
အစစ်ပင်တည်း။ ဒုက္ခကြီး၊သာတည်း။ ဒုက္ခမှတစ်ပါး
သုခဟူ၍ လုံး၀မရှိ၊ သုခ-ဟူ၍ မြွေမှုန်လောက်မျှ
မဖက်ဟူ၍ ဉာဏ်ဦးသက်၀င်သည်။

၁။ ဟန်ခိုးကွာဒိဋ္ဌိ ရှင်ဘစ်ဦး၊ဦး၊က ဖန်ဆင်း၊သည်ဟု ယူဆမှုသည်
ကွာသရ နိမ္မာနဒိဋ္ဌိ။

၂။ အကျိုး၊တရား၊တစ်စုံတစ်ရာ မရှိဟုယူဆမှုသည် အကိရိယဒိဋ္ဌိ။

၃။ အငြောင်း၊တရား၊မရှိဟု ယူဆမှုသည် အဟေတုက ဒိဋ္ဌိ။

အထက်ပါလေးချက်ကို တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့် သိစွဉ်းပါက တစ်ဘဝ အပါယ်မလားတော့ချေ။

ထို့ပြင် ဝိပဿနာ ယောဂီအလုပ်သမားများအဖို့ ဆိုပါလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားလည်ပြီးမှ တရားအားထုတ်ပါက မိမိတို့ သဒ္ဓါ, ပညာ, ဝီရိယအလိုက် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာအထိ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့်ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို မိမိတို့ သဘောထဲ၌ မိမိရရဖြစ်သည်အထိ လေ့လာကြိုးစား ဖတ်ရှုနိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း။

....※....

အပိုင်း (၃)

ခန္ဓာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

ဝိပဿနာ ယောဂီ အလုပ်သမား‌များအဖို့ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟူ၍ ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။ အလုပ်သမားအဖို့ ဖြတ်လမ်းဟူ၍ပင် ခေါ်နိုင်လောက်သော တရားတော်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းခန္ဓာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို အောက်၌ ဖော်ပြပါအံ့။

(၁) စက္ခုံ ပဋိစ္စ ရူပေစ ဥပဇ္ဇတိ စက္ခု၊ ဝိညာဏံ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ၊ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ ဥပါဒါန ပစ္စယာ ဘဝေါ၊ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဧဝ မေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။

စုဒ္ဒသအကြိမ်

(၂) သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒဓ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတ-ဝိညာဏံ(ပ) သမဒယော ဟောတိ။

(၃) ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ ဥပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ-(ပ) သမုဒယော ဟောတိ။

(၄) ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏံ (ပ) သမုဒယော ဟောတိ။

(၅) ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယ-ဝိညာဏံ (ပ) သမုဒယော ဟောတိ။

(၆) မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ-(ပ) သမုဒယော ဟောတိ။

စက္ခုံစ—ဆိုသည်မှာ မျက်စိ အကြည်၊ ရူပေစ—ဆိုသည်မှာ အဆင်းကို ဆိုသည်။ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်မှာ မျက်စိအကြည်နှင့် အဆင်းရှုပါရုံနှစ်ခု တိုက်ဆိုင်သည့်အခါ၌ စက္ခုဝိညာဏ်ဆိုသည့် မြင်စိတ်ပေါ်သည်။

မြင်မှုပေါ်သည်ဆိုသည်မှာ မြင်တာယ်ဟု အရပ်စကား-ပြောကြသည်။ ငါမြင်--သူမြင်မဟုတ်၊ မျက်စိ အကြည်နှင့် အဆင်းရှုပါရုံတိုက်ဆိုင်မှုကြောင့် စက္ခုဝိညာဏ် ဆိုသော မြင်-စိတ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ မြင်စိတ်ထဲ၌လည်း ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ မပါ၊ ငါ,မပါ၊ သူ,မပါ။ သူမြင်တာ မဟုတ်၊ ငါမြင်တာ မဟုတ်။ စက္ခုဆိုတဲ့ မျက်လုံးထဲ၌လည်း ငါ,မပါ၊ သူ,မပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမပါ။ မြင်စိတ်ထဲ၌လည်း ငါ,မပါ၊ သူ,မပါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမပါ။ မြင်စိတ်သည် မြင်စိတ်မျှသာဖြစ်သည်။ မြင်စိတ်နှင့်—ငါ သွားချိမရောစေနှင့်။

ထိုမျက်စိအကြည် အဆင်းရုပါရုံ စက္ခုဝိညာဏ် ခေါ်တဲ့ မြင်စိတ်သုံးခု တွေ့ဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿဆိုတဲ့ တရား ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုဖဿတည်းဟူသော ဒုဒကြောင်းခံကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဝေဒနာဌိလည်း ငါ့မပါခေျ။ အကြောင်း ခံကြောင့် အကျိုးဖြစ်ပေါ်သည်။

ဝေဒနာအကြောင်းခံကြောင့် တဏှာ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ထို တဏှာ အကြောင်းခံကြောင့် ဥပါဒါန်ဆိုသော ပြင်းထန်စွာ စွဲလမ်းမှုတရားဖြစ်ပေါ်သည်။ ထိုပြင်းထန်စွာ စွဲလမ်းမှု ဥပါဒါန် ကြောင့် ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံ တည်းဟူသော ကမ္မဘဝ ကို ပြုလုပ်သည်။

ထို ကမ္မဘဝ အကြောင်းခံကြောင့် ပဋိသန္ဓေဟု ဆိုသော ဇာတိဖြစ်ပေါ်သည်။ ဇာတိဟူသည် အပါယ်ဇာတိ အဖြစ်မျိုး ကြသည်။ ဇာတိ တည်းဟူသော အကြောင်းခံကြောင့် ဇရာ, မရဏာ, အိုမှု, နာမှု, သေမှု, စိုးရိမ်မှု, မြည်တမ်းမှု, ဆင်းရဲမှု, စိတ်နှလုံးမသာယာမှု, ပြင်းစွာ ပင်ပန်းမှု, ဥပါယာသတို့ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော ဆင်းရဲအစုတို့ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်ကြကုန်၏။

သော်တဉ္စ ပဋိစ္စ—ဆိုသည်မှာလည်း အထက်ပါ အတိုင်း သော်တ, အကြည်, သဒ္ဒါရုံ, သော်တဝိညာဏ်တို့ ဖြစ်ပေါ်ရာလည်း ထို့အတူ နှည်းလည်ကြပါကုန်။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ၊ ဇိဝှဉ္စ ပဋိစ္စ၊ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ၊ မနဉ္စ ပဋိစ္စ၊ ဓမ္မေစ မနောဝိညာဏံ ဟူ၍ ဟောကြားချက်၌လည်း အသီးသီးဆိုင်ရာ အကြည်ဓာတ်

ဆိုင်ရာ အာရုံဆိုင်ရာ ဝိညာဏ်တို့ဖြစ်ပေါ်မှုကိုလည်း နည်းမှီ၍ နားလည်ကြပါကုန်။

အထက်ဖော်ပြပါတရားသည် ခန္ဓာ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ် ဟူ၍ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြား ပြသ ဆုံးမတော် မူသော တရားတော်အတိုင်းဖြစ်သည်။

ယောဂီအပေါင်းတို့ ပိုမိုရှင်းလင်း နားလည်ရန် ခဲ့၍ပြပါဦးအုံ့။ မြန်မာစကားပြေ ရိုးရိုးနှင့် မြင်တယ်၊ လိုချင်တယ်၊ စဲ့လမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ်။

ဥပမာ။ ။စားထဲ၌ ပစ္စည်းတစ်ခုကို မြင်တယ်,မြင်တယ် ဆိုလျှင် မြင်မှုသည် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ် ၈,ခြင်း.ဖြစ်သည်။ အဘယ် ကြောင့်ဆိုသော် မြင်လျှင် လိုချင်စာလာမည်၊ လိုချင်တာက ဘာကြာ၊ ထို့ပြင် သိပ်လိုချင်တာပဲ ဆိုတာ လာလိမ့်ဦးမည်။ မရမကလိုချင်တာပဲ ဆိုတာက ဥပါဒါန်၊ မရ,ရအောင်ဝယ် တော့မည်ဟု ကာယကံ, ဝစီကံနဲ့ အားထုတ်မှုက ကမ္မဘဝ ဖြစ်သည်။

စက်ဝိုင်းကို ကြည့်ကြပါကုန်။ ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ ဟု တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ပါဠိကိုဆက်ပြီးရွတ်ကြည့်ပါ၊ “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ မရဏ ဒသာက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ” ဆိုသောကြောင့် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ်အစဉ်တွေ့ တန်းသွားခြင်းဖြစ်သည်။ တန်းသည်မှာလည်း အဆုံးအထိ တန်းသွားခြင်းဖြစ်သည်။ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ် တန်းခြင်းသည် တခြားမဟုတ်၊ မိမိတို့ခန္ဓာ အစဉ်တန်းသွားခြင်းသာဖြစ်သည်။

နံနက် အိပ်ရာကထပြီးနောက် ဤကဲ့သို့ အစဉ်ကြီး တစ်နေ့အကြိမ်ပေါင်း မည်ရွေ့မည်မျှ တန်းသည်ကို ပြန်လည်စဉ်းစား ဝေဖန် ကြည့်ကြပါကုန်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆိုသည် တခြားမဟုတ်၊ မိမိတို့ ခန္ဓာဖြစ်စဉ်ကြီးပါကလား-ဟု ခန္ဓာဉာဏ်လှည့်ကြပါကုန်။ ဖြစ်စဉ် ကိုက် မကိုက် ဝေဖန်ကြည့်ကြပါကုန်။ စဉ်းစား ကြည့်ကြပါကုန်။ ရပ်တန်းကသာ ရပ်သင့်သည်ဟုထင်လျှင် ရပ်ကြပါ။ မရပ်လျှင် သံသရာဆက်မည်။ ရပ်လျှင် သံသရာပြတ်မည်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်မည်။ သတိပြုကြပါကုန်။

ဤသို့ အဆင်းနှင့် မျက်စိအကြည်နှင့် တိုက်ဆိုင်တိုင်း, တိုက်ဆိုင်တိုင်း မြင်စိတ်ပေါ်လာမည်။ ထိုဖြစ်ပေါ်လာသော မြင်စိတ်ကလေးကို ရှိ,မရှိ အကဲခတ်ကြည့်ပါ။ ထိုမြင်စိတ်ကလေးသည် မြင်ပြီး ပျက်သွားသည်ဟု နောက်က အကဲခတ်သော စိတ်နှင့် ကြည့်လိုက်သော အခါ မရှိတော့ဘူး,မရှိတော့ဘူးဟု သိပါလိမ့်မည်။

ဤသို့ မြင်တိုင်း,မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း,ကြားတိုင်း၊ နံတိုင်း, နံတိုင်း၊ လျက်တိုင်း,လျက်တိုင်း၊ စားတိုင်း,စားတိုင်း၊ ကိုယ်နှင့် တွေ့ထိတိုင်း,တွေ့ထိတိုင်း၊ စိတ်က ကြံစည်တွေးတောတိုင်း,တွေးတောတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်, ပျက်သွားတဲ့ တရားတွေပဲဟု ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်မြင်အောင် ရှုကြပါကုန်။

ဤသို့ မြင်စိတ်ကလေးကို ဖြစ်,ပျက် မရှုလိုက်မိသော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် ထိုတွင် မရပ်မူ၍ မြင်တယ်, လိုချင်တယ်, စွဲလမ်း

တယ်, အားထုတ်တယ်ဟူ၍ အစဉ်တန်းပြီး သွားတော့မည် ဖြစ်သည်။

မြင်တယ်ဆိုတဲ့ မြင်စိတ်ကလေးကို ဖြစ်,ပျက် မရှလိုက်မိခဲ့သော် 'လိုချင်တယ်'ဆိုတာ နောက်က လာပါမည်။ ထိုလိုချင်တဲ့ စိတ်ကလေးကို ပြန်ပြီး ဖြစ်,ပျက် ရှုနိုင်သေးသည်။ ရှုဖြစ်အောင် ရှုပါ။

အကယ်၍ လိုချင်တယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေးကို ဖြစ်,ပျက် မရှုမိဘူးဟု ဆိုပြန်လျှင် စဲလမ်းတယ် ဆိုတာက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်အတိုင်း လာလိမ့်မည်။ ယင်းစဲလမ်းတယ် ဆိုတာကိုပင် ဖြစ်,ပျက် ရှုနိုင်သေးသည်။ ရှုဖြစ်အောင် ရှုပါ။

စဲလမ်းတယ်ဆိုတဲ့ ဥပါဒါန်ကို မရှုမိပါက ကမ္မဘဝဆိုတာ လာပါလိမ့်မည်။ ထိုကဲ့သို့ ကမ္မဘဝ ရောက်ခဲ့သော် ဇာတိ,ဇရာ, မရဏာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်တော့မည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

"သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေစ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ၊ တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော(ပ)ဟောတိ" ဟူသော ပါဠိတော်အရ အဆက်ပါအတိုင်း သောတဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ ကြားစိတ်နှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်ပုံ သရုပ်ပြ ဖော်ပြပါဦးအုံ။

မိမိတို့ သားငယ်ကလေး ကျောင်းမှ ပြန်လာသောအခါ အသံကိုကြား၏။ ကြားလျှင် ကြားချင်း မိမိသားကလေးကို တွေ့ချင်တယ်၊ မြင်ချင်တယ် ဆိုပြီး ပွေ့လား, ပိုက်လား, နမ်းလား, ရှုပ်လား ပြုလုပ်သည်။ မိမိတို့ သားသမီးမို့ ချစ်လို့ ပြုလုပ်တာ ဘာအပြစ်ရှိလို့လဲဟု ဆင်ခြေပေးကြသည်။ (လောက

အမြင် အပြစ်ရှိသည် မရှိသည်တော့ မပြောတတ်၊ မပြောနိုင်ပါ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကတော့ ဆက်သွားသည်။)

ရှင်းပါဦးအုံ။ ။မိမိ သားကလေး ပြန်လာလို့ အသံကလေးကို ကြားလိုက်သည်။ ကြားလိုက်သောအခါ တွေ့ချင်သည်ဆိုတဲ့ တဏှာဖြစ်သည်။ မတွေ့မနေနိုင်, သိပ်တွေ့ချင်ဘယ်ဆိုတဲ့ ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်။ မတွေ့ရတာကြာလို့ ပြေ့လိုက်, ပိုက်လိုက်, နမ်းလိုက်, ရွှဲလိုက် ပြုလုပ်သည်။

ယင်းပြုလုပ်သည်မှာ ကမ္မဘဝ၊ ကမ္မဘဝဆိုသဖြင့် ပါဠိကို ရွတ်ကြည့်ပါ။ "ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ" ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်ဝိုင်းကိုကြည့်ပါ။ (၂) ကွက်က (၃) ကွက်သို့ ကူးသွားပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစဉ် တန်းသွားပြီ၊ ဆက်သွားပြီ။

ကမ္မဘဝဖြစ်လျှင် ဘဝဂါမိကံ—ဘဝကို ဖြစ်စေသော ကံဟု ဆိုသည်။ ကမ္မဘဝဖြစ်သော် ဘုရားရှင်တို့သော်မှလည်း ပယ်ရှားတွန်းလှန်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဖွင့်ပြကြကုန်သည်။ ကမ္မဗလံ=ကံ၏ အစွမ်းကို၊ သဗ္ဗညု ဗုဒ္ဓါပိ= သဗ္ဗညု ဘုရားရှင်တို့ သော်မှလည်း၊ ပဋိဗာဟိတုံ=ပယ်ရှားတွန်းလှန်ခြင်းငှာ၊ နသက္ကောန္တိ=မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။

ဆို့ကြောင့် နံနက် မိုးလင်းက၌ ဒေါပ်ရှဝင် အိပ်ပျော်သည်အထိ မျက်စိကမြင်လျှင် လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ် ဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်၏၊ ထို့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ပေါ်သည် (၀၇) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်လည်သည်။

နားကကြားလျှင် လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ်။ နှာခေါင်းကနံလျှင် လိုချင်တယ်၊ စွဲလမ်းတယ်၊ အားထုတ်

တယ်။ လျာကလျက်လျင် လိုချင်တယ်၊ စဲ့လမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ်။ ကိုယ်ပေါ်က တွဲ့ထိလျင် လိုချင်တယ်၊ စဲ့လမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ်။ မနောက ကြံစည်တွေးတော စိတ်ကူးလျင် လိုချင်တယ်၊ စဲ့လမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ်....ဟူ၍ သာလျင် ဒွါရခြောက်ပေါက်က တစ်လှည့်စီ တစ်လှည့်စီ လှည့်ပြီး ကိလေသဝင်္ဆေတွ ဖြစ်လိုက်၊ တစ်ဖန် ကိလေသဝင်္ဆမှ ကမ္မဝင်္ဆတွေပေါက်ဖွားလိုက်၊ ကမ္မဝင်္ဆထဲမှ ဝိပါကဝင်္ဆတွ ပေါက်ဖွားလိုက် ဟူ၍ ဝင်္ဆသုံးပါး (၀၇) ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပဒ်လှည့်ခြင်း၊ ဝင်္ဆသုံးပါး လှည့်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

ပုံစံကြည့်ပါ။အဝိဇ္ဇာ,တဏှာ, ဥပါဒါန်သည် ကိလေသဝင်္ဆ၊ သင်္ခါရနှင့် ကမ္မဘဝသည် ကမ္မဝင်္ဆ၊ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, ဇာတိ, ဇရာ, မရဏသည် ဝိပါကဝင်္ဆ ရှစ်ပါးဖြစ်သည်။

ဃာနဥ္စ, ဇိဝှဥ္စ, ကာယဥ္စ, မနဥ္စ, တို့ကိုလည်း အလားတူနည်းမှီ၍ ယူကြပါကုန်။

အပိုင်း (၄)

ဝေဒနာကနေ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ဆက်ပုံ

စက်ဝိုင်းကိုကြည့်ပါ။ (၂) ကွက်မှာ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာဟု တွေ့ပါလိမ့်မည်။

အာရုံဒွါရ တိုက်ဆိုင်တိုင်း, တိုက်ဆိုင်တိုင်း, ကောင်း, မကောင်း ခံစားတဲ့ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။

ဥပမာ။ ။နှင်းဆီပင်ပေါ်မှာ အလှန်တရာ လှပသော နှင်းဆီပန်းတစ်ပွင့်ကို မြင်လိုက်တယ် ဆိုကြပါစို့။ ထိုသို့ မြင်လျှင် ကောင်း, မကောင်း ခံစားတဲ့ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ အကယ်၍ လိုချင်တယ်ဆိုရင် ဝေဒနာကနေပြီး တဏှာကိုကူးသည်။ ထိုသို့ကူးခြင်း, ဆက်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ဆက်ခြင်းဖြစ်သည်။

တစ်ဖန် ထိုလိုချင်ရုံတွင်မရပ်မူ၍ သိပ်လိုချင်တာပဲ၊ မရမနေနိုင်အောင် ဖြစ်သည်ဆိုရင် စွဲလမ်းတယ် နောက်ကလာသည်။ စွဲလမ်းခြင်းသည်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ဆက်ခြင်းပင်တည်း။

ထိုစဲ့လမ်းရုံတွင် မရုပ်မူ၍ မရ, ရအောင် အားထုတ်မည်ဆို ပြီး ကာယကံ, ဝစီကံဖြင့် အားထုတ်မည်ဆိုပါက ကမ္မဘဝ ဖြစ်လာသည်။ ကမ္မဘဝဖြစ်လျှင် ဇာတိ ဖြစ်တော့မည်။ ပါဠိ ရှတ်ကြည့်ကြပါ။ ဇာတိဆိုရင် (၃) အကွက်က (၄) အကွက်ကို ဆက်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လည်သည်။ ပုံစံတွင် ကမ္မဘဝနှင့် ဇာတိကြားမှာ မြားပြ၍ စပ်....ဟု တွေ့ရပါလိမ့်မည်။

ဤစပ်....ဆိုသည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်စဉ်ကြီး တန်းသွား ခြင်းကို ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဝေဒနာ နောက်က တဏှာလာခဲ့သော် မင်္ဂလိန်ဗျာန် ရသည်ဟု ငါ ဘုရား ဘယ်တော့မှ မဟောဟူ၍ ဂျည်းကောင်း၊ ဝေဒနာ နောက်က ဒေါသလိုက်ခဲ့သော် မင်္ဂ, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန် ရလိမ့်မည် ဟူ၍ ငါဘုရား ဘယ်တော့မှ မဟောဟူ၍ လည်းကောင်း မိန့်ကြား တော်မူသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တန်းသည် (၀၂) ဆက်သည် ဆိုသည်မှာ.... အလေးချိန်အားဖြင့် ပိဿာ ၃၅/၄၀ ရှိသော ဤကိုယ်ကြီးကို ပညတ်အနေအားဖြင့် ဆိုသည်မဟုတ်၊ အကြောင်းနှစ်ခု တိုက် ဆိုင်တိုင်း, တိုက်ဆိုင်တိုင်းပေါ်သော စိတ်ကလေးကို ခန္ဓာဖဲ့ မည်ဆိုပါက ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဆိုသည်၊ ဘယ်စိတ် ပေါ်ပေါ် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဖြစ်သည်။

ရုပ်ကလေးတွေသည် ရူပက္ခန္ဓာ။
ဝေဒနာပေါ်ခြင်းသည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ။
သညာပေါ်ခြင်းသည် သညာက္ခန္ဓာ ဖြစ်၏။

စေတနာ စ,တဲ့ စေတသိက်တွေ ပေါ်ခြင်းသည် သခ်ါရကွန္ဓာ ပေါ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံ စေတနာ ပေါ်ခြင်းသည် သခ်ါရကွန္ဓာ ဖြစ်၏။ ထိုခန္ဓာတွေ ပေါ်ခြင်းကို ခန္ဓာ အစဉ်တန်းသည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထို ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆိုသည်မှာ စာထဲမှာ ရှိတာ မဟုတ် မိမိတို့ခန္ဓာကြီးကိုပင် ခေါ်သည်ဟု မှတ်သားကြရပါသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တန်းသည် ဆက်သည်ဟုဆိုလျှင် ပါဠိတော်ကို ရွတ်ကြည့်ပါ။ ဒေသနာဘဆုံးဦ "ဝေမေတာသ ကေဝလသ ဒုက္ခက္ခန္ဓသ သမုဒယော ဟောတိ" ဆိုသဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒုက္ခအစုအပုံကြီးသာ ဖြစ်ကြောင်း ဟောတော်မူသည်။

နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိတော်၌လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သည် အစဉ်တန်းသာ၊ရင် မိစ္ဆာပဋိပဒါ။ မကောင်းသော 'အကျင့် ကျင့်နေခြင်း ဖြစ်၏။ ဝိပဿနာအလုပ် လုပ်နေတဲ့ သူသည် သမ္မာပဋိပဒါ ကောင်းသောအကျင့်ကို ကျင့်နေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဟောတော်မူပါသည်။

ထို ကြောင့် ဝိပဿနာအလုပ်(၀ါ)မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယာ အကျင့် ကို ကျင့်နေသူသည် ခန္ဓာနှင့် ခန္ဓာဖြစ်ကြောင်း မဆက်အောင် လုပ်နေသူဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မဆက်အောင် ပြတ်အောင် လုပ်သောအလုပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုသော်.... ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပုံစံကိုကြည့်ပါ။ (၃) အကွက်မှ (၄) အကွက်သို့ မကူးအောင် အစပ်ကို ဖြတ်သောအလုပ်။ ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း

ခြင်းရာ ငါးပါးအကုသိုလ်မှ အနာဂတ် အကြောင်း ခြင်းရာ ငါးပါးသို့ မကူးအောင် လုပ်သောအလုပ် ဖြစ်သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာမှ ဝေဒနာပစ္စယာ ပညာဖြစ်အောင် လုပ်သော အလုပ် (၇) ဝေဒနာနောက်မှ မဂ်သွင်းသောအလုပ် ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ နောက်က မဂ်မလိုက်ပါက (၀) ဖြစ်, ပျက် မရှုပါက ဝေဒနာနောက်က တဏှာမလာပါနှင့်ဟု မည်မျှပင်တားသော်လည်း မရနိုင်ချေ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အတိုင်း သွားခဲ့သော် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခချည်းသာ ပေါ်သောလမ်း တွေ့မည်။ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခကိုသာ အဖော်လုပ်မည်။ သံသရာသစ်ငုတ်ဖြစ်မည်။ ဘယ်ဘုရားပွင့်ပွင့် သစ်ငုတ်သည် သစ်ငုတ်သာ ဖြစ်နေပေမည်။

သို့အတွက် မဂ္ဂလမ်းလိုက်မလား၊ သံသရာသစ်ငုတ် အဖြစ် ခံမလားဟု မိမိတို့ကိုယ်ကို မိမိဘုံစစ်ဆေး၍ ဆုံးဖြတ်ရန် အရေးကြီးလှသည်။ မဂ္ဂင်လမ်းလိုက်သော် ယင်းလမ်းအတိုင်း သွားသော်....(၀) ဖြစ်, ပျက် ဝိပဿနာအလုပ်ကို လုပ်သော် မဂ္ဂင် ငါးပါးနှင့် ဝေဒနာကို ဖြစ်, ပျက် မြင်အောင် ရှုပါ။

ဝေဒနာကို ဖြစ်, ပျက်မြင်အောင် ရှုရမည်ဆိုသည်မှာ ဝေဒနာကို တမင်တကာလိုက်ပြီး ရှာနေရမှာလားဟု မေးလျှင် မဟုတ်ပါ။ အာရုံနှင့်ဒွါရ တိုက်ဆိုင်တိုင်း ဝေဒနာတွေ့ ပေါ်နေသည်။ မိမိသန္တာန်မှာ သုခမဟုတ်လျှင်ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခမဟုတ်လျှင် ဥပက္ခာ။ သောမနဿ ဒေါမနဿ ဒွါရခြောက်ပါး၌ ဝေဒနာတစ်ခုခု အမြဲပေါ်နေသည်။ တတန်တက လိုက်နေစရာမလို၊ မိမိတို့ဉာဏ်မှာ မိမိတို့ဉာဏ်ရှေ့မှာ ဝေဒနာက ပျက်, ပျက်ပြီး ပြနေသည်။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

ယင်းအပျက်ကို အနိစ္စမြင်အောင်ရှု၊ ဝေဒနာကိုကျော်၍ အနိစ္စမြင်အောင်ရှု၊ ဝေဒနာချည်း တွေ့နေသေးရင် အနိစ္စဘောမှမလွန်သေးခေါ့၊ အနိစ္စသဘောလက္ခဏာကို တွေ့မှသာ လမ်းမှန်ရောက်မည်။

"ဝေဒနာ နိရောဓော တဏှာ နိရောဓော" ဆိုသဖြင့် တဏှာနိရောဓောဆိုပါက နိဗ္ဗာန်မြင်မည်။ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခချုပ်သည့် လမ်းပေါ်သို့ ရောက်မည်။

ထို့ကြောင့် လောင်စာသိမ်းတဲ့အလုပ်၊ မီးငြိမ်းတဲ့ အလုပ် လုပ်ဖြစ်အောင် ဝေဒနာအနိစ္စကိုမြင်၊ ဝေဒနာအနိစ္စကိုမှန်းပြီး နောက် ဝေဒနာအနိစ္စ ဆုံးသည့်အထိ ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြပါလျှင် နိစ္စ=နိဗ္ဗာန်၊ ဓုဝ=နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြမည်ဖြစ်ပါကြောင်း....။

မြတ်စွာဘုရားသခင်က "ဝေဒနာနံ ခယော ဘိက္ခဝေ ပရိနိဗ္ဗုတော" ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ဝေဒနာကုန်လျှင် ငြိမ်းအေးသည် (ဝါ) သဉ္ဇာဒိသေသ နိဗ္ဗာန် မျက်မှောက်ပြုသည်ဟု ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဒနာလိုက်သည့် ယောဂီများ ဝေဒနာအဆုံးမှာ (ဝါ) ဝေဒနာကွန္ဒာအဆုံးမှာ နိဗ္ဗာန် တွေ့ပါလိမ့်မည်။ ကြိုးစားတော်မူကြပါကုန်။

..✱....

အပိုင်း (၅)

ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် အစက စ၍ လည်ပုံ

အဆင်းရူပါရုံနှင့် မျက်စိနှစ်ပါး ပေါင်းဆုံ တိုက်ခိုက်မိ၍ ပေါ်ပေါက်သော မြင်စိတ်ကလေးကို မသိလိုက်၍ ငဘုဝေသဖြင့် ဝိပဿနာ မရှုမိပါက ထိုနည်းအတူ ကြားစိတ်ကိုလည်း ကောင်း၊ နံစိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ စားစိတ်ကို လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ပေါ်၌ ယားယံကောင်းစိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ တွေးတော ကြံစည်စိတ်ကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသစိတ်ကို လည်းကောင်း၊ လောဘစိတ်ကိုလည်းကောင်း၊ မောဟစိတ်ကို လည်းကောင်း၊ လှုချင်,တန်းချင်တဲ့ စိတ်ကလေးကို လည်းကောင်း၊ မေတ္တာပို ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးကိုလည်းကောင်း၊ ကရုဏာ, မုဒိတာရိယ စိတ် ကလေးကိုလည်းကောင်း၊ ယုတ်စွအဆုံး တံတွေး မျိုချင်သည့် စိတ်ကလေးကိုလည်းကောင်း၊ မသိလိုက်၍ တွေဝေနေသဖြင့် ဖြစ်,ပျက် မရှုမိလိုက်သော် အဝိဇ္ဇာကစ၍ လည်သည်။

စုဒ္ဓိသအကြိမ်

ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစက စ၍ လည်တော့သည်။ အဝိဇ္ဇာ ဖုံးလွှမ်းသဖြင့် ပြုချင်ရာပြုသည်။ သင်္ခါရအလုပ်တွေ့ လုပ်သည်။ (ရှေ့ပိုင်းမှ ပြခဲ့ပြီ)။

"အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ" ဖြစ်သည်။ "သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ" ဆိုသောကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးရသည်။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာဘက်သို့ ကူးသည်။ တဏှာမှ ဥပါဒါန်သို့ ကူးသည်။ ဥပါဒါန်မှ ဘဝသို့ကူးသည်။ ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ရှိက်ကြည့်ပါ။

ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ဆိုသဖြင့် အဝိဇ္ဇာကစပြီး ပြန်၍လှည့်သည်။ အဝိဇ္ဇာကစပြီး ပြန်၍ လှည့်ခြင်းသည် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစက စ၍လည်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာအလုပ် မလုပ်တော့ပါဘူး၊ ဖြစ်, ပျက် မရှုမိတော့ပါဘူး၊ မအော်သေး၍ မလပ်သေး၍ မလုပ်သေးပါဘူးဆိုပါက အဝိဇ္ဇာက ပြန်၍စသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒအတိုင်း အစကပြန်ပြီး လည်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ မိစ္ဆာပဋိပဒါ ဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရှစ်ပါးကို အခါခပ်သိမ်းရနေသည်။

ရှစ်ပါးဆိုသည်မှာ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ တည်းဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ရှစ်ပါး အမြဲရနေသည်။ (ပုံစံကိုကြည့်ပါ)။

ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အင်္ဂါရှစ်ပါးကို သစ္စာဖွဲ့ပြန်သော် ဒုက္ခသစ္စာနှင့် သမုဒယသစ္စာ နှစ်ပါးသာ ရသည်။ သမုဒယက မိုး၊

ခန္ဓာက လောင်စာ၊ လောင်စာနှင့်မီး တွဲလျက်ကြီး ဖြစ်တော့သည်။

သံသရာတစ်လျှောက်လုံး ဤလောင်စာနှင့် မီးနှင့်သာ တွဲခဲ့ရသည်။ မီးငြိမ်းလိုက်၊ လောင်စာ ထည့်ပေးလိုက်ချည်းသာ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ လောင်စာသိမ်း မီးငြိမ်းသည်ဟု အားထုတ်ခဲ့ရသည့်ဘဝ မပါရှိခဲ့ချေ။

ယခုလို အသိဉာဏ် ထိုက်တန်သလောက် ရှုသည့်ဘဝမှာ လောင်စာသိမ်းပြီး မီးငြိမ်းသည့် အလုပ်ကိုဖြင့် လုပ်ပါတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် အကြီးအကျယ် ချလိုက်ကြသည်မဟုတ်ပါလော, ယောဂီအပေါင်းတို့....။

....ဈ....

စုဒ္ဓသာသနာ့ကြိမ်

အပိုင်း (၉)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးကနေ၍ ပတ်ပုံ

မိမိရန်သူဖြစ်စေ၊ မုန်းတီးသူ တစ်ယောက်ကို ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် အနိဋ္ဌာရုံ တစ်ခုကိုဖြစ်စေ၊ တွေ့လိုက် မြင်လိုက်မိသော ငါသည် ဒီလူ့မျက်နှာ ကြည့်ကိုမကြည့်ချင်ဘူး၊ မြင်ကို မမြင်ချင်ဘူး၊ သူ့အသံလည်း မကြားချင်ဘူးဆိုတဲ့ ဒေါသ, ဒေါမနဿတွေ ဖြစ်ပွား ပေါ်ပေါက်နေ၏။

ထိုဒေါသ, ဒေါမနဿ ပေါ်ပေါက် ခြင်းကို ပဋိဋ္ဌာတ် ကြည့်ပါ၊ "သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ ဇေ ဖေတာဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ" ဆိုသောကြောင့် သောက ပရိဒေဝထဲမှာ အဝိဇ္ဇာ မပါဘူးလား မေးလျှင် ပါလျက်နေသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာက ပြန်၍ စသည်။

ထို့ကြောင့် ကုဋ္ဌာရုံကို မြင်မြင်၊ အနိဋ္ဌာရုံကို မြင်မြင် ဝိပဿနာ မရှုခဲ့သော်....ဖြစ်, ပျက် မရှုမိခဲ့သော်....ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကလျှင်လည်း ပတ်မည်၊ အဆုံးကလျှင်လည်း ပြန်၍ပတ်မည်၊ အလယ်ကလျှင်လည်း ဖောက်၍ စမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

....*....

စုဒ္ဒိသအကြိမ်

အပိုင်း (၇)

ဝိပဿနာမရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်အမြဲလှည့်နေသည်

အိပ်ပျော်ချိန်(ဘဝင်စိတ်)မှ လွဲ၍ ကွဋ္ဌာရုံကို တွေ့ရသည် ဖြစ်စေ၊ အနိဋ္ဌာရုံကို တွေ့ရသည် ဖြစ်စေ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်ကို ဒေါသနှင့် သော်လည်းကောင်း၊ လောဘနှင့် သော်လည်းကောင်း၊ မောဟနှင့် သော်လည်းကောင်း လှည့်လည်လျက်သာ နေသည်။

လောဘ, ဒေါသ, မောဟနှင့် လှည့်သည့်အခါ အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဤအကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် အပုညာဘိသင်္ခါရတွေ ပြုလုပ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။

(ဆိုလိုရင်းမှာ) သား, သမီးနှင့် သာယာနေသည့် အခါ လောဘတရာ ဖြစ်ပေါ်နေသည်။ ဤသားသမီးတွေ အသုံးအစဉ်က ကြီး၊ ပညာကောင်းကောင်း မသင်ကြ၊ ဘယ်နေရာမှာဖြစ်ဖြစ် အပိုးမသေကြဘူး၊ စီးပွားရေးကလည်း အပေါက် အလမ်း မတည့်ဘူးဆိုပြီး ဒေါသနှင့် လှည့်နေသည့်အခါလည်း

ရှိသေးသည်။ မသိလို့လုပ်မိတဲ့အခါလည်း ရှိသေးသည်။ မောဟနှင့် လှည့်ခြင်းဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်သင်္ခါရ (ပုညာဘိသင်္ခါရ) ဆိုတဲ့ မသိလို့ ပြုမိတဲ့ ကုသိုလ်မျိုးကလည်း ရှိသေးသည်။ မသိလို့ ပြုတဲ့ဝဋ်၌ ကုသိုလ် ဘုံဘဝ တောင့်တပြုတဲ့ ကုသိုလ်သည် ပုညာဘိသင်္ခါရ ဖြစ်သည်။

"အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာဂတော ပုညာဘိသင်္ခါရမ်ပိ အဘိသင်္ခရောတိ၊ အပုညာဘိ သင်္ခါရမ်ပိ အဘိသင်္ခရောတိ၊ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရမ်ပိ အဘိသင်္ခရောတိ၊ ယတော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော အဝိဇ္ဇာ ပဟီနာ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ၊ သော အဝိဇ္ဇာ ဝိရာဂါ ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒါ နေဝပုညာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတိ" ။ (သံယုတ်ပါဠိတော်)

အို.... ရဟန်းတို့၊ ပညာမရှိသော အဝိဇ္ဇာနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် ပုညာဘိသင်္ခါရကိုလည်း ပြု၏။ အပုညာဘိ သင်္ခါရကိုလည်း ပြု၏။ အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရကိုလည်း ပြု၏။ ရဟန်းတို့၊ အဝိဇ္ဇာကို ပယ်ပြီးသည် ဖြစ်ငြား၌၊ ထိုအဝိဇ္ဇာကင်းရှင် ဝိဇ္ဇာဉာဏ် လင်းသော ရဟန်းသည် အဝိဇ္ဇာကင်းရှင် ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ပုညာဘိသင်္ခါရကို မပြုသည်သာတည်း။

အထက်ပါ ပါဠိတော်အရ အဝိဇ္ဇာကင်းပြီး အဝိဇ္ဇာပယ်ပြီး ရဟန်းဆိုသည်မှာ အာသဝေါကုန်ပြီး ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သာ ဖြစ်ရကား— ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပုညာဘိသင်္ခါရ မပြုလုပ်ချေ။ လုပ်စရာ မလိုတော့ချေ။ အကယ်၍ ပြုလုပ်ပြန်ပါက ပြုကာမျှ ကိရိယာသက်သက်သာ ဖြစ်၏။ သောတာပန်,

သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဒါန, သီလ-စသော ပုညာဘိသင်္ခါရကို ပို၍ ပြုသင့်ကြသည်သာ။ သာမန် ပုထုဇဉ်များအနေဖြင့် ဒါန, သီလ စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို အဘယ်မှာသာလျှင် မပြုဘဲ နေအပ်သင့်ပါသနည်း။ များစွာ ပြုအပ်တော့သည်သာဖြစ်သည်။ သို့ရာဘုဉ် ဒါနနှင့် တဏှာနှင့် မရောစေနှင့်၊ ဒါနနှင့် ဒိဋ္ဌိနှင့် မရောစေနှင့်၊ အဝိဇ္ဇာ ဦးမစီးစေနှင့်။

ဒါနသည် ကုသိုလ်လား, အကုသိုလ်လားဟု ဖေးခဲ့လျှင် ကုသိုလ်ဖြစ်ပါသည်ဟု ဖြေရလိမ့်မည်။ လူချင်တဲ့ စေတနာက ကုသိုလ်၊ ဘုံဘဝတောင့်ဘတာက တဏှာဖြစ်သဖြင့် ကုသိုလ်နှင့် အကုသိုလ်ကို ရောရောထွေးထွေး ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ဖန် လူချင်တဲ့ စေတနာသည် ကုသိုလ်စေတနာ၊ နောင်ဘဝ ငါကောင်းစားအောင် ဆိုပြီး ပြုတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု စေတနာသည် ဒိဋ္ဌိ ဦးစီးနေသည်။ ဒိဋ္ဌိသည် အကုသိုလ်ဖြစ်သည်။

ဒါကြောင့် ကုသိုလ်နှင့် တဏှာ မရောစေနှင့်၊ ကုသိုလ်နှင့် ဒိဋ္ဌိနှင့်မရောစေနှင့်၊ အဝိဇ္ဇာ ဦးမစီးပါစေနှင့်၊ ဒါနနောက်က အသိမလိုက်လျှင်၊ အကျိုးပေး မရှိးချယ်တတ်လျှင် ဝဋ္ဋဒါန ဖြစ်၍ သံသရာလည်မည့် ပုညာဘိသင်္ခါရသာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဒါနက သံသရာရှည်တာမဟုတ်၊ အကျိုးပေး မရှိးချယ်တတ် (၀၇) ဒါနုနောက်က အသိ မလိုက်လို့....ဟု ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဆုံးမတော်မူသည်။

....*....

စုဒ္ဓသာရ

အဝိုင်း (၈)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရား အနုလောမနည်းအား ဖြင့် အကျယ် ဝေဖန်ပြသခြင်း

စက်ဝိုင်းပုံစံကို ကြည့်ကြစေလိုပါသည်။ ဤပုံစံ စက်ဝိုင်း သည် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ခန္ဓာသဘောကို ကြည့်၍ ကြံစည် ရေးသားထားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ရာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားအစစ်မှာ မိမိတို့ခန္ဓာတွေ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပေါ် လိုက်,ပျက်လိုက်၊ နေ့နာက်တစ်ခု အစားထိုးသောကြောင့် ဓမ္မ တစ်ခုပေါ်လိုက်....ဆိုတဲ့ ဓမ္မသဘောတွေ အစဉ်ကြီး တန်းနေ ခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်ကြောင်း အစ(၀၊) သံသရာ အစသည် အဝိဇ္ဇာကဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်။

> "အနမတဂ္ဂေါ ယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော ပုဗ္ဗကောဋိ နာ ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာ နီဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာ သံယောဇနာနံ သန္ဓဝတံ သံသရိတံ"

စဉ္ဆသအကြိမ်

ဟူ၍ သံသရာရှည်လွန်းလို့ သတ္တဝါအစကိုတော့ ငါဘုရားရှာ၍ မတွေ့ဘူး၊ သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်၏ အစကို နောက်ဆုတ်, နောက်ဆုတ် ပြန်၍တွေးခဲ့သော် ဘုရားဖြစ်တော်မူသည့် နေ့ကစ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည့် အချိန်တိုင်အောင် တွေးသော်လည်း သတ္တဝါတစ်ဦး၏ အစ ကုန်နိုင်ဖွယ် မရှိဟုဟောတော်မူသည်။

မိမိအသေပေါင်းထပ်ကာ, ထပ်ကာ အရိုးကို ပုံလိုက်မည်ဆိုလျှင် လေးရက်တာက် လေးရက်ဆင်းမျှ ရှိသည်။ အဘယ်မျှသေခဲ့သည်ဆိုတာ မတွေ့းတောဝံအောင် ဖြစ်သည်။ ဤမျှပင် သံသရာရှည်သည်။ သံသရာရှည်သည် ဆိုသည်မှာ ဒုက္ခရှည်ခြင်းဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစဉ်ကြီး ရှည်ခြင်းဖြစ်သည်။

သံသရာအစသည် အဝိဇ္ဇာက စ,သည် ဆိုရာ အဝိဇ္ဇာသည် အဘယ်နည်း။ အဝိဇ္ဇာ ဆိုသည်မှာ သစ္စာလေးပါး မသိမှုဖြစ်သည်။

(၁) သမုဒယ သစ္စာကို သမုဒယသစ္စာဟု ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိခြင်း။

(၂) ဒုက္ခသစ္စာကို ဒုက္ခသစ္စာ ဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်း။

(၃) နိရောဓ သစ္စာကို နိရောဓသစ္စာ ဟူ၍ ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိခြင်း။

(၄) မဂ္ဂသစ္စာကို မဂ္ဂသစ္စာဟူ၍ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ခဲ့၍ပြပါဦးအံ့....

(၁) မိမိတို့ သန္တာန်၌ လောဘဆိုသည့် တရားကလေး ရှိသည်။ ထိုလောဘသည် ရွှေလိုချင်, ငွေလိုချင်, တိုက်လိုချင်, ကားလိုချင်, အရောင်းအဝယ်ကောင်း တာ လိုချင်, ရာထူးဌာနန္တရ ကြီးတာကို လိုချင်၊ ကျိုက်သို့ လိုချင်တာသည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ ဖြစ်၏။ ကျိသမုဒယကြီးသည် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းပင်၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဟေတုဟု မသိခြင်း။

(၂) မိမိတို့ ခန္ဓာကြီးသည် ဒုက္ခတရား အမှန်စင်စစ်ဟု မသိခြင်း။

(၃) ဒုက္ခ ချုပ်ငြိမ်းရာသည် နိဗ္ဗာန်ဟု မသိခြင်း။

(၄) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်မှန် တရားသည် နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့နိုင်သည်ဟု မသိခြင်း။

(၅) သိသင့်သည်ကို မသိဘဲ မသိသင့်သည်ကို သိခြင်း။

ကျိသို့ မသိခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်၏။ ထိုမသိခြင်းကြောင့် ပြုလုပ်တာ မှန်သမျှ သည် "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ"။

ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း မသိသောကြောင့် သား၊ရေး, သမီး၊ရေး, စီးပွား၊ရေးကို ပြုလုပ်သည်။ ကာယကံအား ဖြင့် ပြုလုပ်သည်။ ဝစီကံအား ဖြင့် ပြောလား, ဆိုလား၊ ရောင်းကြ, ဝယ်ကြပြန်သည်။ စိတ္တသင်္ခါရအား ဖြင့် ဘယ်လိုရောင်းမည်၊ ဘယ်လိုဝယ်ရမည်၊ ဘယ်လိုရာထူး ဌာနန္တရတွေရအောင် လုပ်ရမည် စသည်

ဖြင့် အမျိုးမျိုး ကြံစည် စိတ်ကူးကြသည်။ ကောင်းသော ရောင်းဝယ်ခြင်းပါပဲ။ ကောင်းသော အသက်မွေးခြင်းပါပဲ ဆိုသော်လည်း ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်တဲ့အလုပ်ကို မလုပ်။ ဆက်တဲ့အလုပ်, လုပ်ပြန်သည်။ ဘာအပြစ် ရှိသလဲဟု မေးခဲ့လျှင် အပြစ် ရှိ,မရှိတော့ မပြောတတ်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တော့ ဆိုက်သွားသည် ဟူ၍သာ ဖြေရလိမ့်မည်။

တစ်ဖန် နောက်ဘဝကောင်းစားရေးဟုဆိုအပ်သော လူမှု, တန်းမှု, ကုသိုလ်ရေးပြုပြန်၏။ ကုသိုလ်တော့ကုသိုလ်ပင်ဖြစ်၏။ သို့သော် အဝိဇ္ဇာ ဦးစီးပြီး ပြုလုပ်သောကုသိုလ် ဟူသမျှသည် ဒုက္ခသစ္စာမသိဘဲ လုတဲ့အလှူဖြစ်၍ "အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ ကုသိုလ် သင်္ခါရာ"ပင် ဖြစ်သည်။

ဘုံဘဝတောင့်တပြီး ဒါန, သီလ ပြုကြသည်။ တောင့်တတိုင်း နောက်ဘဝရသည် ဆိုပါဦးတော့ နောက်ဘဝ၏အစသည် ဇာတိဖြစ်သည်၊ ဇာတိသည် ဒုက္ခသစ္စာ အမှန်ဖြစ်၏။ "ဇာတိပိဒုက္ခာ" ဟူ၍လည်း ဓမ္မစကြာ၌ မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသည်။

"သင်္ခါရပစ္စယာဝိညာဏံ" ဆိုသည်မှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ကိုခေါ်သည်။ ဘဝ၏ အစသည် ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ကစ၏။ အခုရရှိထားသည့် ဘဝကြီးသည်ပင် ဒုက္ခသစ္စာကြီး ဖြစ်နေပါလျက် သားနဲ့ နောက်ခန္ဓာ ရအောင် ဆုတောင်းကောင်းမတောင်းကောင်းဟု စဉ်းစားဝေဖန်ကြပြီးလျှင် ဆရာကောင်းသမားကောင်းများ ဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရန် သင့်ကြပေကြောင်း။

စုဒ္ဓသာဏ်မိ

"ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ" ဇာတိဟုဆိုသော ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်ရသော သူသည် နာမ်, ရုပ်ကိုရ၏။ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်,ရုပ်ကို ရသည်။ ၂-အက္ခက်ကိုကြည့်ပါ။ ဝိညာဏ်ကြောင့် နာမ်,ရုပ်ဖြစ်သည်။ ဝိညာဏ်ထဲမှာ ငါပါသလား၊ သူပါသလား ယောကျ်ားပါသလား၊ မိန်းမပါသလား၊ နာမ်,ရုပ်ထဲမှာလည်း ငါပါသလား, သူပါသလား၊ ယောကျ်ား,မိန်းမ ပါသလား ပြန်ကြည့်ကြပါ။

ဝိညာဏ်သည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဖြစ်သောကြောင့် ယခု ဘဝအစဖြစ်သည်။ ထိုဝိညာဏ်ထဲမှာ ငါလည်းမပါ၊ သူလည်း မပါ၊ ယောကျ်ား,မိန်းမလည်း မပါ၊ သစ်ါရအကြောင်းခံ ကြောင့်ဖြစ်သော ဝိညာဏ်သာဖြစ်သည်။ နာမ်,ရုပ်ထဲမှာလည်း ကြည့်ပါ၊ ငါလည်းမပါ။ သူလည်းမပါ, ယောကျ်ား, မိန်းမ မပါ။ ငါ့ဦးစွာဆိုတာလည်းမပါ၊ နာမ်ရုပ်သာဖြစ်သည်၊ ငါမပိုင် သူလည်းမပိုင် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုး ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န တရားသာဖြစ်သည်။ "နာမရူပ ပစ္စယာ သဠာယတနံ" နာမ်,ရုပ်ကိုရပြီးပြီ။ နာမ်,ရုပ်ကိုရပြီးရုံနဲ့ မပြီးသေးချေ၊ မျက်စိ, နား, နှာ, လျှာ, ကိုယ်, စိတ်ဟူ၍ အာယတနခြောက်ပါးသည် နာမ်,ရုပ် အကြောင်းခံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရလေသည်။

မျက်စိသည်လည်း အကြောင်းတရားကိုစဲ့၍ ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးတရားဖြစ်သည်။ ငါမဟုတ်၊ ငါ့မျက်စိမဟုတ်၊ ငါမပိုင်၊ နားသည်လည်း အကြောင်းတရားမှီ၍ ဖြစ်ပေါ်သောအကျိုး

တရားသာဖြစ်သည်။ ငါမဟုတ်၊ ငါ့နားမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ် ငါ မပိုင်ခေျ။

နှာခေါင်းသည်လည်း ငါ မဟုတ်၊ ငါ့နှာခေါင်း မဟုတ်၊ ငါ့အတ္တမဟုတ်၊ ငါမပိုင်။

လျာသည်လည်း အကြောင်းကိုစဲ့၍ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုး တရားမျသာဖြစ်သည်။ ငါမဟုတ်၊ ငါ့ လျာမဟုတ်၊ ငါ့အတ္တ မဟုတ်၊ ငါမပိုင်။

ကိုယ်သည်လည်း အကြောင်းကိုစဲ့၍ဖြစ်သော အကျိုးတရား မျသာဖြစ်၏။ ငါမပိုင်၊ ငါမဟုတ်၊ ကိုယ်မဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တ မဟုတ်။

မနာယတနခေါ်သော စိတ်သည်လည်း အကြောင်းတရား ကိုစဲ့၍ ဖြစ်ပေါ်သော အကျိုးတရားမျသာဖြစ်၏။ ငါ၏ စိတ် မဟုတ်၊ ငါ၏အတ္တမဟုတ်၊ ငါမပိုင်၊ ဒုကြောင်းကြောင့် ဖြစ် သည့် အကျိုးတရားမျသာ ဖြစ်သည်။

သဠာယတနဆိုသည် မြန်မာလိုအဓိပ္ပာယ်ရှင်းရှင်း နားလည် ရန်မှာ သံသရာကို ခဲ့ဖြတ်သော တရားခြောက်ပါးဟု ဆိုလို သည်။ သံသရာကို ခဲ့သည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုခဲ့သောတရားကို ဆိုလိုသည်။ မျက်စိကလည်း သံသရာကို ခဲ့ထွင်သည်။ နားက လည်း သံသရာကို ခဲ့ထွင်သည်။ နှာခေါင်းကလည်း သံသရာကို ခဲ့ထွင်သည်။ လျာကလည်း သံသရာကို ခဲ့ထွင်သည်။ ကိုယ် ကလည်း သံသရာကို ခဲ့ထွင်သည်။ စိတ်ကလည်း သံသရာကို ခဲ့ထွင်သည်။ ခဲ့ပုံအပိုင်း (၃)မှာ ပြခဲ့ပြီးအတိုင်းဖြစ်သည်။ မိမိ ခန္ဓာနှင့် ဟပ်၍ကြည့်ကြပါကုန်။

"သင်္ခါယတနပစ္စယာ ဖဿော" ဆိုသည်ကား—တည်ရာ အာယတနခြောက်ပါး အကြောင်းခံကြောင့် ဖဿ တည်းဟူသော တွေ့ထိခြင်းဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မျက်စိကိုစွဲ၍ စက္ခုသမ္ဖဿခေါ်သည်။ မျက်စိ၌ တွေ့ထိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထိုနည်းတူစွာပင် နားကိုစွဲ၍ နဲ့ဒ်၌တွေ့ထိခြင်း၊ နှာခေါင်း၌ တွေ့ထိခြင်း၊ လျှာ၌ တွေ့ထိခြင်း၊ ကိုယ်၌ တွေ့ထိခြင်း၊ မနောဒ်၌ တွေ့ထိခြင်း တည်းဟူသော ဖဿာယတန, ခြောက်ပါးဖြစ်ပေါ်လာ၏။

"ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ" ဖဿ—တည်းဟူသော တွေ့ထိမှု အကြောင်းခံကြောင့် ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ မျက်စိကို စွဲ၍ "စက္ခု သမ္ဖဿဇာဝေဒနာ"၊ နားကို စွဲ၍ "သောတသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ"၊ နှာခေါင်းကိုစွဲ၍ "ဃာနသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ"၊ လျှာကိုစွဲ၍ "ဇိဝှာသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ"၊ ကိုယ်ကိုစွဲ၍ "ကာယသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ"၊ သဘောတရားကိုစွဲ၍ "မနောသမ္ဖဿဇာဝေဒနာ" ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

ထိုဝေဒနာသည် အကျယ်အားဖြင့် "သုခ, ဒုက္ခ, ဥပေက္ခာ" ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ "သောမနဿ, ဒေါမနဿ" ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အများအားဖြင့် ဝေဖန်ပါက ကျယ်ဝန်းလှစွာ၏။ ယောဂိအလုပ်သမားများ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် သိရန်မှာ ဒုဒါရခြောက်ပေါက်က ထိခိုက်လာတိုင်း, လာတိုင်း ဝေဒနာ အခါခပ်သိမ်းပေါ်၏။ ဝေဒနာကို လိုက်ပြီး ရှာနေရန်မလို။ ဒုဒါရနှင့် အာရုံနှစ်ပါး ဆုံ၍ တိုက်ဆိုင်တိုင်း, တိုက်ဆိုင်တိုင်း ပေါ်လျက်သာ ဖြစ်ပါသည်။ တမင်တကာ လိုက်ရှာနေရန် မလိုပါ။

မှတ်ရန်။ ။ဝေဒနာ ခြောက်ပါး သုခ, ဒုက္ခ, ဥပေက္ခာ ပဉ္စဒွါရ ၁၈-ပါးရသည်။ ကာလသုံးပါးနှင့် မြောက်လျှင် ဝေဒနာ ၅၄-ပါး ရသည်။ မိမိ သန္တာန်၊ သူတစ်ပါး သန္တာန်နှင့် မြောက်လျှင် ဝေဒနာ ၁၀၈-ပါးရသည်။

"ဝေဒနာပစ္စယာတဏှာ" ဝေဒနာတည်း ဟူသော ခံစားမှု အကြောင်းခံကြောင့် တဏှာတည်း ဟူသော ကရားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အဆင်းကိုစွဲ၍ ရူပတဏှာ၊ အသံကိုစွဲ၍ သဒ္ဒတဏှာ၊ အနံ့ကိုစွဲ၍ ဂန္ဓတဏှာ၊ လျှာကိုစွဲ၍ ရသတဏှာ၊ ကိုယ်ကိုစွဲ၍ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ၊ မနောကိုစွဲ၍ ဓမ္မတဏှာ။ ဓမ္မတဏှာဆိုသည်မှာ ကွဲဖူး, ကြားဖူး, ကြုံဖူး, အာရုံခံစားဖူးသည် စသည်ကိုစွဲ၍ လောဘဖြစ်ပေါ်ခြင်းပင်။

မှတ်ရန်။ ။တဏှာသုံးတန့်, အရင်းခံ, အာ-ကာ-သန်နှင့် မြောက်၊ တဏှာအစစ်, တာဝ်ရာ့ရှစ်၊ ဖြစ်၏မှတ်လေတိ။

ကာမတဏှာ၊ ဘဝတဏှာ၊ ဝိဘဝတဏှာ သုံးပါးကို အာရုံခြောက်ပါးနှင့်မြောက်(၃×၆=၁၈)၊ ယင်းကို တစ်ဖန် ကာလသုံးပါးနှင့်မြောက် (၁၈×၃=၅၄)၊ ယင်းကို တစ်ဖန် မိမိသန္တာန် သူတစ်ပါးသန္တာန် ဆိုသည့် သန္တာန်နှစ်ပါးနှင့်မြောက် ဘစ်ရာ့ရှစ်ဖြစ်၏။ (၅၄×၂=၁၀၈)။

"တဏှာ ပစ္စယာ ဥပါဒါနံ" ဟူသည်ကား တဏှာ အကြောင်းခံကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန် ဖြစ်ပေါ်၏။

လိုချင်တယ်ဆိုတာက သိပ်လိုချင်တာပဲဟူ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော တဏှာအကြီးစားပင်တည်း။

မှတ်ရန်။ ။ကာမုပါဒါန်, ဒိဋ္ဌုပါဒါန်- သီလဗ္ဗတုပါဒါန်, အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဟူ၍ ဥပါဒါန်လေးပါး ရှိ၏။

"ဥပါဒါနုပစ္စယာ ဘဝေါ" ဥပါဒါန် ဟူသော ပြင်းစွာ စွဲလမ်းမှု အကြောင်းခံကြောင့် ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံ ဟူသော ကံသုံးပါးနှင့် အားထုတ်ခြင်းသည် ကမ္မဘဝ မည်၏။ ထိုအားထုတ်ကြိုးပမ်းခြင်းကို ပစ္စုပ္ပန် အကြောင်း အခြင်းအရာ အက္ခက်(၃)၌ ကမ္မဘဝခေါ်သည်။ အတိတ်အကြောင်းအခြင်း အရာ (၁)ကွက်၌ သင်္ခါရ ခေါ်သည်။ တရားကိုယ် အရမှာ လောကီကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာ ၂၉-ပါးရသည်။

"ကမ္မဘဝ ပစ္စယာ ဇာတိ" ကမ္မဘဝ တည်းဟူသော ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံအားဖြင့် အားထုတ်မှုအကြောင်း ခံကြောင့် ဇာတိဖြစ်ပေါ်၏။ ဇာတိဖြစ်ပေါ်သည်မှာ နောက်ဘဝ အစဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေကို ခေါ်သည်။ မည်သည့် ဘယ်ဇာတိမဆို ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်က စ,ရသည်ပင်၊ မြတ်စွာဘုရား သခင်က "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ" ဟု ဟောတော်မူရာ လူဇာတိရသည် ဖြစ်စေ၊ နတ်ဇာတိရသည်ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာဇာတိရသည် ဖြစ်စေ ဇာတိမှန်က ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဇာတိ တစ်ခုကို ဆုတောင်း ယူသူများသည် ဒုက္ခကို ဆုတောင်းယူခြင်းသာဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆုတောင်း ကောင်း, မတောင်းကောင်းကို မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့်သာ ဝေဖန်ကြည့်ကြပါကုန်။

ဝဋ္ဌသအကြိမ်

ဇာတိရသည်ဟူသည် နောက် ဘာကိုရမည်နည်း ဟူမူကား ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပါဠိကိုပင် ရွတ်ကြည့် ကြပါ။ ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာ မရဏ နောက်က လိုက်သည်။

"ဇာတိပစ္စယာ ဇရာ, မရဏ" ဟူသည်ကား ဇာတိ ဟူသော ပဋိသန္ဓေ အကြောင်းခံကြောင့် ဇရာ,မရဏ ဖြစ်ပေါ်၏။ ဇာတိ ဟူသည် ခန္ဓာငါးပါး ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာငါးပါးရသောသူသည် နောက်ကျောက အိုမှု, နာမှု, သေမှု တန်းလန်း လိုက်ပါလျက်ရှိရာ မွေးသည့်နေ့က စ၍ အိုသည့်ဘက်၊ အိုသည့်ဘက်က သေသည့်ဘက်သို့ မိနစ် စက္ကန့် မခြား ပြေးလွှားလျက် ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အိုရာကနာ၊ နာရာက သေရာသို့ မုချရောက်မည်။ စိုးရိမ်ခြင်း၊ ငိုကြွေးခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်း ဟူသော ဒုက္ခအစုကြီးသာ ဖြစ်ပေါ်လာရ၏။ (ပုံစံကိုကြည့်ပါ)။ ဒုက္ခသစ္စာအကွက်၌ ပြထား၏။

ဤသည်ကား....ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်အရ လည်ပုံ ပတ်ပုံ အကျယ်အား ဖြင့် ပြခြင်းတည်း။

အဝိုင်း (၉)

အဝိဇ္ဇာတဏှာ အကြောင်းခံ၍
ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် အဝိုင်း ပြေးပုံကို ပြခြင်း

သတ္တဝါ တစ်ဦး, တစ်ဦး၏ အသေပေါင်း ထပ်ကာ, ထပ်ကာ ဖြစ်နေခြင်းဟာ (ဝါ) သံသရာကိုအစကစ၍ ချာချာလည် အောင် ပတ်နေခြင်းသည် 'လက်သည်' တရားခံ ရှာသော် အဝိဇ္ဇာ, တဏှာကြောင့်ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိရှိရန် အထူး အရေးကြီးပေသည်။

ပုံစံစက်ဝိုင်း အလယ်တည့်တည့်မှာ ကြည့်ပါ။ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဟူ တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ အဝိဇ္ဇာဟူသည် သစ္စာလေးပါး ကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိခြင်းကိုခေါ်သည်။ တဏှာဟူသည် ရောက်ရာကို ခင်မှကို ခေါ်သည်။ ဆို့ကြောင့် သံသရာ၏အစ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာက (ဝါ) ခန္ဓာ၏အစ အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာက ဟု သေသေချာချာ မှတ်ကြပါကုန်။

ခန္ဓာဖြစ်တိုင်း, ဖြစ်တိုင်း အိုမှု, သေမှုရှိသည်။ ခန္ဓာကို လုံပ်သော လက်သည်တရုးခံကို ရှာရလိမ့်မည်။ လက်သည်တရုးခံသည် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာဖြစ်ကြောင်း ယခု မုချပေါ်လာပြီ။ ထို့ကြောင့် အကြောင်းတရုးသတ်မှတ်မှ အကျိုးတရုး မဖြစ်ပေါ်ခြင်း ရှိမည်။

အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာသည် ဘာတွေလုပ်သလဲဟု ပြန်၍စိစစ်ရန် လိုပေသည်။ ဖော်ပြခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း အဝိဇ္ဇာသည် သစ္စာလေးပါး, မသိခြင်း၊ တဏှာသည် ရောက်ရာ၌ ခင်တွယ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ဤမျှသာမကသေး၊ အဝိဇ္ဇာသည် သင်္ခါရကို ဖြစ်စေပြန်၍ တဏှာ ဥပါဒါန်ကို ဖြစ်စေပြန်သည်။ တစ်ဖန် သင်္ခါရသည် "ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာ" ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးငါးပါး ဖြစ်သည့် ခန္ဓာငါးပါးသို့ ဖြစ်စေပြန်၏။ သစ္စာအားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာကို ဖြစ်စေပြန်သည်။ ဝဋ်အားဖြင့် ဝိပါကဝဋ်ကို ဖြစ်စေပြန်သည်။

ပုံစံကိုပြန်ကြည့်ပါ၊ "အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရ တဏှာဥပါဒါန် ဘဝ" ဟူ၍ အတိတ် အကြောင်း အခြင်းအရာ ငါးပါးဟု (၁) အက္ခရာ၌ တွေ့ရှိပါလိမ့်မည်။ တစ်ဖန် (၂) အက္ခရာထဲမှာ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး ဟူ၍ ခန္ဓာငါးပါး၊ သို့မဟုတ် "ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယနတန, ဖဿ, ဝေဒနာ" ဟူ၍ ပေါက်ပွားပြန်ရာ (၁) အက္ခရာ အကြောင်း တရုးကြောင့် (၂) အက္ခရာ အကျိုးတရုး ပေါက်ပွား ပေါ်ပေါက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ (၂) အက္ခရာ အကျိုးတရုးသည် တခြားမဟုတ်၊ မိမိတို့ ခန္ဓာငါးပါးပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍ မှတ်ကြပါကုန်။

စုဠသအင်္ကြိမ်

ယင်းပစ္စုပ္ပန် အကျိုးငါးပါးထဲမှ တစ်ဖန် ဘာတွေ့ပေါက် ပွားပြန်သလဲဟု စိစစ်ခဲ့သော် အနာဂတ် အကြောင်းတရား ငါးပါးဟု ဆိုသော "တဏှာ ဥပါဒါန် ကမ္မဘဝ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ" ဆိုသော အခြင်းအရာငါးပါး ပေါက်ပွားပြန်သည်။ သစ္စာဖွဲ့ပါလျှင် အကြောင်းဖြစ်၍ သမုဒယသစ္စာ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းအနာဂတ် အကြောင်း အခြင်းအရာ ငါးပါးမှ တစ်ဖန် ဘာတွေ့မျှား ပေါက်ပွားပြန်သလဲဟု ပြန်၍ စိစစ်ပြန်သော်.... အနာဂတ်အကျိုး အခြင်းအရာငါးပါးကို ရပြန်သည်။ ယင်းကို သစ္စာဖွဲ့ပါက ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အတိတ် အကြောင်းအခြင်းအရာ ငါးပါးမှ ပစ္စုပ္ပန်အကျိုး အခြင်း အရာ ငါးပါး ပေါက်ပွားပြန်သည်။ ယင်းပစ္စုပ္ပန် အကျိုး အခြင်းအရာ ငါးပါးမှ တစ်ဖန် အနာဂတ် အကြောင်း အခြင်း အရာ ငါးပါး ပေါက်ပွားသည်။ ယင်းအနာဂတ် အကြောင်း အခြင်းအရာ ငါးပါးမှ အနာဂတ်အကျိုး အခြင်းအရာ ငါးပါး ပေါက်ပွားပြန်သည်။ ဤသို့ အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ် ကာလသုံးပါးဖြင့် လှည့်၍သာ ဖြစ်နေသည်။ သစ္စာအားဖြင့် သမုဒယသစ္စာမှ ဒုက္ခသစ္စာ ပေါက်ပွားသည်။ ဒုက္ခသစ္စာမှ တစ်ဖန် သမုဒယသစ္စာ ပေါက်ပွားပြန်၏။ ထို့ကြောင့် သမုဒယ နှင့် ဒုက္ခသာလှည့်နေသည်။ သမုဒယ–ဒုက္ခ, သမုဒယ–ဒုက္ခဟု အဝိုင်းပြေးပဲ လှည့်၍နေ၏။ အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ်၊ တစ်ဖန် အတိတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အနာဂတ် ဤကာလ သုံးပါးသာ လှည့်၍နေသည်။

အဝိဇ္ဇာအကြောင်းခံကြောင့် မသိ၍ပြုလုပ်သည်။ ပြုလုပ်၍ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာရသည်။ တစ်ဖန် မသိသော အဝိဇ္ဇာ ဦးစီးပြီး တဏှာက ခိုင်းပြုန်သောကြောင့် ဘုံဘဝ ရောက်ရာ ရောက်ကြောင်း အလုပ်တွေ လုပ်ပြုန်သည်။ သားရေး, သမီးရေး, စီးပွားရေးအတွက် အပါယ်ရောက်ကြောင်း အလုပ်တွေ ကိုလည်း လုပ်ပြုန်သည်။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် မြင်တယ်၊ လိုချင်တယ်၊ စဲ့လမ်းတယ်၊ အားထုတ်တယ်ဆိုသဖြင့် ရရှိတယ်။ ရရှိတယ်ဆိုတာက မည်သည့်ဟာကို ရရှိပါသလဲဟု ဆိုပြုန်လျှင် ဇာတိကိုရရှိသည်။ ဇာတိရရှိသည် ဆိုကတည်းက အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ဦးစီးပြုန်သည်။ (၁) အကွက်က (၂) အကွက် ဆက်စပ်ပြုန်သည်။ တစ်ဖန် (၂) အကွက်က (၃) အကွက် ဆက်စပ်ပြုန်သည်။ (၃)အကွက်က (၄) အကွက် ပေါက်ပွားပြုန်သည်။ ဤကဲ့သို့သော ဆက်သွားသည်။ ဤသို့ဆက်သွားသဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် စက်ဝိုင်း တစ်ပတ်ပြည့်ပြီး နောက်တစ်ပတ် ပြန်ပတ်ပြုန်သည်။ ဤသို့သော တစ်သံသရာလုံး စက်ဝိုင်းပြေးနှင့်သော နေခဲ့ရသည်။ထွက်လမ်းကိုမမြင်ခဲ့ကြခေါ်။အကယ်၍သော မြင်လို့ရှိခဲ့လျှင် ဒီအခြေအနေ ရောက်မည် မဟုတ်ဟု ဆုံးဖြတ် သိသာနိုင်သည်။

ယခု စာဖတ် ပရိသတ်များသည် မည်သည့် အကွက်ထဲ၌ ရှိသနည်းဟု မေးခဲ့ပါသော် (၂) အကွက်ထဲမှာ ရှိပါသည်ဟု ဖြေဆိုရမည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

စုဒ္ဓသအောင်မြိမ်

ယင်း (၂) အကွက်ထဲမှာ ဝိညာဏ်, နာမ်ရုပ်, သဠာယတန, ဖဿ, ဝေဒနာဆိုတာ ခန္ဓာဖွဲ့သော် ခန္ဓာငါးပါးဖြစ်၍ ထိုခန္ဓာငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်သည်။ (၁) အကွက်ဖြန့်ကြည့်ပါ။ အတိတ်အကြောင်း အခြင်းအရာ ငါးပါးဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, သင်္ခါရ အစရှိသော အကြောင်းမဲ့ကြောင့် (၁) အကွက်၌ရှိသော ခန္ဓာငါးပါးကို ရရှိသည်။ ထို့ကြောင့် (၁) အကွက်သည် အကြောင်း သမုဒယသစ္စာဖြစ်၏။ (၂) အကွက်သည် အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်သည်။ ဒါကြောင့် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခသစ္စာ နှစ်ပါးသာ လှည့်နေသည်။ နိရောဓသစ္စာနှင့် မဂ္ဂသစ္စာ ကွယ်နေသည်။ တစ်သံသရာလုံး ဆရာကောင်း, သမား‌ကောင်း, လမ်းညွှန်ကောင်း, မိတ်ဆွေကောင်းနှင့် မတွေ့ခဲ့ရသောကြောင့် ထိုသစ္စာ နှစ်ပါးတို့သည် မိုမိသန္တာန်၌ ကွယ်နေသည်။

ယခု သစ္စာသိသောအချိန်မှာ ဆရာကောင်း, သမား‌ကောင်း, လမ်းညွှန်ကောင်း တည်းဟူသော ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားတော်များကို ဖတ်ကြား‌တွေ့မြင်ရသော အချိန်အခါမျိုး၌ မဂ္ဂနှင့် နိရောဓသစ္စာ နှစ်ပါးကိုဖြင့် မိုမိသန္တာန်၌ ရအောင်လုပ်တော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက် ချကြပါဟု တိုက်တွန်း နှိုးဆော်အပ်ပါသတည်း။

မဂ္ဂနှင့် နိရောဓသစ္စာနှစ်ပါးကို မိမိသန္တာန်၌ ရရှိအောင် မဂ္ဂင်ဖြစ်စေရိယ အလုပ်(၀၇) မဂ္ဂင်အလုပ်(၀၇)ဝိပဿနာ အလုပ်(၀၇) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် စက်အကန့်တွေဖြတ်တဲ့ အလုပ်ကို လုပ်မိ

ရုန်း အရေးကြီးပါသည်။ ယင်းစက်အကန့်တွေ ဖြုတ်တဲ့နည်းကို နောက်ပိုင်း၌ ဆက်၍ ဖတ်ရှုကြပါကုန်။

ဤအပိုင်း (၉)ကို နားမလည်မချင်း ထပ်ကာ,ထပ်ကာ ပုံစံကို ကြည့်၍ ဖတ်ရှုလေ့လာတော် မူကြပါကုန်၊ ယောဂီ အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့....။

....※....

အပိုင်း (၁၀)

ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်အကန့်ချိုး၍ ဒေါက်ဖြုတ်ပြီး ပဒေါင်း ဝင်ရိုးချိုး အကွပ်ကို ဖြုတ်နည်းများ

အထက်ပါ ပုံစံ(၂)ကို ကြည့်ပါ။ ဝင်ရိုး၊ပဒေါင်း၊ ဒေါက်၊ အကွပ်ဟူ၍ ပြထား၏။

လှည်းဘီးကို မြင်ဖူးကြပါလိမ့်မည်။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာသည် ပဒေါင်း၊ ထိုပဒေါင်းပေါ်က ဒေါက်တွေရှိသည်။ ဒေါက်တွေပေါ်က အကွပ်ဟူ၍ မြင်ရပါလိမ့်မည်။ အလည်တည့်တည့်မှာ ဝင်းရိုးပေါက် ဖြစ်သည်။

ဒေါက်ဆိုသည်မှာ ပုညာဘိ သင်္ခါရ, အပုညာဘိ သင်္ခါရ, အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ ဒေါက်တွေဖြစ်သည်။ ပဒေါင်းဆိုသည်မှာ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာဖြစ်သည်။ အကွပ်ဆိုသည်မှာ ဇာ, မရဏ အကွပ် ဖြစ်သည်။

အဝိဇ္ဇာ, တဏှာသည် ပဒေါင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအပေါ်၌ ဒေါက်လေးခုတပ်ပြီးလျှင် ခိုင်မြဲစေခြင်းငှာ အပေါ်က အကွပ်

ကုပ်ပေးရသည်။ သံပတ်ခွေဖြင့် ချုပ်ပေးရသည်။ ထိုသို့ အကုပ် ပါမှ ဒေါက်တွေ့ပြုတ်မည်ကို. မစိုးရိမ်ရဘဲ ခိုင်မြဲ တည်တံ့မည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝင်ရိုး, ပဒေါင်း, ဘီးပေါက အကုပ် ဆိုသဖြင့် အင်္ဂါငါးပါး ပြည့်စုံသွားပြီ။

ဝဋ်တောင့်တပြီး သို့မဟုတ် နတ်ပြည်, လူ့ပြည် ဆိုတဲ့ ဘုံဘဝ တောင့်တပြီး ပြုလုပ်သော ပုညာဘိ သင်္ခါရသည် ဒေါက်တစ်ခု၊ သားရေး, သမီးရေး, စီးပွားရေး စသည်ကြောင့် ပြုလုပ်သော အကုသိုလ်မှု အပုညာဘိသင်္ခါရသည် ဒေါက်တစ်ခု၊ ရူပဘုံရောက်ကြောင်း ပြုလုပ်သော အနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရသည် ဒေါက်တစ်ခု၊ အရူပဘုံရောက်ကြောင်း ပြုလုပ်သော သမထ အလုပ် အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရ ဒေါက်တစ်ခု၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ ပြုသည်ဖြစ်စေ၊အပုညာဘိသင်္ခါရ ပြုသည်ဖြစ်စေ၊ အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရပြုသည်ဖြစ်စေ ဗြဟ္မာပြည်ရောက်ကြောင်း သမထတွေ အား:ဆုတ်သည်ဖြစ်စေ အကုပ်ဟုဆိုအပ်သော ဇရာ,မရဏာဒ္ဒိသာ လမ်းဆုံးရသည်၊ ဇရာ, မရဏာ နယ်ထဲဒ္ဒိသာ လမ်းဆုံးရသည်။ (၀၇) အသင်္ခတနယ်ထဲဒ္ဒိသာ လမ်းဆုံးရမည်၊ (၀၇) သုံးဆယ့် တစ်ဘုံ အတွင်းဒ္ဒိသာ လမ်းဆုံးရမည်။

ရူပဘုံရောက်ပြန်ပါလျှင်လည်း ဇရာ, မရဏာသာ လမ်းဆုံးရ မည် ဖြစ်သည်။ အရူပဘုံ ရောက်ပြန်ပါလျှင်လည်း အိုမှု, သေမှုမှ မလွတ်နိုင်၊ သင်္ခါရနယ်အတွင်းမှာ မည်သည့်အလုပ်ကိုလုပ်လုပ် လုပ်လေသမျှသည် ဇရာ, မရဏာ အပြင်ဘက် ထွက်လမ်း မရှိခေါ်။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

ဇရာ, မရဏမှာသာ လမ်းဆုံးရှိ အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်ပြန်ပုံကလည်း အိုမှု, နာမှု-တည်းဟူသော နှယ်ပယ်အတွင်း၌သာ ဘဝလည်လည်ဖြစ်ခဲ့မည်၊ ဘုံဘဝဆုတောင်းပြီးလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်ဆိုလျှင် မည်သည့်ကုသိုလ်ဖြစ်ဖြစ် ဇရာ, မရဏဆိုတဲ့အိုမှု, သေမှု၌သာ အခွန်ဆက်ရမည်ဖြစ်၏။ ထိုအပြင်ဘာကိုသို့ မထွက်နိုင်။ ယင်းကသာချုပ်ထားသဖြင့် ဆွက်ပေါက်မရှိတော့ခဲ့။

ဘုံဘဝတောင့်တပြီး လှူတဲ့ကုသိုလ်သည် ကုသိုလ်ပင်ဖြစ်ငြား သော်လည်း ဇရာ, မရဏ၌သာ လမ်းဆုံးရသည်။ သားရေး, သမီးရေး, စီးပွားရေးကြောင့် မလွဲသာ၍ ပြောရတဲ့ ဝစီကံ, အကုသိုလ်ဖြစ်သော မုသားအစရှိသော ဝစီဒုစရိုက် အဒိန္နာဒါန် အစရှိသော ကာယဒုစရိုက်, ကွာသာ, မစ္ဆရိယအစရှိသော မနောဒုစရိုက်တွေကိုလည်း ပြုရသည်၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အပုညာဘိသင်္ခါရဒေါက်တွေ ဖြစ်သည်။

ဆရာမှား၍ ယော်လည်းကောင်း၊ အပေါင်းအသင်း မှား၍ သော်လည်းကောင်း၊အဘိညာဉ်လမ်း စျာန်လမ်းလိုက်ပြီး သမထ အားထုတ်၍ စုတိသောအခါ ဗြဟ္မာ့ဘုံ ရောက်ခြင်း အကြောင်းဟု ဆိုအပ်သော အာနေဉ္ဇာဘိ သင်္ခါရအမှုတွေသည် ဒေါက်တွေ ဖြစ်သည်။

ရုပ်သည်ပင်လျှင် ဒုက္ခဖြစ်တာပဲ။ ရုပ်ကြောင့်သာလျှင် ဒုက္ခ အကြောင်းခံပဲဟု၍ ရုပ်ကိုဆန့်မုန်းပြီး အရူပဘုံ ရောက်ကြောင်း သမထတွေ အားထုတ်ပြန်သည်။ ဤသည်ပင် ဒေါက်ဟု၍ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့ဒေါက်ကြီး လေးခုသည် ပဒေါင်းပေါ်၌ တပ်ပေးရသည်။ ပုံစံ(၂)ကို ကြည့်ပါ။ ထိုပဒေါင်းထဲမှာ ဝင်ရိုးတစ်ဖန် တပ်ရပါ၏ ဦးမည်။ ပဒေါင်းဝင်ရိုး တပ်မှသာလျှင် ဤဘီးဟူဆိုအပ်သော ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်စက်ကြီးက လှည့်လည်နိုင်ပါ၏မည်။

ထို့ဒေါက်လေးမျိုးကို ဇရာ, မရဏ အကုပ်ကြီးကသာ အုပ်ချုပ်တားရာ ပဋိသန္ဓေါရတွေ့ပြုလုပ်သည်ဖြစ်ခြေ၊အပဋိသန္ဓေါရဆိုတဲ့ အကုသိုလ်တွေ့ ပြုလုပ်သည် ဖြစ်ခြေ၊ ရူပဘုံရောက်တဲ့ သမထတွေ့ပြုလုပ်သည်ဖြစ်ခြေ၊ အရူပဘုံကို ရောက်တဲ့ အလုပ်တွေ့ ပြုလုပ်သည်ဖြစ်ခြေ၊ အိုဘေး,နာဘေး,သေဘေးက မလွတ်နိုင်တော့ခြေ။ ထိုဇာတိ, ဇရာ, မရဏ အပြင်ဘက်ကို ထွက်လိုမရနိုင်ခြေ။

ပုံစံ(၂)ကို ကြည့်ပါ။ ဤဘီးကြီးကို အာသဝဆိုတဲ့ ဝင်ရိုး ဝင်ပြကြပါစို့။ "အာသဝသမုဒယာ အဝိဇ္ဇာ သမုဒယော" ဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း အာသဝ ဝင်ရိုးဆိုသည်မှာပဒေါင်း၌ စွပ်ရမည်။ ထိုပဒေါင်းပေါ်မှာ ဒေါက်လေးခု ဘပ်ရသည်။ ထို့ဒေါက်လေးခုပေါ်က တစ်ဖန် အကုပ်နှင့် ချုပ်ထားရပြန်သည်။ ပဒေါင်းထဲမှာ အာသဝ ဝင်ရိုးတပ်၍ပြီး၍ပြီ။ လှည့်ရန်လိုပါသေးသည်။ လှည့်သောအခါ၌ ဒေါက်တွေ့သည် အထက်သို့ ရောက်သောအခါ ရောက်သည်။ အောက်သို့ ရောက်သော အခါ၌လည်း ရောက်သည်။ တစ်ဖက်သောဘေးသို့ ရောက်သော အခါလည်း ရောက်သည်။ ဘစ်ဖက်သော ဘေးသို့ရောက်သည် ဖြစ်ခြေ၊ ဘထက်သို့ရောက်သည်ဖြစ်ခြေ၊အောက်သို့ ရောက်သည် ဖြစ်ခြေ၊ မည်သည့်ဘက်သို့ ရောက်ရောက် ဇရာ, မရဏ ပြင်ဘက်သို့

ထွက်နိုင်ပါရဲ့လား၊ဟု မေးပါက မထွက်နိုင်ဟူ၍ပင် ဖြေဆိုရပေလိမ့်မည်။

ဆိုလိုသည်မှာ ဗြဟ္မာဘုံရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ လူ့ပြည်ရောက်သည် ဖြစ်စေ၊ နတ်ပြည်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အပါယ်ငရဲစသောဘုံမှာ ကျရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ဇရာ, မရဏာ အကုပ်အတွင်းမှ မထွက်နိုင်ဟူ၍သာ မှတ်ရချေသည်။ တစ်သံသရာလုံး ဤကဲ့သို့ချည်းပင် နေခဲ့သည်။ အိုပဲ့ နာပဲ့, သေပဲ့သာ အကြိမ်ကြိမ် နှဲခဲ့ရသည်။

ဤဘီးကြီးသည် အထက်ရောက်သည် ဖြစ်စေ၊ အောက်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အရွှေရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အနောက်ဘက်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ဘယ်သောအခါ ကာလမှ အနှစ်ရာယ်ကင်းပြီး နေခဲ့ရသည်ဟူ၍မရှိ၊ အိုပဲ့,နာပဲ့,သေပဲ့ မနှဲရသည်ဟူ၍လည်းမရှိ။ လူ့ပြည် နတ်ပြည် ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာပြည် ရောက်သည်ဖြစ်စေ အိုပဲ့,သေပဲ့။ ငရဲပြည် ရောက်သည်ဖြစ်စေ အိုပဲ့,သေပဲ့ဆိုသည့် ဇရာ,မရဏာလက်တွင်းက ကင်းလွတ်ခဲ့ရသည်ဟူ၍ တစ်ရံတစ်ဆစ်မျှ မရှိခဲ့ချေ။

ဤဘီးကြီးသည် အမြဲမပြတ်လှည့်လျက်သာ ရှိသည်။ရပ်နားသည်ဟူ၍ မရှိ။ လည်တိုင်း—လည်တိုင်း ခန္ဓာငါးပါးကိုဆဲငင်ပြီး သကာလ ယူဆောင်သွားခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးသည် အထက်ဗြဟ္မာဘုံ ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ အိုပဲ့,သေပဲ့နှင့်သာ နှဲရ၏။ နတ်ပြည်ရောက်သည် ဖြစ်စေကာမူ အိုပဲ့,သေပဲ့နှင့်သာ နတ်ခန္ဓာနှဲရ၏။ လူ့ပြည် ရောက်၍ လူ့ခန္ဓာပြန်ရပါကလည်း အိုပဲ့, သေပဲ့နဲ့သာ နှဲခဲ့ရ

သည်ချည်းပင်ဖြစ်သည်။ အကုပ်အခဲ့ဟူသော ဇရာ,မရဏနယ် အပြင်ဘက်သို့ ထုတ်ခွင့်မပြု၊ ထုတ်ခွင့်မကြုံခဲ့ချေ။ ဤအတိုင်း သံသရာတစ်လျှောက်လုံး ထုတ်ခွင့်မရဘဲ တဝဲလည်လည် အထက် ကိုရောက်လိုက်၊ အောက်ကိုရောက်လိုက်၊ ဘေးရောက်လိုက်နှင့် လာခဲ့ကြသည်မှာ ကျတ်ခွင့်လွတ်ခွင့်ဟူ၍ လုံးဝမမြင်ခဲ့ကြချေ။

တစ်ဖန် သစ္စာနယ်အတွင်းက ကြည့်ကြပါစို့၊ အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာသည် ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်စေသော လက်သည်ဖြစ်သည်၊ ဒုက္ခ သစ္စာအမှန်တရားဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသစ္စာ ခန္ဓာငါးပါးကို ဖြစ်စေ သောကြောင့် အဝိဇ္ဇာနှင့် တဏှာသည် သမုဒယသစ္စာ၊ ယင်း အဝိဇ္ဇာနှင့်တဏှာကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးရရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာငါးပါးသည် ဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သည်။ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခ ဖြစ်ရ၏၊ သမုဒယနှင့်ဒုက္ခသာ တစ်သံသရာလုံး အဖော်လုပ်ခဲ့ရ ၏၊ မပွန့်နှင့်နိရောဓဆို၍ မတွေ့မကြုံဘဲ အလွဲကြီးလွဲခဲ့ရ၏။

ထို့ကြောင့် သမုဒယ ဒုက္ခ, သမုဒယ ဒုက္ခ, သမုဒယ ဒုက္ခ နယ်ထဲကပင် မထွက်နိုင်ဘဲ ရှိခဲ့ချေသည်။ မဂ္ဂသစ္စာနှင့် နိရောဓ သစ္စာဆိုသည့် သစ္စာနှစ်ပါးကို သပိတ်မှောက်လာခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သံသရာ ရှည်မျောခဲ့ရသည်။ သံသရာ ရှည်မျောခဲ့ ရသည် ဆိုသည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လည်သော အလုပ်ရှည်ခြင်း (၀၊) ဒုက္ခတန်း ရှည်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

တစ်ဖန် စက်ဝိုင်း ပုံစံ (၁)ကို ပြန်ကြည့်ကြပါဦးစို့....။ အဝိဇ္ဇာ, တဏှာ, ဥပါဒါန်သည် ကိလေသဝဋ်ဖြစ်သည်။ ထို ကိလေသ ဝဋ်တွေကို ကြိုးစားပြန်သည်။ ထိုကိလေသ ဝဋ်ထဲမှ တစ်ဖန် သင်္ခါရနှင့် ကမ္မဘဝတွေကို အားထုတ်ပြန်သည်။ ထို့

ကြောင့် ကမ္မဘဝကို ရပြန်သည်။ နောက်တစ်ခါ ကမ္မဝဋ်ထဲမှ ခန္ဓာငါးပါးဆိုတဲ့ ဝိပါကဝဋ်တွေ ပေါက်ပွားပြန်သည်။ ဤကဲ့သို့ ကိလေသဝဋ်ကြောင့် ကမ္မဝဋ် ဖြစ်ပြန်သည်ဟူ၍သာ ဝဋ်သုံးပါးတို့ မရပ်မနား တရစပ် လှည့်လည်နေခြင်းကို ဖြစ်စေတော့၏။

ဝဋ်သုံးပါးလှည့်လည်၍ ဖြစ်နေခြင်းဆိုသည်မှာ ကိလေသဝဋ်မှ ကမ္မဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်မှ ဝိပါကဝဋ်ဟူသော အစဉ်မပြတ် လှည့်ကာ, လှည့်ကာ နေတော့သည်။ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကား မရှိချေ။

တစ်နည်းအားဖြင့်ဆိုသော် သေကြောင်းကြံ၍ သေထည့်တော့ရသည်။ သေကြောင်းနှင့်သေထည့်တော့ လှည့်နေသည်။ ဤသို့ဆိုသည်မှာ အပြာ ဆိုးသလောက် အဖြစ်မှန်သည်။ စဉ်းစားကြပါ ယောဂီတို့။ သစ္စာနယ်မှ ကြည့်လိုက်ပြန်သော် သမုဒယနှင့် ဒုက္ခသာ လှည့်လည်နေတော့သည်။

ပုံစံကိုကြည့်ပါ။ သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခသာလှည့်လည်လျက် ရှိသည်။ ကာလအားဖြင့် ဝေဖန်ခဲ့သော် အတိတ်ဘဝမှ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ အနာဂတ် ဘဝသို့သာ ကာလသုံးပါးလှည့်ပြီးနေတော့သည်။ ကရုတ်ကင်းလျောက်ဆိုတာ ဤသို့ အဝိုင်းပြေးနေခြင်းကို ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ အဝိုင်းပြေး ဟုတ်, မဟုတ်ကို မိမိတို့ ခန္ဓာကို ဉာဏ်နှင့် ဝေဖန် စဉ်းစားကြည့်ကြပါကုန်။

ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်မှ ဝဋ်ကျွတ်မည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဆက်သမျှ ဒုက္ခဆက်မည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အတိုင်းသွားခဲ့သော် သံသရာရှည်၍ ဒုက္ခရှည်မည်။ သံသရာ မရှည်စေလိုက ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဖြတ်လမ်းကို ရှာရမည်။ ဝဋ်သုံးပါးမှ ကျွတ်လမ်း

ထွက်လမ်းကိုရှာရမည်ဖြစ်သည်။ သမုဒယနှင့် ဒုက္ခကို ခြေကန်ရပါလိမ့်မည်။ သမုဒယနှင့်ဒုက္ခကို ခြေကန်ပြီး ထွက်မြောက်ရာထွက်မြောက်ကြောင်း လမ်းကို လိုက်ရန် ကြိုးစား စိတ်ကူးတော်မူကြပါကုန်။

ယခုဘဝမှာ ဒေသိညာဏ် ထိုက်တန်သလောက် ရရှိလာ၍ အခွင့်ကောင်း အခါကောင်း ရသည့်အခါ ဝင်ရိုးကို သော်လည်းကောင်း၊ ပဒေါင်းကို သော်လည်းကောင်း ချိုးပါမှ။ ဒေါက်တွေကို သော်လည်းကောင်း ဖြုတ်ပါမှ။ ဇရာ, မရဏာတည်းဟူသော အကွပ်ကြီးကို သော်လည်းကောင်း ရိုက်ချိုးနိုင်မှသာ ဇရာ,မရဏာ လက်တွင်းမှ လွတ်ကင်းနိုင်မည်ဖြစ်ရာ ထွက်ပေါက်မရှိ၍ ရှာလိုသော စိတ်ကိုဖြင့် ယနေ့က စ၍ သန်သန်ဆွဲဆွဲကြီး မေ့မြုတေ်မူကြပါကုန်။

ထွက်ပေါက်ကို အလိုရှိပါက မဂ်ဖိုလ် ရ,ရပါလို၏....ဟု ဆုဒဋာင်းနေရုံနှင့် ရမည်မဟုတ်။ မဂ္ဂင်အလုပ်(၀၇) ဝိပဿနာအလုပ်, လုပ်မှသာ၊ အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်အောင် လုပ်မှသာ....(၀၇) ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ-ဖြစ်အောင်၊ ဘာဝှာမှ အလောဘ ဖြစ်အောင် လုပ်ကြမှသာ ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်း ရပါလိမ့်မည်။

နောက် အပိုင်းတွေတွင် ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဆက်လက် ဖော်ရွေလေ့လာကြပါကုန်။

အပိုင်း (၁၁)

ပဉ္ဇိစ္စသမုပ္ပဒ်အတိုင်း သွားလျှင်

အကန်း လမ်းသွားသည်နှင့် တူပုံ

ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဥပမာပေးပုံ

သစ္စာလေးပါး မသိမှုသည် အဝိဇ္ဇာ ဖြစ်သည်။ အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းခြင်းကြောင့် သစ္စာမသိတဲ့သူကို ပုထုဇဉ်ဟု ခေါ်သည်။

ထိုပုထုဇဉ်မှာလည်း ကလျာဏပုထုဇဉ်, အန္ဓပုထုဇဉ် ဟူ၍ ပုထုဇဉ်နှစ်မျိုးရှိရာ သစ္စာ မသိသူသည် အန္ဓပုထုဇဉ် (၀၇) ပုထုဇဉ်ကန်း မည်၏။ ပုထုဇဉ်အကန်းတို့ သဘောမှာ အငြိမ်မနေတတ်သော သဘောရှိကြသည်။ ဟိုဟိုသည်သည် လမ်းသွားချင်သည်။ လမ်းလျှောက်ချင်သည်။

သစ္စာမသိ,အမှောင်ထဲလည်းရောက်၊ ချောက်ထဲ, ကျင်းထဲလည်း ကျရောက်ပေမည်။ မျက်စိကလည်း အလင်းမရ။ လမ်းကလည်း သွားချင်ပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် ပုထုဇဉ်ကန်းသည် နောက်ဘဝ ကောင်းစား လိုရှိဟု လူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာဖြစ်စေလိုတဲ့ ညာခြေတည်း ဟူသော (လက်ယာခြေ) ပုညာဘိသင်္ခါရ အမှုကိုလည်း ပြု၍ လမ်းသွားသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ဘုံဘဝဆုတောင်းပြီး ဘဝ ကောင်းစားရေး၊ နောင်ဘဝ ကောင်းစားရေး ရည်ရွယ်ချက် တောင့်တ၍ ပုညာဘိသင်္ခါရကိုပြု၍ လူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာ ဖြစ်ရပါလို၏ဟု ဆုတောင်းသည်။)

ဘယ်ခြေတည်းဟူသော သားရေး, သမီးရေး, စီးပွားရေး အတွက် ပစ္စည်းဥစ္စာ ရှာဖွေပြီးသကာလ အကုသိုလ် အမှုတွေ ပြုသည်။ ပုညာဘိ သင်္ခါရ အမှုတွေကို ကြိုးစားပြန်သည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ-ဘယ်ခြေနှင့် လမ်းသွားရသည်ဟု ဆိုသည်)။

ဘာကြောင့် ဤကဲ့သို့အမှုမျိုးတွေကို ပြုရသနည်းဆိုသော် သစ္စာမသိမှု အဝိဇ္ဇာကြောင့် ပြုချင်ရာပြုတဲ့ ပုညာဘိသင်္ခါရ, အပုညာဘိသင်္ခါရကို ပြုလုပ် အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်းကို ဘပါဓမြည်ခြေလှမ်းပြီး မျက်စိကန်း လမ်းလျှောက်သည်ဟုပင် ဆိုချင်သည်။ (မျက်စိကန်းတာသည် အဝိဇ္ဇာ၊ လမ်းသွားတာသည် သစ္စာမသိခြင်း၊ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်၊ ပုညာဘိသင်္ခါရ, အပုညာဘိသင်္ခါရအမှုတွေ ပြုခြင်းသည် ဘယ်ခြေ,ညာခြေနဲ့ လှမ်း၍ သွားခြင်းဟု ဆိုသည်)။

ဤခန္ဓာဝန် ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ရှုခြင်း,မုန်းခြင်း,ငြီးငွေ့ခြင်း ဖြစ်၍ ဤခန္ဓာဝန် ဒုက္ခသစ္စာကြီးမှ လွတ်ရပါလို၏-ဟု ကုသိုလ် ကောင်းမှုတွေ ပြုလုပ်ခြင်းသည် သစ္စာသိပြီး လူဒါန်း ပေးကမ်း

ခြင်း ဖြစ်၍ ဝိဝဋ္ဋကုသိုလ် ဖြစ်သဖြင့် အဖြူအမည်း မရောတဲ့ ကုသိုလ်(၀၇) ကံဖြတ်တဲ့အလုပ် ဖြစ်သည်။

ဤနေရာ၌ အချို့ကို စောဒက ဝင်လိုသူများက သံသရာကြီးက ရှည်ကာရှည်သနဲ့ နိဗ္ဗာန်မရောင် စပ်ကြားဆင်းရဲနေလျှင် အခက်ပဲ၊ ဒါကြောင့် ဘာလှလှ လူချမ်းသာ-နတ်ချမ်းသာရ, ရုပါလို၏, ဆိုတဲ့ ဆုကလေးဖြင့် တောင်းဉီးမှပဲဆိုတဲ့ လူတွေလည်း ဘိုး, ဘီ, ဘော့ဘ်, ဘင် လက်ထက်ကစ, ပြီး မိရိုးဖလာ အတိုင်း အရိုးစဲ့ပြီးလာခဲ့ကြရာ အထက်တန်းကျဖေသာ အယူအဆဆိုလျှင် လက်ခံသင့်၍ အောက်တန်းကျလျှင် ပယ်ကြ, ရှောင်ကြသင့် ပေသည်။

လက်ခံထိုက်, ပယ်ထိုက်ဆိုခြင်းကို အောက်ပါအတိုင်းစိစစ်သင့်ကြပေသည်။

လူမှ, ပေးမှုသည် ဒါနကုသိုလ် ဖြစ်သည်။ နတ်စည်းစိမ်, လူ့စည်းစိမ် ရ, ရုပါလို၏ ဆိုခြင်းသည် တဏှာ ဉီးစီးသည်။ ထို့ကြောင့် ရောပြွမ်းသောကံ ဖြစ်နေသည်။ လူတာတန်းတာက အဖြူကံ၊ လူစည်းစိမ်, နတ်စည်းစိမ် တောင့်တတာက တဏှာဟု ဆိုသောကြောင့် အကုသိုလ်ဖြစ်၍ အမည်းကံဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အမည်း, အဖြူ ရောသောကံ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရမည်။

အကျိုးပေးကို ပြရလျှင် အဖြူ, အမည်း ရောသောကံသည် နဂါးမင်းကြီး၊ မင်္ဂလာဆင်ဖြူတော့, စသော အကျိုးမျိုးကို ပေးနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အမည်း, အဖြူ ရောသော ကံကို လုပ်ကောင်း, မလုပ်ကောင်း မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် ဝေဖန်ကြရာသည်။

စုဒ္ဓသဒ္ဓေမ်

မျက်စိကန်း လမ်းသွားသည်ကို ဆက်ကြပါဦးစို့၊ မျက်စိစုံလုံးကန်းသည် အဝိဇ္ဇာ၊ ဘယ်ခြေ ညာခြေလှမ်း၍ သွားခြင်းသည် ပုညာဘိသင်္ခါရနှင့် အပုညာဘိသင်္ခါရဖြစ်သဖြင့် ညာခြေဆိုတာနှင့် လှမ်းလျှင် လူခန္ဓာ,နတ်ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာပင်ရသည်။ ဘယ်ခြေဆိုတာနှင့် လှမ်းသည် ဆိုရာ၌လည်း ဒုဂ္ဂတိရောက်ကြောင်း အမှုတွေကို ကြိုးပမ်းအားထုတ်သည်။ အပါယ်ဇာတ်, အပါယ် အကျိုးပင် ပေးသည်။

ထို့ကြောင့် စုံလုံးကန်းလမ်းသွားခြင်းသည် သွားမိသွားရာရောက်မိရောက်ရာကို သွားသည်။ ပြုမိပြုရာကို ပြုသည်၊ ပြုမိပြုရာ ပြုခြင်းကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် ဒေသနာတော်အတိုင်း သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ ဖြစ်သည်။

ဝိညာဏံဆိုသည်မှာ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဖြစ်သဖြင့် စုံလုံးကန်း လမ်းသွားသည်။ လမ်းသွားသဖြင့် ချော်လဲချောက်ထဲကျသည်။ ချော်လဲချောက်ထဲကျသည်ဆိုသည်မှာ ဇာတိဖြစ်ရခြင်းကို ဆိုပါသည်။ ထို့ကြောင့် "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ" ဆိုသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့ ဒုက္ခကို လှလှကြီး ရတော့သည်။

ထိုပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့အဖြစ်သို့ စဉ်းစားကြည့်ကြပါလျှင် အမိ၏အစာဟောင်း အိမ်နှင့် အစာသစ်အိမ် ကွားထဲမှာ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် အညစ်အကြေး မျိုးစုံတဲ့နေရာ၌ သွား၍ စုံလုံးကန်းသည်။ ချော်ပြီးလဲသည်။ ဒါကြောင့် မသိတဲ့သူ စုံလုံးကန်းလမ်းသွားသည်။သွားချင်ရာသွား၊လုပ်ချင်ရာ လုပ်သောကြောင့် ချော်လဲသည်။ ချော်လဲသည် ဆိုသည်မှာ အမိဝမ်းထဲ ကျဉ်း

မြောင်းလှသော နေရာ၌ ချော်လဲခြင်း၊ ပဋိသန္ဓေ နေရခြင်း ဖြစ်သည်။ "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ" ဖြစ်သည်။

အဝိဇ္ဇာပစ္စယာသင်္ခါရာဟု ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်၌ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ယခုဘဝ၏ အစ,သည် ဇာတိဖြစ်သည်။

ဇာတိသည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ်က အစ,ဖြစ်သည်။ တစ်ခါ, ဝိညာဏပစ္စယာနာမရူပံဆိုသည့်အတိုင်း ချော်လဲသည်၊ အနာရသည်။ အနာဆိုသည်ကား နာမ်,ရုပ်ကို ရခြင်းဖြစ်၍ ယခုဘဝ ရရှိနေတဲ့ နာမ်နှင့်ရုပ်,ပင်တည်း။

စုံလုံးကန်းလမ်းသွားတော့ ရိုးရိုးလဲခြင်းလော၊ ကျမ်းထိုးမှောက်ခုံ လဲခြင်းလောဟု မေးသော်၊ ကျမ်းထိုးမှောက်ခုံလဲခြင်း ဖြစ်၍ အနာဆိုတဲ့ ရုပ်နာ,နာမ်နာတွေ ရသည်။ ဤရုပ်နာ, နာမ်နာတွေသည် ဒုက္ခလား၊ သုခလား မေးသော်, ဒုက္ခအမှန် ဖြစ်သည်။

ရုပ်,ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ, ဝိညာဏ် ဆိုသော တရားအားလုံးသည် "သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ" ဆိုသည့်အတိုင်း ဒုက္ခသစ္စာသာ အမှန်ဖြစ်သည်။

ရှေဆက်သွားပြန်သော် နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံဆိုသည့်အတိုင်း အနာတွေပေါ်၍ ပြည်တွေ, မန်းတွေ, ငန်းတွေ ထည့်သည်။ မျက်စိအနာ, နားအနာ, နှာခေါင်းအနာ, လျှာ

၁။ ရောဂတော၊ ဂဏ္ဍတော၊ အဗာဓတော၊ သလ္လတော, ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အနာ, ကိုယ်အနာ, စိတ်အနာတွေမှာ ပြည့်တွေ ထည့်သည်။ ငန်းတွေ, မန်းတွေ ထ,သည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင်ကလည်း ခန္ဓာငါးပါးကို ဂဏ္ဍာဘော= အနာဟု ဟောတော်မူ၏။ မျက်စိက ရှိနေတော့ ကြည့်မိသည်၊ နားကရှိနေတော့ ကြားမိသည်။ နှာခေါင်းကရှိနေတော့ နမ်းမိသည်၊ ရှူမိသည်။ လျှာကရှိနေတော့ စားမိ လျက်မိသည်။ ကိုယ်က ရှိနေတော့ တွေ့ထိမိသည်။ စိတ်ဆိုတဲ့ မနာယတနရှိနေသောကြောင့် ကြံစည် တွေးတောမိသည်။

ဤသို့ ဖြစ်သောကြောင့် အာရုံနှင့် ဒွါရ တိုက်ဆိုင်တိုင်း, တိုက်ဆိုင်တိုင်း လောဘ ဿလည်းကောင်း၊ ဒေါသလည်းကောင်း၊ ဒေါမနဿ သလည်းကောင်း ဖြစ်ရသည်။

ဒါကြောင့် စုံလုံးကန်းသည် လမ်းမှားသွားသဖြင့် ချော်လဲလည်းလဲသည်၊ လဲ၍လည်း နာသေးသည်၊ အနာကလည်း ဖြစ်သေးသည်။ ငန်းတွေ,မန်းတွေ တစ်ကိုယ်လုံး ထကြသည်။ ဤကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး ငန်း, မန်း ကြနေတုန်းမှာ သဠာယတန ပစ္စယာ ဖဿော ဆိုသည့်အတိုင်း ဆူးအထိုး ခံရပြန်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရားက သလ္လတော=ငြောင့်ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ဆူးအမျိုးစုံ အထိုးခံရသည်။ အနာရပြီးကတည်းက တစ်ကွက်မျှ သက်သာခွင့် မရရှိခဲ့ချေ။ အနာရ, ငန်းမန်းထ, ဆူးထိုးခံရသဖြင့် နာချက်က ပြင်းထန်လှသည်။ ဒုက္ခဒဏ်ချက် ဆိုးလှသည်။ အနာပေါ် တုတ်ကျ ဆိုသည်ပင်တည်း။

စုဠသအာကြိမ်

ထိုသို့ လဲချက် ပြင်းထန်၊ နာချက်ကလဲ ပြင်းထန်၊ ဒုက္ခကလဲ ပြင်းထန်၊ ဤသို့ပြင်းထန်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ မသိမှုဒဏ်ချက် ပြင်းထန်၍ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ခံရခြင်းဖြစ်သည်။

ဤအဝိဇ္ဇာဦးစီးပြီး တဏှာကလဲ အဖော်သဟဲ အဖြစ်နှင့် ဒုက္ခမျိုးစုံ စုံသည်ထက်စုံအောင် လက်ည်းညွှန်၍ ခိုင်းချင်တိုင်း ခိုင်းသေးသည်။ (သမုဒယကြောင့် ဒုက္ခ)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာ ရှုတ်ကြည့်ပါ။ "ဧဝံ မေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ" ဟူ၍ ဒုက္ခ အစုအပုံကြီးမှတစ်ပါး ဘာမျှမရှိဘူး၊ ဒုက္ခသက်သက်ကြီးသာ ဖြစ်သည်ဟူ၍ ဆိုသည်။

ရှေ့သို့ဆက်ပြန်လျှင် ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ,ဟု ဆိုသော ကြောင့် ဆူးထိုးခံရသည်။ ဆူးထိုးခံရသောကြောင့် ဝေဒနာ ရပြန်သည်။ နာသည်၊ ကျင်သည်၊ ကိုက်သည်၊ ခဲသည်ဆိုတဲ့ ဝေဒနာတွေပေါ်သည်။ မြင်သောအခါ ဝေဒနာပေါ်သည်။ ကြားသောအခါ ဝေဒနာပေါ်သည်။ နံသောအခါ ဝေဒနာ ပေါ်သည်။ မြင်လိုက်တိုင်း၊ ကြားလိုက်တိုင်း၊ လျက်လိုက်တိုင်း၊ စားလိုက်တိုင်း၊ တွေ့ထိလိုက်တိုင်း ဝေဒနာတွေ ပေါ်သည်။

ကိုယ်ပေါ်မှာ သုခနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ပေါ်သည်။ ပူလိုက်တာ၊ အိုက်လိုက်တာ စသည်ဖြင့် ဝေဒနာအမျိုးမျိုးပေါ်သည်။ မိမိခန္ဓာနဲ့ ဟပ်၍ကြည့်ကြပါ။ မြတ်စွာဘုရား သခင်သည်လည်း ခန္ဓာကိုယ်ကြည့်ပြီး ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာကခန္ဓာတွေ အမျိုးမျိုး ပေါ်တာ တွေ့လိမ့်မည်။ ဒါကြောင့် စုံလုံးကန်း ဝေဒနာရသည်။ ချော်လဲသည်။ အနာရ

သည်။ ငန်းတွေ, မန်းတွေ, ပြည်တွေ ထည့်သည်။ ဆူးတိုးခံရသည်။ (၉၆)ပါးသော ရောဂါဝေဒနာ ရရှိသည်။ ဝေဒနာနှင့် ကင်းပြီးနေရတဲ့ အခါမျိုးမရှိ။ အခါခပ်သိမ်း ဝေဒနာခံစားလျက်ရှိသည်။ ပုံစံကို ကြည့်ပါ။ (၂) အကွက် တစ်ကွက်လုံးဟာ ဒုက္ခသစ္စာသာ ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခသစ္စာဟု မသိခြင်းကြောင့် မသိခြင်းဟူသော အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထု ဖုံးနေသည်။ အဝိဇ္ဇာက ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်မှသာလျှင် ဒုက္ခသစ္စာကို ဒုက္ခသစ္စာမှန်း သိမြင်နိုင်မည်။ "ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ၊ ညာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ" ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာခံရသူသည် သက်သာရာ သက်သာကြောင်း ဖြစ်သော ဆေးကိုရှာလိမ့်မည်။ မျက်စိမြင်တဲ့သူက ရှာခြင်းမဟုတ်။ စုံလုံးကန်းက ရှာခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ကောင်းသောဆေးကို ဖြင့် ရနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိ။ ဆေးမှားရုံနဲ့သာ တွေ့မည်။

ဒါ့ကြောင့် ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာဟု ဆိုသောကြောင့် နောက်ဘဝ ကောင်းစားရေးဆိုပြီး တဏှာဒိဋ္ဌိဦးစီးပြီး ဆေးရှာသောအားဖြင့် ပုညာဘိသင်္ခါရ ပြုလိုက်ပြန်တော့ ဇာတိဒုက္ခပဲ ပြန်ရသည်။

ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာဖုံးလွှမ်းသော, သစ္စာမသိသော, စုံလုံးကန်းရှာသော ဆေးသည် မှန်ကန်စွာရဖို့ မဖြစ်နိုင်ချေ။

ဤကဲ့သို့ပင် တစ်သံသရာလုံး ဆေး ရှာလာခဲ့ကြသည်မှာ ယခုဘဝကျပြန်တော့လည်း ထိုနည်းနှင်နှင်ပင် ဖြစ်သည်။

နောက်နောင်သော ဘဝက ငါသည် ဘာတွေများ ဖြစ်ခဲ့သလဲ, သိကြားများ ဖြစ်ခဲ့လေသလား၊ နတ်များ ဖြစ်ခဲ့လေ

သလား, ဟု မေးစရာ မလို၊ အမှန် ဖြစ်ခဲ့သည်မှာ သမုဒယ သစ္စာနှင့် ဒုက္ခသစ္စာ နှစ်ပါးသာ လှည့်ပြီး လာခဲ့ရသည်။ ဟုတ်, မဟုတ် မိမိတို့ဖြစ်စဉ် ကိုက်, မကိုက် ဝေဖန်ကြည့်ကြပါကုန်။

ဆို့ကြောင့် အတိတ်ဘဝ သမုဒယသစ္စာကြောင့် ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှာ ဒုက္ခရောက်သည်။ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဒုက္ခ ဖြစ်ကျိုးတွေ့ ဆက်၍သာ နေသည်။

သုခဝေဒနာ ဆိုပြန်ပါလျှင်လည်း မိမိတို့ အကျိုးပေး ကလေးက စီးပွားရေးကလေးက အဆင်ပြေသည်။ ဒီသား, ဒီသမီးကလေး တွေ့ကလည်း လိမ္မာရေးခြားကလေးရှိ၊ ကိုယ့် အိမ်ကလေး, ကိုယ့်တိုက်ကလေးနဲ့ ကားကလေးနဲ့လည်းဆိုတော့ သူများထက်စာလျှင် တော်ပါသေးရဲ့ဆိုသော အသွားမျိုးနဲ့ သုခဝေဒနာဘက် သာယာပြီး သွားသည်။ သာယာတော့ တဏှာဘက် သွားပြန်သည်။ သုခဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာဖြစ်သည်၊ ပုံစံကိုကြည့်ပါ။ (၂) အကွက်ကနေပြီး (၃) အကွက် အနာဂတ် အကြောင်းထဲ ရောက်သွားသည်။ ဝေဒနာနှင့်တဏှာ စပ်သွားပြီ။

ဒါကြောင့် စုံလုံးကန်း ဆေးရှာခြင်းသည် မှန်ကန်သော ဆေးကို မရနိုင်။ ဆေးမှားသာ ရနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုရသော ဆေးမှာ ဆေးမှားသာဖြစ်ရာ ထိုဆေးမှားကို သောက်သော် လည်းကောင်း၊ လိမ်းသော် လည်းကောင်း လုပ်လိမ့်မည်။ ထိုသို့ဆေးမှားကို လိမ်းမိ, သောက်မိခဲ့သော် ပျောက်ဖို့ နေနေ သာသာ နောက်ထပ် အနာတစ်ခု ထပ်ပြီးပေါ်ပါလိမ့်ဦးမည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာအရ ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ ဆိုသည့်အတိုင်း ကာယကံ, ဝစီကံအားဖြင့် ပြုချင်ရာ ပြုပြန်သည်။ နတ်ပြည်ရောက်ကြောင်း, လူ့ပြည် ရောက်ကြောင်း ဆုတောင်းပြန်သည်။ ဒီသာ, ဒီသမီး, ဒီခင်ပွန်းနှင့် ဘဝတိုင်း, ဘဝတိုင်း ငှက်ဖြစ်တော့ တစ်ကိုင်းတည်း နားပါရစေ စသည် ဖြင့် နဂိုရှိသည့် အနာမပျောက်သေးခင် နောက်ထပ်အနာတွေ ထပ်၍, ထပ်၍ တိုးပြန်သည်။ သစ္စာမသိဘဲ ပြုလုပ်ခြင်းမှန်သရွေ့ ဤအတိုင်းပင် ဖြစ်တော့သည်။ စုံလုံးကန်း လမ်းသွား၍ အနာရသည်။ ပြည်ထည့်သည်။ ငန်းတွေ, မန်းတွေကြသည်။ ဆူးထိုးခံရသည်။ ဆေးရှာသည်။ ဆေးမှန်မတွေ့ဘဲ ဆေးမှားနှင့်တွေ့သည်။

ဤသည်မှာ သံသရာ တစ်ခွင်လုံးက သစ္စာမသိ၍ တစ်လုံလဲလဲ တဝဲလည်လည် ဖြစ်ခဲ့ကြရသော ဖြစ်စဉ်ပင်တည်း။ မဂ္ဂသစ္စာဆိုသော သမ္မာဒိဋ္ဌိစသော မဂ္ဂင်လမ်းကို မတွေ့ခဲ့, မမြင်ခဲ့ရ၊ မဂ္ဂင်ဆို၍ လုံးဝ မတွေ့ခဲ့ရသော ဖြစ်အင်ပေတည်း။

ယခုဘဝ ဟောပြော ဆုံးမ ပြသတော်မူရာသော ပဂိုလ်, ထွန်းကား ပေါ်ပေါက်လာပြန်တော့လည်း အသက်တော်ကို တို၍သွားရပြန်သည်။ သို့သော် အားမငယ်ကြပါနဲ့၊ အားပေးလိုပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားပြသတော်မူသော တရားများကို ကံကောင်းထောက်မ၍ အသံသွင်းယူထားခဲ့ကြရာ တရားအပုဒ်ပေါင်း တော်တော်များများ ကျန်ရစ်ပါသည်။ ယင်းမှတစ်ဆင့် စာအုပ်စာတမ်း ထုတ်ဝေနိုင်သမျှ ထုတ်ဝေဆဲ ဖြန့်ဖြူးဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ထပ်လည်း အကြောင်းညီညွတ်

တိုင်း ဆက်လက်၍ ထုတ်ဝေသွားမည်ဖြစ်၍ ကြိုးစားနာယူ ဖတ်ကြား ကြည့်ရှုကြပါကုန်။

၎င်း အပိုဒ်များဌ ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် တစ်သံသရာလုံးက မဂ္ဂင်ဆေးကောင်ကြီးနှင့် မတွေ့ခဲ့ရဘဲ စုံလုံးကန်း ဘဝနှင့်သာ နေခဲ့ရတဲ့ ဘဝတွေ့, ချော်လဲတဲ့ဘဝတွေ့, ကျမ်းထိုးမှောက်ခုံကျခဲ့ရတဲ့ ဘဝတွေ့, အနာရတဲ့ဘဝတွေ့, ငန်းမန်းတွေ့ထတဲ့ ဘဝတွေ့, ဆူးထိုးခံရတဲ့ဘဝတွေ့, ဆေးရှာပြီး ဆေးမှားနဲ့တွေ့ရတဲ့ ဘဝတွေ့ဖြင့်သာ နေလာခဲ့ကြတာ ယခုလို ထောင်နိုင်တဲ့ နားရှိတဲ့ဘဝ, သစ္စာကိုကြားနိုင်တဲ့ (ဖတ်ကြားနိုင်တဲ့)ဘဝကို ရလာခဲ့ကြရာ ယခုဘဝဖြင့် ငါတို့သည် စုံလုံးကန်းဘဝက လွတ်အောင် ကြိုးစားမည်ဆိုသောစိတ်တွေ့ သန်သန်ထွားထွားကြီး ဖမှဲးမြ။ ကြပါကုန်ဟု တိုက်တွန်းအပ်ပါသတည်း။

အပိုင်း (၁၂)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပဋိလောမ ဒေသနာ

(နောက်ဆုတ်တွေးတရား)

ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဘုရားမဖြစ်မီ ဘုရားလောင်း ဘဝ၌ရှိစဉ်ပင် ဆင်ခြင် တွေးတောတော် မူသည်။ အဘယ်သို့ ဆင်ခြင် တွေးတောတော် မူသနည်း, ဆိုလျှင် သတ္တလောက (သတ္တဝါတွေ)သည် ဆင်းရဲလေစတကား၊ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်လေစတကား၊ ပဋိသန္ဓေနေလည်းနေရ၏။ အိုလည်းအို ရ၏။ နာလည်းနာရ၏။ စုတေလည်း စုတေရ၏။ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေလည်းနေရ၏။ ဤသို့အားဖြင့် အိုလက်စ မသတ်၊ နာလက်စ မသတ်၊ သေလက်စ မသတ်၊ တစ်ဖန် ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း လက်စမသတ်ဟု, ဆိုသော သဘောတရား သည်ကား

ရဟတ်ချင်းပမာ တချာချာပတ်၍ တစ်ဖြစ်တည်းဖြစ်၊ တစ်ပျက်တည်း ပျက်လျက်နေသော တရားဖြစ်ချေ၏တကား။

ဤသို့ အိုမှု, နာမှု, သေမှု, တစ်ဖန်ပြန်၍ ပဋိသန္ဓေနေရမှု တည်းဟူသော ဆင်းရဲအစုမှ အာဘယ်သော အခါမှသာလျှင် ဤသတ္တလောကကြီး (သတ္တဝါတွေ)သည် ထွက်မြောက်ရာကို ရပါအုံးနည်း။ ဤထွက်မြောက်ရာဖြစ်သော တရားသည် ငါ၏ သန္တာန်၌လည်း ဘယ်သောအခါ၌ ထင်မြင်နိုင် ပါအုံးနည်းဟု ဆင်ခြင်တော်မူ၏။

ဤသို့အားဖြင့် ဇာတိ, ဇရာ မရဏစသော တရားတို့သည် အာဘယ်အကြောင်းရှိသော်, ဖြစ်ပေါ်လာသနည်းဟူ၍ နောက်ဆုတ်, နောက်ဆုတ် တွေးတောတော်မူ၏။ တစ်ဖန် အာဘယ် တရားမရှိသော် ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတို့သည် မဖြစ်သနည်းဟူ၍ နောက်ဆုတ်, နောက်ဆုတ် တွေးတောတော်မူပြီးလျှင် ပဋိလောမ နည်းအားဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ဆင်ခြင်တော် မူရာ ဆင်ခြင်တော်မူသည့်အဆုံး၌ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်တော်မူသည်။

ဤသို့ ဆိုအပ်သောအတိုင်း တစ်ဖန် အဝိဇ္ဇာကစ၍ အနုလောမနည်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူပြန်သည်။ ဤသို့သော နည်းအားဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရားကို ဒုနဲ့လောမနည်း၊ ပဋိလောမနည်းအားဖြင့် အကြိမ်ပေါင်း များစွာ ဆင်ခြင်တော်မူသည်၏ အဆုံး၌ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့၏ ကုန်ဆုံးရာဖြစ်သော အာသဝက္ခယညာဏ်တော်ကို ရရှိတော်မူပြီးလျှင် သဗ္ဗညု ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။

ဓုဇ္ဇသအကြင်မ

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းအတိုင်းပင် ဝိပဿီမြတ်စ္စာဘုရားရှင်ကဲ့သို့ပင် အကျွန်ုပ်တို့၏ ဂေါတမမြတ်စ္စာဘုရားရှင်သည်လည်း ဤနည်းနှင်နှင်ပင် ဘုရားမဖြစ်မီ ဘုရားလောင်းဘဝ၌ ဤသို့ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ် သဘောတရားကို အကြိမ်ပေါင်း များစွာ ပဋိလောမနည်း, အနုလောမနည်းအားဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူသည်၏ အဆုံး၌ သဗ္ဗညု ဘုရားရှင် ဖြစ်တော်မူ၏။

ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပဒ်သဘောတရားသည် ဘုရားရှင်တို့ ပဋ္ဌင်တော်မူသည်ဖြစ်စေ၊ မပဋ္ဌင်တော်မူသည်ဖြစ်စေ ရှိသည်သာလျှင်တည်း။ သို့ရာတွင် ဘုရားရှင်တစ်ဆူတစ်ဆူ ပဋ္ဌင်တော်မူမှသာလျှင် ဤတရားသည်ကား ဇာတိ, ဇရာ, မရဏတည်း။ ဤသည်တို့ကား-ကမ္မဘဝတည်း။ ဤသည်တို့ကား-ဥပါဒါန်တည်း။ ဤသည်တို့ကား-တဏှာတည်း၊ ဝေဒနာတည်း၊ ဖဿတည်း စသည်ဖြင့် အကြောင်း-အကျိုး ဆက်စပ်ပုံကို ဖော်ပြတော်မူခြင်း၊ ထင်ရှားအောင် ပြတော်မူခြင်း၊ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏။

(၁) ဤအကြောင်းတရား ရှိခဲ့သော်- ဤအကျိုးတရား ပေါ်ပေါက်၏။

(၂) ဤအကြောင်းတရား မရှိခဲ့သော်- ဤအကျိုးတရား မဖြစ်။

(၃) ဤ အကြောင်းတရား ဖြစ်ခဲပေါ် ခြင်းကြောင့် ဤ အကျိုးတရားဖြစ်၏။

(၄) ဤအကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဤအကျိုး တရားချုပ်၏။

ဟူ၍ အကြောင်းတရား အကျိုးတရား ဆက်သွယ်ခြင်းကို ဆင်ခြေပေါ်လွင်အောင် ပြသတော်မူ၏၊ ဘိတော်မူ၏။

ပုံစံစက်ဝိုင်းကိုကြည့်ကြပါကုန်။ ။အမှတ် (၄) အကွက်ထဲမှ ဇရာ, မရဏ ဆိုတာ တွေ့ကြပါလိမ့်မည်။ ဆိုဇရာ, မရဏ ဆိုသည်ကား အကြောင်းမရှိဘဲ မဖြစ်ပေါ်ချေ။ အကြောင်းရှိသောကြောင့် ပေါ်သောတရားဖြစ်သည်။ ဇာတိကအကြောင်း ဇရာ, မရဏကား အကျိုးတရားဖြစ်သည်။ ထိုဇာတိ, ဇရာ, မရဏသည် အလွန်ပင်ကြောက်စရာကောင်းလှ၏။ အိုလိုက်, နာလိုက်, သေလိုက်ဆိုသောကိစ္စသည် သတ္တဝါတွေ့ သန္တာန်မှာ အမိဝမ်းက ပွားသည်မှစ၍ နောက်ကျော၌ တန်းလန်းကပ်၍ ပါပြီးလာသောတရားဖြစ်ရာ သတ္တဝါတိုင်း, သတ္တဝါတိုင်း အိုရမြဲနာသည်။ အိုသည်ဆိုသည်ကား ငယ်မှတွေ့ဆုံတတ်ယုတ်ဖောက်ပြန်ပြီး ဆံပင်ကြွေ၊ အရေတွေ့ကတုန့်၊ နားကဆိုင်း၊ ခါးကကိုင်း၊ မျက်စိကမှုန်မှုန်မှားမှားဖြစ်၊ သတိတွေ့က လစ်ဟင်း၊ စားချင်စာကလေးမှ ငြီးငြူက်အောင် ဝါးမစားနိုင်၊ သွားပုံးနှင့်သာ ကြွေတ်ဝါးနေရပြီး ဧောင်ေပါ်းအပေါ်ပြုလုပ်ကာ သားသမီးကလည်းမုန်း၊ အမျိုးကလည်းမုန်းပြီး ခုံစရာကြီးဖြစ်ရ၏။ အာခုံ ၆-ပါးသည်လည်း အာခုံ ၆-ပါးစလုံး ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ မိမိတို့ကိုယ်ကို ပြန်၍ကြည့်ကြပါကုန်။ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ဇိရကတေဇော ဟူသော ဒဏ်ချက်ခံရပြီးဆွေးမြည့်ကာ မေ့တဲ့နေ့ကစ၍ အိုဒုက္ခဆီသို့ ဒုန်းစိုင်း၍ ပြေးလျက်ရှိသည်။

ဤအိုမှုသည်ကား—ရပ်နာမ်၏ ရုပါ၏လား၊ ခေတ္တရပ်ပါဦးဆို၍ ရုပါ၏လားမေးခဲ့သော် မရနိုင်ချေ။ ဇိရကတေဇော ဆို

သော အိုမင်းရင့်ရော်စေတတ်သော သဘောတရားက အိုသည်ထက်အိုအောင်၊ ဆွေးမြည့်ရင့်ရော်သည်ထက် ဆွေးမြည့်ရင့်ရော်အောင် အမြဲနှိပ်စက်လျက်ရှိပေသည်။ တစ်စက္ကန့်မျှ ရပ်နားသည် ဟူ၍မရှိ။နံနက်ပိုင်းထက် နေ့လယ်ပိုင်းက ပို၍အိုသည်။ နေ့လယ်ပိုင်းထက် ညနေပိုင်းက ပို၍အိုသည်။ ဟိုလ်ထက် ဒီလက ပို၍အိုသည်။ ဟိုနှစ်ထက် ဒီနှစ်က ပို၍အိုသည်။ တော်တော်ကြာနားဆေတွဆိုင်းလာပြီ၊တော်တော်ကြာ ခါးကကိုင်းလာပြီ၊ အတန်ကြာ မျက်စိတွေကမှုန်၍လာပြန်ပြီ။ နံနက်တိုင်း, နံနက်တိုင်း သွားတိုက်ဆေးအမျိုးမျိုးနှင့် တိုက်လိုက်ရ၍ သွားဖြူစင်အောင် ဆိုပြီးတော့ ဟိုက်ကြရပြန်သည်။ သို့သော် သွားကတော့မဖြူ၊ ဆပ်ပင်ကတော့ဖြူလာသည်။ မိမိကိုကိုယ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီး ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် စဉ်းစားဝေဖန်ကြပါ။ စဉ်းစားကြည့်လေလေ ဤအိုဘေးကဖြင့် ကြောက်စရာကောင်းလေလေ ဖြစ်သည်။

ဤဘဝသာမဟုတ်၊ အနှမဟာဂ သံသရာ တစ်လျှောက်လုံးက ဤအိုဘေးဆိုးနှင့် အဖော်လပ်လာခဲ့ရပါကလား၊ ဤ ဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်ရာလမ်းခဲကို ရှာဖွေမှုပါကလားဆိုသော စိတ်မျှားပေါ်ပေါက်သင့်ကြလှပါပြီ မဟုတ်ပါလော။ ဤအိုဘေးဆိုးကြီးမှ လွတ်ရာ,ကျွတ်ရာကိုဖြင့် ရှာမှပဲ ဆိုသော စိတ်ကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချသင့်ပြီ မဟုတ်ပါလော။

ယောဂီ အပေါင်းတို့– အိုရာကနေပြီး အာဘယ်သို့ သွားသနည်း။ စဉ်းစားကြည့်ကြ ဦး။ အိုရာကနေပြီး မိနစ်မခြား၊ စက္ကန့်မခြား သရဏသို့သာ အပြုံးသွားနေသည်။ အိုလာပြီ, အိုလာပြီ ဟု တစ်ယောက်သော် မြတ်စွာဘုရားသည်

မရဏာမိုဒုက္ခသစ္စံ ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ သေတဲ့ဒုက္ခလောက်ကြီးတာမရှိခဲ့ချေ။ စဉ်းစားကြည့်ကြပါကုန်။

ယောဂီအပေါင်းတို့—ယခု အိုမှုဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရပြီ။ နေ့ရက်လ,နှစ် ဆိုသလို သေမှုနှင့် မလဲတမ်း ရင်ဆိုင်ရတော့မည်။ ဤသေမည့်လမ်းက ရှောင်စရာ ရှားစရာ လွှတ်စရာ အခွင့်များမြင်တွေ့ကြပါ၏လော။ ဤသေမည့်လမ်းက လွှတ်စရာ ရှောင်စရာလမ်းရှိနေ၍ ဤမျှ မိမိတို့သည် လောဘတရား,ဒေါသတရား,မောဟတရားတွေ့၊ ငါတည်းဟူသော မာန်မာနတွေ့၊ ငါ၏ဥစ္စာဆိုတဲ့ တဏှာတွေ့၊ ဤမျှလောက် ကြီးမားနေကြပါသလော။ သေမင်းအားတစ်စုံတစ်ရာ တံစိုးလက်ယောင်မျှားပေး၍ လွှတ်ရာလွှတ်ကြောင်းမျှား မြင်ကြပါ၏လော၊ ရက်ချိန်းပေးစရာ အခွင့်အလမ်းမျှား ရှိကြပါ၍သာ ဤမျှ ဇာတ်ဘုံ မာန ဒိဋ္ဌိတရားတွေ့လွှမ်းမိုး၍ နေခြင်းပါလောဟူ၍ မိမိကိုယ်ကိုမိမိတို့ ပြန်၍ မေးခွန်းထုတ်ကြပါကုန်။

လူတိုင်း, လူတိုင်း လူသတ်သမား လေးဦးနှင့် အတူနေရသည်။ ပထဝီဆိုတဲ့ လူသတ်သမားသည်လည်း သတ်ဖို့ချောင်းနေသည်။ သူလွှန်ပြန်လျှင် သူ့လက်တွင်းမှာ ခေါင်းစင်း၍ သေရမည်။ သူနှံ့ပြန်လျှင်လည်း သူကသတ်၍ သူ့လက်ချက်နှင့်သေပွဲဝင်ရဦးမည်။ နောက် အာပေါဆိုသော လူသတ်သမားကလည်း သတ်ဖို့ချောင်းနေသေးသည်။ သူလွှန်ကဲသော် ဝမ်းတွေ

၁။ ငါသည် မုချ သေရမည်။ အချိန်ပိုင်းသာ လိုတော့သည်။

တရဟောလျှော့, ဆီးတွေ့ကလွန်ပြီး နေလျှင်လည်း သေပဲ့ဝင်ရဦးမည်။ သူယုတ်ပြန်လျှင်လည်း သေပဲ့နဲ့ရဦးမည်။

ဝါ်ယောဆိုသော လူသတ်သမား သည်လည်း မိမိတို့ အလစ်ကို ချောင်းနေသည်။ တစ်ဇောဟု ဆိုအပ်သော လူသတ်သမားကလည်း အလစ်ကို ချောင်းလျက်ပင်၊ အပူလွန်ပြီး အဖျားဒီဂရီ ၁၀၅–၁၀၆ ဆိုလျှင် စိုးရိမ်ရသည်။ ကယောင်ကတမ်း တွေ့ဖြစ်ကုန်ပြီးနောက် အပူ တဖြည်းဖြည်း ဆုတ်ယုတ်ပြီး ခြေတွေ့, လက်တွေ့ အေးသာပြီဆိုလျှင် သူ့လက်တွင်း ဝါင်းစင်းပြီး သေရတော့မည် မလွဲတော့ချေ။

ဤမျမကသေး၊ မိမိတို့ ရ,ထား သည့် ခန္ဓာငါးပါးသည်လည်း လူသတ်သမားကြီးပင် ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်ကို 'ရာဓ' ဆိုသော ရဟန်းက အရှင်ဘုရား, သေမင်း, သေမင်းဟူသည် အဘယ်ကို သေမင်း ခေါ်ပါသလဲ, ဘုရားဟုလျှောက်ထားရာ မြတ်စွာဘုရားသခင်က "ရူပံ ခေါ် ရာဓ မာရောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဝေဒနာ ခေါ် ရာဓ မာရောတိ ဝုစ္စတိ၊ (ပ) ဝိညာဏံ ခေါ် ရာဓ မာရောတိ ဝုစ္စတိ" ဟူ၍ ရုပ်သည်လည်း သေမင်း၊ ဝေဒနာသည်လည်း သေမင်းပဲ၊ သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တည်းဟူသော ခန္ဓာငါးပါးသည်လည်း သေမင်းတွေပဲ့ ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြားတော် မူသည်။

ထို့ကြောင့် မိမိတို့သည် သေမင်း ငါးဦးနှင့်လည်းအတူနေကြရသည်။ ဤသေမင်း ငါးဦးတို့ကလည်း အလစ်သမားတွေချည်းသာ ဖြစ်ကြသည်။ ပထမ ပြောခဲ့သည့် လူသတ်သမားလေးဦးလက်တွင်း ကျဆင်းပြီးသော်၊ နောက် သေမင်း ၅-ဦး

လက်တွင်း သက်ဆင်း ကျရောက် သော်လည်းကောင်း၊ သား လည်း မခွဲချင်၊ သမီးလည်း မခွဲချင်၊ ချစ်ခင်လှသော ဇနီး, ခင်ပွန်းကိုလည်း မခွဲချင်၊ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကိုလည်း မခွဲချင်၊သေ ရာ ညောင်စောင်းဦ မျက်ရည်တွေ တတွေတွေ စီးဆင်းပြီး သကာလ လူသတ်သမား၊မျှားခေါ်ရာ၊ မရဏမင်း ခေါ်ရာ ဇွတ်တရွတ် ပါရရှာတော့သည်။

ပုံစံစက်ဝိုင်းကိုကြည့်ပါဦး၊ "ဇာတိ ပစ္စယာ ဇရာမရဏဟု ဟောတော် မူသဖြင့် ဇရာမရဏ၏ လက်သည့်သည် ဇာတိဖြစ် သောကြောင့် ဇာတိသည်လည်း အလွန်ပင် ကြောက်စရာ ကောင်းလှတော့သည်။

ဇာတိ, ဆိုသည်မှာ လူ့ဘဝအစသည် ဇာတိ၊ နတ်ဘဝ အစသည် ဇာတိ၊ ဗြဟ္မာဘဝအစသည် ဇာတိဖြစ်သည်။မြတ်စွာ ဘုရားသခင်သည် "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ" ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ လူဇာတိ ရသည်ဖြစ်စေ၊ နတ်ဇာတိ ရသည်ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခသစ္စာ သာရသည်။ အို, နာ, သေနှင့်သာ အဖော်လုပ်ရသည်။ ဒုက္ခ သစ္စာနှင့်သာ ရင်ဆိုင်ရသည်။

ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘောတရား နားမလည်ပါ က လူမင်းချမ်းသာ၊ နတ်မင်းချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာမင်း ချမ်းသာ၊ ဤချမ်းသာတွေကို ကောင်းနိုးနိုးထင်ပြီးဆုတောင်း ယူကြသည်။ ဒုက္ခသစ္စာကို ဆုတောင်းယူခြင်းပင်ဖြစ်၍ အမှား တော်ပုံ ကြီးလှပေသည်။

"တယော ဘဝေ အဒ္ဓုဿရုံဝိယ" ဘုံသုံးပါးဟာ ဇနှောင် အိမ်နှင့် တူသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မီးပုံကြီးနှင့် တူသည်

ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာ ဘုရားသခင် ဟောတော်မူသည်။

လူဒါန်းပေးကမ်းပြီး လူစည်းစိမ်, နတ်စည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ် ခံစားစံစား၍ အဆုံးစွန်သောဘဝဋ္ဌေ နိဗ္ဗာန် ရ, ရပါလို၏ ဟူ၍ ဆုတောင်းခြင်းသည် ဒုက္ခအကြိမ်ကြိမ် ခံစားရပါလို၏၊ ထောင်ကျအကြိမ်ကြိမ် ခံရပါလို၏၊ မီးပုံထဲ အကြိမ်ကြိမ် အဆင်းခံရလိုပါ၏ မဆိုသော်လည်း ဆိုဘိသကဲ့သို့ ငွေထုံးပြီး သကာလ ထောင်ကျခိုင်းခြင်းနှင့် တူလှစွာ၏ ဟူ၍ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကြိမ်ကြိမ် ဟောပြောဆုံးမတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဇာတိ ဆုတောင်းယူသောသူသည် အကြိမ်ကြိမ် ချောက်ကျရပါလို၏ ဟူ၍ မဆိုသော်လည်း ဆိုဘိသကဲ့သို့ဖြစ်သည်။ ဤသို့ မတောင်းကောင်းသည်ကို ဆုတောင်း ယူခြင်းသည် ဇာတိယူသည့် ပဋိသန္ဓေဖြစ်သည်။ ပဋိသန္ဓေနေမှထက် ဆင်းရဲခြင်း မည်သည်မရှိ။ စဉ်းစားကြပါကုန်။ မိမိတို့ မမှတ်မိနိုင်၍သာ ကိုးလကျော် ဆယ်လနီးပါး အလွန်တရာ ကျဉ်းမြောင်း လှုပ်ရှားသော နေရာဌာနဌ်ကြီးစွာသော ဝဋ်ဆင်းရဲကိုခံနေရခြင်းဖြစ်ရာ၊ လူမင်းခမျာသာ, စကြဝတေးမင်း ခမျာသာ ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဇာတိကစ၍ ရမည်ပင်ဖြစ်၍ ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ဆုတောင်းယူသည်ပင်တည်း။

ထို့ကြောင့် ဤခန္ဓာဝန် ဒုက္ခသစ္စာကြီးကို ချုံခြင်း, မုန်းခြင်းကြောင့် ဒုက္ခသစ္စာကို မလိုချင်၍ လူပါ၏၊ တန်းပါ၏ ဆိုလျှင် မိမိတို့ကိုယ်ကို ရောင်းလွှတ်၊ ဘုန်းကြီး ကျောနပ် သာခံ ခေါ်

သည်ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီး မကြာခဏ ဆုံးမတော်မူခဲ့ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် ရှင်အာနန္ဒာအား "ဤခန္ဓာစွန့်ပြီး နောက်ခန္ဓာ ရတာ အကြီးဆုံး အပြစ်သင့်တာကို အာနန္ဒာရဲ့" ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ခန္ဓာအသစ်ရခြင်းသည် ဇာတိရခြင်းပင်တည်း။ ဇာတိရခြင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာ ရခြင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်ခန္ဓာ ဆုတောင်း, ဆုတောင်း၊ အသေဆုတောင်း၊ အအိုဆုတောင်း၊ အနာဆုတောင်းခြင်းသာ ဖြစ်သည်။မည်သည့် ခန္ဓာရရ အသေရမည်ပင် ဖြစ်သည်။ အိုသေနှင့် အဖော်လုပ်ရမည်ပင် ဖြစ်သည်။ ဇာတိမှန်သမျှ ဇရာ, မရဏနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်သာ ဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်မရမီစပ်ကြား အကြိမ်ကြိမ် လူမင်း, နတ်မင်းစည်းစိမ်ခံစားရပါလို၏ဟု ဆိုခြင်းသည် အအိုအကြိမ်ကြိမ် ခံစားရပါလို၏။ အနာ အကြိမ်ကြိမ် ခံစားရပါလို၏။ အသေအကြိမ်ကြိမ် ခံစားရပါလို၏ဟု ဆုတောင်းယူခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ စဉ်စားကြည့်ကြပါကုန် ယောဂီအပေါင်းတို့။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် နားမလည်၍ သစ္စာမသိသော သူတို့၏ အသံုးမျိုးသည် ဤသို့သာ ဖြစ်ရချေသည်။

အအို ဒုက္ခ အနာဒုက္ခ, အသေ ဒုက္ခ....ဆိုသည် ဇာတိအကြောင်းခံကြောင့် ဖြစ်သောကြောင့် ဒုက္ခအစသည် ဇာတိကနေ၍ စရမည်ဖြစ်ရာ ဇာတိရရှိသည့် အချိန်မှ စ၍ ဒုက္ခ

အမျိုးမျိုး ရင်ဆိုင်ရတော့မည်သာဖြစ်၏။ ပုံစံ(၂)ကို ကြည့်ကြပါ။

ဇာတိသည် မိမိအလိုလို ဖြစ်ခြင်းပင်လော၊ အကြောင်းတရားကြောင့် ဖြစ်ခြင်းပင်လော ဟူ၍ လက်သည်ရှာသော် ကမ္မဘဝပစ္စယာ ဇာတိဟူ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်လည်သည့်အတိုင်း ဇာတိ၏ လက်သည်, သည် အခြားမဟုတ်၊ ကမ္မဘဝပင် ဖြစ်၏။ ဤကမ္မဘဝသည် ဇာတိထက် ပို၍ကြောက်စရာ ကောင်းပြန်သည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကမ္မဘဝသည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော်၄(၃) အကွက်နှင့် အနာဂတ်ဖြစ်သော (၄) အကွက်ကို စပ်သည်။ (၀၇) ဘဝသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဇာတိကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့၏ အစကို ဖြစ်စေသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဆက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဘဝသည် ဇာတိထက် ပို၍ ကြောက်စရာကောင်းသည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရှုတ်ကြည့်ပါ၊ "ကမ္မဘဝပစ္စယာ ဇာတိ" ဟု ဆိုသည်။ ကမ္မဘဝဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ မိမိတို့.... ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံအားဖြင့် ပြုလုပ်သမျှ ပြုပြင်သမျှ တစ်နည်းဆိုသော် ပုညာဘိသင်္ခါရ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရ ဖြစ်သည်၊ (လိုရင်းဆိုသော်) ကုသိုလ်, အကုသိုလ် စေတနာပင်တည်း။ အစီတ်ကပြုသည်ကို သင်္ခါရ။ ပစ္စုပ္ပန်မှာ ပြုသည်ကို ကမ္မဘဝဆိုသည်။ သဒ္ဒါကဲ့၍ အနက်အတူတူပင် ဖြစ်သည်။

စုဒ္ဒသအကြိမ်

နံနက်လင်းသည်မှစ၍ မိမိတို့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံအားဖြင့် အကြိမ်ပေါင်းမည်မျှ ပြုလုပ်သည်ဆိုတာ စဉ်းစားသာကြည့်ကြပါကုန်။ "သမ္ဗမိ ဘဂဝါမိကမ္မံ ကမ္မဘာဂေါ" ဟု ဆိုသောကြောင့် နောင်ဘဝအသစ်ကို ဖြစ်စေသည် အမှုန်မှုန့်တည်း။ ကာယကံ, ဝစီကံအားဖြင့် သားရေး, သမီးရေး, စီးပွားရေးတို့ကို ကြိုးပမ်းကြသည်။ မနောကံအားဖြင့်လည်း ကြံစည်ကြသည်။ ကုသိုလ်တွေလည်းပြုပြီး ဝစီကံနှင့်လည်း ဘုံဘဝတောင့်တပြီး ဆုတောင်းသည်။ မိမိတို့ဖြစ်စဉ်နှင့် ကိုက်, မကိုက် ဝေဖန်ကြည့်ကြပါကုန်။ တောင်းတိုင်းပင် ပြည့်စုံရပါလိုဏ်ဟု ဆက်ပြီး အညွှန်းပင်တက်ကြသေးသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဘဝသည် အကြောင်း သမုဒယသစ္စာ၊ ဇာတိသည် အကျိုးဒုက္ခသစ္စာ ဖြစ်သည်။

နောက်တစ်ထစ် နောက်ပြန်ဆုတ်၍ စဉ်းစားကြပါစို့။ ကမ္မဘဝသည် အလိုလိုဖြစ်ခြင်းပင်လော။ ယင်း၏ လက်သည် တရားခံကြောင့်ပင် ဖြစ်ခြင်းလောဟု ပြန်၍ကြည့်ကြပါ။ ပုံစံမှာ "ဥပါဒါန ပစ္စယာ ကမ္မ ဘဝေါ" ဟု တွေ့ရှိပါလိမ့်မည်။ ဒါကြောင့် ကမ္မဘဝသည် အလိုလိုဖြစ်ခြင်း မဟုတ်။ ဥပါဒါန်ဆိုသော အကြောင်းခံကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကာယကံ, ဝစီကံ, မနောကံအားဖြင့် အားထုတ် ပြုလုပ်ခြင်းတည်း။ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဥပါဒါန်ဟူသော အကြောင်းမရှိက ကမ္မဘဝတည်းဟူသော အကျိုးတရား မပေါ်နိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် ကမ္မဘဝထက် ဥပါဒါန်က ပို၍ ကြောက်စရာကောင်းလှသည်။

ယင်း ဥပါဒါန်သည် အကြောင်းတရားဖြစ်၍ သမုဒယသစ္စာ၊ ကမ္မဘဝသည် အကျိုး ဒုက္ခသစ္စာ၊(ပဋိသန္ဓိဒါမဂ် နည်းအာရုံဖြစ်သည်)။

ဥပါဒါန်သည် အလိုလို ဖြစ်ခြင်းပင်လော၊ အကြောင်းတရားကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးပင်လော၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ပြန်၍ကြည့်ပါက "တဏှာ ပစ္စယာ ဥပါဒါန်" ဆိုသော ကြောင့် ဥပါဒါန်၏လက်သည်, သည်ကား တဏှာပင်တည်း။ တဏှာကြီးထွားလာလျှင် ဥပါဒါန် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တဏှာသည် ဥပါဒါန်ထက် ပို၍ ကြောက်စရာ ကောင်းတော့သည်။

နံနက်မိုးလင်းက၍ မိုးချုပ်သည်အထိ သွားကြ၊ လာကြ၊ လုပ်ကြ ကိုင်ကြ၊ ရှာကြဖွေကြနှင့် ဟိုမှိုက နေ ဒီမှို၊ ဒီမှိုက နေ ဟိုမှို၊ တောင်အရပ်က နေ မြောက်အရပ်၊ မြောက်အရပ်က နေပြီး တောင်အရပ်၊ လေယာဉ်ပျံနှင့် တစ်မျိုး၊ မီးရထားနှင့် တစ်ဖုံ၊ ကားနှင့်တစ်နည်း၊ သင်္ဘောနှင့်တစ်မျိုး အစရှိသည်ဖြင့် တစ်တိုင်းပြည်မှ တစ်တိုင်းပြည် ပင်လယ်ရပ်ခြား သက်စွန်ကြိုးပမ်း သွားကြလာကြ၊ ကူးကြသန်းကြတာတွေ့သည် တဏှာခိုင်းသမျှ၊ တဏှာကျွန်အဖြစ်နှင့် အမှုထမ်းနေရခြင်း ဖြစ်သည်။

တဏှာကခိုင်းလျှင် ညဥ့်နက် သန်းခေါင်ကြီးပင် ဖြစ်လင့်ကစား၊ သူခိုး, ဓားပြ, သောင်းကျန်းသူများ ရှိလင့်ကစား၊ ရေထဲ, မိုးထဲ, လှိုင်းထဲ, လေထဲ ဖြစ်လင့်ကစား၊ တဏှာက

လက်ညိုး ညွှန်ပြရာသို့ ဒုန်းစိုင်းပြီး ပြေးကြသည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။ ငြင်းဆန်၍မျှား ရရဲ့လား, ယောဂီတို့။

လမ်းလျှောက် မတတ်သေးဖသာ ကလေးကလေးပင်လျှင် ယင်းအား အစာပြုလျှင် အစာရှိရာ မရောက်မနေ တဏှာက ခိုင်းလျှင် မနေသာဘဲ လိုမ့်၍, လိုမ့်၍ သွားရချသည်။ အသက် ၇၀-ကျော် ၈၀-အတိုးအို အဘွားအိုတို့မှာလည်း ကိုယ့်တာဝန်က ရှိနေတော့ ဒီမြေးတော့၊ ဒီမြစ်တွေကိုမှ မစောင့်ရှောက်လျှင် မဖြစ်ဘူးဆိုပြီး၊ ကျီးစောင့် ကြက်စောင့် အလုပ်ကလေးနှင့် တဏှာ အမှုတော်ကို ထမ်းကြရသည်။ အဘစောင့်ရှောက်လိုက် မယ် စိတ်ချသွား, စသည်ဖြင့် အခိုင်းမခံရမှာစိုးလွန်းလို့ လေ ပြည်ထိုးလိုက်ကြသေးသည်။ တဏှာ၏စွမ်းရည်သတ္တိ ထက်လေစ၊ မိမိတို့ဖြစ်စဉ် ကိုက်, မကိုက် ဝေဖန်၍ကြည့်ကြပါကုန်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ်ကို ရှုတ်ကြည့်ကြပါ။ တဏှာသည် မိမိအလိုလို ဖြစ်ပေါ်ခြင်းလော၊ ယင်းလက်သည် ရှိသလောဟု ဆိုသော် တဏှာသည် အလိုလို ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မဟုတ်။ "ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ" ဟု ဆိုသောကြောင့် ဝေဒနာ အကြောင်းခံကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသည် အကြောင်း၊ တဏှာသည် အကျိုးဖြစ်သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဝေဒနာသည် တဏှာထက် ပို၍ဆိုးသည်။ ပုံစံ (၁) ကိုကြည့်ပါ။ (၂) အကွက်နှင့် (၃) အကွက် စပ်သွားလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒ် ဆက်သွားသည်၊ အစဉ် တန်းသွားသည်။ ဝေဒနာမှ တဏှာသို့ ကူးသည်။

ထို့ကြောင့် "ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာ" မဖြစ်စေဘဲ၊ "ဝေဒနာ ပစ္စယာ ပညာ" ဖြစ်အောင် ဝေဒနာနဲ့ တဏှာ ကြားမှာ မဂ်ကို သွင်းရလိမ့်မည်။ မဂ်သွင်းသည် ဆိုသည်မှာ— မဂ္ဂင်ငါးပါးနှင့် ဝိပဿနာ ရှုရမည်၊ "အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဥဒပါဒိ" ဖြစ်အောင် လုပ်ရမည်။

"ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာမှ- ဝေဒနာပစ္စယာ ပညာ" ဖြစ်အောင် လုပ်နည်း (၀၇) ဝေဒနာ သတ်နည်းကို နောက်ပိုင်းမျှားမှာ ကြည့်ကြပါကုန်။

....*....

အပိုင်း (၁၃)

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း အကြောင်းနှင့် အပြစ်ကြီးပုံ

၀၁ ၀ ၄ “သက္ကာယဒဋ္ဌိ ဆိုသည်မှာ သန္တေဝ ကာယော သက္ကာယော” ပရမတ္ထ သဘောအားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေသော ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းစုဟူ၍ ဆိုလိုသည်။ ဒိဋ္ဌိ=မှားသောအယူဟု ဆိုသည်။ မည်သို့ မှားသောအယူ ဖြစ်သနည်း။ ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းအစု အပေါ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ငါ, သူတစ်ပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမဟူ၍ မှားသော အယူဖြင့် စွဲယူခြင်းဖြစ်သည်။

စုဒ္ဓသာကြိမ်

ပရမတ္ထအားဖြင့် ငါ, သူတစ်ပါး၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ယောကျ်ား, မိန်းမ မရှိပါဘဲလျက် ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ၊ ယောကျ်ား, မိန်းမဟူ၍ အသိမှား အမြင်မှား အယူမှားခြင်း ဖြစ်သည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် သုံးဆယ့်တစ်ဘုံ၌ အလွန် ဆိုးရွားလှသော တရားဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် "ဝဇ္ဇာနံ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပရမာနံ" အပြစ်ဟကာ အပြစ်ထဲတွင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် အပြစ် အကြီးဆုံးဟု ဟောတော်မူခဲ့၏။ ပဲနောက်စေ့ခန့်မျှရှိသော ကျောက်စရစ်ခဲတို့ကို ရေပေါ်၌ ချအပ်သည်ရှိသော် အထက်သို့ ပေါ်ခြင်းမည်သည် မရှိကုန်ဘိသကဲ့သို့ ယုတ်သော အပိုင်းအခြား အားဖြင့် နှစ်ဆယ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့သည် နတ်ရွာသုဂတိသို့ ပို့ဆောင်းနိုင်သည်, မရှိ။ ဒုဂ္ဂတိ၌သာ ငုပ်ရန်ဟု အဂုံတွိုင်း ဟောတော်မူသည်။

ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ အစပြု၍ ၆၂-ပါးသော ဒိဋ္ဌိများပေါက် ပွားမြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ (၀၇) သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အခြင်းခံလျှင် အမျိုးမျိုးသော ဒိဋ္ဌိတို့ ပေါ်ပေါက်ရာ ပေါ်ပေါက်ကြောင်း အခြေခံဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်....

သတ္တိယာ ဝိယ ဩမင်္ဂေါ၊ ဒယှမာနော၀ မတ္တကော။
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပဟာနာယ၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိခဲ့သော်— ရင်ဝလုံစူး ထိပ်ဦး မီးလောင်သော သူသည် ရင်ဝက စူးနေသော လုံကို အလျင် မနုတ်ပါနဲ့ဦး၊ ထိပ်ဦး မီးလောင်သည်ကို အလျင်

မငြိမ်းပါနှင့်ဦး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အလျင်သတ်ပါဦး၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို သတ်ပြီးမှ ရင်ဝလုံစူးခြင်း, ထိပ်ဦး မီးလောင်ခြင်း တို့ကို ငြိမ်းပါ နဲတ်ပါ—ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိခဲ့လျှင် မည်သည့် အလှူကို လှူလှူ, တန်းတန်း သုဂတိတော့ မရောက်ဟူ၍ မဆို၊ ရောက်နိုင်၏။ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်, နိဗ္ဗာန်မရနိုင်၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသူသည် အမိကိုလည်း သတ်စမ်းနိုင်သည်။ အဘကိုလည်း သတ်စမ်းနိုင်သည်။ ဘုရားကိုလည်း သွေးစိမ်းတည်အောင် ပြုစမ်းနိုင်ပေသည်။ မပြုရဲသော ဒုစရိုက် အကုသိုလ်ဟူ၍ မရှိတော့ချေ။

မြတ်စွာဘုရားအား အမျိုးမျိုးသောနည်းဖြင့် ဒေဝဒတ်သည် သေကြောင်းကြံစည်ခြင်းသည် ဘုရားသတ်ပြီး ငါဘုရားလုပ်မည်ဟူသော အတ္တဒိဋ္ဌိ (၀၇) သက္ကာယဒိဋ္ဌိက သတ်စေခြင်း ဖြစ်သည်။

အဇာတသတ်မင်းသားသည် ခမည်းတော် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးအား သတ်ခြင်းသည် ခမည်းတော်ရှိနေသရွေ့ ကာလပတ်လုံး ငါ ရှင်ဘုရင်လုပ်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ငါ ငယ်စဉ် ပျိုမျစ်တုန်းမှာ ရှင်ဘုရင်လုပ်ရမှ ကောင်းမည်။ ဖခင်ကြီးရှိနေခဲ့သော်- ငါ ရှင်ဘုရင် လုပ်ရမှာ မဟုတ်ဘူးဆို၍ အတ္တဒိဋ္ဌိက ငါ ရှင်ဘုရင် ဖြစ်အောင်ဆိုပြီး အတ္တဒိဋ္ဌိက သတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သူဌေးသမီး ပဋာစာရီကို အရှူးဘဝသို့ ပို့လိုက်ခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသ (၀၇) သက္ကာယဒိဋ္ဌိက ပို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာငါးပါးကို ငါ့ခင်ပွန်း, ငါ့သား, ငါ့သမီး ဆိုပြီး ဒိဋ္ဌိဟူသော အမှတ်မှား, အယူမှား, အသိမှားက နေပြီးတော့

ဒိဋ္ဌမ္မတ္တကဖြစ်အောင် အရူးဘဝ ရောက်အောင် ပို့လိုက်ပြီး နောက် တစ်ဖန် ဒိဋ္ဌမ္မတ္တက သွက်သွက်ခါအောင် လုပ်လိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ခန္ဓာငါးပါးကို ခန္ဓာငါးပါး ဟူ၍ မမြင်ဘဲ ငါ့လင်, ငါ့ခင်ပွန်း, ငါ့သား, ငါ့သမီးဟု အမြင်မှားသော သက္ကာယဒိဋ္ဌ(ဝါ) အတ္တဒိဋ္ဌက အရူးဘဝသို့ ရောက်အောင် ပို့လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌ (ဝါ) အတ္တဒိဋ္ဌသည် အဘယ့်ကြောင့် ဤမျှ အပြစ်ကြီးသည်ဟူ၍ ဟောတော် မူသနည်း, ဆိုသော် သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိအရင်းခံ ရှိသူသည် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို ပြုလုပ်သော်လည်း ဒုပါယ်မျိုးစေ့ တည်းဟူသော ဒိဋ္ဌိက ပါသွားခဲ့ပါလျှင်, ငြဟ်မာပြည် ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ နတ်ပြည်ရောက်သည်ဖြစ်စေ၊ စကြဝဠတေး, မန္ဓတ်မင်းဘဝ ရောက်သည်ဖြစ်စေ စုန်လွှတ်သလို ကြိုးအဆုံးမျှသာ တက်၍ ကြိုးဆုံးသောအခါ မြေပြင်သို့ ပြန်ကျရသလို....

ဥက္ခိတ္တာ ပုဉ္ဇတေဇေန၊ ကာမရူပဂတိ ဂတာ။
ဘဝဂ္ဂန်္တမိ သမ္ပတ္တာ၊ ပုနာ ဂစ္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိ ။

ဟူ၍ ဟော်တော်မူရာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အရှိန်အစေ့ကြောင့် ရူပဗြဟ္မာဘုံအထိ တက်သွားနိုင်သော်လည်း အောက်သို့ပြန်၍ ကျရစမြဲ ဖြစ်တော့သည်။

ဟိ-နှ်-း-စိုး-ဇ-ဖ-ာ-င်-စ-ဥ်-(-၇-)

ယင်းပြင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ ပေါက်ပွားသော အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိဟူ၍ အလွန် ကြောက်စရာကောင်းသော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကြီးများလည်း ရှိပါသေးသည်။ ယင်း, ဒိဋ္ဌိတို့သည် ပဋ္ဌာနန္တရိယ ကံထက် အပြစ်ကြီးကြောင်း ကျမ်းဂန်များ၌ လာရှိသည်။

ကောင်းမှု, မကောင်းမှု ပြုသော်လည်း ပြုကျိုးမရှိ ဟူသော အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းမရှိ အကြောင်းကင်းပြီး ဖြစ်သည်ဟု ယူသောအဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းရော အကျိုးရောနှစ်မျိုးစုံ ပယ်ပြီဟု ယူသော နတ္ထိကဒိဋ္ဌိတို့ပင် ဖြစ်သည်။

အကြောင်းကို ပယ်ခြင်းသည် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ၊ အကျိုးကို ပယ်ခြင်းသည် အကိရိယဒိဋ္ဌိ၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး နှစ်ပါးလုံးကို ပယ်ခြင်းသည် နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ။

အကြောင်းပယ်သူသည် အကျိုးကိုလည်း ပယ်ရာရောက်၏။ အကျိုးကိုပယ်သူသည် အကြောင်းကိုလည်း ပယ်ရာရောက်၏။ သို့ဖြစ်၍ တစ်ခုပယ်လျှင် အကျိုးရော အကြောင်းရော နှစ်မျိုးလုံး ပယ်ရာရောက်၍ ထိုဒိဋ္ဌိတစ်မျိုးမျိုးယူလျှင် အနန္တရိယကံကြီး တိုက်တော့သည်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းဒိဋ္ဌိရှိသောသူသည် ပဋ္ဌာနန္တရိယကံကို ကျူးလွန်သော သူထက် အပြစ်ကြီး၏။ ဥပမာအားဖြင့် ယနေ့ ပဋ္ဌာနန္တရိယကံကို ပြစ်မှားကျူးလွန်ခဲ့သော် နက်ဖြန် ကမ္မာပျက်မည် ဆိုပါက လွတ်ကင်းနိုင်သေး၏။ အဆိုပါ....ဒိဋ္ဌိကြီး သုံးမျိုးတို့သည်

တစ်ကမ္ဘာကြာအောင် ခံရသဖြင့် ဤကမ္ဘာ ပျက်စေကာမူ ကြွင်းကျန်သော ကာလအပိုင်းအခြား အတွက် မပျက်သော ကမ္ဘာသို့ ပြောင်းရွှေ့၍ ခံရသည်ဟု ကျမ်းဂန်တို့မှာ ဖေါ်ပြကြပါသည်။ အင်မတန် ကြောက်စရာ ကောင်းလှတော့၏။ အထူး သတိပြု၍ ရှောင်ရှား ဆင်ခြင်တော် မူကြပါကုန်။

....*....

စဉ့ဒေဒလ္လ သုတ်တော်လာ
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပုံ

မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်လာ စဉ့ဒေဒလ္လသုတ်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌဖြစ်ကြောင်း ပြပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ ဝိသာခ အမည်ရှိသော သူဋ္ဌေး, ခမ္မဒိန္နာ အမည်ရှိသော သူဋ္ဌေးကတော်တို့ ရှိကြ၏။

ဝိသာခ သူဋ္ဌေး၏ဇနီး ခမ္မဒိန္နာ သူဋ္ဌေးကတော်သည် ဘိက္ခုနီမ ပြုသွားသည်။ ဘိက္ခုနီရဟန္တာမဖြစ်၍ မိမိ၏ဇနီးဖြစ်ခဲ့ဖူးသူ ထိုရဟန္တာ ဘိက္ခုနီမအား ဝိသာခ သူဋ္ဌေးသည် ကျိုးသို့ မေးလျှောက်၏။ အရှင်မ အဘယ်တရားကို သက္ကာယဟု မြတ်စွာဘုရား ဟော်တော်မူသနည်း။ ခမ္မဒိန္နာ ထေရီမက ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးကို သက္ကာယဟု ဟော်တော်မူကြောင်း ဖြေသည်။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

အဘယ်သို့ယူခြင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပါသနည်းဟု.... နောက်ထပ်မေးလျှောက်ပြန်ရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ငါသူတစ်ပါး, ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ, ယောကျ်ား, မိန်းမဟူ၍ စွဲယူခြင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူဟူ၍ ဖြေကြားတော်မူ၏။

အရှင်မ....အဘယ်သို့သော အကြောင်းကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သနည်းဟု တစ်ဖန်ထပ်၍ မေးလျှောက်ပြန်သည်။

"ဒါယကာ ဝိသာခ—ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင် မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် အရိယာတို့ကို မဖူးမြင်သည် ဖြစ်၍ အရိယာတရားတော်၌ မလိမ္မာသည်ဖြစ်၍ (၀၇) မနာကြားဖူးသည် ဖြစ်၍—အရိယာတရား၌ ဉာဏ်မသက်ဝင်သည် ဖြစ်၍—သူတော်ကောင်းတို့ကို- မဖူးမြင်သည် ဖြစ်၍- သူတော်ကောင်းတရား၌ မလိမ္မာသည်ဖြစ်၍ သူတော်ကောင်း တရား၌ ဉာဏ် မသက်ဝင်သည်ဖြစ်၍ ရုပ်ကို ငါဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏၊ စွဲယူ၏။ ငါ၌ ရုပ်ရှိသည်ဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏၊ စွဲယူ၏။ ရုပ်၌ ငါရှိသည်ဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏၊ စွဲယူ၏။ ငါရှိသော ရုပ်ဟု မြင်၏၊ ရှု၏၊ စွဲယူ၏။

ဝေဒနာကို— သညာကို— သင်္ခါရကို—ဝိညာဏ်ကို— ငါဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏၊ စွဲယူ၏။ ငါ၌ ဝိညာဏ်ရှိသည်ဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏၊ စွဲယူ၏။ ဝိညာဏ်၌ ငါဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏၊ စွဲယူ၏။ ငါရှိသော ဝိညာဏ်ဖြစ်၏ ဟူ၍ ရှု၏၊ မြင်၏။ ဤသို့လျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်ဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။

ဥပမာ....မည်သည်ကား တထိန်ထိန် တောက်လောင်လျက် ရှိသော ဆီမီး၏မီးလျှံသည် အဆင်းပင်တည်း။ ထိုအဆင်းသည်ပင် မီးလျှံပင်တည်းဟု မီးလျှံကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းကို

လည်းကောင်း မကဲ့မပြား တစ်သားတည်း မီးလျှံနှင့် အဆင်းကို အပြားမရှိ တစ်သားတည်းရှုမြင်သလို ဤသာသနာတော်၌ အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်သည် ရုပ်ကိုပင် ငါ၏ ကိုယ်တည်း။ ထိုရုပ်သည် ငါတည်း။ ထိုငါသည်ပင် ရုပ်ဖြစ်၏။ ဤသို့ ရုပ်ကို လည်းကောင်း၊ အနတ္တကို လည်းကောင်း၊ မကဲ့မပြား တစ်သားတည်း ရှုသည်ဖြစ်၍ ရုပ်ကို ငါဟူ၍—အတ္တဟူ၍—ကိုယ်ဟူ၍ ရှုကြသည်၏။

ဤကား.... မူလပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် စုဥဝေဒလ္လသုတ်၌—သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ ပြခြင်းတည်း။

....※....

ယမကသုတ် (သံယုတ်ပါဠိတော်)

ယမက ရဟန်းသည် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ အယူမှားပုံ ပြသခြင်း

မြတ်စွာဘုရား သခင်သည် ဇေတဝန် ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ယမက အမည်ရှိသော ရဟန်းတစ်ပါး အား ယုတ်မာသော အယူသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

ထိုရဟန်းသည် ရဟန္တာ သေလျှင် ပျောက်၏၊ ပျက်၏။ နောက် ဘာမှမဖြစ်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ကို သူ သိ၏ဟု အယူ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုသို့လည်း အခြားသော ရဟန်းများအား ပြောကြား၏။

ရဟန်းတို့က ငါ့ရှင်—ယမက၊ မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟော တော်မူသည်မှာ ဤသို့ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်ပါ၊ မြတ်စွာ ဘုရားအား မစွပ်စွဲနှင့်၊ မြတ်စွာဘုရားအား စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်းပါဟု ပြောကြားကုန်၏။ ပြောကြားကုန်သော်လည်း ယမကသည် မိမိ အယူဆိုးကို မစွန့်မူ၍ ပြောမြဲတိုင်းပင် ပြော

ဆိုနေရာ အရှင် သာရိပုတ္တရာကိုယ်တော်မြတ်ကြီးထံသို့ သွား၍ လျှောက်ထားကြကုန်၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီးသည်လည်း ညနေစောင်း အခါ၌ အရှင်ယမကထံသို့ သနားသဖြင့် ကြွလာတော်မူပြီး လျှင် ငါ့ရှင်—ယမက၊ သင်သည် ဤသို့ သဘောရှိသော အယူဆိုး ရှိသည် မှန်ပေသလောဟု မေးတော်မူရာ ယမက,က မှန်ပါသည် ဘုရားဟု ပြန်၍ လျှောက်ထား၏။

ထိုအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာက—ငါ့ရှင် ယမက ဤတရား ကို အသင် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ရုပ်သည် မြဲသလော, မမြဲသလော(မမြဲပါဘုရား)။ ဝေဒနာသည် သညာသည် သင်္ခါရ သည် ဝိညာဏ်သည် မြဲသလော,မမြဲသလော (မမြဲပါဘုရား)။

ငါ့ရှင်—သင်သည် ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသော ရုပ်ကို ဤ ရုပ်သည် ငါမဟုတ်၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ငါ၏ကိုယ် အတ္တမဟုတ် ဟု ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုရမည်။ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ် အားလုံးကို ထိုအတိုင်းပင် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ရှုရ မည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ငါ့ရှင်—ယမက၊ ငါ ထပ်၍မေးဦးမည်။ သင် သဘောကျ သလိုဖြေပါ။ သင်သည် ရုပ်ကို ရဟန္တာ(သတ္တဝါ)ဟု ရှုသလော မရှုသလော (မရှုပါဘုရား)ဝေဒနာကို ရဟန္တာ (သတ္တဝါ)ဟု ရှုသလော၊သညာကို သင်္ခါရကို ဝိညာဏ်ကို ရဟန္တာ(သတ္တဝါ) ဟု ရှုသလော (မရှုပါဘုရား) ရုပ်၌ ရဟန္တာ (သတ္တဝါ) ဟု ရှုသလော (မရှုပါဘုရား) ရုပ်မှတခြား ရဟန္တာ (သတ္တဝါ) ဟု၍ ရှုသလော (မရှုပါဘုရား) ဝေဒနာ၌ ရဟန္တာ(သတ္တဝါ)

ဟူ၍ ရှုသလော (မရှုပါဘုရား) ဝေဒနာမှ အခြားဌ်, သညာဌ်, သင်္ခါရဌ်,ဝိညာဏ်ဌ်, ဝိညာဏ်မှ တခြားဌ် ရဟန္တာ(သတ္တဝါ)ဟု ရှုသလော (မရှုပါဘုရား)။

ငါ့ရှင်, ယမက၊ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် မုချအားဖြင့် စင်စစ်ကောန် ဲဟန္တာ (သတ္တဝါ)ဟု မရပါဘဲ၊ မရှိပါဘဲလျက် အာသဝေါ ကုန်ပြီးသော ရဟန်းသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးပြီးနောက် ပြတ်၏၊ ပျောက်၏။ နောက်ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘူးဟု မြတ်စွာဘုရား ကျိသို့ ဟောကြားသည်ကို ငါသိ၏ဟုပြောခြင်းသည် သင့်လျော်ပါအံ့သော်ဟု ရှင်သာရိပုတ္တရာ အမိန့်တော်ရှိဘဘ် မူသောအခါ ယမက,က အရှင်ဘုရား တပည့်တော်သည် အရှင်ဘုရား၏ တရားကို မနာရမီ ထို ယုတ်မာသော အယူသည် ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ပါသည်။ ယခု အရှင်ဘုရား၏ တရားဒေသနာကို နာကြားရ သဖြင့် ထိုယုတ်မာသော အယူသည် မရှိတော့ပါဘုရား။

ကောင်းပြီ၊ သင့်ကို အခြား တစ်ပါးသော ရဟန်းများ က ငါ့ရှင်, ယမက၊ အာသဝေါကုန်ပြီးသော ရဟန္တာသည် ခန္ဓာ ကိုယ်ပျက်စီး၍ သေသည်၏ နောက်ဌ် အဘယ်သို့ ဖြစ်သေး သနည်းဟု အကယ်၍ သင့်အား မေးမြန်းကြပါက သင်သည် မည်သို့ ဖြေကြားမည်နည်း။

အရှင်ဘုရား, တပည့်တော်သည် ငါ့ရှင်တို့ ရုပ်သည်မမြဲ၊မမြဲ သော ရုပ်သည် ဆင်းရဲ၏၊ ဆင်းရဲသော ရုပ်သည် ချုပ်၏၊ ပျောက်၏။ ဝေဒနာသည်, သညာသည်, သင်္ခါရသည်,ဝိညာဏ် သည် မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၏။ ဆင်းရဲသော ဝိညာဏ်သည် ချုပ်၏၊ ပျောက်၏။ ထိုသို့ အကျွန်ုပ် ဖြေကြားပါအံ့ဟု ဖြေတော်မူသည်။

ဤသို့ အရှင်သာရိပုတ္တရာ အဆုံးအမကို နာကြားရသဖြင့် အမြင်မှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိကို ရရှိလေသည်။

ထိုယမက ရဟန်းသည် ဒိဋ္ဌိရှိနေသောကြောင့် ရဟန္တာ သေလျှင် ပျောက်တာပဲ။ ဘာမှ နောက်မဖြစ်ဘူးဟု နှစ်ပါးသောဒိဋ္ဌိဖြင့် အယူမှားခြင်း ဖြစ်သည်။ ရဟန္တာကို ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအားဖြင့်ယူသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ ယင်းပြင် ရဟန္တာ သေလျှင် ပျောက်သွားတာပဲ၊ ပြတ်သွားတာပဲဟု ယူသော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ယူလိုက်သေးသည်။ ထိုမှတစ်ပါး နိဗ္ဗာန်ဌာလည်း ဘာမှမရှိဘူး ဆိုတာကိုလည်း ယူလိုက်သေးသည်။

ထို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိရှိသူသည် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်းသဘောမကျနိုင်၊ ရဟန္တာသေလျှင် ချုပ်ပျောက်သွားတာပဲဟု ယူသဖြင့် နိဗ္ဗာန်သည် ဘာမျှမရှိသော အဓိပ္ပာယ်သို့ သက်ရောက်သည်။

ထို့ကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ရှိသူများသည် အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းလှသည်။ ဝိပဿနာအလုပ်ကို မည်မျှပင် အားထုတ်ပြားသော်လည်း ဒိဋ္ဌိ အပင်းခံနေပါက ပင်ပန်းရုံမျှသာ ရှိမည်။ နိဗ္ဗာန်ကိုတော့ မရနိုင်။

....*....

ဝဋ္ဋသဏ္ဌာန်ပြီး

အရှင်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေတော့

အရှင် ဆန္ဒ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖော်ပြပါဦးအံ့။ ။မြတ်စွာဘုရား၏ ဖွားဖက်တော်ဖြစ်သော အရှင် ဆန္ဒသည် တရားကို အားထုတ်သည်။ ဖြစ်, ပျက်ကိုလည်း ရှုသည်။ ဖြစ်, ပျက်ကိုလည်း မြင်သည်။ သို့သော် ပထမ မင်္ဂျပင် မရချေ။

အခြားသော ရဟန်းတော်ထံ သွား၍ မိမိသည် ဝိပဿနာ အလုပ် အားထုတ်ကြောင်း ဖြစ်, ပျက်ကိုလည်း မြင်ကြောင်း ပြောကြားသည်။ ၄၅, နှစ်ကာလပတ်လုံး အားထုတ်ပင် အားထုတ်ခြင်းသော်လည်း မင်္ဂျာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် မရချေ။ (၀၇) ဥပဓိလေးပါး ကုန်ဆုံးရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၌ သက်ဝင်သော ဉာဏ်သည် မဖြစ်ပေါ်ချေ။

ရုပ်တရားသည် မမြဲ၊ (ပ) ဝိညာဏ်သည် မမြဲ။ ရုပ်တရားသည် အတ္တမဟုတ်၊ ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တရား

တို့သည် အတ္တမဟုတ်ဟု ဆိုသည်။ အတ္တမဟုတ်လျှင် ငါဿည် အဘယ်ကို အားကိုးစရာ ရှိတော့အံ့နည်းဟု ချောက်ကမ်းပါး စောက်မျှားမှ ကျသလို ထိတ်လန့်တုန်လှုပ်ပြီးလျှင် အတ္တကို သိပ်အားကိုးသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ၄၅,နှစ် ကြာသွားတော့ သည်။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုသွားလေသည်။

သို့ဖြင့် တစ်နေ့သောအခါ ရှင်အာနန္ဒာထံသွားရန် အကြံ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် မိမိကျောင်းသစ်မ်းကို သေ့ခတ်ပြီးလျှင် ရှင်အာနန္ဒာ သီတင်းသုံးနေရာ ကောသမ္ဗီပြည် ဃောသိတာရုံ ကျောင်းသို့ သွားပြီးနောက် မိမိ၏ ဖြစ်ထွက်ကို အကြောင်းစုံ ပြောပြရာ ရှင်အာနန္ဒာက ရှင်ဆန္နအား နှစ်သိမ့်စေပြီး ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်ကို ဟောပြောပြသမှသာလျှင် သဘောပေါက်ပြီး တရားအားထုတ်သဖြင့် အကျဉ်တရား များကို ရရှိလေသည်။ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် သဘော တရားကို နားမလည်လျှင် ဘယ်သောအခါမှ မိမိတို့ သန္တာန် ၌ရှိသော ဒိဋ္ဌိသည် မပြုတ်နိုင်၊ ဒိဋ္ဌိမပြုတ်လျှင် သောဘာပန် အဆင့်သို့ပင် မရောက်နိုင်။ အရဟတ္တမဂ် ရောက်ဖို့ကား ဝေး လေစ။

ထိုမှတစ်ပါး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် ဘက္ခာထက် လည်းကောင်း၊ အဝိဇ္ဇာထက် လည်းကောင်း၊ ကြောက်စရာ ကောင်းလှ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ယင်းတရားသည် မဂ်တာဒ်, ဖိုလ်တာဒ် ဖြစ်ခုံမျှမက အပါယ်ဝရဲ၏ မျိုးစေ့လည်း ဖြစ်သည်။ တဏှာ သည် သုဂတိသို့ ရောက်စေနိုင်ခဲသေး၏။ နတ်ပြည်, ဗြဟ္မာပြည်သို့ တက်စွမ်းနိုင်သေး၏။

ဒိဋ္ဌိသည် အဝိဇ္ဇာထက်လည်း ပို၍ ကြောက်စရာကောင်းလှသည်။ သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿမှာ အဝိဇ္ဇာပါသည်။ သို့သော် သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿဖြစ်တိုင်း ပဉ္စ အုပါယ်သို့မကျနိုင်။ အဝိဇ္ဇာသည် ဒိဋ္ဌိလောက် မကြမ်းတမ်းသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိလောက် ကြောက်စရာ မကောင်းလှချေ။ အဝိဇ္ဇာကို အထက်မင် ရောက်မှသာ အကြင်းမဲ့ ပယ်နိုင်သည်။ အောက်မင်များမှာ အဝိဇ္ဇာမကုန် မပယ်သေးသော်လည်း သောတာပန် တည်နိုင်သေးသည်။

ဝိသာခါကျောင်းအမကြီးသည် အဝိဇ္ဇာ မပယ်နိုင်သေး။ အဝိဇ္ဇာရှိနေသောကြောင့် သူ၏ မြေးကလေး သေဆုံးသည့် အခါ ငိုကြွေး မြည်တမ်းခြင်းရှိသော်လည်း အပါယ ဂမနိယ= အုပါယ်သို့ ကျရောက်စေနိုင်သော သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ အဝိဇ္ဇာ မဟုတ်ချေ။

....*....

အပိုင်း (၁၄)

သဿတနှင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအကြောင်း

မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးဌ်လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ ပေါက်ဖွားလာသော သဿတဒိဋ္ဌိ အလွန်ပင် အရိုးခိုက်အောင် အထိအစဲ့ကြီးနေကြပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ပြဆိုရသော်....ဦးဖြူ။ တစ်ယောက်သည် မကျန်းမမာ ဖြစ်နေရာ မြောသွား၏။ ယင်းမြောလျက်နေရာ ယခုထက်ထိ အသက်မထွက်ရသေးဟု ပြောကြသည်။ ဓမ္မာနိသတ္တ နိဇ္ဇီဝ သဘာဝါ အသက်မဟုတ်၊ လိပ်ပြာမဟုတ်၊ ခန္ဓာငါးပါးသာရှိသည်ကို အသက်လုပ်၍ နေကြသည်။ မိဘဘိုးဘွားလက်ထက်ကစ၍ ထုထည်ကြီးသော အစဲ့တွေဖြစ်သည်။

တစ်ဖန် အသုဘပို၍အပြန် သင်္ချိုင်းမှ မြေခဲကလေးကိုယူခဲ့ပြီး လိပ်ပြာခေါ်သည်။ လိပ်ပြာခဲ့သည်။ ဘဝတစ်ပါးပြောင်းသွားသည်။ ကူးတို့ခဲ့ဟု ပါးစပ်ထဲသို့ ထည့်လိုက်ရသည် စသည်တို့သည်သည်း ဒိဋ္ဌိအလုပ်ခေတ္တခဏသာ ဖြစ်ပေသည်။

စုဒ္ဓသာကြိမ်

ဘဝတစ်ပါး ပြောင်းသွားလေပြီးသော ဦးဖြူဟု ရေစက်ချဉ်ပါပြန်ပါသည်။ အမှန်အားဖြင့် ပရမတ္ထ သဘောအတိုင်းဆိုပါလျှင် ဒီဘဝက ရုပ်နာမ်သည် ဒီဘဝမှာပင် ချုပ်သည်။ နောက်ဘဝသို့ တစ်တိုတစ်စ လိုက်သည် မည်သည်မရှိ။ ဝိညာဏ်သည်လည်း မပြောင်းပါ။ လောက်လန်းသဖွယ် ဝိညာဏ်တွယ်ဟု ပြောရိုးဆိုရိုး ရှိကြသည်။ တွယ်စရာမရှိသေး၍ ဝိညာဏ်မထွက်သေး စသည်ဖြင့် ပြောကြ,ဆိုကြ, ယုံကြည်ကြသည်။ ဒီဘဝက ခန္ဓာစုနှစ်၍ နောက်ဘဝ ခန္ဓာသစ်ကို ဝိညာဏ် ပြောင်းရွှေ့ခြင်း မည်သည်မရှိ။ သို့သော် သဃတ အစဉ်အားကြီးလှ၍ တစ်တိုင်း တစ်ပြည်လုံး ဤသို့ ဝိညာဏ်ပြောင်းသည်ဟု ပြောဆိုစဉ်လမ်းလျက် ရှိခဲ့သည်။

ဘုရားဟော ဒေသနာတော်သည် 'နိဒတ္ထ' ဟူ၍လည်းကောင်း၊ 'နေယျတ္ထ'ဟူ၍ လည်းကောင်း နှစ်မျိုးရှိသည်။ 'နိဒတ္ထ'က တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူတိုင်း ယူရသော တရားဖြစ်၍ 'နေယျတ္ထ'မှာ ဆောင်ပြီး ဟောတော်မူသော တရားဖြစ်ရာ ညှိ၍မယူတတ်လျှင် မညှိတတ်လျှင် သဃတနှင့် ဥစ္ဆေဒဘက်သို့ ပြေးဝင်သည်၊ ယိုင်သွားသည်။ အလယ်လမ်း(မဇ္ဈိမပဋိပဒါ) ပေါ်မှ တိမ်းချော်သွားသည်။

တစ်နိုင်ငံလုံးလိုလို မိဘဘိုးဘွား လက်ထက်က စ, ပြီး သဃတဒိဋ္ဌနှင့်သာ များသောအားဖြင့် လူကြ,တန်းကြ,ပေးကြ, ကမ်းကြသည်သာ များကြသည်။ နောက်ဘဝ ကောင်းစားရေး,ဆိုပြီး၊ နောင်ဘဝ လူချမ်းသာ, နတ်ချမ်းသာ ခံစားစံစားရအောင်ဆိုပြီး လူကြ, တန်းကြသည်လည်း ဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုပြီး အလှူရေစက် ချသည်ကိုပင် လူမင်းစည်းစိမ်, နတ်မင်းစည်းစိမ် အကြိမ်ကြိမ်ခံစား စံစား၍ ဆုံတာပါမှ သဘောကျသူ များကြသည်။ အလှူရှင်များကလည်း ဤသို့မှ ကျေနပ်ကြသည်။ ရေစက်ချ ဘုန်းတော်ကြီးကိုလည်း ဤသို့မှ ကြည်ညိုသည်။ သိပ်ရေစက်ချကောင်းတဲ့ ကိုယ်တော်ကြီးပဲ ဆိုပြီးနောက်လည်း ဒီကိုယ်တော်ကြီးပဲ ပင့်ကြပေါ့ကဲ့ စသည်ဖြင့် ရေစက်ချရှည်မှ အကြိမ်ကြိမ် ခံစား စံစား၍ဆိုပြီး အဆုံးစွန်သော ဘဝဆိုသည် ဆုံးနိုင်စရာများ မြင်ကြရင်ဖြင့် တော်ပါသေး၏။ ဘယ်ဘဝ ဘယ်ကမ္ဘာကမှ အဆုံးသတ်မည်ဆိုတာ အဆုံးအစမရှိ။ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် ဖြစ်ကြပြီးလျှင် သူများပါးစပ် လမ်းဆုံးကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ သံသရာရှည်လိုသော သူများ၏ ဖြစ်ထုံးဟုသာ ဆိုရမည်။ ဤသို့ဆိုလျှင် မှားမည် မဟုတ်ချေ။

ရှေပိုင်းတုန်မှာလည်း များစွာဖော်ပြပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း လူမင်းစည်းစိမ် သည်လည်းကောင်း၊ နတ်မင်း စည်းစိမ်သည်လည်းကောင်း၊ သစ္စာဖွဲ့လိုက်လေလျှင် ဒုက္ခသစ္စာ ထိုက်သောကြောင့် မည်သည့်ဘဝကိုရရ အိုနာ, သေနာနှင့် လမ်းဆုံးကြရ

၁။ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။ ယင်းကိုလည်း ပယ်၍မရ။ သစ္စာနှုန်းလာမိက သမ္မာဒိဋ္ဌိဦးစီး၍ ဘာလူလူဘာတန်းတန်း ဤဒုက္ခသစ္စာခန္ဓာကြီးကို နောင်မရလို၍ လူပါ၏ဟု နှလုံးသွင်း၍ လူပါတန်းပါဟု ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

မည်သာဖြစ်ရာ သံသရာကို မလည်ရအောင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မဂ္ဂင်အလုပ်ဖြင့် ဖြတ်ကြမှသာလျှင် သံသရာစခန်းသတ်ကြမည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာလူမျိုးတို့၌ သဿတဒိဋ္ဌိ အားကြီးပုံ သာဓကတစ်ခု ပြသအံ့။ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာအခေါ်ခံကြသော မြန်မာများမှာ များသောအားဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ အကြီးအကျယ် ရှိနေသည်။ ဥပမာအားဖြင့်ပြရသော် ရန်ကုန်မြို့တွင် ဘာသာရေး ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်ကြီး တစ်ဦးသည် မိမိရှိသော ပစ္စည်းများကိုလည်း အတော်များများ လှူဒါန်းခဲ့လေသည်။

တစ်ချိန်၌ ၎င်း၏ မိတ်ဆွေနှင့် စကား ပြောကြရာတွင်— ဒီမှာ ကျုပ်တော့ နတ်ပြည်မှာ (A/C) ဖွင့်ပြီးပြီ— (ဆိုလို သည်မှာ နတ်ပြည်၌ ဘဏ်စာရင်း ဖွင့်ပြီးပြီ၊ ငွေသွင်းပြီးပြီ ဆိုလိုသည်)။ ဒီတော့ ကျုပ်အဖို့မှာ နောက်ဘဝ ဆင်းရဲမှာ လည်း ပူစရာ မလိုတော့ဘူး။ ဒီဘဝကနေပြီး အားလုံး စီစဉ်ပြီး ဖြစ်တယ်ဟု ပြောဆိုသည်ကို ကြားဖူးပါသည်။

ထို ဘာသာရေး ခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးသည် သူ ဒီဘဝက ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေပြုပြီး နောက်ဘဝ ဤကုသိုလ် တွေကို သူပဲခံစားရမှာပဲ ဟူ၍ စဉ်ယူထားသော သဿတဒိဋ္ဌိ အကြီးအကျယ် စဉ်ယူထားခြင်းထင်ရှားသည်။ ဒီဘဝ လှူဒါန်း သမျှတွေ သူသည်ပင် နောက်ဘဝ ခံစားရမှာပဲ၊ ဆင်းဆင်းရဲရဲ မဖြစ်တော့ဘူး၊ တောင့်တောင့်တတ မနေရတော့ဘူး၊ နောက် ဘဝ မျက်နှာမငယ်ရတော့ဘူး၊ နောက်ဘဝ ထိုထိုတို့၌လည်း

အထက်တန်းစား ဘဝမှာပဲ နေရမှာပဲဟု သဿတနှင့် ယူ၍ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြုခြင်းဖြစ်၍ သဿတဒိဋ္ဌိ အလွန်, အစဲအလမ်း အလွန်ပင်ကြီးကျယ်သည်ဟု သိရပေမည်။ ဒီဘဝ မိမိပြုလုပ်သည်ကို နောက်ဘဝ မိမိပဲ ခံစားရမည်ဖြစ်၍ ဒီဘဝ ပြုတာသည်လည်း မိမိ၊ နောက်ဘဝ ခံစားရသူသည်လည်း မိမိ ဖြစ်နေသောကြောင့် ဤသူပြုသည့်, ဤသူခံစားရသည် ဆိုသဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိသာ ဖြစ်သည်။ ဒီဘဝက ရုပ်နာမ်၊ ဟိုဘဝသို့တိုင် ဒေါင် ပါနေသည့် အထင်ရှိနေကြသူ တစ်ပြည်လုံးလိုလိုပင် ဤသို့ စဲယူကြသည် ဖြစ်သည်။ နတ်ဘဝကိုလည်း အကောင်းထင်ကြသေးသည်။ နတ်စည်းစိမ်ကိုလည်း သုခဟူ၍ ထင်ကြပြန်သေးသည်။

လူ့ရွာနတ်ငြမ်း စည်းစိမ်သုံးကို ချမ်းသာအတိ
အထင်ငြိလျက်၊ ဂတိနောင်ကို ကောင်းစေလို၍၊
ကုသိုလ်အရိုး အမျိုးမျိုးကို၊ ကြိုးကြိုးစားစား ပြုတုံ့
ငြားက ဆယ်ပါးပုည အာနဥ္ဇူဟု၊ ဘဝန်းရင်း
ပွားတုံလျင်းသည် ဝဋ်ခင်း ဝဋ်နွယ် ရှည်သတည်း။

—ဟု ကျေးဇူးရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် နတ်စည်းစိမ် လူစည်းစိမ် တောင့်တ၍ လူကောင်း, မလူကောင်း ဆုံးဖြတ်ကြပါရန် ဤလက်ဝဲဖြင့် ပေါ်လွင်ပါလိမ့်မည်။ ယောဂီအပေါင်းတို့ မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်သာ ဝေဖန်ကြပါတော့။ ယခုဘဝက ရုပ်နာမ်သည် ယခု

ဘဝမှာပင် ချုပ်သည်။ နောက်ဘဝသို့ တစ်တိုတစ်စ လိုက်ခြင်းမည်သည်မရှိ။ ယခုဘဝက ရုပ်နာမ် လိုက်သည်ဟူ၍ စဲ့ယူလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။ အကြောင်းအကျိုးသာ ဆက်သည်။ ဤဘဝ စုတိဝိညာဏ်သည် အကြောင်း ဖြစ်သည်၊ နောက်ဘဝ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်သည် အကျိုး ဖြစ်သည်။ ဥပမာ—ရန်ကုန်မြို့မှ နေ၍ ၎င် ၁၀၀၊ မန္တလေးသို့ မုန်နီအော်ဒါနှင့် ပို့သည်။ ပို့သောငွေသည် မန္တလေးသို့ မသွား၊ ပို့သော် အကြောင်းကဲ့သလား ဆိုပါက အကြောင်းကင်းသည်မဆိုနိုင်။ သူ၏သတ္တို့, သူ၏အကြောင်းကြောင့် ၎င် ၁၀၀ မန္တလေးသို့ ရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

လူတစ်ယောက် မြွေကိုက်ခံရသည်။ အခြားသူတစ်ယောက်က မြွေဆရာထံ သွား၍ပင့်သည်။ ဆရာက အကြောင်းမည်သည်တို့၍ မလိုက်နိုင်သဖြင့် လာပင့်သူကို မြွေဆိပ်ကျစေသော မန္တန်မန်း၍ ရေမန်းတိုက်သည်။ မြွေကိုက်ခံရသူသည် မြွေဆိပ်ကျသည်။ ဆရာလည်း မလိုက်၊ ရေလည်း မရောက်၊ သူ့သတ္တိကြောင့် မြွေဆိပ်ကျရသလို ဆရာ၏ မန္တန်ဟူသော အကြောင်းမကင်း။ အကြောင်းမကင်း၍ မြွေဆိပ်ကျသည်။ ဤဥပမာကို ထောက်၍ သဘောပေါက် နားလည်ကြပါကုန်။

သာတီ ရဟန်း ဝတ္ထု

နိဒါန်းဂုဏ်ယုတ်လာ သာတီရဟန်း သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ

မြတ်စွာဘုရား သခင် လက်ထက် တော်က သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ သာတိ အမည်ရှိသော ရဟန်းတစ်ပါးသည် မြတ်စွာဘုရားဟောတော်မူသော ဇာတ်ကြီးဆယ်ဖွဲ့ကို ကြားနာရသည့်အခါ အလောင်းတော် တေမိမင်း, ဇနကမင်း, သုဝဏ္ဏသျှံ သတို့သား, နေမိမင်းကြီး အစရှိသည်ဖြင့် ဝေသန္တရာမင်းကြီး ဖြစ်၍ နောက်ဆုံး နတ်ပြည်၌ နတ်သားဖြစ်ပြီး ယခု ဘုရားဖြစ်လာသည်ဟု ဟောကြားတော်မူသည်မျှားကို သဿတဒိဋ္ဌိ အယူဘက် လွှဲပြီးနောက် တေမိမင်း လက်ထက်ကလည်း ကျိုက်ဝိညာဏ်ပဲ ဇနကမင်းကြီး လက်ထက်၌လည်း ကျိုက်ဝိညာဏ် ဖြစ်သည်။ သုဝဏ္ဏသျှံ, ဝေသန္တရာမင်းကြီး စသည်ဖြင့် ဖြစ်ရာဘဝ

မှာလည်း ဤဝိညာဏ် တစ်ခုတည်းပင် ဘဝ အမျိုးမျိုးပြောင်း ခန္ဓာအမျိုးမျိုး, အမိဝမ်းအမျိုးမျိုးမှာ သွားဖြစ်နေသည်။ ဤသို့ ဘဝအမျိုးမျိုး ပြောင်းပြီးမှ ယခု ဘုရားဖြစ်လာသည်ဟု မှား သော အယူဖြစ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားက ဒီအတိုင်း ဟောသည် ကို သူသည် ဒီအတိုင်း နားလည်ပါသည်ဟု ပြောဆို၏။

ရဟန်းများက ငါ့ရှင်၊ သင်သည် ဤကဲ့သို့ မပြောပါနှင့်။ သည်သည် ဤကဲ့သို့ ပြောလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား စွပ်စွဲရာ ရောက်ပါသည်။ မြတ်စွာဘုရားအား စွပ်စွဲခြင်းသည် မကောင်း ပါဟု အကြိမ်ကြိမ် အဖန်ဖန် ပြောသော်လည်း ၎င်း၏ အယူ ဝါဒကို မစွန့်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသခင်ထံ သွား၍ ရဟန်းများက လျှောက်ထားကြသည်။ မြတ်စွာဘုရားသခင် သည် သာတိကို အခေါ်ခိုင်းတော်မူ၍ သာတိ, ဝိညာဏ်သည် ဟိုဘဝသို့ ပြောင်းသွား၏။ ဟိုဘဝ ဒီဘဝက ကျွင်လည်၏။ ခန္ဓာသာ အသစ်ပြောင်းသည်ဟု ငါဘုရား ဤကဲ့သို့ ဟော သည်ဟု ယုတ်မာသောအယူ ဖြစ်သည် ဆိုသည်မှန်သလောဟု မေးတော်မူ၏။

မှန်ပါကြောင်း သာတိရဟန်းက ပြန်ကြား လျှောက်တင်ရာ မင်္ဂိုလ်မှ အချည်းနှီးဖြစ်သော ယောကျ်ား၊ ငါ ဘုရားသည် မည်သည့်အခါ မည်သူအား ဤသို့ပြောကြား၍ သည်ကို သင်သိ ဘိသနည်း၊ ငါသည် အကြောင်းနှစ်ခုကိုစဲ့၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ် သည်။ အကြောင်းနှင့်ကင်း၍ ဝိညာဏ်ဖြစ်ခြင်းမည်သည် မရှိဟု များစွာသော ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောကြားတော် မူသည် မဟုတ်တုံလော....။

စုဠသအကြိမ်

ရဟန်းတို့ မင်္ဂိုလ်မှ အခြည်းနှီးဖြစ်သော ယောကျ်ား သာတိသည် မိမိ၏ မှားသောအဖို့ဖြင့်လည်း ငါဘုရားကို စွပ်စွဲပြီးလျှင် မိမိကိုယ်ကိုလည်း တူးဖြိုစေလျက် များစွာသော အကုသိုလ်ကိုလည်း ဖြစ်ပွားစေ၏။ သင်ရဟန်းတို့သည် ငါဘုရား တိုက်သို့ ဟောကြားသည်ကို ကြားကြ ဖူးပါသလော ဟု မေးတော်မူရာ ဤသို့ ဟောကြားတော်မူသည်ကို မသိပါ။ ဝိညာဏ်သည် အကြောင်းကိုစဲ၍ ဖြစ်၏။ အကြောင်းမရှိဘဲ ဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိဟု များစွာသော ပရိယာယ်တို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်သား ရဟန်းတော်တို့အား ဟော ကြားတော် မူသည်ကို တပည့်တော်တို့ ကြားသိရပါသည် ဘုရား ဟု အခြားသော ရဟန်းများက တင်လျှောက်ကြကုန်၏။

"ရဟန်းတို့, အကြောင်းကိုစဲ၍ ဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏။ မျက်စိနှင့် အာဆင်းကိုစဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ နားနှင့် အသံကိုစဲ၍ ကြားစိတ် သောတဝိညာဏ်ဖြစ်ပေါ်၏၊ နှာခေါင်း နှင့် အနံ့ကိုစဲ၍ နံစိတ် ဃာနဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ လျှာနှင့် အရသာကိုစဲ၍ စားစိတ် ဇိဝှာဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ ကိုယ်နှင့် အတွေ့အထိကိုစဲ၍ ကာယဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏၊ သဘော တရားနှင့် ဟဒယဝတ္ထုကိုစဲ၍ မနောဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်၏"

"ဥပမာအားဖြင့်ဆိုသော် ဝါးကိုစဲ၍ လောင်သောမီး ဖြစ်ခဲ့ပါမူ ဝါးမီး၊ နွားချေးကိုစဲ၍ လောင်သောမီး ဖြစ်ခဲ့ပါမူ နွားချေးမီး၊ ဖဲ့ကိုစဲ၍ လောင်သောမီး ဖြစ်ခဲ့ပါမူ ဖဲ့မီးဟု ခေါ်ဝေါ်ခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ စက္ခုနှင့် ရူပါရုံကိုစဲ၍ ဖြစ်

ပေါ်လျှင်မြင်စိတ်၊ ထို့အတူ သောတနှင့်သဒ္ဒါရုံ စဲ့၍ဖြစ်လျှင် ကြားစိတ်၊ ဃာနနှင့် အနံ့စဲ့၍ ဖြစ်ပေါ်လျှင် နံစိတ်၊ ဇိဝှာနှင့် ရသာရုံ စဲ့၍ ဖြစ်ပေါ်လျှင် စားစိတ်, လျက်စိတ်၊ ကာယနှင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗစဲ့၍ ဖြစ်ပေါ်လျှင် တွေ့ထိစိတ်၊ မနောရုံနှင့်ဟဒယဝတ္ထုကို စဲ့၍ ဖြစ်ပေါ်လျှင် ကြံစည်တွေးတောစိတ်ဟု ဓေါဓေါခြင်းသို့သာ ရောက်၏''ဟု ဟောတော်မူ၏။ အကြောင်းနှစ်ခုတို့ တိုက်ဆိုင်၍ မနာယတန (၀၊)မနော၊ (၀၊)စိတ်၊ သို့မဟုတ် ဝိညာဏ် ဖြစ်ပေါ်သည်။ အကြောင်းတရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် အကျိုးတရား ချုပ်သည်။ အကြောင်းတရား ချုပ်လျှင် အကျိုးတရား ချုပ်ခြင်းကြောင့် ယခုဘဝမှ ဝိညာဏ်သည် နောက်ဘဝသို့ လိုက်သည်မရှိ။ယခုဘဝ ဝိညာဏ်သည် ယခုဘဝ်မှာပင် ချုပ်သည်။ နောက်ဘဝသို့ မလိုက်ချေ။ တမိမင်းဘဝက ဝိညာဏ်သည် တမိမင်း ဘဝမှာပင် စုတိဝိညာဏ်အားဖြင့် နောက်ဆုံး ချုပ်ဆုံးသည်။ နောက်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ် အသစ် ထပ်မံ ပေါ်လေသည်။ ဝေဿန္တရာဘဝက ဝိညာဏ်သည်လည်း ယင်းဘဝ၌ စုတိဝိညာဏ် ချုပ်ဆုံး၍ နောက်ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်အသစ် ထပ်မံပေါ်သည်။

ဥပမာအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်ကို တရားတော်ဟူ၍လည်း မသိသော်လည်း အသိ၌ နားထောင်ကောင်း၍ နားထောင်နေသော ဖားသူငယ်အား နွားကျောင်းသား၏ တုတ်နှင့်ထောက်မိ၍ သေဆုံးသွားလေရာ နတ်သား ဖြစ်သွားသည်ဟု ဆိုသည်။

စုဒ္ဓသာကြိုင်

ဖားဘဝတုန်းက ဝိညာဏ်သည် နတ်သားဘဝ ခန္ဓာထဲမှာ လိုက်လာပြီး နတ်သားဖြစ်သည် မဟုတ်ပါ။ ဖားဘဝက ဝိညာဏ်သည်လည်း နတ်သား ဘဝသို့ လိုက်၍ မသွားခဲ့။ သို့သော် ဖားဘဝတုန်းက ဝိညာဏ်၏ အကြောင်း ကင်းပါသလား ဆိုပါကလည်း ဖားဘဝက အကြောင်းမကင်းခဲ့။ ဝိညာဏ်ကတော့ မလိုက်၊ သတ္တိလိုက်သည်။

ထိုနည်းတူစွာ ဝိသာခါ ကျောင်းအစ်မကြီးသည်လည်း ခန္ဓာပျက်ကြွေသေသောအခါ နိမ္မာရတိနတ်ပြည်၌ သုနိမ္မိတာနတ်မိဖုရားဖြစ်သည်ဆိုရာ ဝိသာခါ ကျောင်းအစ်မကြီး၏ ဝိညာဏ်သည် နတ်မိဖုရားခန္ဓာကိုယ်ထဲ ရောက်အောင်လိုက်ပြီး ဝင်ခြင်း မဟုတ်ခဲ့။ ကမ္မဘဝပစ္စယာ ဇာတိ ဆိုသည့်အတိုင်း ကမ္မဘဝ အကြောင်းခံကြောင့် ဇာတိ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝိသာခါဘဝက ဝိညာဏ်တစ်တိုတစ်စ လိုက်ခြင်းမည်သည်မရှိ။ သို့သော် အကြောင်းကင်းသလား ဆိုပါက အကြောင်း မကင်းခဲ့။ ပစ္စယာ ဆိုသည့်အတိုင်း ယခုဘဝ အကြောင်းတရားကြောင့် နောင်ဘဝ ဖြင်လတ်တို့သော ဇာတိက အကျိုးတရား ဖြစ်ပေါ်ခြင်းတည်း။

ထို့ကြောင့် ယခုဘဝ ဝိညာဏ်နှင့် နောင်ဘဝ ဝိညာဏ်တစ်ဆက်တည်းဟု ယူလျှင် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။ နောင်၌ ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘူး ပြတ်သွားသည်ဟု ယူဆလျှင်လည်း ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။ သဿတ, ဥစ္ဆေဒ အစွန်းနှစ်ဖက်မှ လွတ်

ပြီးလျှင် ပစ္ဆိမပဋိပဒါလမ်းပေါ် ရောက်မှသာလျှင် မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရောက်နိုင်သည်။ ဤသို့ ဒိဋ္ဌိ အပင်းများ ခံနေပါက မသိမ်မျှပင် ဝိပဿနာ အားထုတ်သော်လည်း မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်, ဖိုလ်ဉာဏ်နိဗ္ဗာန် မရနိုင်ဟု တထစ်ချ မှတ်ကြပါကုန်။

....※....

စုဒ္ဒသအကြိမ်

အဝိုင်း (၁၅)

သတိပဋ္ဌာန် ၄-ပါး

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးကို ဟော တော်မူခဲ့သည်။ ခန္ဓာငါးပါး ရှိသည့်အနက် ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်ဟူ၍ ခန္ဓာငါးပါး ရှိရာတွင် ယင်းကို အကျဉ်းချုံးလိုက်သော် ရုပ်, နာမ် နှစ်ပါးရှိသည်။ ယင်းတို့ကို တစ်ဖန် ပြန်လိုက်ပြန်သော် သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ရ၏။

အားလုံး သိပြီး ဖြစ်သည့်အတိုင်း ကာယာနုပဿနာသည် ရုပ်ကို ရှုခြင်း၊ ဝေဒနာနုပဿနာသည် ဝေဒနာကို ရှုခြင်း၊ စိတ္တာနုပဿနာသည် စိတ်ကို ရှုခြင်း၊ ဓမ္မာနုပဿနာသည် သစ္စာကို ရှုခြင်းဟူ၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ရှိရာ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ တစ်ပါး ပါးကို ရှုကြရမည်ဖြစ်၏။ မည်သည့် အနုပဿနာကို မဆို ပွားများအားထုတ်လျှင် နိဗ္ဗာန် မဂ်ဖိုလ် ရောက်နိုင်၏။

စုဒ္ဓသာကြိမ်

ဥပမာအားဖြင့် ရွှေတိဂုံစေတီတော်၌ စောင်းတန်းလေး သွယ်ရှိရာ မည်သည့် စောင်းတန်းကဖြစ်စေ တက်လျှင် ရောက်သလိုပင် ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် စိတ္တာနုပဿနာကို ရှုလျှင် ဝေဒနာ မပါဘူး, ဟူ၍ ပြောစရာမလို။ ဝေဒနာနုပဿနာကို ရှုသော် စိတ္တာနုပဿနာ ကျန်နေသည်ဟု ပြောစရာမလို။ ကာယာနုပဿနာကိုရှုသော် စိတ္တာနုပဿနာ မပါဘူး, ဟူ၍ ပြောစရာမလို။ စိတ္တာနုပဿနာကိုရှုသော် ကာယာနုပဿနာ မပါဘူးဟူ၍ ပြောစရာမလို။ နောက်ဆုံးမည်သည့် အနုပဿနာပဆို ဓမ္မာနုပဿနာ၌ လမ်းဆုံးရမည် ဖြစ်သည်။

သတိပဋ္ဌာန် သုံးမျိုး ခွဲစရာ

သတိပဋ္ဌာန် တရားတော်၌လည်း သုံးမျိုးခွဲ၍ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ဟောတော်မူပါသည်။ သတိပဋ္ဌာန်ဟူ၍ တစ်ပါး၊ သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာဟူ၍ တစ်ပါး၊ သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာ လမ်းဆုံးဟူ၍ တစ်ပါး, ဤသို့ သုံးမျိုးဟောတော်မူ၏။

ရုပ်အပေါ်မှ ရှုမှတ်ရုံ ရှုမှတ်နေခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန်သာ ဖြစ်သည်။ (၁) ဂုဏ်၏ရုပ်ကလေး ပေါ်ပြူးနောက် ပျက်သွားသည်။ အနိစ္စရောက်သွားသည်လို ရှုနေခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာဖြစ်သည်။ (၂) ဥပမာ....ဝေဒနာဟု ရှုမှတ်နေခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန်ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ၏ အနိစ္စကို ရှုခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာ ဖြစ်သည်။ စိတ်ကလေးတော့ ပေါ်နေသည်ကို ရှုမှတ်၍ နေခြင်းသည် စိတ္တာသတိပဋ္ဌာန် ဖြစ်သည်။

စုဒ္ဓိသအကြိမ်

စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်သည်ကိုလည်းကောင်း၊ ပျက်သွားသည်ကိုလည်းကောင်း အနိစ္စဟူ၍ ရှုခြင်းသည် စိတ္တာနုပဿနာ ဘာဝနာ ဖြစ်သည်။

ထိုနည်း အတူပင် ဓမ္မာနုပဿနာ သည်လည်း လမ်းဆုံးရောက်မှပင် အပျက်ရောက်မှသာလျှင် အနုပဿနာ ဘာဝနာ ဖြစ်သည်။ သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သတိပဋ္ဌာန် လမ်းဆုံးရောက်အောင် ရှုရမည် ဟူ၍ ဟောတော်မူ၏။ အနိစ္စကို မြင်၊ အနိစ္စကိုမှန်း၊ အနိစ္စဆုံးသော နေရာသို့ ရောက်မှ သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဆုံး-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ အနိစ္စ ဆုံးသည် ဆိုသည်မှာ သန်တအဆုံး ခေါ်သည်။ သန်တ အဆုံးသည် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ အာရုံပြုရာ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ပင်တည်း။

....※....

၁။ အနိစ္စ မြင်မှုသည် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၊ အနိစ္စကို မှန်းမှုသည် နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်၊ အနိစ္စ ဆုံးမှုသည် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်တို့၏ အာရုံပြုရာ အသင်္ခတ နိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်သည်။

အပိုင်း (၁၆)

စိတ္တာနုပဿနာကို ဖိ၍ အရေးတကြီး အဓိကထား၍ ဟောတော်မူခြင်း အကြောင်းရင်း

ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော် ဘုရားသည် စိတ္တာ နုပဿနာကို ဖိ၍ ဟောကြား ဆုံးမတော်မူလေ၍ရှိရာ စာရေးသူသည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အဘယ်ကြောင့် အထူးသဖြင့် ဤမျှ စိတ္တာနုပဿနာကို ဖိ၍ ဟောတော် မူပါသနည်းဟု ပိဋကတ် ပါဠိတော်မျှားနှင့်တကွ အဋ္ဌကထာမျှားကို အပင်ပန်းခံ၍ ရှာဖွေသော် အဂ်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဇကကနိပါတ် အကမ္မနိယ ဝဂ်၌ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၁) ရဟန်းတို့-မပွားများအပ်သေးသော စိတ်သည် ပြုပြင်ခြင်းငှာ မလွယ်ကူ သကဲ့သို့ ထို့အတူ

ပြုပြင်ခြင်းငှာ မသင့်မလျော် မလွယ်ကူသော အခြားသော တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင် ရဟန်းတို့- မပ္ပဒေးအပ်သေးသော စိတ် သည် ပြုပြင်ခြင်းငှာ မလွယ်ကူဟု ဟောတော် မူ၏။

ရဟန်းတို့- ပ္ပဒေးမျှား အပ်ပြီးသော စိတ်သည် ပြုပြင်ခြင်းငှာ သင့်လျော်လွယ်ကူသကဲ့သို့ ထို့ အတူ ပြုပြင်ခြင်းငှာ သင့်လျော်လွယ်ကူသော အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့- ပ္ပဒေးမျှားအပ်ပြီးသော စိတ်သည် ပြုပြင်ခြင်းငှာ သင့်လျော်လွယ်ကူ၏ဟု ဟော တော်မူ၏။

ရဟန်းတို့- မပ္ပဒေးမျှားအပ်သေးသော ဤစိတ် သည် မျှားစွာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မျှားစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သော အခြား တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်း တို့- မပ္ပဒေးမျှားအပ်သေးသော စိတ်သည် မျှားစွာအကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောတော် မူ၏။

ရဟန်းတို့- ပ္ပဒေးမျှားအပ်ပြီးသော ဤစိတ်သည် မျှားစွာအကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မျှားစွာအကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သော အခြား တစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်း

တို့— ပဉ္စများပြီးသော စိတ်သည် မျှားစ့ဉာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

(၅) ရဟန်းတို့—မပဉ္စများအပ်သေးသော ထင်ရှား မဖြစ်ပေါ်သေးသော ဤစိတ်သည် မျှားစ့ဉာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ မျှားစ့ဉာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သော အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့—မပဉ္စများအပ်သေးသော ထင်ရှား မဖြစ်ပေါ်သေးသော စိတ်သည် မျှားစ့ဉာ အကျိုးမဲ့ ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

(၆) ရဟန်းတို့—ပဉ္စများအပ်ပြီးသော ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ဤစိတ်သည် မျှားစ့ဉာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ မျှားစ့ဉာအကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သော အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့—ပဉ္စများအပ်ပြီးသော ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ပြီးသော စိတ်သည် မျှားစ့ဉာအကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

(၇) ရဟန်းတို့—မပဉ္စများအပ်သေးသော အဖန်ဖန် မလေ့လာအပ်သေးသော ဤစိတ်သည် မျှားစ့ဉာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ မျှားစ့ဉာ အကျိုးမဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်သော အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့—မပဉ္စများ

များအပ်သေးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာ မပြုအပ်သေးသော စိတ်သည် များစ္ဆာအကျိုး မဲ့ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

(ဂ) ရဟန်းတို့ — ပဉ္စာများအပ်ငြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ်ပြီးသောစိတ်သည် များစ္ဆာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ များစ္ဆာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်သော အခြားတစ်ခုသော တရားကို မျလည်း ငါ မမြင်။ ရဟန်းတို့ — ပဉ္စာများအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ် ပြီးသော စိတ်သည် များစ္ဆာ အကျိုးရှိခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

(ဃ) ရဟန်းတို့ — မပဉ္စာများအပ်သေးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာ မပြုအပ်သေးသော ဤစိတ်သည် ဆင်းရဲ ဒုက္ခကို ဆောင် သကဲ့သို့ ဤအတူ ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဆောင်သော အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျလည်း ငါမမြင်၊ ရဟန်းတို့—မပဉ္စာများအပ်သေးသော စိတ်သည် ဆင်းရဲဒုက္ခကို ဆောင်၏။

(၁၀) ရဟန်းတို့ — ပဉ္စာများအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် ချမ်းသာ သုခကို ဆောင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ချမ်းသာ သုခကို ဆောင်သော အခြားတစ်ခုသော

တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ရဟန်းတို့—ပုဗ္ဗေးမျှားအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် ချမ်းသာသုခကို ဆောင်၏ဟု ဟောတော်မူ၏။

ထို့ပြင် အဂ်ုတ္တိရ်ပါဠိတော် ဧကကနိပါတ်၌ ပင်လျှင် သမ္မာပဏိဟိတ ဝဂ်၌—

ရဟန်းတို့ — ရဟန်းသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော စိတ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာကို စင်စစ် ခွဲဖျက်လတ္တံ့။ ဝိဇ္ဇာကို ဖြစ်စေလတ္တံ့။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလတ္တံ့ ဟူသော ဤအကြောင်းသည် ရှိ၏။ ထို့သို့ ဖြစ်ခြင်းသည် အဘယ် ကြောင့်နည်း၊ ရဟန်းတို့ — စိတ်ကို ကောင်းစွာထားအပ်သောကြောင့် ပေတည်းဟု ဟောတော်မူ၏။

ထို့ဝဂ်၌ပင်လျှင်—

ရဟန်းတို့—အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် နှုးညံ့သည်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ပြုပြင်ခြင်းငှာ သင့်လျော် လွယ်ကူသည်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူ နှုးညံ့သည်လည်း ဖြစ်သော အခြားတစ်ခုသော တရားကိုမျှလည်း ငါမမြင်။ ရဟန်းတို့—ပုဗ္ဗေးမျှားအပ်ပြီးသော အဖန်ဖန် အလေ့အလာ ပြုအပ်ပြီးသော စိတ်သည် နှုးညံ့သည်လည်း ဖြစ်၏။ ပြုပြင်ခြင်းငှာ သင့်လျော် လွယ်ကူသည်လည်း ဖြစ်၏-ဟု ဟောတော်မူ၏။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

ယင်းပြင် ထိုဝဂ်၌—

ရဟန်းတို့–အကုသိုလ်ကိုမှီ၍ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ် အသင်းဝင်ဖြစ်ကုန်သော အကုသိုလ် ဟူသမျှ အားလုံး တို့သည် စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့တွင် စိတ်သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ အကုသိုလ် တရားတို့သည် အတူတကွ လိုက်၍ ဖြစ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့—ကုသိုလ်ကိုမှီ၍ ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ် အသင်းဝင် ဖြစ်ကုန်သော ကုသိုလ်ဟူသမျှ အားလုံး တို့သည် စိတ်လျှင် ရှေ့သွားရှိကုန်၏။ ထိုတရားတို့တွင် စိတ်သည် ရှေးဦးစွာဖြစ်၏။ ကုသိုလ်တရားတို့သည် အတူတကွ လိုက်၍သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။

ယင်းပြင် အားလုံး သိပြီးဖြစ်သော ဓမ္မပဒ ပါဠိတော် စိတ္တဝဂ်၌လည်း—

မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊
မနော သေဋ္ဌာ မနောမယာ။
မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊
ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။
တတော နံ ဒုက္ခမန္ဝေတိ၊
စက္ကံဝ ဝဟတော ပဒံ—ယူ၍ လည်းကောင်း။
စိတ္တေန နိယျတေ လောကော၊
စိတ္တေန ပရိကဿတိ။
စိတ္တဿ ကေဓမ္မဿ၊
သဗ္ဗေ ဝသ မန္ဒာ—ဟူ၍ လည်းကောင်း။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော် မူသည်မှာလည်း စိတ်သည် အာဓိကဖြစ်ကြောင်း သိရှိနိုင်ကြပါသည်။ ပါဠိတော်များဥဒ္ဒါ ဦးစရာ များစွာရှိပါသည်။ကျယ်မည်စိုးရှိ ဤမျှသာ ပြလိုက်ပါကြောင်း။

သစိတ္တပရိယာယ သုတ်၌ ရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်ကြီး သည် သူတစ်ပါးစိတ်ကို အကဲခတ်ရသည်မှာ မှားသည်ရှိ, မှန် သည်ရှိ။ မိမိစိတ်ကို အကဲခတ်ရသည်မှာ အမှန်ဆုံးဟု ဟော တော်မူပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိစိတ် ဖြစ်ပုံ,ပျက်ပုံ အကဲခတ် ရသော အလုပ်သည် မည်သည့်အခါမှ မမှားနိုင်။ အခါခပ်သိမ်း မှန်သည်ဟူ၍သာ ဆုံးဖြတ်ကြပြီးလျှင် အကဲတော်၌ လွယ်ကူ သော မိမိစိတ်ကို မိမိအကဲခတ်သည့်အလုပ်ဖြင့် လုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်ကြပါဟု တိုက်တွန်းပါကြောင်း။

ယင်းပြင် စူဠဝေဒလ္လသုတ်၌လည်း သညာနှင့် ဝေဒနာသည် စိတ္တသင်္ခါရဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ဝေဒနာနှင့် စိတ်သည် သမ္ပယုတ္တဓမ္မဖြစ်သည့် အားလျှော်စွာ စိတ်ရှုလျှင် ဝေဒနာ ပါပြီးသား ဖြစ်တော့သည်။ရှာလပတ်ရည် အဖျော်ရည်ကဲ့သို့ပင် သကြား, ဆား, သံပရာ, အားလုံးပါသလို စိတ်ရှုလျှင်လည်း ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာရှုလျှင်လည်း စိတ်ပါသည် ချည်းပင်တည်း။ ကာယာနုပဿနာ မပါဘူးဟူ၍လည်း ပြောစရာမလိုချေ၊အလုံစုံ ပါသည်ချည်းသာ ဖြစ်သည်။

ယင်းပြင် သမ္မောဟဝိနောဒနီ စသော အဋ္ဌကထာ များဌာ လည်း ဉာဏ်နှံ့သော ဒိဋ္ဌိစရိုက် အားကြီးသော သူများသည်

စိတ္တာနုပဿနာရှုလျှင် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရနိုင်သည်။ (အံဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်သည်)ဟု ဖြေတော်မူသည်။

"ဒိဋ္ဌစရိတသပိ မန္ဒဿ နာတိပဗောဒဂတံ စိတ္တာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ်"ဟု လာရှိသည့်အတိုင်း ဒိဋ္ဌစရိုက် အားကြီးကြသည်။ ဤသို့ရှိနေသည်မှာ ဝိညာဏ်၏ အနိစ္စမသိမှုကြောင့် ဖြစ်ပြီး ဉာဏ်နုံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အလွန်တရာ အပြားအားဖြင့် ကဲပြားခြင်းမရှိသော (၀၊) အစိတ် အပြား မများသော စိတ္တာနုပဿနာသည် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းဟု ဆိုပါသောကြောင့် ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် စိတ္တာနုပဿနာကို အကျဉ်းအားဖြင့် အပြင်ဧည့်သည်စိတ်၊ အတွင်းဧည့်သည်စိတ်၊ အိမ်သည်စိတ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဆယ်သုံးမျိုးမျှ ခွဲခြားပြီး ဆုံးမနည်းပေးတော်မူပါသည်။[၁]

ယင်းနည်းသည် သုခပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာနည်း ဖြစ်နိုင်သဖြင့် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ယခုဘဝတွင် ရရှိနိုင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော မနသိကာရဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

သတိပဋ္ဌာန်ကို (၁)သတိပဋ္ဌာန် (၂)သတိပဋ္ဌာန်ဘာဝနာ (၃)သတိပဋ္ဌာန်လမ်းဆုံးဟူ၍ သုံးမျိုးခွဲပြတော်မူရာ—

၁။ စိတ္တာနုပဿနာ၌ ရှိမည့်အခြင်းအရာ ၁၆-မျိုးတို့အနက် ယခုတိုင်းနားလည် ဉာဏ်သက်ဝင်နိုင်သည့် ၁၃-မျိုးကို ကြံစည်နည်းလမ်းပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ထိုင်တယ်, ထတယ်, သွားတယ်, စားတယ်ဟူ၍ မှတ်နေခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန် အလုပ်မည်၏။

(၂) ထိုင်လိုသောစိတ် သွားလိုသောစိတ် ပေါ်သည်။ ယင်းပေါ်သည်ကို အနိစ္စဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်, ပျက်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပေါ်လာသော စိတ်ကို ဖြစ်, ပျက်ရှုခြင်းသည် သတိပဋ္ဌာန ဘာဝနာ မည်၏။

(၃) ဤသို့ ပေါ်လာသော စိတ်၊ သို့မဟုတ် ဝေဒနာရပ် စသည်တို့ အနိစ္စတွေ့ပဲဟု ရှုပြီးလျှင် အနိစ္စတွေ့ပဲဟု မှန်းဉာဏ် ဝင်ပြီးနောက် အနိစ္စတွေ့၏ အဆုံး(ဝါ)ဖြစ်, ပျက်တွေ့၏အဆုံးကို မြင်သောဉာဏ်သည် သတိပဋ္ဌာန လမ်းဆုံးမည်၏။

ဆရာတော်ကြီးသည် ဝေနေယျ တို့အား အပါယ်ဘေး စိတ်ချရအောင်ဆိုပြီး ဝိနိပါတိက ဘေးက လွတ်စေချင်လှန်းလို့ ကချဏာတော် အားကြီးတော်မူလှသဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်ချင်ရင် ဒိဋ္ဌိအလျင်ဖြုတ်ရမယ်ဟော့ဟု အမိန့်ရှိတော်မူသည်။

ဒိဋ္ဌိကလည်း စိတ်မှာ အစဲ့ဆုံးဖြစ်နေရာ စိတ်ဆိုတာလည်း ဝိညာဏ်ပင်ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေ့မှာ မျှားသောအားဖြင့် ဝိညာဏ်ပြောင်းတယ်၊ ဝိညာဏ်ပြောင်းတယ် အယူရှိကြသည်။ အသက်ထွက်သွားပြီ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ တွယ်စရာ မရှိသေး၍ ဝိညာဏ်မထွက်သေးဘူးဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လောက်လမ်းသဖွယ် ဝိညာဏ်တွယ်သည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ရှေးစာတွေက ရှိနေတာကို နောက်လူတွေက လိုက်ပြီးယူနေကြသည်။

စုဒ္ဓသဒ္ဓါကြိမ်

ဤသို့ ဝိညာဏ် ပြောင်းသည်၊ ဘဝကူးသည် ဆိုတာက အားလုံး သဿတဒိဋ္ဌိတွေသာ ဖြစ်သည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေမှာ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက "ဝိညာဏံ အနိဒ်ံ" ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ ဝိညာဏ်ပေါ်လျှင် ပေါ်တဲ့နေရာ မှာပဲ ချုပ်သည်။ ဘယ်မှမရွှေ့နိုင်၊ မပြောင်းနိုင်ပါ။

ဆရာတော်ကြီးသည် ဤသို့ အရိုးစဲ့နေသော သဿတဒိဋ္ဌိ အယူကြီးကို ဗုဒ္ဓဘာသာ အမည်ခံနေသူ မြန်မာလူမျိုးတွေအား ဖြုတ်ပေးတော်မူလိုသည်။ ထို့ကြောင့် စိတ္တာနုပဿနာကို ဖိ၍ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

....❋....

အပိုင်း (၁၇)

ဒိဋ္ဌဖြုတ်နည်း နိဿရဏ်း

(ပထမအဆင့်)

မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ငရဲရေသောက်မြစ်ကို ဖြတ်ရမည်ဟု အရေးတကြီး ဟောတော်မူသည်။

ငရဲရေသောက်မြစ် ဆိုသည်မှာ— ဒိဋ္ဌိရှိသောသူသည် လိမ်လည် ကောက်ကျစ်သည်။ သူ့အသက်ကိုလည်း သတ်နှိုင်သည်။ သူ့ဥစ္စာကိုလည်း ခိုးနှိုင်သည်။ အမိကိုလည်း သတ်နှိုင်သည်။ အဖကိုလည်း သတ်နှိုင်သည်။ တိုင်းပြည်ကိုလည်း ပုန်ကန်နှိုင်သည်။ ဘုရားကိုလည်း သတ်နှိုင်သည်အထိ ဒိဋ္ဌိက ပြုလုပ်စေနိုင်သည်။ အကုသိုလ် အမျိုးမျိုးကို ပွားစေနိုင်သည်။

သို့ဖြစ်၍ အကုသိုလ် ကြီးကြီးကျယ်ကျယ် ပြုနိုင်စွမ်းသတို့မှာ ဒိဋ္ဌကြောင့်ဖြစ်၏။ ဒိဋ္ဌသည် အပါယ်ငရဲ၏ ရေသောက်

မြစ်ကြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငရဲ ရေသောက်မြစ်ကို ဖြတ်ရမည်ဟု ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံး အထင်ရှိကြသည်။ ငရဲ ကျသည်မှာ အကုသိုလ်ကံက ချလိုက်သည်ဟု ထင်မြင် ယုံကြည်နေကြသည်။ သို့သော်....လက်သည် အရင်းကျကျ စီစစ်ခဲ့သော် ငရဲသို့ ပို့နေသော လက်သည်ကား ဒိဋ္ဌပင် ဖြစ်သည်။

ကြိုးမိန့်ကျသော်သူ ကြိုးစင် ရောက်သောအခါ ဒေါက် ဖြုတ်သူမှာ ဒေါက်ဖြုတ်ရုံမျှသာ ဖြစ်သည်။ သေစေဟူသော ကြိုးမိန့်ကို ပေးသူကား တရားသူကြီးကသာ ဖြစ်သည်။

ထို့အတူ ကံက ငရဲချသည် ဆိုရာတွင် ကံက ပစ်ချရုံမျှ ပစ်ချခြင်း ဖြစ်သည်။ အမှန်အား‌ဖြင့် ငရဲ ပို့လိုက်သည်မှာ ဒိဋ္ဌလက်သည်ပင် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဒိဋ္ဌသည် အလွန်ပင် ကြောက်စရာကောင်းသော လက်သည်ဖြစ်သည်။

အပါယ်ငရဲသို့ ရောက်စေတတ်သော ရေသောက်မြစ်ဆိုသည်မှာ အခြားမဟုတ်။ စား‌ချင်သော စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်လာသည်။ အိပ်ချင်တဲ့စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်လာသည်။ ပြောချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်လာသည်။ ထို....စား‌ချင်တဲ့ စိတ်ကို ငါ့လုပ်ခြင်း၊ ငါ့စိတ်လုပ်ခြင်း။ အိပ်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာသည်ကို ငါ့လုပ်ခြင်း၊ ငါ့စိတ် လုပ်ခြင်း။ ပြောချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာသည်ကို ငါ့လုပ်ခြင်း၊ ငါ့စိတ်ဟူ၍ လုပ်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

စိတ်သည် အာရုံနှင့်ဒွါရ တိုက်ဆိုင်တိုင်း, တိုက်ဆိုင်တိုင်း တစ်စိတ်ပြီးလျှင် တစ်စိတ် ပေါ်သည်ချည်းပင် ဖြစ်ရာ၊ ထို့သို့ ပေါ်သောစိတ်ကို ငါ့မလုပ်ပါနှင့်။ ငါ့စိတ်ဟူ၍ မလုပ်ပါနှင့်။

ဒေါသစိတ်ကလေး ပေါ်လာသည်။ တစ်ဖန် လောဘစိတ်ကလေး ပေါ်လာပြန်သည်။ ဤစိတ်ကလေးတွေသည် တစ်မျိုးပဲ၊ ဤစိတ်ကလေးတွေသည် တစ်မျိုးပဲဟု သိ,သိပြီး နေပါ။ မည်သို့မျှ မပေါင်းပါနှင့်ဦး၊ ပေါ်သော စိတ်ကလေးတွေသည် သူ့ဆိုင်ရာ ကိုစွကလေးတွေနှင့် သူပေါ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ (၀၂) သူ့ကိစ္စနှင့်သူ ပေါ်လာတာပဲဟု သိ,သိပြီး နေပါလျှင် ဤသို့သိနေခြင်းဖြင့် အလေ့အလာကြာလာသည့်အခါ၌ ဤသည်တို့ကား စိတ်ကလေးတွေပဲ၊ ဤသည်တို့ကား စိတ်ကလေးတွေပဲ, ဟု သိ,သိနေပါ။ ငါလည်း မလုပ်ပါနှင့်၊ ငါ့ဥစ္စာလည်း မလုပ်ပါနှင့် ဤစိတ်ကလေးတွေသည် စိတ်ဟုသာ ဖြင့်၏။ ငါလည်း မဟုတ်၊ ငါ့ဥစ္စာလည်း မဟုတ်ဟု ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။ ဤစိတ်ထဲမှာ ငါမပါ၊ ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ ထိုပေါ်လာသော စိတ်မှာလည်း ငါ မဟုတ်၊ ငါ့ဥစ္စာ မဟုတ်ဟု အသိဉာဏ် ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။

အရေးကြီးသည်မှာ ဒီဋ္ဌိပြုတ်မှု အရေးကြီးပါသည်။ ဤသာ မစ္ဆရိယ စိတ်ကလေးတွေလည်း ပေါ်လာပါလိမ့်မည်။ လှူချင်တန်းချင်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေလည်း ပေါ်လာလိမ့်မည်။ မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ် ဤသည်တို့ကား စိတ်ကလေးတွေပင်တည်း။ တစ်စိတ်ပြီး တစ်စိတ် ပေါ်နေသည်ဟု သိ,သိပေးပါ။ စိတ်တွေကတော့ အမျိုးမျိုးစုံနေအောင် ပေါ်မည်ဖြစ်သည်။ ပေါ်လာသောစိတ်ကို စိတ်ပဲဟု အမှတ်ပြုပြီး သိ,သိနေပါ။

ဆေးလိပ်သောက်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေး ပေါ်လာရင်လည်း ကြော်....ဒါဟာ ဆေးလိပ် သောက်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်တာပဲ။

ဝုဒ္ဓသာကြိမ်

ငါ့မဟုတ်ဘူး။ ပေါ်လာတဲ့စိတ်ဟာ သူ့ကိစ္စနှင့်သူ ပေါ်လာတာပဲ ဖြစ်ဘယ်၊ အကြောင်းတိုက်ဆိုင်၍ ပေါ်လာသော စိတ်ကလေးပဲဟု သိ,သိနေပါသည်။

ဤသို့ သိ,သိနေပါ။ လက်ရှုံ့ချင်တဲ့စိတ်ကလေး ပေါ်လာရင် လက်ရှုံ့ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးပဲဟု သိနေပါ။ လက်ရှုံ့ကြ်ချင်တဲ့စိတ်ကလေး ပေါ်လာရင် လက်ရှုံ့ကြ်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးပဲဟု သိနေပါ၊ ငါမဟုတ်ဘူး။ ငါဥစ္စာ မဟုတ်ဘူးဟု သိ,သိနေလျှင် ငါပြုတ်သည်။ ငါပြုတ်သည် ဆိုသည်မှာ ဒိဋ္ဌိပြုတ်ခြင်းဖြစ်သည်။ ငါဥစ္စာ ပြုတ်သည်ဆိုလျှင် တဏှာပြုတ်သည်။

ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်းဟာ စိတ်ကလေးပဲ၊ လောဘ စိတ်ကလေးပဲ, ဒေါသစိတ်ကလေးပဲ၊ ဤသည်ကား လောဘစိတ် ဤသည်ကား ဒေါသစိတ်ကလေးပဲ၊ ဤသည်ကား မိစ္ဆာရိယ စိတ်ကလေးပဲဟုသာ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း သိ,သိနေလျှင် အလေ့အလာ များသောအခါ၌ ဒိဋ္ဌိပြုတ်သည်။

ဘာကြောင့် ဤ ဒိဋ္ဌိပြုတ်ပါသလဲဆိုရင် နဂိုက စိတ်ကို ငါလုပ်တာသည် ပေါ်လာသော စိတ်ကို ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း ဒါဟာ စိတ်ကလေးပဲ။ စားချင်တဲ့စိတ်ကလေးပဲ၊ အိပ်ချင်တဲ့ စိတ်ကလေးပဲ၊ ပြောချင်တဲ့ စိတ်ကလေးပဲဟုသာ သိ,သိနေလျှင် စိတ်နှင့်ငါ မရောတော့ဘဲ ကွဲသွားပြီး ဒိဋ္ဌိပြုတ်သည်။

စာဌ်ဖတ်ရသည်မှာ လွယ်ကူသည်ဟု ထင်ရသော်လည်း မိမိတို့က အများကြီး လစ်နေသည်ကို အထူးသတိပြုပါ။ အလစ်များလျှင် ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှု ကြာပါလိမ့်မည်။ အလစ်များခဲ့သော် ပေါ်လာသောစိတ်ကို စိတ်ပဲ၊ သူ့စိတ်နှင့်သူ ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးပဲ့ဟု သိသော အသိ စိပ်လျှင် ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှု မြန်ပါလိမ့်မည်။

မိမိတို့သန္တာန်မှာ တစ်စိတ်ပြီးတစ်စိတ် ပေါ်နေသည်ဟု ဆြော်....တစ်စိတ်ပြီးတစ်စိတ် ပေါ်နေတာပဲ။ စိတ် အစဉ် အတိုင်း ပေါ်နေတာပါကလား ဟု ခန္ဓာကို ဉာဏ်လှည့်ပေးပါ။ ခန္ဓာနဲ့ ဉာဏ်နဲ့ တည့်နေပါစေ။ ဤသို့ သိနေခဲ့ပါလျှင် ဒိဋ္ဌိပြုတ် ဝိပဿနာ ဖြစ်သည်။ သို့သော် အနိစ္စမြင်သော ဝိပဿနာ, ဒုက္ခမြင်သော ဝိပဿနာ မဟုတ်သေးပါ။ ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှုသာ ရှိပါသေးသည်။

ဤအဆင့်မှာ ရုပ်နာမ်ကို ငါ,သူတစ်ပါး မဟုတ်။ ရုပ်နာမ် စုံမှု သက်သက်မျှသာ ဖြစ်သည်ဟု ပိုင်းခြား သိမြင်သော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ် အဆင့်မျှသာ ရှိပါသေး၏။ ထိုအဆင့် စင်ကြယ်ပါမှ ဒိဋ္ဌိပြုတ်ပါသည်။ နောက်အဆင့်ဆင့် တက်ရန် လိုပါသေး၏။

ဒိဋ္ဌိကို အထူးတလည် ဖြုတ်နေရမှာလား မေးလျှင် အထူး ဖြုတ်နေရမည် မဟုတ်။ မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ပေါ်လာသော မှင်စိတ်, ကြားစိတ်, နံစိတ်၊ ကိုယ်ပေါ်မှာ ယားယံကောင်း

စိတ် စသည်ကို သိနေရမည်ဖြစ်သည်။ ယုတ်စွအဆုံး တံတွေးမျိုချင်တဲ့စိတ်ကို စိတ်ပဲဟု သိပေးပါ။

ဤကဲ့သို့ သိ,သိနေ၍ အလေ့အလာများနေလျှင် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ, ငါ, သူတစ်ပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ ပျောက်ထွက်သွားသည်။ ဤကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ယောကျ်ား, မိန်းမ ပျောက်ထွက်သွားလျှင် ငါလည်းမဟုတ်၊ သူလည်းမဟုတ် စိတ်ကလေးပဲ၊ စိတ်ကလေးပေါ်ခြင်းဟု သိ,သိနေလျှင် ဒိဋ္ဌပြုတ်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဒိဋ္ဌိသည်* ပရိယုဋ္ဌာနဒိဋ္ဌခေါ် သောင်းကျန်းနေသောဒိဋ္ဌနှင့် မိမိတို့သန္တာန်မှာ ကိန်းနေသော အနုသယဒိဋ္ဌ နှစ်မျိုးအနက် ပရိယုဋ္ဌာနဒိဋ္ဌမှာ ဤသို့ အလေ့အလာ ပြုလုပ်နေပါက မုခ်ပြုတ်မည်ဟု ရဲကံစွာ ပြောဆိုနိုင်ပါသည်။ ရှေဆက်၍ အနိစ္စာနုပဿနာကို ပွားများပါက အနုသယဒိဋ္ဌပါ အမြစ်နှင့်တကွ ပြုတ်နိုင်သည်။

ဤသည်ကား.... ဒိဋ္ဌိပြုတ်နည်း နိဿရဏ်းကို ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရင်းကျကျ သင်ကြား ပြသတော်မူခဲ့သော ငရဲရေသောက်မြစ်ဖြတ်နည်း နိဿရဏ်းပင်တည်း။

....*....

---

* (၁) ပရိယုဋ္ဌာနဒိဋ္ဌ ပြုတ်လျှင် တစ်ဘဝနှင့် တစ်ဘဝ အပါယ်မကျနိုင်။

(၂) အနုသယ ဒိဋ္ဌပြုတ်လျှင် စတုဟာ,ပါယတိ ဝိပ္ပ မုတ္တာ ဆိုသည့်အတိုင်း အပါယ် ရေသောက်မြစ် ပြတ်တော့သည်။

စုဋ္ဌသအကြိမ်

ဒေါပုံး (၁၈)

သဿတဒိဋ္ဌိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်တန်ည်း

ထမင်းပွဲကိုမြင်တယ်၊ မြင်လျှင် စား၁ချင်တဲ့စိတ်ပေါ်သည်။ နောက် မစား၁ရ မနေနိုင်ဘူး—ဆိုတဲ့စိတ်ပေါ်သည်။ စား၁တော့ မည်ဟု အား၁ထုတ်တဲ့စိတ် ကာယကံ နောက်က လိုက်သည်။ တစ်နည်း၁အားဖြင့်ဆိုသော် စား၁ချင်တဲ့တဏှာ, နောက် မစား၁ရ မနေနိုင်တဲ့ဥပါဒါန်, နောက် မစား စား၁ရအောင် အား၁ထုတ်တဲ့ အလုပ်၊ ဒါကြောင့် စား၁ချင်တဲ့တဏှာ, မစား၁ရ မနေနိုင်သော တဏှာ, မစား၁ရ စား၁ရအောင် အား၁ထုတ်သော်တရား၊ တစ်နည်း၁အားဖြင့် ခင်မင်သောတဏှာ, စွဲလမ်း သော်တဏှာ, မရရင်မနေနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ အလုပ်။ ထို့ကြောင့် စာထဲကအတိုင်း၁ဆိုလျှင် တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ— ဆိုသဖြင့် ပစ္စယာဆိုတာ တဏှာနှင့် ဥပါဒါန် ကြား၁ထဲမှာ ရှိသည်။ အကြောင်း၁နှင့် အကျိုး ဆက်သည်၊ ပစ္စယာ မရှိခဲ့သော် အကြောင်း၁အကျိုးပြတ်သည်။ ဥပါဒါန်ဆိုတဲ့ တရား၁မရှိနိုင်ချေ။

နောက်တဖန် "ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝေါ" ဟု ဆို သောကြောင့်လည်း ဥပါဒါန်နှင့် ကမ္မဘဝေါ ဆက်သည်ကို ပြသည်။ ကမ္မဘဝေါသည် အလိုလိုပေါ်တာ မဟုတ်သည်ကို ပြသည်။ ဥပါဒါန်သည်လည်း ချုပ်ရုံမျှ ချုပ်သွားခဲ့သည် မဟုတ်။ နောက် အစားထိုးသည့် ဖမ္မတစ်ခုကို ဖြစ်ခွင့်ပေးခဲ့ သည်။ ပစ္စယာကြောင့် ဥပါဒါန်နှင့် ကမ္မဘဝ ဆက်သွယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

မိမိတို့ ယခုဘဝမှာ တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကမ္မဘဝ ဤတရား သုံးမျိုးသာ လှည့်လည်နေကြသည်။ မိမိတို့ကိုယ်နှင့် မိမိတို့ ဟပ်၍ ကြည့်ကြပါကုန်။ တစ်ခုသောပစ္စည်းကို မြင်သည်။ မြင်လျှင် လိုချင်သည်။ လိုချင်တာက တဏှာ, မြင်ပြီးလျှင် စွဲလမ်းတာက လာမည်ပင် ဖြစ်သည်။ စွဲလမ်းလျှင် အားထုတ် တော့မည် ကေန်ပင်တည်း။ ဟုတ်, မဟုတ် ခန္ဓာနှင့်လှည့်၍ ပြန်စဉ်းစား ကြည့်ကြပါကုန်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ရှုတ်ကြည့်ပါ။ တဏှာ, ပစ္စယာ, ဥပါဒါနံ၊ တဏှာနှင့် ဥပါဒါန်ကြားမှာ ပစ္စယာဆိုတဲ့ ဓမ္မသဘောတစ်ခု အသီးအခြား မဟုတ်၊ အဓိကြောင်းအကျိုး ဆက်သည်ဟုပြသော သဘောမျှသာ ဖြစ်သည်။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ၊ထို့ကြောင့် တဏှာဆိုတာ လိုချင်တဲ့စိတ်ကလေးသည် ပေါ်ပြီး ချုပ်သွား သည်။ ပစ္စယာကြောင့် ဥပါဒါန်ပေါ်သည်။ အာဘယ့်ကြောင့် ပေါ်သနည်းဆိုလျှင် ပစ္စယာကြောင့် ပေါ်သည်။ ပစ္စယာ

ဆိုသည်မှာ မည်သူ့အကြောင်းလဲ၊ မည်သည့်ကို ပြုလုပ်တဲ့ အကြောင်းလဲဟု ဆိုခဲ့ပါလျှင် ရှေ့ချုပ်သွားသော တရား၏ အကြောင်း တဏှာပစ္စယာ၊ပစ္စယာကြောင့် ဥပါဒါန်၊တဏှာက အကြောင်းပြုလိုက်သောကြောင့် ဥပါဒါန်ဖြစ်သည်၊ တဏှာ၏ စွမ်းရည်သတ္တိက အကြောင်းပြု၍ ဥပါဒါန်ပေါက်ပွားသည်။ တဏှာသည် ချုပ်သွားသော်လည်း ပစ္စယာက မချုပ်ဘဲ ကျန်ရှိနေသောကြောင့် ဥပါဒါန်ကို ပေါ်ပေါက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ။

စာထဲက တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ,လို့ မိမိတို့ရ,ထားတာတွေနဲ့ တခြားစီလို့မှတ်ပြီးလျှင်စာထဲကရတာရွတ်တော့တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံလို့ ရွတ်နေတာပဲ၊ သဒ္ဒါလည်းမသိ၊ အနက်လည်းမသိ၊ သဘောကိုလည်း နားမလည်၊ ခန္ဓာဉာဏ်ရောက် ဆိုတာကတော့ ကွာလှမ်းကြသည်။ ယခုတရားစာကို ပေါ့ပေါ့ဆဆ မဖတ်ကြစေလိုပါ။ လေးလေးနက်နက် အထပ်ထပ်ဖတ်ပါ၊ အမျှား နားလည်အောင် မြန်မာလိုသက်သက် သဘောသွားတော့ချည်း ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နားမလည်မချင်း ဖတ်ပါ၊အပါယ်ရေသောက်မြစ် ဖြတ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

တဏှာပစ္စကာ ဥပါဒါနံ,ဥပါဒါန် အလိုလိုပေါ်ခြင်းလော၊ တဏှာက အကြောင်းပြုလို့ပေါ်ခြင်းလောဟုဆိုခဲ့လျှင် တဏှာက အကြောင်းပြုလို့ ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု မိမိတို့စိတ်ထဲမှာ ပေါ်စေပြုလာပါလိမ့်မည်။ တဏှာ အကြောင်းကလေးနှင့် ဆက်သွား

သည် မသွားသည်ကို ညပါဒါန်နှင့် ဆက်သည် မဆက်သည်ကို ပြန်ပြီး စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ တဏှာကြောင့် ညပါဒါန်ပေါ်သည်၊ အလိုလိုပေါ်ခြင်းလော ဆိုသော သံသယ တစ်စတစ်စ ပေါ်ပါလိမ့်မည်။ ညပါဒါန်ကို ရှေ့ချုပ်သွားသော ဓမ္မက ပေါ်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ ရှင်းလင်းစွာပြောရလျှင် တဏှာက ပေါ်ခွင့်ပေးခဲ့၍ ပစ္စယာကြောင့် ပေါ်သည်။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ ထိုသို့ မိမိတို့စိတ်ထဲမှာ ပေါ်ကြပါ၏လား—မပေါ်ဘူးလားဆိုတာ စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။

အကယ်၍ ထိုသို့ ပေါ်သည်ဟု ဆိုခဲ့လျှင် မိမိသန္တာန်မှာ ထိုသို့ ပေါ်နေသည်ဆိုတာ သိသဖြင့် ရှေ့ချုပ် သွားသော ဗဇ္ဇကြောင်း၊ နောက်ပေါ်သော အကျိုးတရား ဆက်သွားသည်။ ဤသို့ သိသဖြင့် အကြောင်းနှင့် အကျိုး မပြတ်ပါကလား ဆိုသော အသိဉာဏ် မိမိသန္တာန်မှာ ဝင်လာသည်။

အကြောင်းနှင့်အကျိုး မဆက်ဘဲ ပြတ်သည်ဆိုလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိရှိသေးသည်။ ဤအမြင် ရှိနေသေးပါက နောက်ထပ် စဉ်းစားပါ။ ရှေ့အကြောင်းတည်းဟူသော တရား ချုပ်သွားပြီး နောက် တရားတစ်ခုပေါ်သည်။ ပေါ်သင့်, မပေါ်သင့်၊ ပေါ်ထိုက်, မပေါ်ထိုက် စဉ်းစား ကြည့်ပါ။ ပစ္စယာ ဆိုသော အကြောင်းတရားရှိသဖြင့် နောက် အကျိုးတရား ပေါ်သည်။ ဤအတိုင်း မိမိတို့စိတ်မှာ ရှင်းနေရမည် ဖြစ်သည်။

ရှေ့က အကြောင်းမရှိဘဲနှင့် နောက်က အကျိုးပေါ်နိုင်ပါ့မလား၊ ရှေ့ကအကြောင်းနှင့် နောက်ကအကျိုး မပြတ်ဘူး၊

စိတ်စဉ်တွေပဲ တန်းသွားခြင်းပါကလားဟု အကြောင်းအကျိုး ဆက်နေခြင်းပါကလားဟ အသိဉာဏ်ရှင်းသွားလျှင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ လွတ်သွားတော့သည်။ ဤဒိဋ္ဌိခံနေလျှင် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ သောတာပန်စခန်း တက်လှမ်းနိုင်လိမ့်မည် မဟုတ်ရကား ဤကဲ့သို့ အသိဉာဏ်မရှင်းလျှင် ဘယ်လိုပင် အားထုတ်သော်လည်း မရနိုင်ပါ၊ ဤသို့ရှင်းမှ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် တက်လှမ်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ရှင်းသည်ထက်ရှင်းဖအောင် ရေးသားဖော်ပြပါဦးအံ့။

စားချင်တဲ့စိတ်ကလေး ပေါ်သည်၊ ထိုစားချင်တဲ့ စိတ်ကြောင့် မစားရ မနေနိုင်ဘူး—ဆိုတဲ့ စိတ်က နောက်က လိုက်လာသည်။

သိပ်စားချင်တယ်၊ ဆာလှပြီကွ—ကိုယ်တိုင်သွားဝယ်ဦးမယ်ကွ-ဆိုပြီး ကားယက် ဝစီကံနှင့် အားထုတ်သောစိတ် သာပြန်လေသည်။

ထို့ကြောင့် တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ— ဆိုသော အတိုင်း စိတ်စဉ်တွေ ဆက်လာသည်။ စားချင်တဲ့ တဏှာက အလျှင်ပေါ်နှင့်သည်။ နောက် ချုပ်လည်းချုပ်သည်။ သူချုပ်သွားသော်လည်း ပစ္စယာကျန်နေသည်။ ပစ္စယာကိုလုပ်ပြီး ချုပ်သွားသောကြောင့် ဥပါဒါနံ ဖြစ်ပေါ်ခွင့်ရသည်။ ဥပါဒါနံသည် အလိုလို အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမဟုတ်။ ပစ္စယာက အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွားစေသည်။ တဏှာကချုပ်၍

ဥပါဒါန်ပေါ်ရန် ပစ္စယာက ဖြစ်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။ တဏှာခုံပ်သည်၊ ယင်းတဏှာ ခုံပ်သွားသော်လည်း ပစ္စယာက ဥပါဒါန်ကို အစားထိုးစေသည်။ နောက် ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မဘဝဆိုသဖြင့် ကမ္မဘဝကို အစားထိုးစေပြန်သည်။

ဤသို့ စိတ်ကလေးတွေ တစ်ခုပေါ်သည်။ တစ်ခုခုံပ်သည်။ နောက်စိတ်ကလေးတစ်ခု ပေါ်ပြန်သည်။ ခုံပ်လည်းခုံပ်ပြန်သည် ဆိုသော ဓမ္မအစဉ် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြစ်စဉ်ကို သိသဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ စင်ပြန်သည်။

ရှေ့က ဖြစ်နှင့်သော တဏှာသည် ဖြစ်လည်း ဖြစ်သည်။ ခုံပ်လည်းခုံပ်သည်ဟု သိသဖြင့် ဓမ္မသဘောသာ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ခုံပ်ပျက် နေပါကလား၊ မခိုင်မြဲပါကလားဟု မိမိတို့သန္တာန်၌ အသိဉာဏ်ပေါ်သဖြင့် လည်းကောင်း၊ ပစ္စယာဆိုသော သဘောကလေးကို မြင်လိုက်သဖြင့် သူက ကျေးဇူးပြုသည်ကို သိသဖြင့် နောက်ဥပါဒါန်ကို ဖြစ်ခွင့်ပေးခဲ့သည်ဟု သိသဖြင့် အကြောင်းအကျိုး မပြတ်ဟု သိသဖြင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ စင်သည်။ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း သိသဖြင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိစင်ပြီးလျှင် ပျက်တိုင်း, ပျက်တိုင်း သိသဖြင့် မခိုင်ဘူး—မမြဲဘူးဟု မိမိသန္တာန်မှာ အသိဉာဏ်ထင်လင်းသဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိ စင်သည်။

ဤအဆင့်မှာ စိတ်ကလေးတွေ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်းသိ၊ ပျက်တိုင်း, ပျက်တိုင်း သိနေလျှင် အတော်အဘန် နေရာကျသွားပြီး ရှေ့တစ်ဆင့်တက်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ဖြုတ်ချဦးမည်။

နောက် ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း စိတ်ကလေးဇတ္တဲပဲ၊ ငါ မဟုတ် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မဟုတ်မှန်း သိ၍ တစ်စိတ်ပြီး တစ်စိတ် ပေါ်နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ငါ မဟုတ်ဘူး၊ သူမဟုတ်ဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မဟုတ်ဘူးဟု သိ၍နေပါ။ စိတ်တွေကတော့ တစ်ခုပြီး တစ်ခု ပေါ်မည် ဖြစ်သည်။ လောဘစိတ်လည်းပေါ်မည်။ ဒေါသစိတ်လည်းပေါ်မည်။ မောဟစိတ်လည်းပေါ်မည်။ အလောဘ—အဒေါသဆိုတဲ့ စိတ်တွေလည်းပေါ်မည်။

(အကျယ်ကို နောက်ပိုင်းတွင် ဖော်ပြပါဦးမည်။)

ဤကဲ့သို့ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ငါ—သူ တစ်ပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ မပါဘူး—မပါဘူးဟု သိနေသဖြင့် ခန္ဓာကို သိနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ခန္ဓာကို သိနေခြင်းကြောင့် သက္ကာယကို သိနေခြင်း ဖြစ်သည်။ သက္ကာယကို သိနေခြင်း ကြောင့် သက္ကာယသာဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိ မဖြစ်တော့ချေ။ သက္ကာယ ဆိုသည် ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းအစုသာ ဖြစ်သည်။ စိတ် ကလေးတွေ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း သိ,ဘိနေခြင်းသည် သက္ကာယကို သိနေခြင်းသည် ခန္ဓာငါးပါး အပေါ်၌ ငါ, သူ တစ်ပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ ထင်နေ၍သာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ သက္ကာယကို "ငါ"နှင့် မရောလျှင် ငါ, သူတစ်ပါး, ယောကျ်ား, မိန်းမ မဟုတ်ဟု သိနေလျှင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ပြုတ်၏။

ယခု မိမိတို့ စဉ်းစားကြည့်ကြပါ....။ ကိုယ်သိနေကြတာက သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို သိနေကြသည်သာ ဖြစ်သည်။ ငါမြင်တယ်....၊ ငါကြားတယ်၊ ငါနံတယ်၊ ငါစားတယ် ဆိုပြီး ဒိဋ္ဌိနှင့် 'ငါ'

သွား၍ ရောတော့ သက္ကာယကာ၊ သက္ကာယ ဒုန္ဓာငါးပါး အာပေါဂ်ီးအစု၊ ဒိဋ္ဌိ၊ အမြဲမှားဆိုသောကြောင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။

မြင်သည်ကို မြင်စိတ်ပေါ်သည်ဟူ၍ ကြားသည်ကို ကြားစိတ်ပေါ်သည်ဟု သိနေသည်၌ သက္ကာယနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိသွားပြီး ရောသဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပြုတ်ပြီး သက္ကာယနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိသာ ဖြစ်သည်။

မြင်စိတ်, ကြားစိတ်, နံစိတ်, စားစိတ်, ယားစိတ်, ယံစိတ် ယားနာကောင်းစိတ်, ကြံစည်တွေးတောစိတ်....အပြင် ဤသို့သည် ခြောက်ယောက်၊ လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, ဒုလောဘ, အဒေါသ, အတွင်းသို့သည် ဥာဏ်ယောက်၊ လောကီ။ လောကုတ္တရာ စိတ်၊ လောကုတ္တရာစိတ် အဓိပ္ပာယ်သည် နှစ်ယောက်ပေါင်း ဆယ့်သုံးမျိုးတို့ ဖြစ်သည်။ စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုးသည် သက္ကာယ ဖြစ်သည်။ ဤစိတ်တွေကို ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း မည်သည့် စိတ်, မည်သည့်စိတ်ဆိုတာ သူ့ကိစ္စနှင့်သူ သိသိပေးပါ။ မြင်တာကိုလည်း "ငါ"နှင့် သွားမရောနှင့်၊ ကြားတာကိုလည်း "ငါ"နှင့် သွားမရောနှင့်၊ နံတာကိုလည်း "ငါ"နှင့် သွားမရောနှင့်၊ စားတာကိုလည်း "ငါ"နှင့် သွားမရောနှင့်၊ ယားယံကောင်းစိတ်ကိုလည်း "ငါ"နှင့် သွားမရောနှင့်။

မြင်စိတ်ကို "ငါ"နှင့် သွားရောသျှင် သက္ကာယ ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီး ဒိဋ္ဌိကပြုတ်သွားသည်။ သက္ကာယသာဖြစ်၍ ဒိဋ္ဌိမဖြစ်ချေ။

ဇုန္ဒသအာကြိမ်

ပုထုဇဉ်သည် သက္ကာယနှင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ သဒ္ဒါး၍, သဒ္ဒါး၍ ရောသည်။ မိမိတို့လုပ်ရမည့် အလုပ်သည်ကား သက္ကာယနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ သဒ္ဒါး၍ တဲ့ရမည့် အလုပ်ဖြစ်သည်။ တစ်သံသရာလုံးက သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသာ ရောခဲ့သည်။ သက္ကာယကို သက္ကာပဟု သိလျှင် အပါယ်သို့မလားနိုင်။ သက္ကာယနှင့် ဒိဋ္ဌိ သဒ္ဒါးပြီး တဲ့၍သာ အပါယ်ရောက်ကြသည်။

ယခု အသိဉာဏ်ထိုက်သည့်အားလျော်စွာ ရသဖြင့် သက္ကာယနှင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိ တဲ့တတ်ကြပြီဟု ဆိုနိုင်ကြလေပြီ။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကျေးဇူးတော်ပင် ဖြစ်သည်။ လုံ့ဝကြောင့် မတဲ့ကောင်းသော တရားနှင့် မတဲ့ကြပါနှင့်၊ တဲ့ကောင်းသော တရားနှင့်သာ တဲ့ကြပါ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပစသော တရားများနှင့် တဲ့ကြပါကုန်။

လောဘစိတ်ဖြစ်ပေါ်လျှင် လောဘစိတ်ကလေးပဲ၊ ဒေါသစိတ် ဖြစ်ပေါ်လျှင် ဒေါသစိတ်ကလေးပဲ,ဟု သိ,သိ နေလျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ခြင်းပင်။

သမ္မာ ဆိုတာ အမှန်၊ ဒိဋ္ဌိက မြင်တာ၊ အမှန်မြင်တာ ဖြစ်သည်။

၁။ သက္ကာယရှိ၍သာ ငါကောင်းစားဖို့၊ ငါ့သားသမီး ကောင်းစားဖို့ဆိုပြီး အမျိုးမျိုးသော ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်တွေ ကျူးလွန်ကြသည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိက မည်သည့်ဒုစရိုက်မှမဆို ပြုလုပ်ရဲသည်။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

လေကလေးကို ရှူးချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာပြန်သည်။ နောက်က အသိပေးလိုက်ပါ။ တစ်ဖန် လေကလေးကို ထုတ်ချင်တဲ့စိတ် ပေါ်လာပြန်သည်။ နောက်က အသိပေးလိုက်ပါ။ ဤသို့ပေါ်လာတဲ့ စိတ်ကလေးတွေ နောက်က ဒါ စိတ်ကလေးတွေပဲ။ စိတ်ကလေးတွေပဲဟု အကြောင်း တိုက်ဆိုင်တိုင်း, တိုက်ဆိုင်တိုင်း ပေါ်တဲ့,ပေါ်တဲ့ စိတ်ကလေးတွေပဲဟု အသိ, လိုက်ပေးပါက အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အကျိုးတရားကလေးတွေပဲဟု ဤမြင်စိတ်ထဲမှာလည်း ငါ မပါ။ သူ မပါ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ မပါ "ဒုံယံ ဘိက္ခဝေ ပဋိစ္စ ဝိညဉာဏံ"ဟု သဋ္ဌာယတန သံယုတ်ပါဠိတော်၌ လာသည့်အတိုင်း အကြောင်းနှစ်ခုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားသာ ဖြစ်သည်ဟု သိသဖြင့် သမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့်တဲ့၍ သက္ကာယပေါ်၌အမြင်မှန်ပြီးလျှင် သက္ကာယ၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပြုတ်သွားသောကြောင့် ဧဋ္ဌသောတာပန် အဆင့်သို့ တက်လှမ်းမိပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဤသိသော အချိန်ကစ၍ တစ်ဘဝ နှစ်ဘဝ အပါယ်သို့လားရန် အကြောင်း မရှိတော့ချေ။

ယခု ဤမျှလောက် ထင်ထင်လဲလဲရှင်းပြပြီး ပြသနေခြင်းသည် ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဥပနိဿယအတိုင်း အခြေမှကိုင်၍ ရှင်းလင်း ဖော်ပြနေခြင်းဖြစ်ရာ ဤတရားသည် အပါယ်ရေသောက်မြစ် ဖြတ်နေခြင်းပါကလား၊ အသေးစိတ် ချရသော တရားပါကလား ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အလွန့်အလွန် အရေးကြီးသော တရားပါကလားဟူ၍ လေးလေး

နက်နက် လေ့လာကျင့်ကြံ အားထုတ်နိုင်ကြပါစေဟု ဆုတောင်းတိုက်တွန်းအပ်ပါသတည်း။

ပထမ အဆင့်အနေနှင့် ရုပ်နာမ်ကွဲအောင် ဟောကြားပြသတော်မူသည်၊ ရုပ်နာမ် ကွဲပြီးနောက် ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်ပုံကို သစ္စာနှင့်ဟပ်ပြီး ဤသဘောတရားများနားလည်မှသာ ဝိပဿနာအလုပ်ခွင်ကို ဝင်စေတော်မူသည်။

ပဏ်မသိမ္မန္ဒ် ဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်သည်၊ နောက်မှ ပဉ္စဝါးမှလိုက်စေသည်။ ထို့ကြောင့် တရား အားထုတ်လိုကြသော ယောဂီတို့သည် ပထမ အခြေပိုင်းပိုင်ကြီးနားလည်ကြစေလိုသည်။ဝိပဿနာနောက်ထားပါ၊ ဒိဋ္ဌိပြုတ်မှုကို ရှေထားပါဟု ဆရာတော်ကြီး ခဏခဏ ဟောကြား ဆုံးမတော်မူသည်။

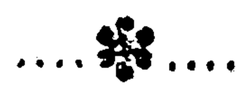

၁။ ဝိပဿနာ အလုပ် ဝိပဿနာအလုပ် ဆိုသည်မှာ အခြေခံသဘောတရားပိုင်ရန် အလွန်အရေးကြီးသည်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီးသည် မည်သည့်အခါမှ ခရီးရောက်မဆိုက် ယောဂီများအား ရောက်လာလာခြင်း တရားထိုင်ခိုင်းတော်မမူချေ။

စုဒ္ဓသအကြိမ်

အဝိုင်း (၁၉)

စတ္တာနုပဿနာ

စိတ် ဆယ့်သုံးမျိုး ရှိနည်း

ခန္ဓာငါးပါးကို သတိပဋ္ဌာန်နှင့် ဝေဖန်လိုက်သော် ရုပ်ကို ရှုလျှင် ကာယာနုပဿနာ၊ ဝေဒနာကိုရှုလျှင် ဝေဒနာနုပဿနာ၊ စိတ်ကိုရှုလျှင်စိတ္တာနုပဿနာ၊ သစ္စာရှုလျှင် ဓမ္မာနုပဿနာဖြင့်၍ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတွင် တစ်ပါးပါး ရှုသော် မည်သည့် ဝိပဿနာမဆို နိဗ္ဗာန်ရောက်တရားချည်းသာ ဖြစ်သည်။သို့သော် နိဗ္ဗာန်ရောက်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန်မှ စ၍ တက်ရမည်ဖြစ်ရာ သောတာပန်စခန်း တက်လှမ်းရမည်မှာလည်း ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ဖြတ်ရမည် ဖြစ်သဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြတ်မှုကို နိုင်နင်းစွာ

ဆောင်ရွက် နိုင်သည်မှာလည်း စိတ္တာနုပဿနာ ဖြစ်သည်ဟု သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၌—

"ဒိဋ္ဌိစရိကဿပိ မန္ဒဿ နာတိပ္ပဘေဒဂတံ၊ တံ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာနာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါ"ဟု လာရှိရာ ဉာဏ်နှံ့၍ ဒိဋ္ဌိစရိုက် အားကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား အများအားဖြင့် လွန်စွာမများသော စိတ္တာနုပဿနာသည် သင့်လျော်လျောက်ပတ်၏။ (၀၇) မဂ်ဖိုလ် ရောက်ကြောင်း ဖြစ်၏ဟု လာရှိပါသည်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အပြားအားဖြင့် မများဘဲ စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုး ဆယ့်သုံးနည်း ခွဲဝေကြံစည်တော်မူ၍ ထင်လွယ်, မြင်လွယ်နိုင်ရန် စိတ္တာနုပဿနာကို ဖြိုး သင်ကြားဆုံးမတော်မူ၏။

ပုထုဇဉ်မည်သည် မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ် ပုထုဇဉ်စိတ်သာ ပေါ်မည်ဖြစ်သည်။ပုထုဇဉ်စိတ် သည်လည်း ယင်းဆယ့်သုံးမျိုး အတွင်း၌သာ အကျုံးဝင်သည်ချည်းပင် ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာနုပဿနာကိုလည်း ဒုတိယအနေဖြင့် ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အဓိကထား၍ ဟောကြားလမ်းညွှန်တော်မူ၏။စိတ်နှင့် ဝေဒနာသည် သဟဇာတဖြစ်သည့် အားလျော်စွာ စိတ်ရှုလျှင် ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာရှုလျှင် စိတ်ပါမြဲသာ ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းပြင် ဝေဒနာသည် သညာ နှစ်ပါးကို စိတ္တသန်းရှစ်ပါး အတွင်း၌သာ သွင်း၍ ဟောကြားတော်မူသည်။ ဤ စိတ္တသန်းရှစ်ပါး သည်လည်း ဝင်သက်,ထွက်သက်ပင် ဖြစ်ရာ တစ်ပါးနှင့် တစ်ပါး သဟဇာတ သဘောပင် ဖြစ်သည်။

နာမ်ခန္ဓာရှုသော် ရုပ်ကျန်ရှိနေသေး သလော မေးခဲ့ပါ လျှင် နာမ်ခန္ဓာရှုလျှင် ရုပ်ခန္ဓာ ပါဝင်ပြီးဖြစ်သည်။ ရုပ်ခန္ဓာ ရှုလျှင် နာမ်ခန္ဓပါဝင်ပြီး ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့သည် သမ္မယုတ္တ ဓမ္မများသာဖြစ်ရာ ချဉ်ရည်ဟင်းချက်ရာ၌ ငရုတ်, ဆား, ငန်ပြာ ရည်, ရှောက်သီး, မန်ကျည်းသီး စသည်ဖြင့် အမျိုးစုံ ပါဝင် သလို သဟဇာတ သဘောနှင့် အာဒေးလုံး ပါဝင်ကြသည်။ စိတ္တာနုပဿနာရှုသော်လည်း ကာယာနုပဿနာ ပါသည်ပင် တည်း။ ဝင်လေ, ထွက်လေကို ဖြစ်စေသော စိတ်သည် အိမ်သည် စိတ်ဟုခေါ်ဆိုရာ ယင်းစိတ်နှစ်မျိုးရှသော် ကာယာနုပဿနာ မပါဘူး၊ ရုပ်မပါဘူးဟူ၍ မဆိုနိုင်သလို စဉ်တ်ရှုပါလျှင် ရုပ် ပါသည်။ရုပ်ရှုခဲ့ပါလျှင် စိတ်ပါသည်ချည်း ဖြစ်သည်။သို့ရာတွင် ပြဋ္ဌာန်းရာကိုဆိုလိုသဖြင့် ဤနေရာ၌ စိတ္တာနုပဿနာ ဟူ၍ပင် ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။

စိတ်ဆယ်သုံးမျိုးရှိရာ (ပုံစံစာရွက်ကို ကြည့်ပါ)။ ဤဆယ့် သုံးမျိုးသာ အကျဉ်းချုံး၍ ပြထားသော်လည်း ဤဆယ့်သုံး မျိုးထဲ၌ပင်လျှင် အတွင်းဝင်သည်သာ များပါသည်။

သမ္မောဟ ဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ စသည်၌လည်း အများ အားဖြင့် မများသော "နာတိပဟဘေဒဂတံ" ဟု ဆိုထားသဖြင့် ကျဉ်းနိုင်သလောက် ကျဉ်းထား၏။ သို့သော် တရားကိုယ် အား ဖြင့် ကောက်သော် လောဘ, ဒေါသ, မောဟ တရားများ၌ သာ အကျုံးဝင်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုးသာ ပြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

စုဠသင်္ကြိမ်

အိပ်ချင်သောစိတ်ပေါ်ရာ ယင်းစိတ်သည် ထိနမိဒ္ဓ တရားကိုယ်ဖြစ်သည်။ စားချင်စိတ်ပေါ်သည်။ တရားကိုယ်လောဘပင် ဖြစ်သည်။ ကာယာ, မစ္ဆရိယ, ကုက္ကုစ္စသည် တရားကိုယ်ဒေါသ တရားတွေပင်ဖြစ်သည်။ သရဂစိတ် ဆိုသည်မှာလည်း တရားကိုယ်လောဘတွေပင် ဖြစ်သည်။ လှုချင်, ဘန်းချင်, ပေးကမ်းချင်သည့် စိတ်သည်လည်း အလောဘစိတ် (ဒီတရာဂစိတ်) ဖြစ်သည်။ ပို့လွှင့်စိတ်လည်း မောဟပင် ဖြစ်သည်။

အမောဟဆိုသော စိတ်သည် ဤအရွှဲခံစိတ် ဆယ့်သုံးမျိုးထဲ၌ မပါဝင်ချေ။ အဘယ့်ကြောင့် မပါဝင်သနည်း ဆိုသော် အမောဟဆိုသည်မှာ ပညာ (ဝါ) သမ္မာဒိဋ္ဌိမဂ္ဂင် ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် သူကရွှဲကြည့်ရသောတရား ဖြစ်သောကြောင့် အရွှဲခံစိတ်ထဲ၌မပါဝင်ချေ။ ကျန်စိတ်ဆယ့်သုံးမျိုးက အရွှဲခံတရားဖြစ်သည်။(ဝါ)အရွှဲခံတရားနှင့်အမောဟက ရှဉ့်စိတ်ဖြစ်သည်။

အရွှဲခံစိတ်သည် (ရွှစရာစိတ်သည်) အကျဉ်းအားဖြင့် ဆယ့်သုံးမျိုး၊ ယင်း ဆယ့်သုံးမျိုးတို့သည် တစ်ခုပြီးတစ်ခု လှည့်ပြီးပေါ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ထပ်ပြန်တလဲလဲ ပေါ်နေခြင်းဖြစ်၍ မျှားသည်ဟု ထင်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ မိမိသန္တာန်မှာ ထိုသို့ထပ်ကာတလဲလဲ တစ်ခုပြီး တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်နေသော စိတ်ကို စောင့်ပြီး အကဲခတ်ရခြင်းသည်ပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မိမိသန္တာန်မှာ ပေါ်တဲ့စိတ်ကိုစောင့်ပြီး အကဲခတ်ရမှာ(ဝါ)ရွှရသည်ကို စိတ္တာနုပဿနာဟု ပေါ်ပါသည်။

"ဒုယံ ဘိက္ခဝေ ပဋိစ္စဝိညာဏံ" ဟု မြတ်စွာဘုရားကဟောတော်မူသည့်အတိုင်း အကြောင်းနှစ်ခု တိုက်ဆိုင်တိုင်း

ဝိညာဏ်ပေါ်သည်။(ဝါ)စိတ်ပေါ်သည်။ စိတ်သည် တစ်မျိုး မဟုတ် တစ်မျိုး ခဏ ခဏ တဖျတ်ဖျတ်နှင့် တစ်ခုပြီး တစ်ခု ပေါ်နေခြင်း၊ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပျက်နေခြင်းကို ကိုယ်က မသိ ၍သာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားနှင့် မိမိတို့ ဝေးခဲ့ကြရ သည်ဟု အောက်မေ့ကြပါ။ မိမိစိတ်ဖြင့်တာကို မိမိသိပြီး မိမိ စိတ် ပျက်တာကို မိမိသိလျှင် နိဗ္ဗာန် ရောက်နိုင်သည် ဆိုတာကို ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် မှတ်ကြစေလိုပါသည်။

မည်သို့မျှ သံသယ မရှိကြပါနှင့်။ မိမိတို့စိတ်စဉ် ခဏခဏ ပေါ်လိုက်၊ ခဏခဏ ပျက်လိုက်နေတာကိုသိရုံ သေတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်, ရဟန္တာအဖြစ် ထိခအောင် ပို့စမ်းနိုင် ပါသည်။

မျက်စိဖွင့်လိုက်သောအခါ မိမိတို့ရှေ့ရှိတာကို အလုံးစုံ မြင် သည်၊ မြင်စိတ်ကလေး ဖျတ်ဆို ပေါ်ခြင်းဖြစ်သည်။(အကန့်နှင့် သူသေကလွဲရင် မြင်သည်ချည်းပင်) ယင်း မြင်စိတ် နောက်က ဉာဏ်နှင့်ပေါ်သည်ဟု သိပေးပါ။

အသံ ကြားလိုက်သောအခါ ကြားစိတ် ဖြစ်ပေါ်သည်၊ ကြားစိတ်ပေါ်သည်ဟု သိပေးပါ။ ဤသို့ မြင်စိတ်, ကြားစိတ်, နံစိတ်တို့ကို ပေါ်တိုင်း,ပေါ်တိုင်း သိပေးပါ။

တစ်ဖန် စားစိတ် ပေါ်သည်။ ယင်း ပေါ်ခြင်းကိုလည်း သိပေးပါ။ ကိုယ်ပေါ်မှာ ယားယံကောင်းတဲ့စိတ် ပေါ်သည်။ ကိုက်ခဲတဲ့စိတ်ပေါ်သည်။ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း ဝမ်းထဲက သိပေးပါ။ ပေါ်ချင်ရာပေါ်၊ တင့်ကြိမ်ပေါ်လျှင် တစ်စိတ် ပေါ်ခြင်းဖြစ်ရာ နှစ်စိတ်ပြိုင်၍ မပေါ်ကောင်းချေ။

ထို့နောက် အသိစိတ်ပေါ်လာပါလျှင် ပေါ်လာခဲ့သော် တစ်ဆင့်တက်ပေးပါ။ ထိုအရှုခံစိတ်ကို ရှုညာဏ်စိတ်နှင့် ရှိ,မရှိ တွေးလိုက်သည့်အခါမှာ အရှုခံစိတ်မရှိတော့ဘူး ပျက်သွားပြီ၊ ပျက်သွားပြီဟူ၍ ညာဏ်ဆဲဒ်၌ မြင်ပါလိမ့်မည်။ ဥပမာ- ဒေါသစိတ်ပေါ်သည်။ နောက်ကညာဏ်နှင့် ရှိ,မရှိ တွေးကြည့်လိုက်, အကဲခတ်လိုက်သည့်အခါ ဒေါသစိတ်ကလေးရှိနိုင်သေးသလား၊ မရှိနိုင်တော့ဘူးလား စဉ်းစား ကြည့်ပါ။ တစ်စိတ် ပေါ်ရင် တစ်စိတ်ပျက်ရမည်ဖြစ်သည်။ သတ္တဝါ တစ်ယောက်ယောက်၏ သက်တမ်းသည် စိတ္တက္ခဏတစ်ခုသာ ရှိသည်။

ဧကစိတ္တက္ခဏိကံ သတ္တာနံ ဇီဝတိ။
တသ္မိံ စိတ္တနိရုဒ္ဓမတ္တေ သတ္တော၊
နိရုဇ္ဈတီတိ ဝုစ္စတိ။

သတ္တဝါတစ်ယောက်၏ အသက်သည် စိတ္တက္ခဏ တစ်ခု ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင် ဆိုသည့်အတိုင်း စိတ်သည် ၁—၂ ဆိုလျှင် ချုပ်သွားတော့၏။ ထို့ကြောင့် ဒေါသစိတ် ပေါ်ရာတွင် နောက်ညာဏ်နှင့် ရှိ,မရှိ တွေးလိုက်သောအခါ ဒေါသစိတ်က ချုပ်နှင့်လေပြီ။ လောဘစိတ်ကလေးပေါ်လာပြန်ပြီ၊ နောက် ညာဏ်နှင့် ရှိ,မရှိ တွေးလိုက်သောအခါ ရှေ့က ဖြစ်သွားသည့် လောဘစိတ်သည် ချုပ်သွားနှင့်လေပြီ။

ထို့ကြောင့် မည်သည့်စိတ် ပေါ်ပေါ် ပေါ်တဲ့ စိတ်ကို ရှိ,မရှိ တွေးလိုက်သည့်အခါ စိတ်တွေ့သလား....၊ စိတ်၏ ပျက်စီးချုပ်ဆုံး သွားသည်ကို တွေ့သလား—ဆိုသော် စိတ်၏ မရှိမှုသာ တွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။ လုံးဝ မရှိတာမဟုတ်။ ရှိရာက

ပျက်စီးချုပ်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ "အဘာဝတ္တာန အနိစ္စံ" ဆိုပါသည်။ (မရှိမှုချုပ်သွားသည်ကို တွေ့မှသာ လမ်းမှန်သို့ ရောက်သည်) သို့မှသာ အနိစ္စနုပဿီ ဖြစ်သည်။ အနိစ္စမြင်မှ ဒုက္ခမြင်မည်၊ ဒုက္ခမြင်မှ အနတ္တမြင်သည်။ အနိစ္စပဲ....အနိစ္စပဲဟု ကိုယ်ကလုပ်၍ ရှုနေရမည်မဟုတ်၊ ဓမ္မကပျက်သွားသည်ဟု ပြတာကို မိမိဉာဏ်က မိမိသန္တာန်မှာ တကယ်ရှိကို မြင်အောင် ကြည့်ရှုခြင်းဖြစ်သည်။ တကယ်ရှိတာက ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့ ဓမ္မသာရှိသည်။

ပါးစပ်က အနိစ္စ, အနိစ္စဟု ရွတ်ပြီး ပါးစပ်ထဲက ဖြစ်တဲ့ အနိစ္စကိုမယူပါနှင့်။ ကိုယ်ကလုပ်တဲ့ အနိစ္စကို မယူပါနှင့်။ ပေါ်တဲ့စိတ်ကလေးက မရှိတော့ဘူး, မရှိတော့ဘူး။ ချုပ်သွားပြီ, ချုပ်သွားပြီ,ဟု သူ့သဘောနှင့်သူ ချုပ်သွားတာကို မိမိဉာဏ်နှင့်ချုပ်ပျက်သွားတဲ့ သဘောတွေကို အကဲခတ်ပြီး တကယ်ပျက်ပြီးပြနေတာကို တွေ့အောင် ဉာဏ်ဖြင့်ရှုရမည် ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ပျက်သွားတာကို လည်းကောင်း၊ ချုပ်သွားတာကို လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်ခြင်းသည်သာလျှင် ဓမ္မကပြတာကို မြင်သည်, သိသည်။ ဉာဏ်နှင့် သိသည်။ (၀၇) အကဲခတ်သည်ဟု ခေါ်သည်။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိတဲ့ဉာဏ် (၀၇) ယထာဘူတဉာဏ် ခေါ်သည်။

လိုရင်းအချက်မှာ စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ဝေဒနာပေါ်ပေါ်၊ ပေါ်တဲ့တရား၏ သက်တမ်းသည် ၁၃၂,မျှသာဖြစ်သည်။(၀၇)

အမျှားသိကြတဲ့အတိုင်း ဥပါဒ်, ဋ္ဌိ, ဘင် မျှသာ ဖြစ်သည်။ စံတွက်ကဏ္ဍ တစ်ခုသည် မပြောနိုင်လောက်အောင် ဥပမာမပြုနိုင်လောက်အောင် မြှုပ်ပါသည်။ သို့သော် စီထိလိုက်နေစရာ မလိုပါ။ ဖြစ်တာနှင့် ပျက်တာသာ သိဖို့ လိုရင်းဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ပေါ်တာကိုလည်း သိပါ။ ပျက်တာကိုလည်း သိပါ။ လေ့ကို့ရှုတဲ့စိတ်နှင့် လေ့ကို့ထုတ်တဲ့စိတ်ဟာ အမျှားဆုံးဟု တွေ့ပါလိမ့်မည်၊ မည်သည့်စိတ်မျှ မပေါ်လျှင် သူကိုနှစ်စိတ်ပေါ်သည်။ အပြင် ညည့်သည်စိတ်နှင့် အတွင်းညည့်သည်စိတ် ဆိုသည်မှာ, သူတို့က အမြဲမနေ၊ ပေါ်ပြီး ပျက်သွားသည်၊ ရုံဖန်,ရုံခါသာ ပေါ်ခြင်းဖြစ်၍ ညည့်သည် အာဂန္တုဟု အမည်ပေးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤစိတ္တာနုပဿနာကို ဘယ်အခါ ဘယ်နေရာ၌ ရှုရမလဲ။ ရိပ်သာမှာရှုရမလား၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျောင်းတွေမှာ သွားရှုရမှာလား ဆိုသော် ဘယ်နေရာမှာပေါ်သလဲ၊ ပေါ်တဲ့နေရာမှာ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ လမ်းသွားရင်းပေါ်လျှင် လမ်းသွားရင်း ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ စားရင်း,သောက်ရင်း ပေါ်လျှင် စားရင်း သောက်ရင်း စားစိတ်ကလေး ပေါ်တယ်, ပျက်တယ်ဟု ရှုရမည်။ အလုပ်ခွင်၌ ပေါ်လျှင်လည်း ပေါ်စိတ်ကို အလုပ်ခွင်၌ ရှုရမည်။ အရှုစိပ်လေ အကျိုးများလေဟု မှတ်ပါ။ ဝိတက်များ၍ အရှုကဲ့လျှင် ကိလေသာ ကြားဝင်၍ခိုမည်။ ကိလေသာ

၁။ ချပျက်ချပျက်ဟုရှုပါ။ ခြေချတာနှင့် ပျက်တာကို ညှာက် မြင်ဖြင့် ရှုပါ။

ကြာ:ဝင်လျှင် အရှုကဲ့၍ ပို့လှင့်မည်။ (ပို့လှင့်ဖန်များလျှင် အစက စ,ပြီး လုပ်ရလိမ့်မည်)။

ရှေ့ဖြစ်ပြီး ပျက်သွား:သော စိတ်က အနိစ္စ။ နောက်က အသိစိတ်ကလေး:က မဂ္ဂ၊ အနိစ္စန့်မဂ္ဂ, အနိစ္စန့် မဂ္ဂဟု ကိုက် နေအောင်သာ ကြိုး:စာ:ပါ။ မည်သည့်စိတ်ပေါ်ပေါ်၊ ပေါ် ရာကိုရှုပါ၊ ယခုလို ရှုနေတုန်း ရှုနေဆဲမှာ မဆိုင်တဲ့ စိတ်တွေ လည်း အများ:ကြီး ထပ်တလဲလဲ ပေါ်ပါလိမ့်မည်။ ယင်:စိတ် တွေကို မဆိုင်တဲ့စိတ်တွေ ဝင်လာသည်ဟု စိတ်မပျက်ပါနှင့်၊ ယင်:တို့ကိုလည်း အရှုခံ တရား:တွေဟုသာ ရှုပစ်ပါ။ ဖြစ်ပြီး ပျက်တဲ့ တရား:တွေပဲဟု ရှုပစ်ကြပါ။ အနှောင့်အယှက်ဟု မမှတ်နှင့်။ အရှုခံတရား:ဟု ဖြစ်,ပျက်သာ ရှုပစ်ကြပါ။ ရန်သူကို မိတ်ဆွေ ပြုလုပ်ခြင်း:ပင် ဖြစ်သည်။

မည်သည့်စိတ်မဆို ပေါ်မည်ပင်ဖြစ်သည်။ တရား:က ခေါ် နေသည်ဟု မှတ်ပါ။ "ဟိပဿိကော" တရား:ဂုဏ်တော် ခြောက်ပါး:၌ ပြပါသည်။ဟိ၊ လာခဲ့။ ပဿ၊ ရှုပါဟု ပေါ်တဲ့ စိတ်ကလေး:တွေက ခေါ်နေသည်။ ဤသို့ ခေါ်သည်ကို ရှုဖြစ် အောင် ရှုလိုက်ပါ။ မရှုရင် ကိလေသာ ကြာ:ခို့မည်။

ဟိ၊ လာခဲ့။ ပဿ၊ ရှုပါဆိုသည့်အတိုင်း စိတ်ကလေး:တွေက တစ်ခုပြီး:တစ်ခု ပေါ်နေသည်။ ဤသို့ ပေါ်နေခြင်း:သည် တရား:ကခေါ်ပြီး ရှုပါ,ရှုပါဟု မခို့င်း:သော်လည်း:ခို့င်း:ဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်။

မည်သည့်စိတ်မဆို မလွတ်အောင် မလွတ်တမ်း ရှုနိုင်ပြီး၊ ကိလေသာ ကြာ:မခို့လျှင် ဖြစ်,ပျက်နှင့်မက်သာ ကိုက်သွား:လျှင်

မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အာသဝေါတရား ကုန်မည်ဟု အဂုံတို့၏ ပါဠိတော်၌....

ကာမ ဘိက္ခဝေ ကေစ္စော ပဂ္ဂလော သဗ္ဗသန်္နိရေသု အနိစ္စာနုပဿီ ဝိဟရတိ အနိစ္စသညီ အနစ္စ ပဋိသံဝေဒိ-သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ စေတသာ အဓိမုတ္တ-မာနော ပညာယ ပရိယောဂါဠမာနော။ သော အာသဝါနံ ယော အနာသဝံ စေတော ဝိမုတ္တ ပညာ ဝိမုတ္တံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။

ရဟန်းတို့, တစ်ဦးတစ်ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခပ်သိမ်းသော သင်္ခါရတရား (လောဘစိတ်, ဒေါသစိတ်, မောဟစိတ်) ကို အနိစ္စဟူ၍၍ အနိစ္စဟုမှတ်၍ အနိစ္စဟုထင်စွာ သိ၍အမြဲမပြတ် တစ်ပါးသောစိတ်နှင့် မရောမူ၍ အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းလျက် ပညာဖြင့် အနိစ္စပဲ, အနိစ္စပဲဟု ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်ပြီးလျှင်နေ၏။ ထိုသို့နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မျက်မှောက်ဘဝ၌ ပင်လျှင် ကိုလေသာမှလွတ်၍ အာသဝေါတရား လေးပါးတို့မှ ကုန်သော "ပညာဝိမုတ္တိ" ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၏ဟု အတိအလင်း မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူပါသည်။

ထို့ကြောင့် အနိစ္စ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်, ပျက်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ မမြဲမပြတ် အခြား တစ်ပါးသောစိတ် မဝင်စေမူ၍ (ဝါ) ကိလေသာ ကြားမခိုဝဲ မိမိဉာဏ်၌ မြင်အောင် ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ဖြစ်, ပျက်ပဲဟု ထင်မြင်သောအောင်

အသိဉာဏ်ရှင်းလာအောင် (ဝါ) ဓမ္မတာ ဖြစ်,ပျက်နေသည်ကို ယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်ရှုပါ။ ဤသို့ ဖြစ်,ပျက်တွေ မြင်အောင်ရှုခဲ့လျှင် ဘာကျေးဇူး များသလဲဟု ဆိုလျှင် ဥပမာ-- လောဘစိတ်ကလေး ပေါ်သည်။ ဝိပဿနာမဂ်ဖြင့် ဖြစ်,ပျက်ရှုသော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်မှ ပြတ်သည်။ ဖြစ်,ပျက်ကို မရှုခဲ့သော် လောဘ နောက်က ဥပါဒါန် လာသည်။ ဥပါဒါန် လာလျှင် ကမ္မဘဝလာသည်။ ကမ္မဘဝလာခဲ့သော် ဇာတိရမည်မှာ မလွဲတော့ချေ။ ဇာတိရလျှင် ဒုက္ခသာ ရသည်ဖြစ်သည်။ အပါယ် ဇာတိသာ အဖြစ်များသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဆက်တော့သည်။ ဒုက္ခ ဆက်တော့သည်၊ သံသရာ ဆက်သည့်, လည်သည်။

ဖြစ်,ပျက်ရှုသည့် အလုပ်သည် သံသရာစခန်းသတ် ဇာတိသိမ်းသော အလုပ်ဖြစ်သည်၊ သံသရာစတ်ရဟတ်၏ အကန့်တွေ ဒေါက်တွေ ချိုးနေသောအလုပ်၊ ပဒေါင်း ဝင်ရိုးတွေ ချိုးနေသောအလုပ် ဖြစ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်နေသော အလုပ် ဖြစ်လေသည်။

တစ်နည်းဆိုသော်, ဖြစ်ပျက်နေသော ခန္ဓာ၏ ပင်ကိုစမ္မသဘောတရားတွေသည် ဖောက်ပြန် ပျက်စီးနေသောကြောင့် ဒုက္ခ,အစစ်ပါကလား ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်,ပျက် 'ဥဒယဝယ' သဘောမျှကိုလည်း ယထာဘူတဉာဏ်အား ဖြင့် စိပဿနာ

၁။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် လူတစ်သိန်း ဖြင့် သုဂတိ ဘစ်ယောက် ရောက်ဟာ ငါဘုရား မတွေ့ဘူးဟု ဟောခဲ့သည် မှုသည်။

မျက်စိဖြင့် မမြင်ခြင်း၊ ကျိသို့ ဖြစ်, ပျက်ဟု မမြင်ခြင်း၊ ဒုက္ခသစ္စာ ဟူ၍ မသိမြင်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာအမှောင်ထု ပိတ်ဖုံးနေသော ကြောင့် ဖြစ်ရာ ခန္ဓာပင်ကို တကယ်အရှိကို (၀၇) ပင်ကိုရှိနေသော ဖြစ်, ပျက် ဓမ္မသဘောကို လည်းကောင်း၊ ထိုဖြစ်ပြီး ပျက်နေသော ဓမ္မသဘောသည်ပင်လျှင် ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍ အသိ ဉာဏ် မိမိသန္တာန်၌ ဝင်ရောက်ရှင်းလင်း ထင်ပေါ်လာခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာပျောက် ဝိဇ္ဇာ အလင်းရောက်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ (၀၇) "ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ, ဉာဏံဥဒပါဒိ, ပညာဥဒပါဒိ" ဖြစ်လေ တော့သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလိုအား ဖြင့်ဆိုသော် အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိညာဏံသို့ မကူးတော့ခေ့။ (၀၇) ၁-ကွက်မှ ၂-ကွက်သို့ မဆက်တော့ခေ့။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကပြတ်သွားသည်။ မကူးဟော့ဘူးဟု ဆိုသည့်သဘောမှာ အပါယ်အကျိုးပေးမည့် ဇာတိတွေကို မတည်ဆောက်တော့ဘူးဟု ဆိုသည်။ အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာမဖြစ်သေးလျှင် နောက်ဘဝဖြစ်စေမည့် ခန္ဓာတွေကို တည် ဆောက်နေသည်ဟု ဆိုသည်။အဝိဇ္ဇာ သစ်ရာတို့၏ ပြုခြင်းအမှု ကိုဆိုသည်။ အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်သွားလျှင် နောင်အပါယ်ဘဝ ခန္ဓာဖြစ်စေမည့် အမှုနောက် အပါယ်အကျိုးပေးမည့် ဇာတိ တွေ ဒီဘဝကနေပြီး မဆက်တော့ဘူး, ဟု ဆိုလိုသည်။အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်သည့် အချိန်မှ စ၍ သူနှင့်ပတ်သက်သမျှ အပါယ်ခန္ဓာ မတည်ဆောက်တော့ခေ့။ ရပ်ပြီ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ပြတ်ပြီဟု ဆိုနိုင်ပြီ။

စုဒ္ဓသအောင်မြိမ်

ဒိဋ္ဌပြုတ်ပြီးလျှင် ဒိဋ္ဌအကြောင်းခံပြီး နောက်ဘဝပေါ်မည့် ဒိဋ္ဌနှင့် ပတ်သက်သမျှ ခန္ဓာတွေ့ချုပ်သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာ ပြုတ်ပြီးလျှင် ထို, ဝိစိကိစ္ဆာ အကြောင်းခံကြောင့် နောင်ဘဝဖြစ်ပေါ်မည့် ခန္ဓာတွေ့ ချုပ်နှင့်သည်။ ဤသို့ တစ်ဆင့်တစ်ဆင့် နောက်တည်ဆောက်မည့် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာ ခန္ဓာတွေ့ ချုပ်စေသည်။ ချုပ်သည်ဆိုသည်မှာ မဖြစ်ပေါ်ဘဲ ချုပ်သည်ကို ဆိုသည်။ ပေါ်ပြီးချုပ်သည် မဟုတ်။ ပေါ်ခြင်းမရှိဖော ချုပ်ခြင်းကို ဓေါ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဖြစ်,ပျက်ရှုပါ၊ ဖြစ်,ပျက် ရှုပါဟု ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ကြီး ဘဖွဲ့ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်ရာ ဖြစ်,ပျက်ရှု၍ ဖြစ်,ပျက်မြင်တာက ယထာဘူတဉာဏ်၊ ဖြစ်, ပျက်မှန်းတာက နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်၊ ဖြစ်,ပျက် အဆုံးသို့ ရောက်တာက မဂ်ဉာဏ်။ ဤဉာဏ်သုံးဆင့်က ပထမ မဂ်ဝီထိုးဟူသော သောတာပတ္တိမဂ်အဆင့်သို့ တက်လှမ်းပြီး မဟာသောတာပန်ကြီး ဖြစ်ခဲ့သော် သိကြားမင်းစည်းစိမ်၊ စကြဝတေးမင်းစည်းစိမ်ထက်လည်း မြတ်သည်၊ အထက်တန်း ကုသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် "ဘုဟာ ပါယေဟိ စ ဒီပ္ပမုတ္တာ" ဟု ဆိုသည့်အတိုင်း အပါယ်လေးပါးမှလွတ်ပြီး "သစ္စာ ဘိဒ္ဓာ နာနီ အဘာဗ္ဗ ကာတုံ" အကျိုး, အကန်း၊ အပင်း၊ အ,အ၊ အနှ, အဝဲ စသော ဘဝမျိုးသို့လည်း ရောက်ခြင်းငှာ မထိုက်တော့ချေ။

စုဠသအဋ္ဌကထာ

အလွန်အားဖြင့် သုဂတိဘဝတွင် ၇,ကြိမ်သာ နေပြီးလျှင် တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် အထက်မင်္ဂလိုတက်၍ နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက်ပြုရမည်သာ ဖြစ်တော့သည်။

ထို့ကြောင့် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသို့ ဖြစ်,ပျက်တွေ့ချည်းမြင်ပြီးနေပြီဆိုသော် ဖြစ်,ပျက်က ဒုက္ခ၊ ဖြစ်,ပျက် မြင်တဲ့ဉာဏ်က မဂ္ဂ၊ မင်္ဂဆိုသော်လည်း ဝိဇ္ဇာမင်္ဂ ဖြစ်သောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကလည်း ပြတ်သည်။ အလယ်က တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိတွေကလည်း ပြတ်သည်။ အဆုံးကလည်း ဒုက္ခ, ဒုဒါမနဿ,ဥပါယာသတွေမလာသဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးက ပြတ်သည်။

သစ္စာအားဖြင့်ဆိုသော်....ဖြစ်,ပျက် ဒုက္ခသစ္စာ၊ ဖြစ်,ပျက်မြင်တဲ့ဉာဏ်က မဂ္ဂသစ္စာ၊ တဏှာ,မာန သောဘာက သမုဒယသစ္စာ၊ ဇာတိ, ဇရာ, မရဏ မလာတာက နိရောဓသစ္စာ။

ထို့ကြောင့် ဒုက္ခနှင့် မဂ္ဂသစ္စာ နှစ်ခုတည်း ကြိုးစားအားထုတ် ပယ်ဖျောက်ရုံမျှနှင့် သမုဒယနှင့် နိရောဓသစ္စာ ပယ်ဖျောက်အားထုတ်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။ သစ္စာ ၄-ပါးစလုံး ပိုင်သွားတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ဖြစ်,ပျက်အလုပ်ကို (၀၇) ဝိပဿနာ အလုပ်ကို ဖြင့် အလွန်ပင် လုပ်သင့်တော့သည်သာ တည်း။ ဇာစ်မြစ်နွေနေဝက်

ကျလျှင် နစ်နာကြပါလိမ့်မည်။ တစ်ရက် နောက်ကျလျှင် တစ်ရက်နစ်နာကြပါလိမ့်မည်။ အနာမဉီးခင်၊ အအိုမဉီးခင်၊ အသေမဉီးခင် ဉာဏ်ကဉီးအောင် အားထုတ်တော် မူကြပါကုန်။ မှတ်ချက်။ ။စာရေးသူ ဟောပြောချက် စိတ္တာနုပဿနာရှုနည်း, ပွားနည်း စာအုပ်ငယ်နှင့် တဲ့ရှုလည်း ဖတ်ရှုနိုင်ကြပါသည်။

....✱....

အပိုင်း (၂၀)

ရဟန္တာကြီးလေးပါးနှင့်
ပုထုဇဉ် ရဟန်း အဖကြောင်း

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌ ပုထုဇဉ် ရဟန်းတစ်ပါး သည် နိဗ္ဗာန် အမြင်ကို သိလိုရေးနှင့် ရဟန္တာကြီး လေးပါး အား တစ်ပါးစီ တစ်ပါးစီ မေးမြန်းလျှောက်ထားရာ ပထမ ရဟန္တာကြီးအား....

ကိုဏ္ဍာဝတ္ထ နုဒေါ အာဝုသော ယတာဘူတံ၊
ဉာဏဒဿနံ သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတိ။

အဓိပ္ပာယ်မှာ ငါ့ရှင်....နိဗ္ဗာန် အမြင်သည် အဘယ်မျှနှင့် အမြင်မှန် မရနိုင်ပါသနည်း ဟုမေးရာ ပထမရဟန္တာကြီးသည်....

ယတော ခေါ အာဝုသော ဆန္ဒံ အာယတနာနံ
သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ ယထာဘူတံ ဉာဏဒဿနံ
သုဝိသုဒ္ဓံ ဟောတိ။

စုန္ဒသအကြိမ်

ဟု အာယတန ခြောက်ပါးရှိ၏။ ထိုအာယတန ခြောက်ပါး၌ မျက်လုံး, နား, နှာခေါင်း, လျှာ, ကိုယ်—ရုပ်ဘက်က ငါးပါး၊ မနာယတန ဆိုသော စိတ်--နာမ် တစ်ပါး၊ ယခု ခြောက်ပါးတို့၏ ပဉ်ကိုသဘောဖြစ်တဲ့ (၀၊) ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ တကယ်ရှိတာကို ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ကြည့်ရမည်။ တကယ် ရှိတာကလည်း ရုပ်ကလည်း ဖြစ်မှုပျက်မှုမှတစ်ပါး ဘာမျှမရှိ။ နာမ်ကလည်း ဖြစ်—ပျက်မှုမှ လွဲ၍ ဘာမှမရှိဘူး။ ဒါသိလျှင် ရဟန္တာအမြင်ဖြစ်သည်။ ဤသို့မြင်လျှင် အမှန်မြင်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ (၀၊) နိဗ္ဗာန် အမြင်မှန်ရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဖြေတော်မူသည်။ လိုရင်းအရေးကြီးသည်မှာ ဖြစ်—ပျက်မြင်ဖို့ အရေးကြီးသည်။ ခြောက်ပါးမြင်ရမှာလား၊ ဖြစ်-ပျက်မြင်ရမှာလား ဆိုရင် ဖြစ်-ပျက် မြင်ဖို့သာ အရေးကြီးသည်။

ထိုသို့ ဖြေတော်မူသည်ကို ပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် မကျေနပ်ချေ။ ဒဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အာယတနခြောက်ပါး နှုန်းမှာ မျှားလှန်ထပ်ပြီး မကျေနပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဖြစ်—ပျက် ရှုပုံ ပခာန ဖြစ်သည်ကို သူ သဘောမပေါက်မ်ခေ။

ထို့ကြောင့် ငါရှင်—သင်ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်အမြင်ရတဲ့ ဒုဩသ ရဟန်းများ ရှိပါသေးသလား၊ မေးရာ ရှိပါသေး သည်ဟု ညွှန်ကြားသဖြင့် ဒုတိယရဟန္တာထံ နိဗ္ဗာန်အမြင်ကို သွားရှာ မေးမြန်းပြန်သည်။ ထိုမထေရ်မြတ်က "ပဋ္ဌမ ဈာန်နှုန်း သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ" စသည်ဖြင့် ငါရှင်— ဒုဩသ ငါးပါးရှု သည်။ ထိုဒုဩသ ငါးပါး၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုမြင်၊ ဖြစ်မှုပျက်မှုမှန်းပြီး၊ ဖြစ်မှုပျက်မှုဆုံးလျှင် နိဗ္ဗာန်အမြင် ရတာပါပဲ။ ဒီဟာ

အမြင်မှန်ပါပါ ငါ့ရှင်ဟု ဖြတော်မူရာ ဒုတိယရဟန္တာကြီး ဖြသည်ကိုလည်း မကျေနပ်ချေ။

ပထမရဟန္တာကြီးက ခြောက်ပါးရှုရမည်။ ခြောက်ပါးကို ရှုရမည်ဟု ပြောသည်။ နောက် ဒုတိယ ရဟန္တာက ငါးပါး ရှုရမည် ပြောသည်။ ငါးပါးတောင် ရှုရမှာတဲ့-ဟု သူထင်ပြီး မကျေနပ်ချေ။

အမှန်မှာ ခြောက်ပါးရှုသည်ဖြစ်စေ၊ ငါးပါးရှုသည်ဖြစ်စေ အရေးကြီးသည်မှာ ဖြစ်မှု,ပျက်မှု မြင်မှုသာဖြစ်သည်။ ဤဖြစ်မှု ပျက်မှုကိုရှုရမည်ဆိုတာ ပုထုဇဉ်တို့ သဘာဝအတိုင်း ဂဏန်းနှင့် လိုက်နေ၍ များသည်ထင်ပြီး မကျေနပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။

"သမုဒယဓ္ဓ အတ္ထင်မဉ္ဉ"ဟု ဆိုရာ ဖြစ်ပြီး ပျက်တာသည် အမြင်မှန်ပါ။ အရေအတွက်နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ယောကျ်ား, မိန်းမ သော်လည်းကောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ သော်လည်း ကောင်း မြင်နေသေးရင်အမြင်မှန် မဟုတ်သေးပါ။

ဤသို့မကျေနပ်၍ နောက် တတိယရဟန္တာကြီးအား မေး လျှောက်ပြန်သည်။ ထိုအခါ ရဟန္တာကြီးက ငါ့ရှင်- "စတုန်း မဟာဘူတာနံ သမုဒယဓ္ဓ အတ္ထင်မဉ္ဉ" စသည်ဖြင့် မဟာဘူတ် လေးပါးကို ဖြစ်မှု—ပျက်မှု အဆုံးမှာ နိဗ္ဗာန်အမြင် ရတာပါပဲ၊ ဒါ-ရဟန္တာအမြင်ပါပဲဟု ဖြေဆိုရာ ဤသို့ ဖြေဆိုသော်လည်း လေးပါးတောင် ရှုရမှာပဲ—ဟု ဂဏန်း လိုက်နေသောကြောင့် မကျေနပ်သေးချေ။ ဖြစ်—ပျက် အဓိကဟူ၍ သူမရိပ်မိသေးချေ။ အရေအတွက်ကိုသာ သူအရေးထားနေသေးသည်။

သို့သော် ပထမရဟန်း၊ ဒုတိယရဟန်းနှင့်စာလျှင်ဖြင့် တော် ပါသေးရဲ့—ဟု အောက်မေ့ပြီးလျှင် ပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် သခ်္ခါ ကို အဓိကထားသူဖြစ်ရာ မိမိစိတ်၌မကျေနပ်ဘဲ နောက်တစ်ပါး ထံ သွားဦးမှပဲဟု အကြံဖြစ်၍ နောက်တစ်ပါးကို ထပ်၍ မေး မြန်းရာ ထိုရဟန်းကြီးက ငါ့ရှင်— "ယံကိဉ္စိ သမုဒယ ဓမ္မံ၊ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ ဓမ္မန္တိ" ဟု ဆိုသဖြင့် ဖြစ်တတ်တဲ့ တရားမှန် သရွေ့ ပျက်တတ်တဲ့ သဘောရှိတယ်။ ဒီနှစ်ပါးပဲကွ—ငါ့ရှင်။ ဒါကိုမြင်အောင်ကြည့်ကွ။ ဒါမြင်ရင် အမြင်မှန်ရတာပဲဟု ဖြေ ကြားရာ ပုထုဇဉ်ရဟန်းသည် စတုတ္ထရဟန်း၏ အဖြေကိုလည်း သူ့ သဘောမကျသေး။ ဘယ်သူဖြေတာမှ သူ့ မကျေနပ်ချေ။ တစ်ပါးက "အာယတနခြောက်ပါး ဖြစ်—ပျက်ရှုရမှာလို့ ဖြေ သည်။ တစ်ပါးက ခန္ဓာငါးပါး ဖြစ်—ပျက်ရှုရမှာလို့ ဖြေသည်။ တစ်ပါးက မဟာဘုတ်လေးပါး ဖြစ်—ပျက်ရှုရမှာလို့ဖြေသည်။ တစ်ပါးက သခ်္ခါရတရား အားလုံး ရှုရမှာဆို၍ တစ်ပါးနှင့် တစ် ပါး သူတစ်မျိုးငါတစ်ဖုံ ဖြစ်နေသည်ဆိုပြီး ယင်း၏စိတ်၌မကျေ နပ်ခေချ။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သခ်္ခါ၌သာ အဓိကထားနေသည်။ အရေ အတွက်ပေါ်မှာ ကြည့်၍ သူသည် ဝေဖန်နေသည်။ အမှန်မှာ "သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်မဉ္စ" ဖြစ်ပြီး ပျက်တဲ့တရားတွေကို ကြည့်ရမှာ ဆိုတာကို သူသည် သဘောမပေါက်ချေ။ အဓိက ပထား**မိ**ချေ။

ထို့ကြောင့် သူ သဘောပေါက်ခြင်းသည် "သမုဒယဓ
အတ္ထင်္ဂမဉ္စ"ကို သဘောပေါက်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ သင်္ခါရဂဏန်း
ပေါ်ဦးသာ သဘောပေါက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

နောက်ဆုံးရဟန္တာကြီးပြောသော အဖြေမှာလည်း "သမု
ဒယဓ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ" ဖြစ်ပြီး ပျက်တတ်တဲ့တရား၊ (ဝါ) ဖြစ်-
ပျက်ရှုရမှာချည်းပင် ဖြစ်သည်။ လိုရင်းမှာ အတူတူပင်ဖြစ်သည်။
သူသည် သင်္ခါရအနည်းအမျှားအပေါ် သွားကြည့်၍မတူဘူးဟု
ယူဆနေခြင်း၊ မကျေနပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ပင်ကို ဖြစ်မှု ပျက်မှု
ကို မလိုက်ဘဲ၊ သဘောမပေါက်ဘဲ ခြောက်ပါးရယ်, ငါးပါး
ရယ်, ငါးပါးရယ်, နှစ်ပါးရယ် စသည်ကိုသာ သူက သင်္ခါရကို
လိုရင်းထားနေသည်။ လိုရင်းတော့ ဖြစ်မှု–ပျက်မှုဟူ၍ သူက
သဘောပေါက်မထားမိချေ။ ပုထုဇဉ်သဘာဝအတိုင်း လျှောရှည်
ခြင်းဖြစ်သည်။

သို့ဖြင့် မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး ဘုရားထံသွားပြီး သူသည် ရဟန္တာ
ကြီးလေးပါးနှင့်တွေ့ခဲ့ပြီး နိဗ္ဗာန်အမြင်ကို ဘယ်သို့မြင်သနည်း
မေးခဲ့ရာ ရဟန္တာကြီးလေးပါးက ဖြေကြားကြပုံ အလုံးစုံကို
ဘုန်းအား ပြန်ကြား လျှောက်ထားလေသည်။

မြတ်ဥာဘုရား သခင်ကလည်း ရဟန်း–လူ တစ်ယောက်ရှိ
တယ်ကွာ–တဲ့။ ထိုလူတစ်ယောက်ဟာ ပေါက်ပင် မမြင်ဖူး
တော့ ပေါက်ပင် မြင်ဖူးသူများထံ လိုက်ပြီးမေးတယ်–တဲ့။
ပထမလူက မီးလောင်ထားတဲ့ အခါတွေ့တော့ ပေါက်ပင်
ဟာကွာ မည်းမည်းကြီးလို့ပြောတယ်။ နောက်တစ်ယောက်
ကို မေးပြန်တယ်၊ ထိုလူက ပေါက်ပင်ပွင့်နေတဲ့အခါ တွေ့ဖူး

တော့ ပေါက်ပင်ဟာကဲ့သာ သားတစ်မျိုးလိုပဲ နီနီရဲရဲကြီးလှဲပြေလိုက်တယ်။ တတိယလူကို တစ်ဖန် မေးကြည့်ပြန်တယ်။ တတိယလူက အသီးသီးတဲ့အခါမြင်ဖူးတော့ ပေါက်ပင်ဟာကဲ့သာ သန်လျက်အိမ်မျိုးလိုပဲ ချွန်ချွန်ပါပဲဟု အဖြေပေးလိုက်တယ်။ ဒါနဲ့ မကျေနပ်တာနဲ့ စတုတ္ထလူကို မေးပြန်ရာ စတုတ္ထလူက ပေါက်ပင်ကို မိုးဦးကျ အခက်တွေ ဝေဝေဆာဆာ ဖြစ်တဲ့အချိန်မှာ မြင်ဖူးလေတော့ ပေါက်ပင်တွေဟာ ပညောင်ပင်မျိုးလိုပဲ အရွက်တွေ ဝေဝေဆာဆာ အရိပ်လည်း အတော်ကောင်းတယ်ကဲ့သို့ ဖြေကြားလိုက်သည်။

ဤကဲ့သို့ပဲ ရဟန်းကြီး လေးပါးတို့သည် သူတို့ အမြင်မှန်ရုံး အမြင်စင်ကြယ်ပြီး ပဂ္ဂိုလ်တို့သာ ဖြစ်သည်။ သူတို့အမြင်တွေဟာ နောက်ဆုံးမှာ "သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ" ဖြစ်မှု ပျက်မှုမှာ လမ်းဆုံးတာချည်းပင် ဖြစ်၍ အားလုံး သူတို့အမြင်နှင့် သူတို့ ကိစ္စပြီးတာပဲကဲ့သာ, ဟု ဘုရားသခင်က ဖြေတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် ရချင်တဲ့ပဂ္ဂိုလ် မည်သူကဖောဖော၊ မိမိတို့ အဓိကထားပြီး ကြည့်ရမှာသည် လိုရင်းသည် အာယတန ခြောက်ပါးလည်း မဟုတ်။ ခန္ဓာငါးပါးလည်း မဟုတ်။ မဟာဘုတ်လေးပါးလည်း မဟုတ်။ ယင်းတို့၏ပင်ကို အဆုံးကိုကြည့်ရမည် ဖြစ်သည်။ ပင်ကို အမှန်ရှိသည်ကိုသာ ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ပင်ကို ဟကယ်ရှိ အဟုတ်ရှိတာသည်ကား ဖြစ်မှု ပျက်မှုပဲရှိသည်။ ကြည့်ရသည်မှာ ယင်း

ဖြစ်မှုပျက်မှုကိုပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းအထိလိုက်မှ အနိစ္စကိုမြင်သည်။ အနိစ္စမြင်မှ ဒုက္ခကိုမြင်မည်။ ဒုက္ခမြင်မှ ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်ပြီး နိဗ္ဗိဒ္ဓဉာဏ်ရ၍ ငြိုးငွေ့မှုဖြစ်ပေါ်မည်။ သစ္စာနှုလောမိကဉာဏ်သို့ တက်နိုင်မည်။

မိမိတို့ အရေးကြီးသည်မှာ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကိုပေပြီး ကိုင်ထားရမည် ဖြစ်သည်။ ဆရာတွေက မည်သို့ပင် ဟောဟော မိမိတို့ဉာဏ်မှာ တစ်ခါတည်း ဆုံးဖြတ်ချက် ထားကြရန်မှာ ဖြစ်မှု,ပျက်မှု မတွေ့သေးသရွေ့ အလုပ်မှန် မရောက်သေး။ ဖြစ်မှု, ပျက်မှုတွေ့မှသာ အမှန်ရောက်ပြီဟုပင် ဖြစ်သည်။ ဆရာတွေကိုလည်း မစုပ်စဲ့ပါနှင့်။ မိမိတို့က ဖြစ်ပျက်တစ်ခုတည်း ပေကိုင်မထားလို့ တရား က များတယ် ထင်နေခြင်းဖြစ်သည်။ (ဖြစ်ပျက်ပါတဲ့ တရားဆိုခဲ့လျှင် တရားမှန်ပဲဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။ ဖြစ်ပျက်ပဲပါလျှင် တရားစောင်း တရားရဲ့ လို့ရင်းတရားမဟုတ်ဟုသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ) ဟု ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မကြာခဏ သတိပေးတော်မူသည်ကို အထူးသတိပြုပါ။

အလုပ်စခန်းမှစ၍ တက်ရသည်မှာ ဥဒကဗ္ဗယမှစ၍ တက်ရမှာဖြစ်၏။ သို့သော်လည်း စာနှင့်ပေနှင့် ပုဂ္ဂိုလ် ပိဋကတ်သုံးပုံ ချောက်ချားနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သာ တရားပြလျှင် ဖြစ်မှု,ပျက်မှု မပါမရှိ ပါမည်ပင် ဖြစ်မည်ချည်းပင်။ တတ်ယောင်ကား ဆရာဆိုလျှင် မှတ်စုကြည့်ပြီးတော့ ဟောမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းမှတ်စုမှာ လမ်းမဆုံးကြရန် သတိပြုပါ။ ဘုရားသခင်သည်....

သဗ္ဗေသင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ ယဒါပညာယ ပဿတိ။
အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ သေ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

ဟု ဟောတော်မူရာ ဆိုလိုရင်းမှာ အားလုံးသော ပြုပြင်အပ်သည့် တရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပြီး ပျက်စီးချုပ်ဆုံးကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်ပြီး ချုပ်ဆုံးသော တရားကို ဝိပဿနာဖြင့် မဂ်ပညာဖြင့်မြင်သော သူသည် ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ အပေါင်း ငြိုးငွေ့သောသူသည် မဂ်ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်သည် ဟူ၍ပင် ဖြစ်၏။

အနိစ္စာဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယ ဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝူပသမော သုခေါ။

သင်္ခါရာ=ပြုပြင်အပ်သည့် တရားဟူသမျှသည် စင်စစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စတရားပင်တည်း။ နောက်တစ်ဖန် ဘုရားသခင်က လေးနက်အောင် ထပ်ပြီးတော့ ဟောတော်မူပြန်သည်။ ဖြစ်ပြီးပျက်တတ်တဲ့ သင်္ခေါတရားပင်တည်း။ နောက်တစ်ကြိမ် ထိုဖြစ်ပြီး ချုပ်ပျက်တဲ့ တရားပင်ဖြစ်၏။ ထိုဖြစ်ပျက် နှစ်ပါးတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်းသည်ပင် ချမ်းသာခြင်းတည်း။ (၀၊) နိဗ္ဗာန်တည်းဟု ဒီသုတ် ဒီဂါထာထဲမှာပင် သုံးကြိမ် ထပ်ကာ တလဲလဲ ဟောတော်မူသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ပါဠိတော်၌လည်း ကာယာနုပဿနာ, ဝေဒနာနုပဿနာ, စိတ္တာနုပဿနာ, ဓမ္မာနုပဿနာ ဟူ၍ လေးပါးရှိရာ အပိုင်းတိုင်း, အပိုင်းတိုင်းမှာ သမုဒယဓမ္မာ ဖြစ်ကြောင်းတရားကိုလည်း အဖန်ဖန်တလဲလဲ ရှုသဖြင့် ဝယဓမ္မာ ပျက်ခြင်းသဘော တရားကိုလည်း အဖန်ဖန်ရှုလျက်ဟု နောက်သမုဒယ ဝယဓမ္မော နုပဿီဝါ ဖြစ်ကြောင်းသဘော, ပျက်ကြောင်း သဘောကို အဖန်ဖန်ရှုလျက်ဟု အဖန်ဖန်အထပ်ထပ် ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိပဿနာ အလုပ်မှာ ဖြစ်ပျက်သည် အရေးအကြီးဆုံး ဖြစ်သည်။ ဝိပဿနာအလုပ်စခန်းတွင် ဖြစ်ပျက်မပါသောနည်းဆိုပါက လိုသေးသည်ဟူ၍သာ ဆုံးဖြတ်ချက် ချရန်ဖြစ်သည်။

....*....

၁။ ဖြစ်ပျက်မမြင်ဘဲ အာနာစ် တစ်ရာ အသက် ရှည်ခြင်းသည် မမြတ်၊ ဖြစ်ပျက် တစ်နေ့မြင်ခြင်းသည် မြတ်၏။ (ဓမ္မပဒ)

စုဒ္ဓသာသနာ့ကြီးမ်

သဘဝကြီးနှစ်ပါး အမေးအဖြေ ပြုလုပ်ခြင်း

မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ယာတော်ရံ အဂ္ဂသာဝကကြီး ဖြစ်တော်မူသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးအား တစ်နေ့သ၌ မဟာသာဝကကြီးတစ်ပါး ဖြစ်တော်မူသော ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက,က ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ၊ သီလဖြူစင်ပြီး နှလုံးသွင်းမှန်သော သောတာပန် တည်လိုသော ပုထုဇဉ်ပဂ္ဂိုလ်သည် အဘယ်တရားကို အားထုတ်ပါက သောတာပန် တည်နိုင်ပါသလဲဟု မေးတော်မူသည်။ ငါ့ရှင် ကောဋ္ဌိက၊ သောတာပန် တည်လိုသော ပုထုဇဉ်ပဂ္ဂိုလ်သည် သီလဖြူစင်ပြီးလျှင် နှလုံးသွင်းမှန်ပြီးလျှင် ဖြစ်,ပျက်က စပြီး လုပ်လျှင် သောတာပန် တည်တာပဲဟု ဖြေကြားတော်မူသည်။

ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက,က တစ်ဖန် ကောင်းပြီ ငါ့ရှင် သာရိပုတ္တရာ သောတာပန်တည်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ်ဟ်-နံ-း-စိုး-း-ဧ-ဖ-ာ-င်-စ-ဉ်-(-၁၂-)

တည်လိုသော် အဘယ်တရားကို ဆပ်မံ အားဆုတ်ရမည်နည်း ဟု တစ်ဖန် မေးပြန်သည်။ ရှင်သာရိပုတ္တရာက တစ်ဖန် နှုလုံးသွင်းမှန်ပြီးဖြစ်ပျက်က စပြီး လုပ်ရမှာပဲ ငါ့ရှင်....ဟု တစ်ဖန် ဖြေကြားတော်မူသည်။

နောက်တစ်ဖန် ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက,က ငါ့ရှင်.... သကဒါဂါမ် တည်ပြီးဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကရော ဘယ်လိုအားထုတ်မှ အနာဂါမ် တည်မှာပါလဲ....ဟု မေးပြန်သည်။ ငါ့ရှင်.... နှုလုံးသွင်းမှန်ပြီးလျှင် ဥဒယဝယကနေပြီး စ,ပြီး လုပ်ရမှာပဲ ငါ့ရှင်။ ဤကဲ့သို့လုပ်သွားလျှင် အနာဂါမ်တည်မှာပဲ ငါ့ရှင်။ ထိုအခါ ရှင်မဟာကောဋ္ဌိက,က ထပ်ပြီးမေးပြန်သည်။ မေးသည်မှာ သူကိုယ်တိုင်က ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ငြားဖသော်လည်း နောင်လာ နောင်သားများ အကျိုးငှာ မေးနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ငါ့ရှင်....အနာဂါမ်တည်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကရော ရဟန္တာဖြစ်အောင် အဘယ်သို့သော တရားများကို အားထုတ်ရမှာလဲ။ ငါ့ရှင်....ကောဋ္ဌိက အနာဂါမ် တည်ပြီးသား ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာဖြစ်လိုပါက နှုလုံးသွင်းမှန်၍ ဥဒယ ဝယကပဲ အလုပ်လုပ်ရမှာပဲဟု အမိန့်ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် သီလ စင်ကြယ်သည် ဆိုသည်မှာ မကျိုးမပေါက် မပြောက် မကျားသော သီလရှိလျှင် ရုပ်ကို ရုပ်ပဲ၊ ဝေဒနာကို ဝေဒနာပဲဟုသိပြီး ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကို ဉာတပရိညာနှင့် ပြုတ်ပြီးသည်ကို ဆိုလိုပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပြုတ်ပြီးမှ ဥဒယဝယ ဆိုသော ဖြစ်မှု, ပျက်မှုကို အားထုတ်ရမည် ဆိုလိုသည်။

စုဒ္ဓသအောင်မိုး

ထို့ကြောင့် မည်သို့မျှ ဇဝေဇဝါမဖြစ်ဘဲ ရှေးကဖြစ်ပျက်၊ နောက်က မင်္ဂလိုက်နေရုမည်။ ခန္ဓာအရှိကို ဉာဏ်အသိနှင့်လိုက် နေရမည် ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ပျက် မင်္ဂ, ဖြစ်ပျက် မင်္ဂ, ဖြစ်ပျက်မင်္ဂ, ဤသို့ အရှိနှင့်အသိ ကိုက်နေရမည်။ ခန္ဓာရှိလျှင် ဖြစ်ပျက်ရှိသည်ပင်။ ဖြစ်ပျက်မလိုက်ရင် တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိဆိုသော ပပဉ္စတရားသုံးမျိုး ဝင်လာမည် အမှန်ဖြစ်သည်။ ထိုဖြစ်ပျက်တရားက ဟေတု=လာခဲ့။ ပဿ=ရှုပါဟု ခေါ်နေသည်။ မိမိတို့က မသိ၍သာ မလိုက်တတ်, မသွားတတ်၍သာ ဖြစ်သည်။ ဟောက်ပြန်ပျက်စီးနေတဲ့ ဝိပရိဏာမသဘောက အမြဲပြနေသည်။ ဟေတု ပဿိကောနှင့် ခေါ်နေသည်။ ပျက်နေသည် – ပျက်နေသည်။ လာကြည့်ပါ။ လာကြည့်ပါဟု ခေါ်နေသည်။ ထို့ကြောင့် တရားကခေါ်ရာကို မိမိတို့က လိုက်ရမည်၊ လိုက်တတ်ရမည်။ သန္ဒိဋ္ဌိကောနှင့် လိုက်ရမည်၊ လိုက်တတ်ရမည်။ သန္ဒိဋ္ဌိကော ဆိုသည် သာမံ ပဿိတဗ္ဗော မိမိကိုယ်တိုင် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နှင့် မြင်အောင်လိုက်ရမည်။ ခန္ဓာငါးပါး တစ်ပါးပါးက ခေါ်နေသည်။ ရုပ်ကလေးတွေကလည်း ခေါ်သည်။ ဝေဒနာကလေးတွေကလည်း ခေါ်နေသည်။ စိတ်ကလေးတွေကလည်း ခေါ်နေသည်။ ပေါ်နေသည်။ စိတ်က ခေါ်သည် ဆိုသည်မှာ မိမိသန္တာန်၌ ခေါ်နေခြင်းကို ဆိုပါသည်။ ပေါ်သည် ဆိုသည်မှာ တစ်စိတ်ပြီး တစ်စိတ် အမြဲတမ်းပေါ်နေသည်။

ပေါ်နေတဲ့တရား (ဝါ) ခေါ်နေတဲ့ တရားကလေးတွေကို ကိုယ်တိုင် လိုက်ကြည့်တော့ ရှိတာ့ တွေ့သလား- မရှိတာတွေ့သလားဆိုလျှင် မရှိဘဲချုပ်သွားသည်ကိုပဲ တွေ့သည်။ ဂုဏ်းတို့က

ခေါ်ဃည်း ခေါ်သည်။ ပျောက်လည်း ပျောက်သွားသည်။ လုံးဝ မရှိတာမဟုတ်။ ရှိတာကပျောက်သွားခြင်း။ ချုပ်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ "အဘာဝတွေနဲ့ အနိစ္စံ" ဟုဆိုသည်။ ရှိရာကပျောက်ပျက် ချုပ်ဆုံးသွားခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာ ရှိတဲ့သူကိုလည်း ဝေဒနာက ခေါ်လိမ့်မည်။ စိတ်ရှိတဲ့သူ ဆိုစိတ်က ခေါ်လိမ့်မည်။ ခေါ်သောစိတ်ကို အသွားဟဘ်ဖို့ အရေးကြီးသည်။ တကွာနှင့် မသွားနှင့် ဒေါသနှင့် မသွားနှင့်၊ ဉာဏ်နှင့်သာ သွားရမည် ဖြစ်သည်။ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပျက် မမြင်သေး မတွေ့သေးရင် အကြည့် မမှန်သေး, အလုပ် မမှန်သေးဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချပါ။

အချို့.အချို့.က မိမိတို့ တရားရှာနေတာ ကြာလှပါပြီ....။ ဟိုလိုက်ဒီလိုက်နှင့် သုံးနှစ်သုံးမိုး ရှိပြီ....စသည်ဖြင့် ပြောတတ်ကြသည်။ တရားစစ်, တရားမှန် မတွေ့သေးဘူး အစရှိသည်ဖြင့် ပြောတတ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် မလိုက်တတ်ကြ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ဟရွေးကတော့ ဟိုပဿိကော=လာပါ,ရှုပါဟု အမြဲခေါ်လျက်ရှိသည်။ မိမိတို့ခန္ဓာတစ်ခုလုံး ရှုစရာ တရားချည်းဖြစ်သည်။ ရေထဲကနေပြီး ရေရှာနေသကဲ့သို့ပင် ဖြစ်နေသည်။ ရေထဲရေရှိနေတာ မသိလို့ခက်သည်ဟု ဆိုသကဲ့သို့ပင် ခန္ဓာရှိလျှင် ဖြစ်ပျက်ရှိသည်။ ဖြစ်ပျက်ရှိလျှင် အနိစ္စ,ဒုက္ခ ရှိသည်။ အနိစ္စ,ဒုက္ခရှိလျှင် အနတ္တ မြင်နိုင်ပြီ။ အနတ္တမြင်လျှင် ဒုက္ခသစ္စာ မြင်ပြီ။

ဒါကြောင့် ခန္ဓာရှိသည်ကို ခန္ဓာလည်း မမြင်။ ခန္ဓာရှိလျှင် ဖြစ်ပျက်ရှိပါလျက် ဒုက္ခကိုလည်း သုခ ထင်နေသော သူသည်

မြင်တတ်တဲ့ ဉာဏ်မျက်လုံး မပါလို့၊ သို့မဟုတ် မြင်တတ်တဲ့ ဉာဏ်မျက်လုံး တပ်ပေးသော ဆရာ,မရှိလို့ဟုသာ ဆိုရပေလိမ့်မည်။ မိမိတို့ ရိုးရာ မျက်လုံးနှင့်တော့ မမြင်နိုင်ခေါ့။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ မျက်လုံး တပ်ပေးမည့်ဆရာ အရေးကြီးပါသည်။ ထိုဆရာမျိုးကို ရှာရပါလိမ့်မည်။

ဆရာရှာရမည် ဆိုသည်မှာ ဘခြားမဟုတ်ပါ။ ဝေးလံစွာ လိုက်ရှာနေဖို့မလို။ ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီး၏ အသံသွင်း တရားများကို လက်လှမ်းမီသော သူများက နာကြပါ။ လက်လှမ်းမမီသောသူများက ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ဝိပဿနာ တရားစာအုပ်များကို အမြဲမပြတ် ဖတ်ရှုလေ့လာ ပွားများ, ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြပါ ဓမ္မမိတ်ဆွေအပေါင်းတို့။

....❀....

အပိုင်း (၂၁)

ဧဝဒနာ နှုပသနာ ရှုပွားပုံ

ရှုပွားနည်း

ယခုစာဖတ်နေကြသည်မှာ မည်သူ့မည်ဝါတွေ ဖတ်နေကြတာလဲ၊ သူဖတ်နေကြတာလား၊ ငါဖတ်နေကြတာလား၊ မိန်းမတွေ ဖတ်နေကြတာလား၊ ယောကျ်ားတွေ ဖတ်နေကြတာလား၊ ဝေဒနာသည်တွေ ဖတ်နေကြတာလား—မေးရင် မည်သို့ ဖြေကြားကြမည်နည်း။ မိမိတို့ သန္တာန်မှာလည်း ခန္ဓာငါးပါးသာ ရှိသောကြောင့် ဝေဒနာသည်လည်း ဝေဒနာကွန္ဓာဟု ခန္ဓာငါးပါး၌ တစ်ပါးအပါအဝင် ဖြစ်လေသောကြောင့် ဝေဒနာကွန္ဓာတွေ တရားစာ ဖတ်နေသည်ဟုပင် ဖြဆိုရလိမ့်မည်။ ဦးဖြူ, ဦးမဲ တရားစာ ဖတ်နေခြင်း မဟုတ်။ ငါ့ကောင် သူကောင် တရားစာဖတ်နေခြင်းမဟုတ်။ ပုဂ္ဂိုလ်

သတ္တဝါ တရားစာ ဖတ်နေခြင်း မဟုတ်ဟု မှန်မှန်ကန်ကန် ဖြေဆိုလိုခဲ့သော်....ပရမတ် သဘောတရားအားဖြင့် ဤသို့ပင် ဖြေဆိုရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဝေဒနာပေါ်သည်မှာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကြောင့် ပေါ်သည်။ ပါဠိရှုတ်ကြည့်ပါ။ ဖဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာ၊ ဖဿ အကြောင်းခံကြောင့် ဝေဒနာပေါ်သည်။ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သော အကျိုးတရားပင် ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာသည် ဘယ်နေရာ၌ ပေါ်သနည်း။ ဘယ်အခါ၌ ပေါ်သနည်း ဆိုသော် ဖဿ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း ဝေဒနာ ပေါ်သည်။ ဘယ်နေရာ ပေါ်သလဲဆိုလျှင် မျက်လုံးမှာလည်း ပေါ်သည်။ ယင်းကို စက္ခုသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။ နားမှာလည်း ပေါ်သည်။ ယင်းကို သောတသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟုခေါ်သည်။ နှာခေါင်းမှာလည်းပေါ်သည်။ ယင်းကို ဃာနသမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟုခေါ်သည်။ လျှာမှာလည်း ပေါ်သည်။ ယင်းကို ဇိဝှာ သမ္ဖဿဇာဝေဒနာဟုခေါ်သည်။ ကိုယ်ပေါ်မှာလည်း ပေါ်သည်။ ယင်းကို ကာယ သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။ စိတ်မှာလည်းပေါ်သည်။ ယင်းကို မနော သမ္ဖဿဇာ ဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။

ယခု ဘယ်သူနှင့် အတူနေသလဲဆိုလျှင် ဝေဒနာနှင့် အတူနေသည်ဟု ဆိုရပေလိမ့်မည်။ ဝေဒနာသည် ကောင်းကင်နှင့် တူ၏။ ဘယ်အရပ်မှာမဆို လက်သို့းထိုးထိုး ကောင်းကင်ဆီပဲ ထိုးနေသည်။ ကောင်းကင်နှင့် မလွတ်နိုင်ချေ။ ထို့ အတူ ဝေဒနာနှင့် ကင်းပြီး နေသည်ဟူ၍မရှိ။ ဝေဒနာသည် တစ်

မျိုးမရှိ တစ်မျိုး ရှိနေသည်။ သတိ ပညာဖြင့် မိမိတို့ ကိုယ်ကို မိမိတို့ အကဲခတ်ကြည့်ကြပါ။

မြတ်စွာဘုရား သခင်သည်လည်း ခန္ဓာဝဂ္ဂသံယုတ် နကုလဝိတာသုတ်၌ ခန္ဓာရှိလျှင် ဝေဒနာနှင့်မကင်းသူဟု မိမိကိုယ်ကို ဝန်ခံလျှင် မိုက်တာမှတစ်ပါး ဘာမှ အဓိပ္ပာယ်မရှိဟု ဟောတော်မူ၏။ ဝေဒနာသည် ဘယ်အခါ ဘယ်ဌာနမဆို ရှိသည်။ ရှိမှန်း မသိ၍ ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ ရှိမှန်းမသိ၍ ဝေဒနာရှာပြီး လိုက်နေကြသည်။ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုထိခိုက်မိမှ ဝေဒနာပေါ်သည်ဟု ထင်ကြသည်။ နာမှ, ကျင်မှ ဝေဒနာပေါ်သည် ထင်သည်။ ဝေဒနာကို တမင်ရှာပြီး ရှုနေရမှာလား။ ဉာဏ်နှင့် ထည့်တိုင်း ရှုရမှာလားဆိုခဲ့သော် ဉာဏ်နှင့်ထည့်တိုင်း ဝေဒနာရှိသည်ဟု သိရမည်။ ဝေဒနာရှာတဲ့ အလုပ်သည် မိမိဉာဏ်တိမ်၍သာ ဖြစ်သည်ဟု ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီး ဆုံးမမိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည်။

တစ်ခါတလေ သုခ ဝေဒနာ ပေါ်သည်။ တစ်ခါတလေ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်သည်။ တစ်ခါတလေ ဥပေက္ခာဝေဒနာပေါ်သည်။ (ဝေဒနာသုံးမျိုးရှုလျှင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်၏။ ပထမအဆင့် နာမပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နှင့်သိ၍ နောက် မဂ်ပညာနှင့် အသိ ဆိုလိုသည်)။

၁။ ကော ဟိ ဂဟပတိ ကွမ္ဘံ ကာယံ ပရိဟရေန္တော မုဟုတ္တမ္ပိ အတ္တာနံ အာရောဂျံ ပဋိဇာနေယျ ကိမညတြ ဗာလျာ။ (ခန္ဓာဝဂ္ဂသံယုတ်အစ နကုလဝိတာသုတ်)။

စုဒ္ဒသအကြိမ်

ရိုးရိုးသိတာ တစ်မျိုးဆိုလျှင် လူတိုင်းသိကြသည်။ ဝေဒနာရှုလျှင် ဝေဒနာ တွေ့နေသေးလျှင် လိုရင်းသို့ မရောက်သေး။ အာဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဝေဒနာ တွေ့နေသေးလျှင် နိစ္စပဲ တွေ့နေသေးသည်။ ဝေဒနာမရှိမှုကို တွေ့မှသာလျှင် လမ်းမှန် ရောက်သည်။ ဥပမာ—ယား၊သည့် နာသည် ဆိုသည်မှာ ဒုက္ခ ဝေဒနာ ဖြစ်သည်။ ထိုဝေဒနာကိုရှုလျှင် ပထမ အယား၊ကြီး မရှိတော့၊ ပျက်နှင့်နေပြီ၊ နောက် ဒုတိယ အယား၊လတ်သာ ရှိသေး၏။ ယင်းကို တစ်ဖန် ရှုဉာဏ်နှင့် ရှုလိုက်ပြန်သော် မရှိဘူး၊ ချုပ်ပျက်နှင့်လေပြီ။ နောက်ဆုံး အယား၊ကလေး ပေါ်သည်။ တစ်ခါ ရှုဉာဏ်နှင့် ရှုလိုက်ပြန်သော် ဒုယား၊ကလေးလည်း ပျောက်ဆုံး ချုပ်ကွယ်သွား၊သည်ကို တွေ့မြင်ရပါမည်။ ဤသို့ ဝေဒနာအဆင့်ဆင့် ပေါ်လည်း ပေါ်သည်။ အဆင့်ဆင့် ပျက်လည်း ပျက်သည်။ မိမိတို့ကသာ ယား၊တာ တစ်ပြုံး၊သည်း တစ်ဆက်တည်းပဲ ယား၊နေတာပဲဟု သန္ဋတိ အစဉ်အဆက် ပုံပုံးနေ၍ တစ်ဆက်တည်းပဲ တစ်ပြင်တည်းပဲ ထင်နေခြင်း၊ဖြစ်သည်။ အမှန်စင်စစ် အယား၊ကြီး, အယား၊လတ်, အယား၊ကလေး ဖြစ်သည်။

ဤသို့ပင် နာကျင်တယ်ဆိုလျှင် နာကျင်ကြီး, နာကျင်လတ်, နာကျင်လေးဟူ၍ အဆင့်ဆင့် ချုပ်သွား၊သည်။ အဆင့်ဆင့်

၁။ ဤနေရာ ပါဠိတွဲထည့်၍သုံး၊သည်မှာ နာမ်, ကျင်မ်, တစ်စုံ တစ်ခုနှင့် ထိခိုက်မိမှသာ ဝေဒနာထင်နေသော အစွဲကို ပျောက်စေခြင်း၌ ရည်ရွယ်၍ ထည့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပျက်သွားသည်ဟု ဉာဏ်၌ ထင်မြင်ပါလေ။ ထင်မြင်သည်ဆို သည်မှာ လုပ်ပြီးမြင်တဲ့ အမြင်မျိုး မဟုတ်ပါ။ ဝေဒနာက ပြတာကို မြင်အောင် ဉာဏ်နှင့် ကြည့်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ အကဲခတ်ရမည် ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို လက်လှတ်၍ မဖြစ်ချေ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် လက်လှတ်ခဲ့သော် တရားမှန်သို့ မရောက်နိုင်ချေ။ ဥပမာ—သုခဝေဒနာ ပေါ်သည်။ သုခဝေဒနာကို အနိစ္စ—ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပျက်-ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဖမ်း၍မရှုလျှင် သူ့နောက်က တဏှာ လာတော့မည်၊ တဏှာ နောက်က ဥပါဒါန်လာမည်။ဥပါဒါန်လာလျှင် ကမ္မဘဝလာမည်။ဥပမာ— ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်သည်။ မရှုခဲ့သော် ဒုက္ခဝေဒနာ နောက် ဒေါသ, သောက ပေါ်လိမ့်မည်။ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ နောက်က လိုက်လာပါလိမ့်မည်။ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာ ပေါ် သည်။ မရှုလိုက်လျှင် အဝိဇ္ဇာ လာမည်။ဖြစ်,ပျက် ရှုဖြစ်အောင် ရှုပါ။ ဖြစ်,ပျက်ရှုသော် အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစကစ၍ ပြတ်သည်။ ဤသို့ ဝေဒနာသုံးပါး မရှုမိခဲ့သော် တဏှာ, ဥပါဒါန်, ကံ, ဘဝသည် လာမည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်က ပတ်မည်၊ အဆုံးကပတ်မည်၊ အစကပတ်မည်။ ဝေဒနာ သုံးပါး ပေါ်ရာ ရှုပါ။ ရှုလျှင် အစက ပြတ်မည်၊ အလယ်က ပြတ်မည်၊ အဆုံးမှ ပြတ်မည်။

ရှင်းလင်း၍ ပြပါဦးအုံ့။ သုခ ဝေဒနာကို မရှုမိခဲ့သော် သုခနောက် သာယာခဲ့သော် တဏှာလာမည်။ တဏှာလာလျှင် စွဲလမ်းတာ ဘဝမည်။ ဥပါဒါန်လာလျှင် မရုမနေ ကြိုးစား

တော့မည် ဖြစ်သည်။ ကမ္မဘဝ လာတော့မည်။ကမ္မဘဝ လာခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အာလယ်ကစ၍ ပတ်တော့၏။ သုခဝေဒနာ ပေါ်လျှင် ဖြစ်,ပျက်ရှုပစ်ပါ၊ဖြစ်ပျက်ရှုလျှင် နောက်က တဏှာ သေပါလိမ့်မည်။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက သုခဝေဒနာ နောက်က တဏှာလာလျှင် နိဗ္ဗာန် ရောက်လိမ့်မည်ဟု ဘုရား ဘယ် တော့မှ မဟောဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် သုခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်ရှုမိအောင် ရှုပါ။ ဖြစ်ပျက် ရှုလိုက်သော် နောက်က တဏှာ မလာသောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အာလယ်က ပြတ်မည်။

ဒုက္ခဝေဒနာ ရှုခဲ့သော် ဒုက္ခဝေဒနာ နောက်က ဒေါသ, ဓမ္မဟ, ပရိဒေဝ, ဥပါယာသ စသည်ဖြင့် လိုက်လာမည်၊ လိုက်လာလျှင် အဆုံးက စ၍ ပြန်ပတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဒုက္ခ ဝေဒနာကို ဖြစ်,ပျက်ရှုဖြစ်အောင် ရှုပါ။ ရှုလျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးမှ ပြတ်မည်။

မြတ်စွာဘုရား သခင်ကလည်း ဒုက္ခဝေဒနာ နောက် ဒေါသ လိုက်ခဲ့သော် နိဗ္ဗာန် ရောက်လိမ့်မည်ဟု ဘယ်တော့မှ ဘုရား မဟောဟု မိန့်တော်မူ၏။

ဥပေက္ခာ ဝေဒနာကို မရှုမိခဲ့သော် (ဓမ္မဟ) အဝိဇ္ဇာ နောက်ကလိုက်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစ,က နေ၍ စ,မည်။ (အပိုင်း၆-၌လည်း ပြခဲ့သည်)။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်လျှင် လည်း ဖြစ်ပျက်ရှုပစ်ပါ။ ရှုလျှင် အာသဝေနံဏေဓာ, အဝိဇ္ဇာ

နိဂြောဓော ဆိုသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာမှ ဝိဇ္ဇာဖြစ်သဖြင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစက ပြုတ်သည်။

ဝေဒနာသုံးမျိုး ပေါ်လျှင်ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း ရှုမှသာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သုံးမျိုးပြုတ်သည်။သို့မဟုတ် မရှုမိခဲ့သော် အလယ်ကလည်း စ၍ပတ်မည်။ အဆုံးကလည်း ပြန်ပတ်မည်။ အစကလည်း ပြန်စမည်။ သုခ, ဒုက္ခ, ဥပေက္ခာ သုံးမျိုးစလုံး အလှည့်နှင့် ပေါ်နေကြသည်။ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း မသိလျှင် အဝိဇ္ဇာလာမည်။ အဝိဇ္ဇာလာလျှင် သင်္ခါရလာမည်။ သင်္ခါရလာလျှင် ဝိညာဏ်လာမည်။ ဝိညာဏ် ဆိုသည်မှာ ပဋိသန္ဓေ ဝိညာဏ်ခေါ်သည်။ ပဋိသန္ဓေဝိညာဏ် ဆိုသည်မှာ အပါယ်ပဋိသန္ဓေသာ အဖြစ်များသည်။

ဒုက္ခဝေဒနာ နာတယ်, ကျင်တယ်, ကိုက်တယ်, ခဲတယ် ဆိုရာ၌ အနိစ္စ မရှိဘူးဆိုလျှင် ဒုက္ခနောက်က ဒေါမနဿ လိုက်သည်။ ဒေါမနဿလိုက်လျှင် ဥပါယာသ လာမည်၊ နောက် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တစ်ပတ် ပတ်သွားမည်။

သုခဝေဒနာ ပေါ်သော် နောက်က တဏှာလာသည်။ ထို့ကြောင့် သုခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်မရှုခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်

၁။ "စတ္တာရော အပါယာ သကဂေဟသဒိသာ" အပါယ်လေးပါးသည် မိမိတို့ အမြဲနေရာ အိမ်ဟု မြတ်စွာဘုရားသခင် ဟောတော်မူသည်။ လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ရှိသော မြေမှုန့်နှင့် မဟာပထဝီ မြေကြီးကို နှိုင်းယှဉ်၍ သုဂတိသွားတဲ့လူက လက်သည်းဖျားပေါ်၌ ရှိသော မြေမှုန့်မျှသာဟု ဟောတော်မူသည်။

အလယ်က စဖောက်သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာ မရှုခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အဆုံးကပြန်ပတ်သည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ မရှုမိခဲ့သော် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစ့ကစ့သည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက်ရှုသော် အလယ်မှ ပြတ်မည်။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ရှုသော် အဆုံးမှ ပြတ်မည်။

....*.....

ရှုပုံ ရှုနည်း

ရှုပုံရှုနည်းကို ပြဆိုပါဦးမည်။ မျက်လုံးပေါ်၌ ဘာပေါ်ပေါ် ညပေကွာဝေဒနာဖြစ်သည်။ နားပေါက်၌ ဘာပေါ်ပေါ် ညပေကွာဝေဒနာဖြစ်သည်။ နှာခေါင်းပေါ်၌ ဘာပေါ်ပေါ် ညပေကွာဝေဒနာ ဖြစ်သည်။ လျှာပေါ်၌ ဘာပေါ်ပေါ် ညပေကွာဝေဒနာ ဖြစ်သည်။

ကိုယ်ပေါ်မှာ သုခဝေဒနာ ဖြစ်သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာဖြစ်သည်။ ယင်းတို့ကို အပြင်ည့်သည် ခြောက်ယောက်ဟု အမည် ပေးထားပါသည်။

အထက်ပါ ခြောက်မျိုး၌ ပေါ်လျှင် ပေါ်တဲ့ နေရာမှာ ဖြစ်ပျက်ရှုရမည်။

ဝမ်းထဲမှာ တစ်ခါတလေ မိမိ စိတ်ကူးနှင့် မိမိ တွေးပြီး ဝမ်းသာလုံး ရှိနေဘဲ့အခါသည်း ရှိသည်။ ဝမ်းသာလုံး ဖြစ်နေ့ တဲ့အခါ သောမနဿ ဝေဒနာ ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတလေ ကြံတိုင်း စည်တိုင်း အပေါက်အလမ်းမတည့်။ သားသမီးများ

ကလည်း ပြောတိုင်း ဆိုတိုင်း နားမထောင်။ မိမိဘာသာ မိမိ တွေးပြီးတော့ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်း ဒေါသဖြစ်တဲ့အခါမျိုး လည်း ရှိသည်။ အဲဒါကို ဒေါမနဿဝေဒနာဟု ခေါ်သည်။

တစ်ခါဘစ်ရဲ့ မတတ်နိုင်ပါဘူး ကမ္မသကာပဲ ဆိုပြီးတော့ ထားတာမျိုးလည်း ရှိသေးသည်။ ယင်းကို ဥပက္ခာဝေဒနာ ခေါ်သည်။ ဝမ်းထဲမှာ ဝေဒနာသုံးမျိုးရှိသည့်အတွက် အတွင်းညှဉ်သည် ၃-ယောက်ဟု ခေါ်သည်။

အိမ်သည်က သုံးယောက်ရှိသည်။

(၁) တစ်ခါတလေ သက်ပြင်းကြီးချပြီး ရှုနေတဲ့အခါမျိုး ဖောပြီးရှုနေတဲ့အခါမျိုးရှိသည်။ ဒေါမနဿနှင့် ရှုနေတာ ခေါ်သည်။

(၂) တစ်ခါတလေ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်နဲ့ ရှုနေတာလည်း သောမနဿ ဝေဒနာ ခေါ်သည်။

(၃) တစ်ခါတလေ မှန်မှန်ပဲ ရှုမှန်းမသိ ရှုနေတာလည်း ရှိသည်။ ဥပက္ခာ ဝေဒနာ ခေါ်သည်။ ပေါင်း ဝေဒနာ ဆယ့်နှစ်မျိုးရှိသည်။ ယင်းတို့ကို သူ့နေရာနှင့်သူ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ နေရာလွဲ၍ မရ ဖေ့။

အထူးသဘိပြုရန်မှာ ဝေဒနာက ကိုယ်ပေါ်မှာ ပေါ်သည်။ မိမိစိုက်ထားသည်မှာ ရင်ချိုင့်ဌ စိုက်ထားသည်။ ထိုသို့ ရင်ချိုင့်ဌစိုက်ထားလျှင် ရှုကွက်နှင့် ရှုညာဏ်နှင့် တခြားစီဖြစ်နေသည်။ မိမိက ယယ်ထိပ်မှာ ညာဏ်စိုက်ထားသည်။ ယယ်ထိပ်မှာ စိုက်ပြီးရှုနေသည်။ ဝေဒနာက ရင်မှာ ပေါ်နေသည်။

ကျိသို့ဆိုလျှင် ပေါ်တဲ့နေရာက တစ်မျိုး၊ ရှူတဲ့နေရာက တစ်မျိုး ဖြစ်၍ ရှုဉာဏ်လိုက်ပုံ မှားသည်ဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သည်။ ပေါ်လျှင် ပေါ်တဲ့နေရာကိုသာ ရှုရမည်ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာက မိမိတို့နှင့် နားလည်မှု ရထားသည်ဟူ၍ မဆို နိုင်။ စဝချုပ်ထားသည်လည်း မဟုတ်၊ သူပေါ်ချင်တဲ့ နေရာမှာ ပေါ်မည်ဖြစ်သည်။ အကြောင်း တိုက်ဆိုင်ရာမှာ ပေါ်သည်။ ပေါ်တဲ့နေရာမှာ လိုက်ပြီး ရှုရမည် ဖြစ်သည်။ မျက်လုံးပေါ်မှာ ပေါ်လျှင် မျက်လုံးပေါ်မှာ ရှုရမည်။ နားပေါက်မှာပေါ်လျှင် နားပေါက်မှာ ရှုရမည်။ လျှာပေါ်မှာပေါ်လျှင် လျှာပေါ်မှာ ရှုရပေမည်။

ရှုသောအခါ ဝေဒနာကိုတွေ့နေသေးလျှင် လိုရင်းမရောက်သေး၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ပျက်မှုကိုတွေ့မှ အမှန် လိုရင်းရောက်သည်။ ဝေဒနာဟု ဆိုသော်လည်း "ဝေဒနံ ဘိက္ခဝေ အနိစ္စတော ဇာနတော ပဿတော"ဟု ဆိုသဖြင့် အနိစ္စဟု ရှုကွက် ဆိုသဖြင့် အနိစ္စလို့ ဝေဒနာက ပြတာကို မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ အနိစ္စဟု မမြင်သေးလျှင် လမ်းမှန် မရောက်သေးဘူးဟု ဆုံး ဖြတ်ချက်ချကြပါ။

ဝေဒနာကတော့ သူ့ဟာသူ ပေါ်လည်း ပေါ်တယ်, ပျက်လည်း ပျက်တယ် အမြဲပြနေသည်။ မိမိတို့က မကြည့်တတ်၍သာ မမြင်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဝေဒနာကတော့ တစ်, နှစ် ဆိုလျှင် မရှိဘူး ပျက်သွားပြီ။

သတိုပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်၌လည်း ဝေဒနာ နုပဿနာ ခန်း၌ "သမုဒယဓမ္မာ နုပဿီဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ ဝယ

စမ္မာနုပသိဝါ ဝေဒနာသု ဝိဟရတိ၊ သမုဒယဝယဓမ္မာနုပသိဝါ ဝေဒသု ဝိဟရတိ”ဟု ဟောတော်မူရာ ဝေဒနာ၏အဖြစ်ကိုလည်း ရှုပါ။ အပျက်ကိုလည်း ရှုပါ။ အဖြစ်နှင့် အပျက်—နှစ်ပါးကိုလည်း ရှုပါဟု ဟောတော်မူသည်။

ဆိုလိုသည်မှာ ဝေဒနာသည် တမင်တကာ လိုက်ရှာပြီး ရှုနေရမည့် တရားမဟုတ်။ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု ဝေဒနာ မဟုတ်၊ အမြဲတမ်း မိမိသန္တာန်မှာ ပေါ်နေသည်။ မည်သည့်အခါမှ ဝေဒနာကင်းသည်ဟူ၍ မရှိ။ ပေါ်နေတာကို မိမိတို့က မသိ၍,မမြင်၍ လိုက်ရှာနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဒနာ၏အပျက်ကို မြင်အောင်ရှုပါ။ အပျက်နှင့် မဂ်နှင့်ကိုက်လျှင် ပျက်တာက အနိစ္စ၊ နောက် သိတာက မဂ္ဂဖြစ်ပြီး ယင်းဖြစ်—ပျက်နှင့် မဂ်ကြားမှာ ကိလေသာ ကြား မခိုလျှင် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် သောတာပန် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နံနက်အာဃာတ် ညနေ၊ ညနေအာဃာတ်လျှင် နံနက်ရနိုင်သည်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ဟောတော်မူပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဒနာပေါ်တိုင်း,ပေါ်တိုင်း အပျက်ကိုမြင်မှု အနိစ္စာနုပဿနာ ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာပေါ်တာကို ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်းသိနေလျှင် နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်သာလျှင် ဖြစ်သော်သည်။ အထက်ဉာဏ်ဟု မခေါ်နိုင်သေး၊ ထို့ကြောင့် ဝေဒနာက ပြတဲ့ အပျက်ကို မြင်အောင် လိုက်ရမည်။ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ပေါ်မှုကို ချုပ်ပျောက်မှုကို မြင်မှ အထက်ဉာဏ် ရောက်မှာမည်

....✽....

အကြားအမြင် မရှိသော အသုတဝါ ပုထုဇဉ်နော
ပုထုဇဉ် ဝေဒနာ ပေါ်ပုံနှင့်
ဘုရား ရဟန္တာ ဝေဒနာ ပေါ်ပုံ
ထူးခြားမှု

ဝေဒနာသည် အမြဲတမ်း ပေါ်နေသည်။ တစ်ကိုယ်လုံးဌှိ ပေါ်နေသည်။ မပေါ်သည့်နေရာမှာ အရေခြောက်နှင့် ဆံပင်, ခြေသည်း လက်သည်းမှ တစ်ပါး နေရာတိုင်းမှာ ပေါ်သည်။ ပေါ်တဲ့နေရာမှာ ရှုရန် ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာနှင့်စိတ်သည် သဟဇာတ ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာ ဆိုသော်လည်း စိတ်နှင့် အဘူတူပင်ဖြစ်သည်။ ဖြစ်ဖော် ဖြစ်ဖက် ပင်တည်း။

အကြားအမြင်မရှိသော ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခြေထောက်ဌှိ ခလုတ်ထိမိ၍ နာကျင်သည်။ နာကျင်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို ကိုယ်ပေါ်မှာလည်း ခံရသည်။ နာသည့်အတွက် မခံချင်သည့် ဒေါမနဿဝေဒနာ ဝမ်းထဲဌှိပေါ်လာသည်။ နောက် အနာ

ပျောက်ရင် ကောင်းမှာပဲဆိုပြီးတော့ ပျောက်ချင်တဲ့ တဏှာ ပေါ်လာပြန်သည်။ ဒေါမနဿ ပေါ်မှုန်းလည်း သူမသိလိုက်၊ တဏှာ ပေါ်မှုန်းကိုလည်း သူမသိလိုက်၍ အဝိဇ္ဇာ (မောဟ) ဖြစ်ပြန်သည်။

ထို့ကြောင့် အကြားအမြင်မရှိသောပုထုဇဉ် ဝေဒနာပေါ်ခဲ့သော် ဝေဒနာခံရသော် မူလဝေဒနာနှင့် ဒေါမနဿတဏှာ အဝိဇ္ဇာဟူ၍ လုံချက် လေးချက် အထိုးခံရသည်။ ပုဟုဇဉ်တိုင်း ဤအတိုင်း လေးချက်, လေးချက် အထိုးခံရသည်။

ဒုက္ခ တစ်ချက်၊ ဒေါမနဿ တစ်ချက်၊ တဏှာ တစ်ချက်၊ အဝိဇ္ဇာတစ်ချက် ဖြစ်သည်။

အရိယာသည် လည်းကောင်း၊ အရိယာ၏ တပည့်သည် လည်းကောင်း၊ (၀၇) ဝိပဿနာယောဂီသည် လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်—ပျက်ရှုလိုက်ခဲ့သော် ဝေဒနာအနိစ္စဖြစ်၍ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာမဖြစ်ချေ။ ဝေဒနာပစ္စယာ ဒေါမနဿ လည်း မဖြစ်ချေ။ တဏှာလည်း မဖြစ်ချေ။ အဝိဇ္ဇာလည်း မဖြစ်ချေ။ ဝေဒနာအနိစ္စပဲ ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာသညာသာ ဖြစ်သည်။

ဝေဒနာ တစ်တန်းတည်း တစ်ပြင်တည်း ဖြစ်နေသည် ဆို ခြင်းမှာ (၀၇) မြင်နေခြင်းမှာ မရှုတတ်၍ ဖြစ်သည်။ ရှုတတ်လျှင် လောဘ, ဒေါသ, အဝိဇ္ဇာ အကုန်ပြတ်သည်။

မိမိတို့ တရားအားထုတ်စဉ် ဒုက္ခ ဝေဒနာ ပေါ်မည်။ သို့သော် သူတစ်ချက်လာလျှင် ကိုယ်က တစ်ချက်ပြန်ထိုးရမည်။ တစ်ချက် ပြန်ထိုးဆိုတာ ဖြစ်—ပျက်ကို ရှုပစ်ပါဟု ဆိုလိုသည်။ ဖြစ်—ပျက် ရှုခဲ့သော် ဒေါမနဿ မလာ၊ ဒေါမနဿ မလာခဲ့

သော် သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခပြုတ်သည်။ လောဘ ပြုတ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်က စပြီးတော့ပြတ်သည်။ အဝိဇ္ဇာလည်း မပေါ်နိုင်ချေ။ ဖြစ်-ပျက် အလုပ် (ဝါ) ချုပ်ရာချုပ်ကြောင်း အလုပ်ကို သိသောကြောင့် ဒေါမနဿ တဏှာချုပ် အဝိဇ္ဇာ ချုပ်သောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အစ, မှစ၍ချုပ်သည်။ အလယ် မှစ၍ ချုပ်သည်။ အဆုံးမှစ၍ ချုပ်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစ, အလယ်, အဆုံး အကုန်ပြတ်သည်။

ဖြစ်ပျက်မရှုမိခဲ့သော် ဒုက္ခလာလျှင် ဒေါမနဿလာသည်။ ပျောက်ချင်တဲ့ တဏှာ လာသည်။ ဤတဏှာ ချုပ်အောင် မလုပ်တတ်၊ ချုပ်နည်းကိုမသိသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာ (မောဟ) လာသည်။ ဤသည်ကား ပုထုဇဉ်တို့ ဝေဒနာ ခံစားပုံဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အလုပ်ဝင်လိုက်သည့်အချိန် သူက တစ်ချက် ထိုးလျှင် ကိုယ်က တစ်ချက်ပြန်၍ ထိုးဖြစ်အောင် ထိုးရမည်။ ထိုးနိုင်ရမည်။ ဒုက္ခဝေဒနာ တစ်ချက်လာလျှင် ကိုယ်က ဉာဏ်နှင့် တစ်ချက်ပြန်၍ ထိုးနိုင်ရမည်။

ဒါကြောင့် အလုပ်ခွင်မှာ အလုပ်, လုပ်တဲ့ အချိန်မှာ ကိုယ် ပေါ်မှာ ယား:တဲ့အခါ ယား:သည်ကို ဖြစ်-ပျက်ရှုရမည်။ မရှုဘဲ မနေပါနှင့်။ မရှုလျှင် မနောပေါက်က လောဘ, ဒေါသ, မောဟ လိုက်သည်။ ကိုယ်ပေါ်မှာ နာတယ်၊ ဖြစ်-ပျက် ရှုဖြစ်အောင် ရှုကြပါ၊ မရှုလျှင် လောဘ, ဒေါသ, မောဟ မလာပါနှင့်ဆို၍ မရပါ၊ လာမှာ အမှန် ဖြစ်သည်။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ကြည့်ပါ၊ ဝေဒနာ ပစ္စယာ တဏှာလာသည်။ ဝေဒနာနှင့် တဏှာကြားမှာ မဂ်ဝင်ရမည်။ မဂ်ဝင်ရ

သည် ဆိုသည်မှာ ဝေဒနာနှင့် တဏှာ မဆက်ရှဘောင် ဝေဒနာကို ဘာဝေဒနာပေါ်ပေါ် ဖြစ်, ပျက် မင်္ဂလာ ရှုရမည်။ ထိုမှ ဝေဒနာက တဏှာသို့ မကူးနိုင်ခေါ်။ ၂—အကွက်က ၃—အကွက်သို့ မကူးနိုင်ခေါ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မဆက်နိုင်ခေါ်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် မဆက်နိုင်ဘဲ သံသရာ စဉ်းသင်္ခနိုင်သည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အလယ်ကနေ၍ ဖြတ်ခြင်းဖြစ်သည်။

သောတာပန်, သကဒါဂါမ်, အနာဂါမ်, ရဟန္တာဖြစ်သည်မှာ ဝေဒနာနှင့် တဏှာကြားမှာ ဖြစ်သည်။ ဝေဒနာနှင့် တဏှာကို အဆက်ဖြတ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤသို့ ဆိုသည်ကို စကားဆန်းသည်ဟု မမှတ်ကြပါနှင့်။ မအောက်မေ့ကြပါနှင့်။ ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဤအတိုင်း ပြသ ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။ ဟုတ်, မဟုတ် စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ ဝေဒနာနောက်က ဘဝလာသော် ဥပါဒါန် ဆက်, မဆက်၊ ဝေဒနာ နောက်က ဒေါမနဿ လာသော် လည်းကောင်း၊ ဒေါသ လာသော် လည်းကောင်း၊ ဒေါသ, သောက, ပရိဒေဝ, ဒုက္ခ, ဒေါမနဿ, ဥပါယာသ ဆက်, မဆက် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်နဲ့ ဟပ်ပြီးကြည့်ကြပါကုန်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးက....ဘုရားသည် ဝေဒနာနှင့် တဏှာကြားမှာ ဘုရားဖြစ်သည်။ ဗောဓိပင်နှင့် ရွှေပလ္လင်မှာ ဘုရားဖြစ်သည် ဆိုတာက သဗ္ဗညုတဉာဏ် ဘုရား, ပညတ်ဘုရားသာ ဖြစ်သည်။ ဘုရားစင်စစ် ဉာဏ်တော် ဘုရားမှာ ဝေဒနာနှင့် တဏှာကြားမှာ ဖြစ်သည်ဟု ဟောတော်မူ၏။

စုဠသဒ္ဓမ္မကြိုမ်

အကြောင်းတရားကို သတ်လျှင် အကျိုးတရား ပေါ်စရာ မရှိ။ မလာနိုင်ချေ။ တဏှာ အလိုလို သေသည်။ 'တဏှာ နိရောဓာ မဂ္ဂေါ' ဆိုသောကြောင့် တဏှာ သေလျှင် မဂ်ရသည်။ ဝေဒနာကိုသတ်လျှင် တဏှာ အလိုလို သေသည်။

ထို့ကြောင့် ဝေဒနာသည် အလွန်အရေးပါသော တရားဖြစ်ရကား ဝေဒနာ နုပဿနာကို မြတ်မှာဘုရား သခင်သည် တသီးတခြား သတိပဋ္ဌာန်၌ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်သည်။

စုဒ္ဓသာသနာကြိမ်

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဝေဒနာ

ခံစားပုံ

ပုထုဇဉ်သည်လည်း ဝေဒနာ ခံစားသည်။ ဘုရား ရဟန္တာ များသည်လည်း ဝေဒနာ ခံစားသည်။ ခံစားပုံချင်း မည်သို့ ထူးခြားသနည်းဆိုသော်....ပုထုဇဉ်သည် ဝေဒနာ ခံစားသော် အပြင်မှာ ဒုက္ခ ဝေဒနာ ပေါ်သည်။ ဝမ်းထဲ၌ မခံသာဘူး ,ဆိုသော ဒေါမနဿ ဝေဒနာက ပေါ်သည်။ ကိုယ်ပေါ်၌ တစ်ချက်, ဝမ်းထဲ၌ တစ်ချက် လုံချက် အထိုးခံရသည်။ ယင်း ဝေဒနာပျောက်လျှင် ကောင်းတာပဲဆိုသော ပျောက်လိုသော တဏှာ နောက်ကလာပြန်သည်။ နောက်တစ်ချက် အထိုးခံရ ပြန်သည်။ ဒီတဏှာ ပေါ်သည်ကို မသိလိုက်။ ချုပ်တဲ့ မဂ္ဂင်နည်းကိုလည်း မသိလိုက်သောကြောင့် မေဒဟ (အစိုင်ဏာ) က လည်း ဝင်ပြန်သေးသည်။ လုံချက်, သုံးချက် အထိုးခံရသည်။ (မူလ ဒုက္ခဝေဒနာနှင့်ဆိုလျှင် လေးချက်)။

ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်သော် ပုထုဇဉ်မှာ ဝမ်းထဲ၌ ဒေါမနဿ ပေါ်သည်။ ပျောက်လိုတဲ့ တဏှာပေါ်

သည်။ တဏှာပေါ်သည်ကို မသိတဲ့ မောဟ (အဝိဇ္ဇာ) ပေါ်သည်။ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်တိုင်း, ပေါ်တိုင်း လုံချက် လေးချက်, လေးချက် အထိုးခံရသည်။

အရိယာ ရဟန္တာများသည်လည်း ဝေဒနာပေါ်သည်ပင် ဖြစ်သည်။ သို့သော်....ကာယိက ဒုက္ခသာပေါ်သည်။ စေတသိက ဒုက္ခတော့ မပေါ်တော့ချေ။ မင်္ဂုန့် ပယ်ဖြတ်ပြီး ဖြစ်သည်။ ဒေါမနဿဝေဒနာ စသည် မပေါ်တော့ချေ။ ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်၍ လုံနှင့်တစ်ချက် အထိုးခံရသည်ကို တစ်ချက် ပြန်၍တိုးသည်။ (ဆိုလိုသည်မှာ ဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက် နှလုံးသွင်းသည်)။

ဝေဒနာကို ဖြစ်ပျက် နှလုံးသွင်းသဖြင့် ကိုယ်သာ နာ၍စိတ် မနာချေ။ ထို့ကြောင့် မိမိတို့သည် ဒုက္ခဝေဒနာပေါ်လျှင် ဖြစ်ပျက်သာ ရှုချပါ။ ဝေဒနာကိုခွာပြီး ဖြစ်ပျက်သာ ရှုပါ။ ဝေဒနာနှင့် ငါ, မရောစေနှင့်။ နောက်တစ်ဆင့်တက်၍ ဝေဒနာခွာ၍ အနိစ္စ မြင်အောင်ရှု။

ဝေဒနာသုံးမျိုး တစ်မျိုးစီလှည့်၍ ပေါ်နေသည်။ သုခဝေဒနာပေါ်မည်။ ဒုက္ခဝေဒနာ ပေါ်မည်။ ဥပေက္ခာဝေဒနာ ပေါ်မည်။ ယင်းသုံးမျိုး တစ်မျိုးမဟုတ် တစ်မျိုးလှည့်ပေါ်နေမည်။ မည်သည့်အခါမှ ဝေဒနာနှင့် ကင်းသည်ဟူ၍ မရှိ။ ယင်းသုံးမျိုးကို လှည့်ပါ။

တစ်နည်းဆိုသော်....သုခ, ဒုက္ခ, သောမနဿ, ဒေါမနဿ, ဥပေက္ခာ ၅—မျိုးပေါ်ရာ လှည့်၍ရှု။ (၀၇) အနိစ္စဟု လည်းကောင်း၊ ဖြစ်ပျက်ဟု လည်းကောင်း ရှုရမည်။ ဝေဒနာပဲဟု

မှတ်ရုံနှင့် ဝိပဿနာ အာရင်း မကျသေးချေ။ အမှန်မရောက်သေး။ ဝေဒနာ၏ အပျက်(ဝါ) အနိစ္စမြင်မှ (ဝါ) ဝေဒနာပေါ်ပြီး ချုပ်,ပျောက်သွားတာ မြင်မှ လမ်းမှန်ရောက်မည်။ ဤသို့ရှုသော် .... ဒေါမနဿ လာရန် အကြောင်းမရှိ။ လောဘလာရန် အကြောင်းမရှိ။ အဝိဇ္ဇာပေါ်ရန် အကြောင်းမရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အစမှာလည်း ပြတ်၏။ အလယ်မှာလည်း ပြတ်၏။ အဆုံးမှာလည်း ပြတ်၏။ သံသရာ စခန်းသတ်တော သည်။

"ဝေဒနာနံ ခယော ဘိက္ခဝေ အနိစ္စတော ပရိဏိဇ္ဇ။ လော" ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူရာ ဝေဒနာ၏ အပျက်ကို မြင်။ ဝေဒနာ၏ အပျက်ကိုမှန်းပြီး ဝေဒနာကုန်ပြီး ဝေဒနာဆုံးလျှင် နိဗ္ဗာန် တွေ့မြင်မည်ဟု ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း ဝေဒနာ အဆုံးသို့ ရောက်အောင် ကြိုးစား၍ ပွားများအားထုတ်ကြရာသတည်း။

....❋....

ဝိပဿနာ ဘာဝနာ အားထုတ်သော ယောဂီသည်
တရား အားထုတ်သောအခါ၌ ကိုယ်လှုပ်ခြင်း
ဖြစ်—မဖြစ်

ရှင်းလင်း ဖော်ပြချက်

ရှင်မဟာကပ္ပိန မထေရ်သည် .... မြတ်စွာဘုရား သခင်၏ မနီးမဝေးဌာ တင်ပျဉ်ခွေပြီး ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို ရှေးရှုဖြစ်စေလျက် နေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် ထိုရှင်မဟာကပ္ပိန မထေရ်ကိုမြင်ရာ "ရဟန်းတို့ .... ထိုရဟန်း၏ ကိုယ်သော် လည်းကောင်း၊ စိတ်သော်လည်းကောင်း တုန်လှုပ်ခြင်းကို သင်တို့ မြင်ကြကုန်သလော" ဟု ဒေသနာတော်မူရာ ရဟန်းတို့က "ထိုရဟန်း၏ ကိုယ်သော် လည်းကောင်း၊ စိတ်သော်လည်းကောင်း တုန်လှုပ်ခြင်းကို မမြင်ကြောင်း" ပြန်ကြား လျှောက်ထားကြကုန်၏။

ရဟန်းတို့....အကြင်တည်ကြည်မှု သမာဓိကို ပွားများခြင်း ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်၏ တုန်လှုပ်ခြင်း စိုင်သအကြိမ်

စိတ်၏တုန်လှုပ်ခြင်းသည်မဖြစ်၊ ရဟန်းတို့ .... အာနာပါနဿတိ နှင့်ယှဉ်သောသမာဓိကို ပွားများခြင်း၊ ကြိမ်ဖန်များစွာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ကိုယ်သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်သော်လည်းကောင်း တုန်လှုပ်ခြင်း မဖြစ်။

ထင်းပြင် ပဋ္ဌိသမ္ဘိဒါမဂ် မြန်မာပြန် (ဆဋ္ဌမ) အာနာပါနဿတိကထာ စာမျက်နှာ ၂၁၀-၌လည်း အာနာပါနဿတိသမာဓိကို ပြည့်စုံစွာ မပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကိုယ်သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်သော်လည်းကောင်း တုန်လှုပ်၏။ စဉ်းငယ်တုန်လှုပ်၏။

အာနာပါနဿတိ သမာဓိကို ကောင်းမွန်စွာပွားများပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သော်လည်း မတုန်လှုပ်၊ စိတ်သော်လည်း မတုန်လှုပ်၊ ကိုယ်သော်လည်း စဉ်းငယ်မျှ မတုန်လှုပ်၊ စိတ်သော်လည်း စဉ်းငယ်မျှ မတုန်လှုပ်။

အထက်ပါတို့သည် သမထနည်းအားဖြင့် သမထ သဘောဖြင့်သာ ဖြစ်တတ်သောသဘောကို ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်ဝယ် သီလ, သမာဓိ, ပညာဟူ၍ သိက္ခာ ၃-ရပ်ရှိရာ သီလထက် သမာဓိကမြင့်သည်။ အထက်တန်းကျသည်။ သမာဓိထက် ပညာက အထက်တန်းကျသည်။[၁] ထို့သို့ တစ်ဆင့်ထက်တစ်ဆင့် မြင့်မားသည်မှာ မည်သူမျှ ငြင်းနိုင်ဖွယ် မရှိခေါ်။

ထို့ကြောင့် သမထ ဘာဝနာ အလုပ်၌ပင်လျှင် ကောင်းမွန်စွာ ပွားများပြီးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိုယ်သော် လည်း

၁။ ပညာဆုံးသည်မှာ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပညာကို ခေါ်သည်။

ကောင်း၊ စိတ်သော်လည်းကောင်း တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိခဲ့ပါလျှင် သမ္မထထက် အထက်တန်းကျ၍ ဉာဏ်ဦးစီးသော (၀၇) ဉာဏ် အလုပ်ဖြစ်သော ဝိပဿနာဘာဝနာ အလုပ်မှာမူ ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း၊ စိတ်တုန်လှုပ်ခြင်း အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအုံးနည်း။ မဖြစ်နိုင်သည်သာတည်း။ခန္ဓာငါးပါး တစ်ပါးပါးကိုစောင့်ပြီး ရှိ, မရှိ အကဲခတ်ရသော အလုပ်တွင် အဘယ်မှာလျှင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း၊ စိတ်တုန်လှုပ်ခြင်း ဖြစ်နိုင်စရာ အကြောင်းပေါ်နိုင်ပါအုံးနည်း။

တောင့်ပြီးသွားသည်။ သတိလစ်သွားသည်။ လဲသွားသည် ဖသည်ဖြင့် ရှိကြသေးသည်။ လဲသွားခြင်း၊ တောင့်သွားခြင်း၊ သတိလစ်သွားခြင်း စသော ဖြစ်ရပ်များသည် ဝိပဿနာအရာ (၀၇) သမ္မာ ဒိဋ္ဌိကဲ့သို့ဟူသော ပညာပြဋ္ဌာန်းသော အလုပ်တွင် မဖြစ်နိုင်ဟူ၍သာ မှတ်သားကြရာသည်။ မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္မယုတ်အလုပ်တွင် အဘယ်မှာ ဤသို့ ဖြစ်နိုင်ပါအုံးနည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဟူသည် သမ္မာ ဆိုသည်မှာ မှန်ကန်စွာ သို့မဟုတ် ကောင်းစွာ၊ ဒိဋ္ဌိ—အမြင်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ မှန်ကန်သော အမြင်၊ ကောင်းသောအမြင် ရနေသူ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်သည် မိမိစိတ်ထဲ မနောဓါတ်၌ မဂ္ဂင် ရောက်နေသည်။ တောင့်သွားခြင်း၊ မေ့သွားခြင်း၊ လဲသွားခြင်း၊ အဘယ်မှာ ဖြစ်ပါအုံးနည်း ထို့ကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းများသည် မူမမှန်ဘူးဟုသာ ဆိုစရာရှိတော့သည်။ ခန္ဓာ ၅—ပါးကို ခန္ဓာ ၅—ပါးဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ယင်း ခန္ဓာ ၅—ပါး၏ ဖြစ်ပျက်မှုကို

(၀၇) ခန္ဓာအရှိကို ဉာဏ်ဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မှန်ကန်စွာမြင်မှုပင် တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်သည်။

စိတ် ကယောက်ကယက် ဖြစ်သွားသည်။ ငိုခဲသွားသည်။ သတိလစ်သွားသည်ဟူ၍ ဘယ်ကျမ်းဂန်မှာမှ ဆရာသမားများနှင့်တကွ စာရေးသူကိုယ်တိုင် မတွေ့ဘူးပါ။

သို့ပါ၍ ဆရာ မမှားကြရန် အထူး သတိပြုကြပါကုန်၊ မကျန်းမာ၍ ဆရာမှားလျှင် တစ်သက်မျှသာ သေမည်။ လောကုတ္တရာ ဆရာမှားလျှင် တစ်သံသရာလုံး အသေ,အအို,အနာ, အတွဲ,အမွဲနှင့်သာ အဖော်လုပ်ကြရမည် ဖြစ်သည် ယောဂီအပေါင်း....တို့။

....✱....

အပိုင်း (၂၂)

သိမှတ်စရာ အဖြာဖြာ

ဤအပိုင်း၌ ယောဂီတို့ အလွယ်တကူ သိရှိနိုင်ကြရန် သိမှတ်စရာ အဖြာဖြာဟူ၍ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

၁။ ခန္ဓာငါးပါး။ ။ခန္ဓာငါးပါး ဟူသည် အဘယ်သည်တို့နည်း။

ရူပက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၊ သညာက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ ဟူ၍ ခန္ဓာ ၅-ပါးရှိရာ ရုပ် ၂၈-ပါးကို ရူပက္ခန္ဓာ ခေါ်သည်။ ဝေဒနာစေတသိက်ကို ဝေဒနာက္ခန္ဓာ ခေါ်သည်။ သညာ စေတသိက်ကို သညာက္ခန္ဓာ ခေါ်သည်။ ဝေဒနာ, သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် ၅၀-ကို သင်္ခါ

ရကွန္နာ ခေါ်သည်။ စိတ်တစ်ခု ယုဘ် ၉၀(=၈၉) အကျယ် ၁၂၁–ပါးကို ဝိညာဏကွန္နာ ခေါ်သည်။ အတိတ်, အနာဂတ်, ပစ္စုပ္ပန်, အဇ္ဈတ္တ, ဗဟိဒ္ဓ, ဟီနပဏီတ, ဒူရ, သန္တိက အားဖြင့် ပေါင်းစုထားသော များပြားသော ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရတို့ကို ငါးပုံငါးစု ပေါင်းစု ခြင်းကြောင့် ပဉ္စကွန္ဓာ ခေါ်သည်။

၂။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ။ ။ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသည် အဘယ်တရားကို ခေါ်သနည်း။

လောကီ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို ဥပါဒါန်တရားတို့၏ အာရုံပြုရာ စံလမ်းရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ခေါ်သည်။

၃။ ။ရူပက္ခန္ဓာဘုံ ရုပ် ၂၈-ပါးရှိရာ....

(၁) ပထဝီဓာတ်ရုပ် ၁-ပါး။
(၂) အာပေါဓာတ်ရုပ် ၁-ပါး။
(၃) တေဇောဓာတ်ရုပ် ၁-ပါး။
(၄) ဝါယောဓာတ်ရုပ် ၁-ပါး အား ဖြင့် ပေါင်း ဘူတရုပ် ၄-ပါး။

စက္ခုပသာဒရုပ် တစ်ပါး။ သောတ ပသာဒရုပ် တစ်ပါး။ ဃာနပသာဒရုပ် တစ်ပါး။ ဇိဝှာ ပသာဒရုပ် တစ်ပါး။ ကာယ ပသာဒရုပ် တစ်ပါး။ ပေါင်း ပသာဒရုပ် ၅-ပါး။

ရူပါရုံရုပ်တစ်ပါး။ သဒ္ဒါရုံရုပ်တစ်ပါး။ ဂန္ဓာရုံရုပ်တစ်ပါး။ ရသာရုံရုပ် တစ်ပါး။ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယော ဓာတ်သုံး

ပါးဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံရုပ် တစ်ပါး။ ပေါင်း ၈၁ စရရုပ် ၅-ပါး။ (၀၇) ဝိသယရုပ် ၅-ပါးဖြစ်သည်။

ကွတ္ထိဘာဝရုပ် တစ်ပါး။ ပုရိသ ဘာဝရုပ် တစ်ပါး ဟူ၍ ဘာဝရုပ် နှစ်ပါး။

မနောဓာတ်, မနောဝိညာဏ ဓာတ်တို့၏ မှီရာဖြစ်သော ဟဒယ ဝတ္ထုရုပ် တစ်ပါး။

သဟဇာတတရားတို့ကို စောင့်ရှောက်တတ်သော ဇီဝိတိန္ဒြ ဟု ခေါ်သော ဇီဝိတရုပ် တစ်ပါး။

သဟဇာတ တရားတို့ကို ထောက်ပံ့ တတ်သော ဩဇာဟု ဆိုအပ်သော အာဟာရရုပ် တစ်ပါး။

ဤသို့ ဘူတရုပ်လေးပါး၊ ပသာဒရုပ်ငါးပါး၊ ဂေါစရရုပ် လေးပါး၊ ဘာဝရုပ် နှစ်ပါး၊ ဝတ္ထုရုပ် တစ်ပါး၊ ဇီဝိတရုပ် တစ်ပါး၊ အာဟာရရုပ် တစ်ပါးအားဖြင့် ၁၈—ပါးသော ရုပ်တို့ကို သဘာဝရုပ် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သလက္ခဏရုပ် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ နိပ္ဖန္နရုပ် ဟူ၍ လည်းကောင်း ခေါ်သည်။

ရုပ်ကလာပ်တို့ကို ပိုင်းခြားတတ်သော အာကာသဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သော ပရိစ္ဆေဒရုပ် တစ်ပါး။

၁။ ဝိသယရုပ်ခေါ်သော ဂေါစရရုပ်၌ သရုပ်အခေါ်အဝေါ်၌ ၅-ပါး၊ သို့မဟုတ် ၇-ပါးဟု ခေါ်ရသော်လည်း တရားကိုယ် ရေတွက်ရာ၌ ၄-ပါးသာ ယူရ၏။ ပထဝီ, တေဇော ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၏ တရားကိုယ်မှာ ဘူတရုပ်၌ ပါဝင်ခဲ့ပြီ။

စုဠသင်္ဂြိမ်

ကာယဝိညတ္တိရုပ် တစ်ပါး၊ ဝစီဝိညတ္တိရုပ် တစ်ပါးအား ဖြင့် ပေါင်း ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ပါး။

ရူပဿလဟုတာရုပ် တစ်ပါး၊ ရူပဿမုဒုတာရုပ် တစ်ပါး၊ ရူပဿကမ္မညတာရုပ် တစ်ပါးအား ဖြင့် ပေါင်း ဝိကာရရုပ် သုံးပါး၊ အထက်က ဝိညတ်ဒွေးနှင့် ပေါင်းသော် ဝိကာရရုပ် ၅-ပါး။

ရူပဿ ဥပစယရုပ် တစ်ပါး၊ ရူပဿသန္တတိရုပ် တစ်ပါး၊ ရူပဿဇရတာရုပ် တစ်ပါး၊ ရူပဿ အနိစ္စတာရုပ် တစ်ပါး အား ဖြင့် ပေါင်း လက္ခဏရုပ် လေးပါး။

ဤကဲ့သို့ ပရိစ္ဆေဒရုပ်တစ်ပါး၊ ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ပါး၊ ဝိကာရ ရုပ် သုံးပါး၊ လက္ခဏရုပ် လေးပါးအား ဖြင့် ၁၀- ပါးသော ရုပ်တို့ကို အနိပ္ဖန္နရုပ်ဟု ခေါ်အပ်သည်။

၄။ အာယတန ၁၂—ပါး။ ။ရုပ် ၂၈-ပါးတွင် စက္ခု ပသာဒရုပ်သည် စက္ခာယတန၊ သောတ ပသာဒ ရုပ်သည် သောတာယတန၊ ဃာနပသာဒရုပ်သည် ဃာနာယတန၊ ဇိဝှာ ပသာဒရုပ်သည် ဇိဝှာယတန၊ ကာယပသာဒရုပ်သည် ကာယာ ယတန၊ ရူပါရုံသည် ရူပါယတန၊ သဒ္ဒါရုံသည် သဒ္ဒါယတန၊ ဂန္ဓာရုံသည် ဂန္ဓာယတန၊ ရသာရုံသည် ရသာယတန၊ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယောဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန၊ စိတ် ၈၉-ပါးသည် မနာယတန မည်၏။ စေတသိက်-၅၂၊ သုခုမရုပ် ၁၆-ပါး၊ နိဗ္ဗာန်၊ ဤတရား အပေါင်းဟု ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံသည် ဓမ္မာယတန မည်၏။

ကျိုက်သိုလျှင် ပေါင်း အာယာတန ၁၂-ပါးဟု မှတ်သား လေ့လာရာ၏။

၅။ ဓာတ် ၁၈—ပါး။ ။ရုပ် ၂၈-ပါးတွင် စက္ခုပသာဒရုပ်သည် စက္ခုဓာတ်၊ သောတပသာဒရုပ်သည် သောတဓာတ်၊ ဃာနပသာဒရုပ်သည် ဃာနဓာတ်၊ ဇိဝှာပသာဒရုပ်သည် ဇိဝှာဓာတ်၊ ကာယပသာဒရုပ်သည် ကာယဓာတ်မည်၏။ ရူပါရုံသည် ရူပဓာတ်၊ သဒ္ဒါရုံသည် သဒ္ဒဓာတ်၊ ဂန္ဓာရုံသည် ဂန္ဓဓာတ်၊ ရသာရုံသည် ရသဓာတ်၊ ပထဝီ, တေဇော, ဝါယောဟူဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ်မည်၏။ စိတ်ဟူသော ပရမတ္ထတရားအရ အဟိတ်စိတ် ၁၈-ပါးတွင် စက္ခုဝိညာဏ်ဒွေးသည် စက္ခုဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ သောတဝိညာဏ်ဒွေးသည် သောတဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ဃာနဝိညာဏ်ဒွေးသည် ဃာနဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ဇိဝှာဝိညာဏ်ဒွေးသည် ဇိဝှာဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ကာယဝိညာဏ်ဒွေးသည် ကာယဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ ပဉ္စဒွါရာဝဇ္ဇန်းနှင့် သမ္ပဋိစ္ဆိုင်းဒွေး ပေါင်း ၃-ပါးသည် မနောဓာတ်မည်၏။ ဒွေးပဉ္စဝိညာဏ် ၁၀၊ မနောဓာတ် ၃-ပါးမှ ကြွင်းသော ၇၆-ပါးသော စိတ်တို့သည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။ စေတသိက် ၅၂၊ သုခုမရုပ် ၁၆၊ နိဗ္ဗာန်တရားဟူ ဆိုအပ်သော ဓမ္မာရုံသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။ ကျိုက်သိုလျှင် ပေါင်း ဓာတ် ၁၈-ပါး ဖြစ်၏။

၆။ သစ္စာလေးပါး။ ။လောကီစိတ် ၈၁—ခု၊ လောကုတ္တရာစေတသိက်မှ ကစ်ပါးသော စေတသိက် ၅၁၊ ရုပ် ၂၈-ပါးတို့

သည် ဒုက္ခသစ္စာမည်၏။ လောဘ စေတသိက်သည် သမုဒယ သစ္စာမည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာမည်၏။ မဂ်စိတ် ၄-ပါး ဥ်ရှိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တ, သမ္မာအာဇီဝ, သမ္မာဝါယာမ, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓိ— အားဖြင့် ပေါင်း မဂ္ဂင်တရားကိုယ် ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာမည်၏။ ဤသို့လျှင် သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို ဝေဖန်ရာ၏။

၇။ အာသဝေါတရားလေးပါး။ ။အာသဝသည် ကာမာသဝ၊ ဘဝါသဝ၊ ဒိဋ္ဌာသဝ၊ အဝိဇ္ဇာသဝဟူ၍ ၄-ပါးရှိ၏။

၈။ ဩဃတရားလေးပါး။ ။ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃ ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

၉။ ယောဂတရား လေးပါး။ ။ကာမယောဂ၊ ဘဝယောဂ၊ ဒိဋ္ဌိယောဂ၊ အဝိဇ္ဇာယောဂဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

၁၀။ ဂန္ထတရားလေးပါး။ ။အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထ၊ ဗျာပါဒ ကာယဂန္ထ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ကာယဂန္ထ၊ ကွဲဒံသစ္စာဘိနိဝေသကာယဂန္ထ ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

တဏှာလောဘကို အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထဟု ခေါ်သည်။ အမျက်ဒေါသကို ဗျာပါဒကာယဂန္ထဟု ခေါ်သည်။ နွားနှင့်တူအောင် ကျင့်သော နွားအကျင့်၊ ခွေးနှင့်တူအောင် ကျင့်သော ခွေးအကျင့်၊ ကိလေသာ ကုန်ခန်းစေခြင်းငှာ မီးလှံ၊ ကိလေသာ အညစ်အကြေး စင်ကြယ်စေခြင်းငှာ ရေငုပ်စသော အလေ့အကျင့်များကို သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ ကာယဂန္ထခေါ်သည်။ ငါ၏ အယူသာလျှင်-မှန်၏။ သူတစ်ပါး၏ အယူအကျင့်သည် များသည်ဟု ပြင်းထန်စွာ စွဲယူမှတ်သား

အောက်မေ့ နှလုံးသွင်းသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ကွာဒံသစ္စာ ဘိန်ဝေသ ကာယဂန္ထဟု ခေါ်သည်။

၁၁။ **ဥပါဒါန်တရား လေးပါး။** ။ကာမုပါဒါန်၊ ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန် ဟူ၍ လေးပါး ရှိ၏။

ကာမဂုဏ်၌ ပြင်းထန်စွာ စွဲလမ်းသော တဏှာလောဘကို ကာမုဒါန်ဟု ခေါ်သည်။ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူကို ဒိဋ္ဌုပါဒါန်ဟုခေါ်၏။ သီလဗ္ဗတုပရာမာသ ကာယဂန္ထ အကျင့် မျိုး၌ ပြင်းထန်စွာ မှတ်ယူသော ဒိဋ္ဌိကို သီလဗ္ဗတုပါဒါန်ဟု ခေါ်သည်။ နှစ်ဆယ်သော သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အယူကို အတ္တဝါဒုပါဒါန် ခေါ်သည်။

၁၂။ **နိဝရဏတရား ခြောက်ပါး။** ။ကာမစ္ဆန္ဒ နိဝရဏ၊ ဗျာပါဒ နိဝရဏ၊ ထိနမိဒ္ဓ နိဝရဏ၊ ဥဒ္ဓစ္စ ကုက္ကုစ္စ နိဝရဏ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ နိဝရဏ၊ အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏ—ဟူ၍ ၆-ပါးရှိ၏။

၁၃။ **အနုသယတရား ခုနစ်ပါး။** ။ကာမရာဂါနုသယ၊ ဘဝရာဂါနုသယ၊ ပဋိဃာနုသယ၊ မာနာနုသယ၊ ဒိဋ္ဌာနုသယ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ၊ အဝိဇ္ဇာနုသယ ဟူ၍ ခုနစ်ပါးရှိ၏။

ကာမဂုဏ်၌ တပ်နှစ်သက် တတ်သော လောဘစေတ်ကို ကာမရာဂါနုသယ ခေါ်သည်။ ဘုံဘဝ၌ တပ်နှစ်သက်သော လောဘစိတ်ကို ဘဝရာဂါနုသယခေါ်သည်။ ဒေါသစေတ်ကို ပဋိဃာနုသယ ခေါ်သည်။ သဘောတရား တရားကိုယ်မှ လောဘ, ဒေါသ အစရှိသည်ဖြင့် ခုနစ်ပါးတို့ပင်တည်း။

၁၄။ သံယောဇဉ်ဆယ်ပါး။ ။ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ ရူပရာဂ သံယောဇဉ်၊ အရူပရာဂ သံယောဇဉ်၊ ပဋိဃ သံယောဇဉ်၊ မာန သံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ သံယောဇဉ်၊ ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်၊ ဥဒ္ဓစ္စသံယောဇဉ်၊ အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ် ဟူ၍ ဆယ်ပါးခို၏။

ထိုဆယ်ပါးတို့တွင် ကာမရာဂ, ပဋိဃ, ဒိဋ္ဌ, သီလဗ္ဗတ, ဝိစိကိစ္ဆာ— ဤသံယောဇဉ် ငါးပါးကို ကာမဘုံအတွင်းဌာသော ကျင်လည်စေတတ်ခြင်းကြောင့် ဓောက်သံယောဇဉ်၊ သို့မဟုတ် သြရမ္ဘာယိက သံယောဇဉ် ဟု သည်။ ကြွင်းသော ငါးပါးတို့မှာ အထက်ဘုံ၊ အထက်အဖို့ ပြဟ္မာပြည်၌ ကျင်လည်စေတတ်သော ကြောင့် ဥဒ္ဓံဘာဂိယ သံယောဇဉ် ဟု သည်။

၁၅။ ကိလေသာဆယ်ပါး။ ။လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ထိနမိဒ္ဓ, ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ ဟူ၍ ဆယ်ပါးခို၏။ စိတ်ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သော တရား ဖြစ်၍ ကိလေသာဟု ခေါ်သည်။

၁၆။ ဗောဓိပက္ခိယတရား သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး။ ။သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး၊ ဣန္ဒြေငါးပါး၊ ဗိုလ်ငါးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အားလုံးပေါင်းသော် ဗောဓိပက္ခိယတရားတို့သည် ၃၇-ပါး ရှိကုန်၏။

၁၇။ ဣန္ဒြေနှစ်ဆယ့်နှစ်ပါး။ ။စက္ခုန္ဒြေ၊ သောတိန္ဒြေ၊ ဃာနိန္ဒြေ၊ ဇိဝှိန္ဒြေ၊ ကာယိန္ဒြေ၊ ဣတ္ထိန္ဒြေ၊ ပုရိသိန္ဒြေ၊ ဇီဝိ

တိဇ္ဇြေ၊ မနိဇ္ဇြေ၊ သုခိဇ္ဇြေ၊ ဒုက္ခိဇ္ဇြေ၊ သောမနဿိဇ္ဇြေ၊ ဒေါ
မနဿိဇ္ဇြေ၊ ဥပေက္ခိဇ္ဇြေ၊ သဒ္ဒိဇ္ဇြေ၊ ဝိရိယိဇ္ဇြေ၊ သတိဇ္ဇြေ၊
သမာဓိဇ္ဇြေ၊ ပညိဇ္ဇြေ၊ အနညာတညဿာမိတိဇ္ဇြေ၊ အညိဇ္ဇြေ၊
အညာတာဝိဇ္ဇြေ ဟူ၍ ၂၂-ပါးရှိ၏။

သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ကို အနညာတညဿာမိတိဇ္ဇြေ—ဟု ခေါ်သည်။ အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ကို အညာတာဝိဇ္ဇြေ ဟု ခေါ်သည်။ အလယ်မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ခြောက်ပါးကို အညိဇ္ဇြေ ခေါ်သည်။

တရားကိုယ် သရုပ်မှာ ပဿဒ္ဓရုပ် ၅-ခု၊ ဘာဝရုပ်-၂၊ ဇီဝိတရုပ်၊ နာမ်ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ စိတ်၊ ဥဝဒနာ၊ သဒ္ဓါဝိရိယ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ပညာ ဟူ၍ ၁၆-ပါးရှိ၏။

ဤ ၁၆-ပါးသော တရားတို့ကို မိမိတို့ဆိုင်ရာ ကိစ္စတို့၌ အစိုးရမှု ရှိကြသောကြောင့် ကာရေန္ဒြတရားဟုခေါ်သည်။

၁၇။ ဗိုလ်တရားကိုးပါး။ ။ဗိုလ်တရားတို့သည် ၉—ပါး ရှိကုန်၏။ သဒ္ဓါဗိုလ်, ဝိရိယဗိုလ်, သတိဗိုလ်, သမာဓိဗိုလ်, ပညာဗိုလ်, ဟိရိဗိုလ်, ဩတ္တပ္ပဗိုလ်, အဟိရိကဗိုလ်, အနောတ္တပ္ပဗိုလ်-ဟူ၍ ကိုးပါးရှိသည်။

၁၉။ **အဓိပတိတရားလေးပါး**။ ။အဓိပတိတရားတို့သည် ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဝီရိယာဓိပတိ၊ စိတ္တာဓိပတိ၊ ဝီမံသာဓိပတိ ဟူ၍ ၄-ပါးရှိကုန်၏။

၂၀။ **အာဟာရတရားလေးပါး**။ ။အာဟာရတရားတို့သည် ကဗဠိကာရာဟာရ၊ ဖဿာဟာရ၊ မနောသဉ္စေတနာဟာရ၊ ဝိညာဏာဟာရ—ဟူ၍ ၄-ပါး ရှိကုန်၏။

၂၁။ **သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး**။ ။ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဝေဒနာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာန်၊ စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဟူ၍ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး ရှိ၏။

၂၂။ **သမ္မပ္ပဓာန်တရား လေးပါး**။ ။မဖြစ်ပေါ်သေးသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ် စေခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်း။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော အကုသိုလ် တရားတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်း။ မဖြစ်ပေါ် သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်း။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ခိုင်ခံ့ ပွားများစေခြင်းငှာ အားထုတ်ခြင်း-ဟူ၍ ၄-ပါးရှိသည်။

ကိစ္စလေးပါးရှိ၍ လေးပါးပြား သည်။ သရုပ်တရားကိုယ်မှာ သမ္မာဝါယာမ ခေါ် ဝီရိယ တစ်ပါးပင် ဖြစ်သည်။

၂၃။ **ဣဒ္ဓိပါဒ်တရား လေးပါး**။ ။ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝီရိယိဒ္ဓိပါဒ်၊ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒ်၊ ဝီမံသိဒ္ဓိပါဒ်—ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

မဟာဂုတ် လောကုတ္တရာတရား အထူးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ပြီးစီးခြင်း၏ အကြောင်း၊ အခြေပါဒ ဖြစ်သောကြောင့် ဆန္ဒစသော တရားလေးပါးကိုပင် ဣဒ္ဓိပါဒ် ခေါ်သည်။

၂၄။ **ဈာန်ငါးပါး (ဗေဒနာပကိဏ္ဏယ)**။ ။ဗေဒနာပကိဏ္ဏယ ဖြစ်သော ဈာန်တရားတို့သည် ငါးပါး ရှိကုန်၏။ သဒ္ဒါန်၊ ဝီရိယိန်၊ သတိန်၊ သမာဓိန်၊ ပညာန် ဟူ၍ ငါးပါး ရှိသည်။

၂၅။ ဗိုလ်ငါးပါး(ဖေဝခိပက္ခိယ)။ ။ဖေဝခိပက္ခိယ ဖြစ်သော ဗိုလ်တရားတို့သည် ငါးပါး ရှိကုန်၏။ သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ်၊ သတိဗိုလ်၊ သမာဓိဗိုလ်၊ ပညာဗိုလ်–ဟူ၍ ငါးပါးရှိကုန်၏။

၂၆။ ဖေဘဏ်တရား ခုနစ်ပါး။ ။ဖေဘဏ်တရား ခုနစ်ပါးရှိသည်၊ သတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဓမ္မဝိစယ သမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယ သမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ပီတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ပဿဒ္ဓိ သမ္ဗောဇ္ဈင်၊ သမာဓိ သမ္ဗောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာ သမ္ဗောဇ္ဈင်–ဟူ၍ ခုနစ်ပါးရှိပါသည်။

ပညာကို ဓမ္မဝိစယ သမ္ဗောဇ္ဈင် ခေါ်သည်။ ကာယပဿဒ္ဓိ, စိတ္တပဿဒ္ဓိ နှစ်ပါးကို တစ်ပေါင်းတည်းပြု၍ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်ဟု ခေါ်သည်။ တတြမဇ္ဈတ္တတာကို ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင် ခေါ်သည်။

ဤခုနစ်ပါးသော တရားတို့ကို မဂ်ဉာဏ် ဟူသော ဗောဓိ၏ အစိတ်အင်္ဂါဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဗောဇ္ဈင်ဟု ခေါ်သည်။

၂၇။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး။ ။သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ–ဟူ၍ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိ၏။

၂၈။ သဒ္ဓါလေးပါး။ ။အာဂမသဒ္ဓါ၊ ဘုရားအလောင်းတို့အား ဖြစ်စေသော သဒ္ဓါ။ အဓိဂမသဒ္ဓါ၊ အရိယာတို့၏ သဒ္ဓါတရား။ သြကပ္ပနသဒ္ဓါ–ပုထုဇဉ်တို့၏ သဒ္ဓါ ကံ,ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ခြင်း၊ ရတနာသုံးပါး၌ စူးစိုက် သက်ဝင်သော သဒ္ဓါ၊ ပသာဒသဒ္ဓါ၊ ပုထုဇဉ်တို့အားဖြစ်သော သာမည သဒ္ဓါ၊ ခိုင်မြဲခြင်းမရှိ ပျက်လွယ်၏။

၂၉။ ပီတိဂါးပါး။ ။ခုဒ္ဒကာပီတိ၊ ကြက်သီး မွေးညှင်း ထ,ခြင်း၊ ခဏိကာပီတိ၊ လျှပ်စစ်ပြက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဩက္ကန္တိကာပီတိ၊ လှိုင်းတံပိုးထ,သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဥဗ္ဗေဂါပီတိ၊ ကိုယ်မြောက်နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ဖရဏာပီတိ၊ တစ်ကိုယ်လုံး ပျံနှံ့၍ တက်သကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်း။

၃၀။ သမ္မာဒိဋ္ဌိဂါးပါး

၁။ သမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
၂။ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
၃။ မဂ္ဂ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
၄။ ဖလ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။
၅။ ပစ္စဝေက္ခဏာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။

၃၁။ သမ္မာသင်္ကပ္ပ သုံးပါး

၁။ နေက္ခမ သင်္ကပ္ပ။ ။ထွက်မြောက်ရာ ထွက်မြောက် ကြောင်း အကြံအစည်။
၂။ အဗျာပါဒ သင်္ကပ္ပ။ ။သတ္တဝါမှန်သမျှ ကြောင့်ကြ ကင်းစေလိုကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အကြံအစည်။
၃။ အဝိဟိံသာ သင်္ကပ္ပ။ ။သတ္တဝါမှန်သမျှ ချမ်းသာ စေလိုကြောင်း ကောင်းမြတ်သော အကြံအစည်။

၃၂။ သမ္မာဇီဝတရား လေးပါး။ ။သာဝတ္ထိက သမ္မာဇီဝ, သပ္ပါယ သမ္မာဇီဝ, ဂေါစရ သမ္မာဇီဝ, အသမ္မောဟ သမ္မာဇီဝတို့ ဖြစ်သည်။

၃၃။ ဝိပဿနာ အာနိဏ်ဆယ်ပါး။ ။အရောင်, ပီတိ နှစ်ဖြာ၊ သဒ္ဓါဝီရိယ၊ သုခ ဗုဒ္ဓိ၊ နိကန္တိနှင့်၊ သတိ ဥပေက္ခာ၊ ဤဆယ်ဖြာ မှတ်ပါ အာနိဏ်။

၃၄။ သောဇ္ဈင်္ဂ အင်္ဂါ လေးပါး။ ။သပ္ပုရိသ သံသေဝ၊ သဒ္ဓမ္မသဝနံ၊ ယောနိသော မနသိကာရ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မ ပဋိပတ္တိ၊ (၁) သူတော်ကောင်းတို့အား ဆည်းကပ်ခြင်း၊ (၂) သူတော်ကောင်းတရား နာကြားခြင်း၊ (၃) အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ (၄) ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်း (၀၇) မဂ္ဂင်္ဂဟ္မစရိယ အလုပ် လုပ်ခြင်း။

၃၅။ ဥပဓိလေးပါး

ကာမုပဓိ, ခန္ဓုပဓိ, ကိလေသုပဓိ, အဘိသင်္ခါရုပဓိ ဤ လေးပါး ဖြစ်သည်။

၃၆။ ဆွေးနွေးမေးမြန်းခြင်း ခြောက်ပါး

၁။ မသိ နားမလည်၍ သဘောရိုးဖြင့် မေးမြန်းခြင်း။
၂။ မိမိအသိနှင့် တူမတူ သေချာလို၍ မေးမြန်းခြင်း။
၃။ အရည်အချင်း ဗဟုဆင့်အတန်း သိလို၍ မေးမြန်းခြင်း။
၄။ မိမိအသိဉာဏ်ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်စေ၍ မေးမြန်းခြင်း။
၅။ သူတစ်ပါး ချို့နှိမ် ဖိနှိပ်လို၍ မေးမြန်းခြင်း။
၆။ သူတစ်ပါးအပေါ်၌ ဆရာ လုပ်လို၍ မေးမြန်းခြင်း။

၃၇။ ကလျာဏမိတ္တ အင်္ဂါခုနစ်ပါး

ပိကော, ဂရု ဘာဝနိယော၊
စတ္တာ,စ ဝစနက္ခမော။

ဂန္ဓိရုဋ္ဌ ကတံ ကတ္တာ၊
နောစ ဋ္ဌာနေ နိယောဇယေ။

၃၈။ အသိခြောက်မျိုး

သဒ္ဓါ၊ ယုံကြည်သိ။ အနုဿဝ၊ တစ်ဆင့်ကြားသိ။ ရုစိ၊ နှစ်သက်၍သိ။ အာကာရ ပရိဝိတက္က၊ ကြံစည်၍သိ။ ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာန ခန္တီ၊ ဒိဋ္ဌိအမှားသိ။ ပစ္စက္ခ၊ ကိုယ်တိုင်သိ။

၃၉။ သင်္ခါရလေးမျိုး

၁။ သင်္ခတသင်္ခါရ၊ အနိစ္စာဝတာ သင်္ခါရာဉ် ဟောအပ်သော အဖြောင်းအကျိုးတရား။

၂။ အဘိသင်္ခတသင်္ခါရ၊ ကံကြောင့်ဖြစ်သော တေဘူမက ရုပ်, နာမ်တရား ဟူသမျှ။

၃။ အဘိသင်္ခါရဏက သင်္ခါရ၊ ဘုံသုံးပါးဉာဏ်သာ ဖြစ်သော လောကီကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂၉-ပါး။

၄။ ပယောဂါဘိသင်္ခါရ၊ ကိုယ်၌, စိတ်၌ ဖြစ်သော လုံ့လ အားထုတ်မှုမျှား။

၄၀။ ပဋ္ဌိသန္ဓိဒါလေးပါး

(၁) အတ္ထပဋ္ဌိသန္ဓိဒါ၊ တစ်ခုသော တရား၏ အနက် အဓိပ္ပာယ်သဘောအမျိုးမျိုး၊ အကျိုးအမျိုးမျိုးတို့ကို အထူးထူး အထွေထွေ ကိုယ်တိုင်လည်းသိ၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း သိလွယ်, မြင်လွယ်အောင် ဝေဖန်၍သာ ဟောပြောနိုင်ခြင်း။

(၂) ဓမ္မပဋ္ဌိသန္ဓိဒါ၊ တရား အမျိုးမျိုးတို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်းသိ၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း အဆန်းတကြယ် ဟောနိုင်ခြင်း။

(၃) နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ မာဂဓဘာသာ ပါဠိမှစ၍ သဒ္ဒါပုဒ် ဗျည်း အမျိုးမျိုးတို့၏ ဝိဂြိဟ် ဝစနတ္ထ၊ ဗျုပ္ပတ် ဝစနတ္ထတို့ကို ကိုယ်တိုင်လည်းသိ၊ သူတစ်ပါးအားလည်း နားလည်အောင် ဟောနိုင်ခြင်း။

(၄) ပဋိဘာနပ ဋိသမ္ဘိဒါ၊ တစ်ခုသော တရား၏ အနက် အဓိပ္ပာယ် သဘောများကို ဥပမာ- ဥပမေယျ— သက်သေသာဓက စုံလင်စွာနှင့် ကိုယ်တိုင်လည်း သိမြင်၊ သူတစ်ပါးကိုလည်း တင်မြင် သိသာလွယ်အောင် အကျိုးအကြောင်း တို့ကို ဟောပြောနိုင်ခြင်း။

၄၁။ အပ္ပနာကောသလ္လဆယ်ပါး

(၁) ကိုယ်အင်္ဂါနှင့်တကွ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများ သန့်ရှင်းမှု။
(၂) ကွန်ရှင်ပါးကို ညီညွတ်အောင်ပြုမှု။
(၃) ထွက်သက်၊ ဝင်သက်ဟူသော အာရုံနိမိတ်၌ လိမ္မာမှု။
(၄) တက်ကြွလွန်းသောစိတ်ကို နှိမ့်ချမှု။
(၅) ဆုတ်နစ်လွန်းသောစိတ်ကို တက်ကြွစေမှု။
(၆) ခြောက်သွေ့လွန်းသောစိတ်ကို ရှင်စေမှု။
(၇) ညီညွတ်သောစိတ်ကို လျစ်လျူရှုမှု။
(၈) သမာဓိမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှောင်ကြဉ်မှု၊
(၉) သမာဓိရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီဝဲမှု။
(၁၀) အပ္ပနာကိုရခြင်းငှာ အမြဲညီညွတ်သောစိတ်ရှိမှု။

၄၂။ ပုဂ္ဂိုလ်သုံးပါး (ဝိသဒ္ဓိမဂ်)

(၁) ဩလီယန္တိပုဂ္ဂိုလ်။ ။ဘဝ၌ ပျော်ရွှင်၍ နာမ်ရုပ်၌ ငါဟူသော၊ သတ္တဝါဟူသော အမှတ်ဖြင့် မကျင့်ဘဲနေသည်။

(၂) အတိဓာဝန္တိပုဂ္ဂိုလ်။ ။ဘဝ၌ ပျင်းမုန်း ငြီးငွေ့—မပျော်မွေ့၊ သို့သော်—ရုပ်,နာမ်ကိုမြင်၍ ငါဟူသော သတ္တဝါသေသည်။ နောက်၌ မဖြစ်ဟု ထင်မှတ်သဖြင့် လွန်ပြေးသော ပုဂ္ဂိုလ်။

(၃) စက္ခုမန္တိပုဂ္ဂိုလ်။ ။ရုပ်,နာမ် တို့၏ ဖြစ်တိုင်း,ဖြစ်တိုင်းသိ၍ ဝိပဿနာ အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

၄၃။ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ် ငါးမျိုး

၁။ အန္တရာ ပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်။
၂။ ဥပဟစ္စ ပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်။
၃။ အသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်။
၄။ သသင်္ခါရ ပရိနိဗ္ဗာယီ ပုဂ္ဂိုလ်။
၅။ ဥဒ္ဓံသောတ အကနိဋ္ဌဂါမီ ပုဂ္ဂိုလ်။

၄၄ ပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်မျိုး

၁။ ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်။
၂။ ဒိဋ္ဌိပတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်။
၃။ ပညာဝိမုတ္တိ ပုဂ္ဂိုလ်။
၄။ သဒ္ဓါဝိမုတ္တိ ပုဂ္ဂိုလ်။
၅။ ကာယသက္ခိ ပုဂ္ဂိုလ်။
၆။ သဒ္ဓါနုသာရီ ပုဂ္ဂိုလ်။
၇။ ဓမ္မာနုသာရီ ပုဂ္ဂိုလ်။

၄၅။ သောတာပန် သုံးမျိုး

၁။ ကေဇီ သောတာပန်။

၂။ ကောလံကောလ သောတာပန်။

၃။ သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန်။

၄၆။ ပုထုဇဉ်လေးပါး

၁။ ဥဿဒီဘည။ ပုဂ္ဂိုလ်။

၂။ ဝိပဋ္ဌိဘည။ ပုဂ္ဂိုလ်။

၃။ ဇနယျပုဂ္ဂိုလ်။

၄။ ပဒပရမ ပုဂ္ဂိုလ်။

၄၇။ သံဝေဂ လေးပါး

၁။ စိတ္တုတြာသ သံဝေဂ။

၂။ သြတ္တပ္ပ သံဝေဂ။

၃။ ဉာဏ သံဝေဂ။

၄။ ဓမ္မ သံဝေဂ။

၄၈။ လက္ခဏာ သုံးပါး

၁။ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို သဘာဝ လက္ခဏာခေါ်သည်။

၂။ ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်၏ ဥပါဒ်, ဌိ, ဘင်ကို သဓ်တလက္ခဏာ ခေါ်သည်။

၃။ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်, နာမ်, ဥပါဒ်, ဌိ, ဘင်၏ မမြဲဟု မှတ်စရာ, ဖောက်ပြန် ပျက်စီးသော အခြင်းအရာ, ဆင်းရဲဟု

မှတ်စရာ, နှိပ်စက်သော အခြင်းအရာ, အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက်ဟု မှတ်စရာသည် သာမညလက္ခဏာမည်၏။ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်, နာမ်ဉာဏ်မှာ ထင်လျှင် သဘာဝလက္ခဏာ ထင်တော့သည်၊ သဘာဝလက္ခဏာ ဉာဏ်မှာ ထင်လျှင် သခ်ိတ လက္ခဏာ ထင်တော့သည်။ သခ်ိတ လက္ခဏာ ဉာဏ်မှာ ထင်လျှင် သာမည လက္ခဏာ ထင်တော့၏။ သာမညလက္ခဏာ ဉာဏ်မှာ ထင်လျှင် ဗလဝ ဝိပဿနာ မှန်စွာဖြစ်တော့၏။ ဗလဝ ဝိပဿနာ မှန်စွာဖြစ်လျှင် မဂ်, ဖိုလ် ကောန် ရတော့သည်။

၄၉။ ဥပါသကာ ဂုဏ်အင်္ဂါငါးပါး

(၁) သဒ္ဓါ ဟောတိ သီလဝါ ဟောတိ၊ (၂) နကော တုဟလ မင်္ဂလိကော ဟောတိ၊ (၃) ကင်္ခံ ပစ္ဆေတိ နော မင်္ဂလံ၊ (၄) နက္ခတေဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယျ ဂဝေသတိ၊ (၅) ဣဓစေ ပုဗ္ဗကာရံ ကရောတိ။

သဒ္ဓါ ဟောတိ—သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊ သီလဝါ ဟောတိ—ရက်ရာဇာ, ပြဿဒါး, ငှက်အော်ခြင်း, လင်းတ နား ခြင်း, အိမ်မြောင် စုဉ်ထိုးခြင်း စသော အမင်္ဂလာ—မင်္ဂလာ ကရားများကို မယုံကြည်ခြင်း— (ကောတုဟလ မင်္ဂလာကို မယုံကြည်ခြင်း)။

ကင်္ခံပစ္ဆေတိ နောမင်္ဂလံ—ဟူသည်ကား ကံ, ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်၍ ဒုမင်္ဂလ—သုမင်္ဂလ စသည်တို့ဥ မယုံကြည်ခြင်း။

နက္ခတော ဗဟိဒ္ဓါ ဒက္ခိဏေယျ ဂဝေသတိ ဟူသည်ကား ဤ သာသနာတော်မှ အပ ဖြစ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို မရှာမှီးခြင်း၊ ဤစေ ပူဇာကံရုံ ကရောတိ— ဤသာသနာတော်၌ ရှေးဦးစွာ လှူဒါန်းခြင်း၊ ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၅၀။ ကထာဝတ္ထု ဆယ်ပါး

(၁) အပိစ္ဆကထာ၊ အလိုနည်းသည်နှင့် စပ်သောစကား။
(၂) သန္တုဋ္ဌိကထာ၊ ရောင့်ရဲခြင်းနှင့် စပ်သောစကား။
(၃) ပဝိဝေကကထာ၊ ဆိတ်ငြိမ်သည်နှင့်စပ်သောစကား။
(၄) အသံသဂ္ဂကထာ၊ ကာမဂုဏ်နှင့်မရောယှက်သည်နှင့် စပ်သော စကား။
(၅) ဝီရိယရမ္ဘကထာ၊ အားထုတ်ခြင်းနှင့်စပ်သောစကား။
(၆) သီလကထာ၊ သီလနှင့် စပ်သော စကား။
(၇) သမာဓိကထာ၊ သမာဓိနှင့် စပ်သော စကား။
(၈) ပညာကထာ၊ ပညာနှင့် စပ်သော စကား။
(၉) ဝိမုတ္တိကထာ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းနှင့် စပ်သောစကား။
(၁၀) ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ၊ လွတ်မြောက်ရာ ဖြစ်သော ဉာဏ်နှင့် စပ်သော စကား—ဟူ၍ ဆယ်မျိုးတို့ပင် တည်း။

၅၁။ လောလ ခြောက်ပါး

အာဟာရ လောလ, အလင်္ကာရ လောလ, ပရပုရိသ လောလ, ပရဒါရလောလ, ဓနလောလ, ပါဒလောလ—ဟူ၍ လောလ ခြောက်ပါး ဖြစ်သည်။

၅၂။ မတင်းတိမ်ကောင်းသော တရားငါးပါး

(၁) သီလဝယ် လုံခြုံတယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှ မနေရ၊ စိတ် ချ၍လည်း မနေနှင့်။

(၂) ဗဟုသုတဝယ် ပြည့်စုံတယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှ မနေရ၊ စိတ်ချ၍လည်း မနေနှင့်။

(၃) သမာဓိဝယ် တည်ကြည်တယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှမနေရ၊ စိတ်ချ၍လည်း မနေနှင့်။

(၄) ဆိတ်ငြိမ်ရာဝယ် နေနိုင်တယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှ မနေရ၊ စိတ်ချ၍လည်း မနေနှင့်။

(၅) အနာဂါမ်ဝယ် တည်ပြီကွယ်ဟု တင်းတိမ်ရုံမျှမနေရ၊ စိတ်ချ၍လည်း မနေနှင့်။

၅၃။ အလွန်ကဲဆုံး တရားသုံးပါး

(၁) သတ္တဝါတို့အား သုခမဟုတ်ဘဲ သုခဟု ဖောက် ပြန်ပြန် ထင်စေတတ်သော တရားတို့တွင် ဝေဒနာသည် အလွန်ကဲဆုံးဖြစ်၏။

(၂) သတ္တဝါတို့အား အတ္တမဟုတ်ဘဲ အတ္တဟူ၍ ဖောက် ပြန်ပြန် ထင်စေတတ်သော တရားတို့တွင် သညာသည် အလွန်ကဲဆုံး ဖြစ်၏။

(၃) သတ္တဝါတို့အား နိစ္စမဟုတ်ဘဲ နိစ္စဟူ၍ ဖောက် ပြန်ပြန် ထင်စေတတ်သော တရားတို့တွင် စိတ်သည် အလွန်ကဲဆုံး ဖြစ်၏။

၅၄။ သစ္စာအနှက် တစ်ဆယ့်ခြောက်ချက်

(၁) ဒုက္ခသ ပိဋ္ဌနဋ္ဌော, သန်္တာပဋ္ဌော, သန္တိဘာပဋ္ဌော, ဝိပရိဏာမဋ္ဌော။
နှိပ်စက်, ပြုပြင်, ပူပန်, ဖောက်လဲ။

(၂) သမုဒယသ အာယူဟနဋ္ဌော, နိဒါနဋ္ဌော, သံယောဂဋ္ဌော, ပလိဗောဓဋ္ဌော။
ဆည်းပူး, နှင်းဆောင်, ဖွဲ့နှောင်, နှောင့်ယှက်, သမုဒယစက်။

(၃) နိရောဓသ နိဿရဏဋ္ဌော, ပဝိဝေကဋ္ဌော, အမတဋ္ဌော အသင်္ခတဋ္ဌော။
ကျွတ်လွတ်, ဆိတ်နေ, မသေ, မပြု ဤလေးခု သုခအမှုန်ထား။

(၄) မဂ္ဂသနိယျာနဋ္ဌော, ဟေတုဋ္ဌော, ဒဿနဋ္ဌော, ထွက်မြောက်, တည်ခိုင်, မြင်နိုင်, ကြီးကဲ ဤလေးနဲ့ ဆင်းရဲ ငြိမ်းလမ်းတည်း။

၅၅။ တစ်ထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ ပွားနည်း သရုပ်

နာမ်တေပညာ၊ နိပ္ဖန္နာ၊ တည်ပါလက္ခဏ။ သန္တာန်နှစ်ဖြာ၊ မြောက်ပွားကာ၊ တစ်ရာငါးဆယ်ရ။ ယင်းကိုးတစ်ခါ၊ ကိလေသာ၊ ဆယ်ပြန်မြောက်ပြန်ထ။ တစ်ထောင့်ငါးရာ၊ ကိလေသာ ထိုအခါ ဖြစ်သည်ပ။

စေတသိက်-၅၂၊ စိတ်-၁၊ နိပ္ဖန္နရုပ်-၁၈၊ လက္ခဏရုပ်—၄၊ ပေါင်း=၇၅။ မိမိသန္တာန်၊ သူတစ်ပါး သန္တာန်နှင့် မြောက်။ ၁၅၀-ကို ကိလေသာ (၁၀)ပါးနှင့် မြောက်—၁၅၀၀။

၅၆။ တဏှာအစစ် တစ်ရာ့ရှစ်

တဏှာသုံးတန် တည်ထား၊ပြန် အာ,ကာ, သန်းနှင့်မြောက်။ တဏှာအစစ်၊ တစ်ရာ့ရှစ်၊ မှန်စွာအရကောက်။

ကာမတဏှာ,ဘဝတဏှာ, ဝိဘဝတဏှာ သုံးပါးကိုတည်၍ အာရုံ ခြောက်ပါးနှင့် မြောက် ၁၈-ပါး ဖြစ်၏။ ယင်းကို ကာလသုံးပါးနှင့်မြောက်သော် ၅၄—ရ၏။ ယင်းကို အတ္တဇ္ဈတ္တ—ဗဟိဒ္ဓ သန္တာန်နှစ်ပါးနှင့် မြောက်သော် ၁၀၈-ပါး ဖြစ်၏။

၅၇။ ဝိပလ္လာသတရား ဆယ့်နှစ်ပါး

သညာဝိပလ္လာသမှာ.... အနိစ္စကို နိစ္စဟု မှတ်ခြင်း၊ ဒုက္ခကို သုခဟု မှတ်ခြင်း၊ အနတ္တကို အတ္တဟု မှတ်ခြင်း၊ အသုဘကို သုဘဟု မှတ်ခြင်း (လေးပါး)။

စိတ္တဝိပလ္လာသမှာ....အနိစ္စကို နိစ္စဟု သိခြင်း၊ ဒုက္ခကို သုခဟု သိခြင်း၊ အနတ္တကို အတ္တဟု သိခြင်း၊ အသုဘကို သုဘဟု သိခြင်း (လေးပါး)။

ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသမှာ....အနိစ္စကို နိစ္စဟုယူခြင်း၊ ဒုက္ခကို သုခဟု ယူခြင်း၊ အနတ္တကို အတ္တဟု ယူခြင်း၊ အသုဘကို သုဘဟုယူခြင်း (လေးပါး)။

၅၈။ ချုပ်ခြင်း နိရောဓနှစ်မျိုး

(၁) အကြောင်းတို့၏ ညှိညှတ်ခြင်းကို စဲ၍ဖြစ်ပေါ်ပြီးသော တရားတို့၏ ပျက်ဆုံးခြင်း ဟူသော ဘင်္ဂနိရောဓလည်း တစ်ပါး။

(၂) အကြောင်းတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဟူ၍ပင် မရှိခြင်းတည်းဟူသော အနုံပွါဒ နိရောဓ လည်း တစ်ပါး၊ ပေါင်း နှစ်ပါးဖြစ်၏။

၅၉။ ဘာဝနာနည်း လေးဆယ်

အနိစ္စာနုပဿနာ ဆယ်ပါး။ အနိစ္စတော၊ အလောကတော၊ သလ္လတော၊ ပဘင်္ဂုတော၊ အဒ္ဓုဝတော၊ ဝိပရိဏာမတော၊ အသာရကတော၊ ဝိဘဝတော၊ မစ္စုတော၊ သဒ်္ခတတော— ပေါင်း ဆယ်ပါး ဖြစ်သည်။

ဒုက္ခာနုပဿနာ ဆယ့်ငါးပါး။ ။ဒုက္ခတော၊ ရောဂတော၊ အဃတော၊ ဂဏ္ဍတော၊ သလ္လတော၊ အာဗာဓတော၊ ဥပဒ္ဒဝတော၊ ဘယတော၊ ဥတ္တိတော၊ ဥပသဂ္ဂတော၊ အတာဏတော၊ အလေဏတော၊ အသရဏတော၊ ဝဓကတော၊ အဃမူလတော၊ အာဒီနဝတော၊ သာသဝတော၊ မာရာမိသတော၊ ဇာတိတော၊ ဇရာတော၊ ဗျာဓိတော၊ သောကတော၊ ပရိဒေဝတော၊ ဥပါယာသာတော၊ သံကိလေသဓမ္မတော၊ ပေါင်း နှစ်ဆယ့်ငါးပါး ဖြစ်သည်။

အနတ္တာနုပဿနာ ငါးပါး။ ။အနတ္တတော၊ ပရတော၊ ရိတ္တတော၊ တုစ္ဆတော၊ သုညတော၊ ပေါင်း ငါးပါး၊ စုစု ပေါင်း ဘာဝနာနည်း လေးဆယ်ဖြစ်သည်။

၆၀။ တရားနာခြင်း၏ အကျိုးငါးပါး

(၁) မကြားနာဖူးသည်ကို ကြားနာရခြင်း၊
(၂) မကြားဖူးသည်ကို ဖြူစင်စေခြင်း၊
(၃) ယုံမှားမှုကို ကူးမြောက်နိုင်ခြင်း၊

(၄) အယူကို ဖြောင့်မတ်စွာ ပြုနိုင်ခြင်း၊
(၅) စိတ်ကို ကြည်လင်စေခြင်း။

၆၁။ ဤတရား ၆—ပါး မပယ်ဘဲ ကာယာ နုပဿနာ၊ ဝေဒနာ နုပဿနာ၊ စိတ္တာနုပဿနာ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ တရားမျှား ပွားမျှား အားထုတ်ခြင်းငှာ မထိုက်။

ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေ အပဟာယ အာတပ္ပေါ ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟာရိတုံ၊ ဝေဒနာနုပဿီ၊ စိတ္တာနုပဿီ၊ ဓမ္မာနုပဿီ၊ ဝိဟာရိတုံ။

ကတမေ ဆ၊ ကမ္မာရာမတံ, ဘဿာရာမတံ, နိဒ္ဒါရာမတံ, သင်္ဃဏိကာရာမတံ, ဂဏ္ဍိယသု အဂုတ္တဒ္ဓါရတံ, ဘောဇနေ အမတ္တညုတံ။

အဘယ် ၆-ပါးနည်းဆိုသော်....(၁) အမှုသစ်၌ ပျော်မွေ့ခြင်း၊ (၂) စကားပြောဆိုခြင်း၌ ပျော်မွေ့ခြင်း၊ (၃) အိပ်ခြင်း၌ ပျော်မွေ့ခြင်း၊ (၄)အပေါင်းအဖော်၌ ပျော်မွေ့ခြင်း၊ (၅) ဒုဿီရခြောက်ပါးဟု ဆိုအပ်သော ဂဏ္ဌိ၌ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်း မရှိခြင်း၊ (၆) အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည်ကို မသိခြင်း။

ဤတရား ၉—ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော် အနုပဿနာတရား အားမထုတ်ထိုက်သေးဟု မြတ်စွာဘုရားသခင်က ဟောတော်မူလေသည်။ (သတိပ္ပဋ္ဌာနပါဠိကုန်)။

၆၂။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်၏ နှက်နဲခြင်းလေးပါး

ဓမ္မဂမ္ဘီရတာ၊ တရားတော်၏ နက်နဲခြင်း။ အတ္ထဂမ္ဘီရတာ၊ အနက်၏ နက်နဲခြင်း။ ဒေသနာ ဂမ္ဘီရတာ၊ ဒေသနာတော်၏

နက်နဲခြင်း။ ပဋ္ဌိဝေဓ ဂမ္ဘီရတာ၊ ထိုးထွင်း သိမြင်ခဲခြင်း—ဟူ၍ ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်၏ နက်နဲခြင်း လေးပါးရှိသည်။

၆၃။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော
အကုသိုလ် တရားများ

သောတာပတ္တိမဂ်သည် သံယောဇဉ်ဆယ်ပါးတွင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, သီလဗ္ဗတပရာမာသ, ဝိစိကိစ္ဆာသုံးပါးသော သံယောဇဉ်တို့ကို အကြွင်းမဲ့အား‌ဖြင့် ပယ်နိုင်သည်။

ကိလေသာတွင် ဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ကိလေသာကို ပယ်နိုင်ပေသည်။

ဝိပ္ပလ္လာသ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတွင် အနိစ္စကို နိစ္စ၊ အနတ္တကို အတ္တဟု ယူသော သညာ ဝိပ္ပလ္လာသ၊ စိတ္တ ဝိပ္ပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိ ဝိပ္ပလ္လာသ—ခြောက်ပါး၊ ဒုက္ခကို သုခ၊ အသုဘကို သုဘယူသော ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပလ္လာသနှစ်ပါး၊ ပေါင်း ဂ-ပါးကို ပယ်သည်။

အနုသယ ခုနစ်ပါးတို့တွင် ဒိဋ္ဌာနုသယနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ နှစ်ပါးကို ပယ်သည်။

၆၄။ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မထိုက်သော တရားခြောက်ပါး

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ အပါယ်ကို ရောက်စေသော အပါယဂါမိနိရာဂ၊ အပါယ်သို့ ရောက်စေသော အပါယဂါမိနိဒေါသ၊ အပါယ်ကို ရောက်စေသော အပါယဂါမိနိမောဟတို့ ဖြစ်သည်။

စုဠသအာကြိမ်

၆၅။ သကဒါဂါမိမဂ်ပယ်သော ကိလေသ

သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ကာမရာဂ သံယောဇဉ်နှင့် ပဋိဃသံယောဇဉ် နှစ်ပါးမျှသာ တိုးချုပယ်သည်။ (တစ်စိတ်မျှပယ်)။

ကိလေသာဆယ်ပါးတွင် ရုန့်ရင်းသော ဒေါသ ကိလေသာ တစ်စိတ်ကို သကဒါဂါမ် ပယ်သည်။

ဝိပ္ပလ္လာသ ဆယ့်နှစ်ပါးတွင် သကဒါဂါမ်သည် အသုဘကို သုဘယူသော သညာဝိပ္ပလ္လာသ, စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသ နှစ်ပါးတိုးချုပယ်သည်။

အနုသယ ခုနစ်ပါးတွင် ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂါနုသယနှင့် ပဋိဃာနုသယ နှစ်ပါးကို ပယ်သည်။

၆၆။ အနာဂါမ်ပယ်သော ကိလေသ

အနာဂါမ်သည် သံယောဇဉ် ဆယ်ပါးတွင် ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ ပဋိဃသံယောဇဉ် နှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သည်။

ကိလေသာဆယ်ပါးတွင် ဒေါသကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သည်။

ဝိပ္ပလ္လာသဆယ့်နှစ်ပါးတွင် အသုဘကို သုဘ ယူသောသညာ ဝိပ္ပလ္လာသ, စိတ္တဝိပ္ပလ္လာသ နှစ်ပါးကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သည်။

အနုသယ ခုနစ်ပါးတွင် ကာမရာဂါ နုသယနှင့် ပဋိဃာနုသယကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သည်။

၆၇။ အရဟာတ္တမဂ်ပယ်သောကိလေသာ

အရဟာတ္တမဂ် ပယ်သော တရားမျှားမှာ သံယောဇဉ် ဆယ်ပါးတွင် အရဟာတ္တမဂ်ဖြင့် ရူပရာဂ, အရူပရာဂ, မာန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဝိဇ္ဇာ။

ကိလေသာ ဆယ်ပါးတွင် လောဘ, မောဟ, မာန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပ။

ဝိပ္ပလ္လာသ တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးတွင် တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးစလုံး အားလုံးပယ်သည်။

အနုသယ ခုနစ်ပါးကို အားလုံးပယ်သည်။
နီဝရဏ ခြောက်ပါးကို အားလုံးပယ်သည်။

၆၈။ ကောလာဟလ ငါးပါး

(၁) မောနေယျ ကောလာဟလ၊ မောနေယျ ပုဂ္ဂိုလ် ပေါ်လတ္တံ့သော ကောလာဟလ။
(၂) မဂ်လ ကောလာဟလ၊ မင်္ဂလာတရား ပေါ်ထွန်းလတ္တံ့သော ကောလာဟလ။
(၃) စက္ကဝတ္တိ ကောလာဟလ၊ စကြဝတေးမင်း ပေါ်လတ္တံ့သော ကောလာဟလ။
(၄) ဗုဒ္ဓ ကောလာဟလ၊ ဘုရား ပဋိစ္စတော်မူလတ္တံ့သော ကောလာဟလ။
(၅) ကပ္ပဂိနာသ ကောလာဟလ၊ ကမ္ဘာ ပျက်လတ္တံ့သော ကောလာဟလ။

၆၉။ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးမျိုး

(၁) ပရိယတ္တိ ဗဟုလ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သင်အံ လေ့ကျက်မှု များသော ပုဂ္ဂိုလ်။

(၂) ပဋိပတ္တိဗဟုလ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဟောပြောမှု များသော ပုဂ္ဂိုလ်။

(၃) သဇ္ဈာယဗဟုလ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်ခြင်း များသော ပုဂ္ဂိုလ်။

(၄) ဝိတက္ကဗဟုလ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ကြံစည်ခြင်း များသော ပုဂ္ဂိုလ်။

(၅) ဓမ္မဝိဟာရီ ပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားအလုပ်, လုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဘုရားကြိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်။

၇၀။ နိယာမတရား ငါးပါး

(၁) ကမ္မနိယာမ။

(၂) စိတ္တနိယာမ။

(၃) ဥတုနိယာမ။

(၄) ဗီဇနိယာမ။

(၅) ဓမ္မနိယာမ။

၇၁။ ဂတိငါးပါး

(၁) ဒေဝဂတိ။

(၂) မနုဿဂတိ။

(၃) နိရယဂတိ။

(၄) ပေတဂတိ။

(၅) တိရစ္ဆာနဂတိ။

၂၂။ ပဋိသန္ဓေဂါးပါး

(၁) ဂတ္တဒေသျက်၊ အဓိဝမ်းဌ် ဖြစ်ခြင်း။
(၂) ဇလာဗုဒ၊ ရေညိဌ်ဖြစ်ခြင်း။
(၃) အဏ္ဍဇ၊ ဥဌ်ဖြစ်ခြင်း။
(၄) သံသေဒဇ၊ သစ်သီး သင်္ဘင်္ဂံဌ် ဖြစ်ခြင်း။
(၅) ဩပပါတိက၊ ဘဝ-နှစ်သား အရွယ် ကုသိုလ် အဟုန်ကြောင့် ဖြစ်ခြင်း။

၂၃။ ဝဿီဘော် ဂါးပါး

(၁) အာဝဇ္ဇနဝသီ၊ နိမိတ်အာရုံကို လျင်စွာ ဆဲ့ယူနိုင်သော ဝသီဘော်။
(၂) သမာပဇ္ဇနဝသီ၊ အာရုံ ထင်လျင် ထင်ခြင်းစော ကို ကျူးစေနိုင်သော ဝသီဘော်။
(၃) အဓိဋ္ဌာနဝသီ၊ မိမိ အလိုရှိသလောက် ဈာန်တွေ ကို တား ဲသော ဝသီဘော်။
(၄) ဝုဋ္ဌာနဝသီ၊ မိမိဈာန်မှ ထ,လိုသောအခါ ထ,နိုင်သော ဝသီဘော်။
(၅) ပစ္စဝေက္ခဏဝသီ၊ မိမိဈာန်ကို ဆင်ခြင်နိုင်သော ဝသီဘော်။

၂၄။ အဘိညာဉ် ခြောက်ပါး

(၁) ဣဒ္ဓိဝိဓ အဘိညာဉ်။
(၂) ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်။

(၃) ပရစိတ္တဝိဇာနန အဘိညာဉ်။
(၄) ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဉ်။
(၅) ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်။
(၆) အာသဝက္ခယ အဘိညာဉ်။
(လောကုတ္တရာ)။

၃၅။ သေခြင်းအပြား လေးပါး

(၁) အာယုက္ခယမရဏ၊ အသက်ကုန်၍ သေခြင်း။
(၂) ကမ္မက္ခယမရဏ၊ ကံကုန်၍ သေခြင်း။
(၃) ဥဘယက္ခယမရဏ၊ အသက်, ကံ, နှစ်ပါး ကုန်၍ သေခြင်း။
(၄) ဥပစ္ဆေဒကမရဏ၊ လတ်တလော ရုပ်စဉ်ပြတ်သဖြင့် သေခြင်း။

....✱....

၁။ သူတော်ဆည်းကပ် မြတ်တရား နှာ လျော်စွာ ပြုကျင့် မဂ်ဖိုလ်ခွင့် ရလင့်ကေန်သာ။

၂။ ဖြစ်ပျက်သမျှ သင်္ခါရ ဒုက္ခသစ္စာမှတ်။
ဖြစ်ပျက်မှုတွင် ငါကောင်ထင် ခင်မင် သမုဒယ မှတ်။

ရုပ်နာမ် အားလုံး ဖြစ်ပျက်သူဉ်း ချုပ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်မှတ်။

ချုပ်ဆုံးမှုတွင်၊ ဉာဏ်သက်ဝင်၊ သိမြင် မဂ်ဟု မှတ်။

၃။ ယုံကြည် ကျန်းမာ ဖြောင့်မှန်စွာနှင့် ခန္ဓာ နာမ်ရုပ် ဖြစ်ချုပ် ဉာဏ်မြင်—ဤငါးအင် မှန်ပင် မဂ်ရကြောင်း။

ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ၁၂-ပါး၊ ထင်ရှားပေါ်လွင် ဝေတ်အစဉ်

အမရပူရမြို့၊ မဂ်လာတိုက်ဟောင်း၊ မိုးကုတ်ဆရာတော် ဦးဥမင်္ဂလာ
ပဋ္ဌိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဖြတ်လမ်းကြည့်ရှုစရာ စက်ဝိုင်းဒေသနာ၊

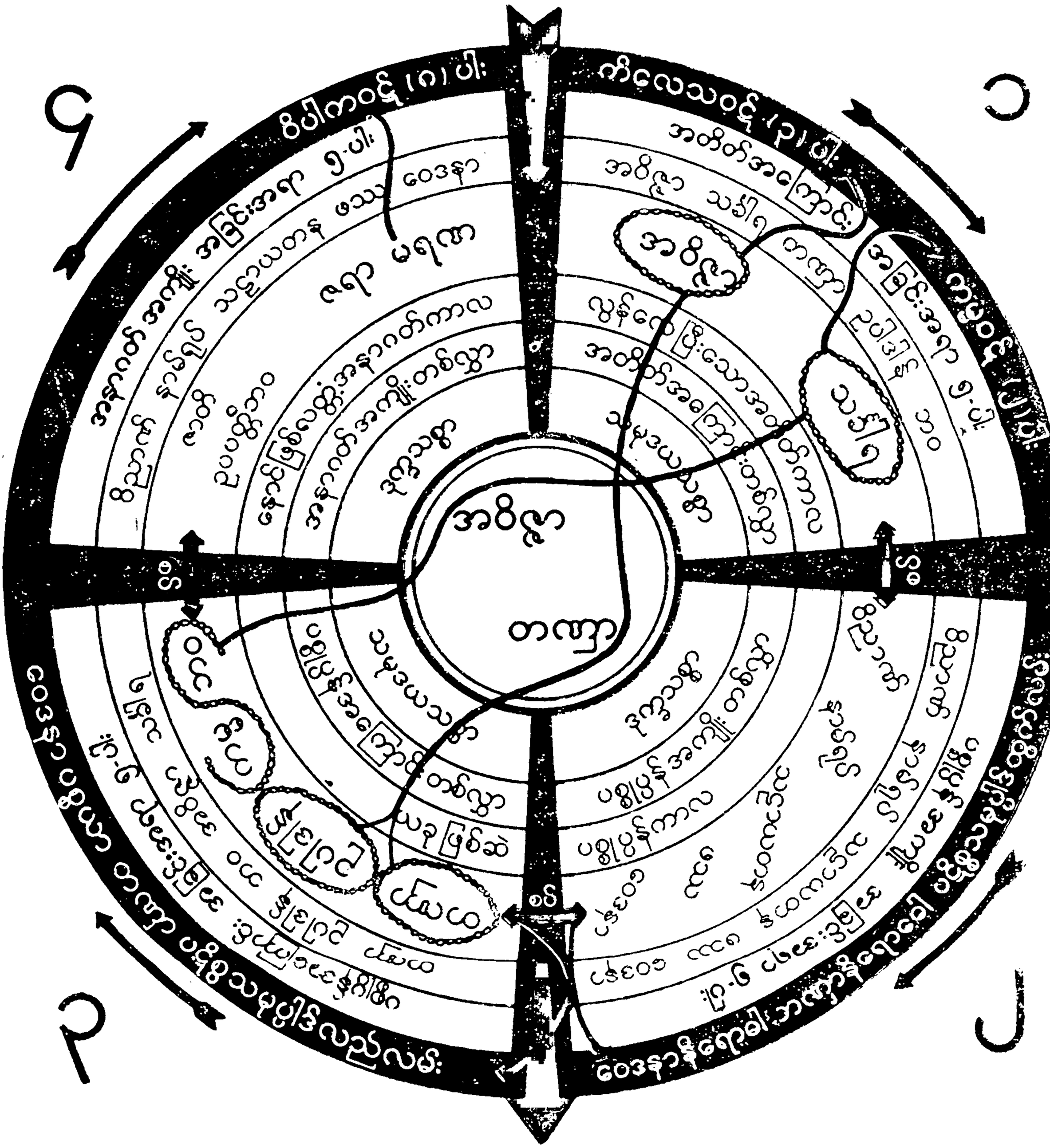

အဝိဇ္ဇာနှင့်၊ တဏှာရင်းခံ၊ ဥပါဒါန်၊ ကံကြောင့်-ရုပ်နာမ်ပေါ်။ အပင်မှမျိုး၊ မျိုးမှအပင်၊ အမျှပ်မပြတ်၊ ဆက်ဝပ်သည်နည်း၊ ကံကြောင့်နာမ်ရုပ်၊ နာမ်ရုပ်ကြောင့်ကံ၊ အဖန်ဖန် ဖြစ်ပြန်နည်းအလျော်။ ငြဟ္မာ-သိကြား၊ ဝဿည်များ၊ ထင်ရှားပြပြ၊ ဗိမာန်ဖန်ဆင်း၊ အကြောင်းရင်းကြောင့်၊ လူနတ်များစွာ၊ သတ္တဝါတို့၊ ဖြစ်လာရမှု၊ ပဟုတ်ဟု၊ ဉာဏ်ဖြင့်ရှုမြင်မျှော်။
(လက်ဘဆောင်ပုဒ်) မူလနှစ်ဖြာ၊ သစ္စာနှစ်ခု၊ လေးခုအလှာ၊ အင်္ဂါတစ်ဆယ့်နှစ်ပါး၊ တရားကိုယ်မျှားနှင့်၊ သုံးပါးအာဝဇ်၊ ခန်ဓာပဉ္စမူလ ဇာန်သုံးစနှင့်၊ ကာလသုံးဖြာ၊ ခြင်းထုနှစ်ဆယ်၊ ဤရွှင်သွယ်ကို၊ အလွယ်ကျက်မှတ်၊ သိစေအပ်သည်၊ သံသရာမှ လွတ်ကြောင်းတည်း။

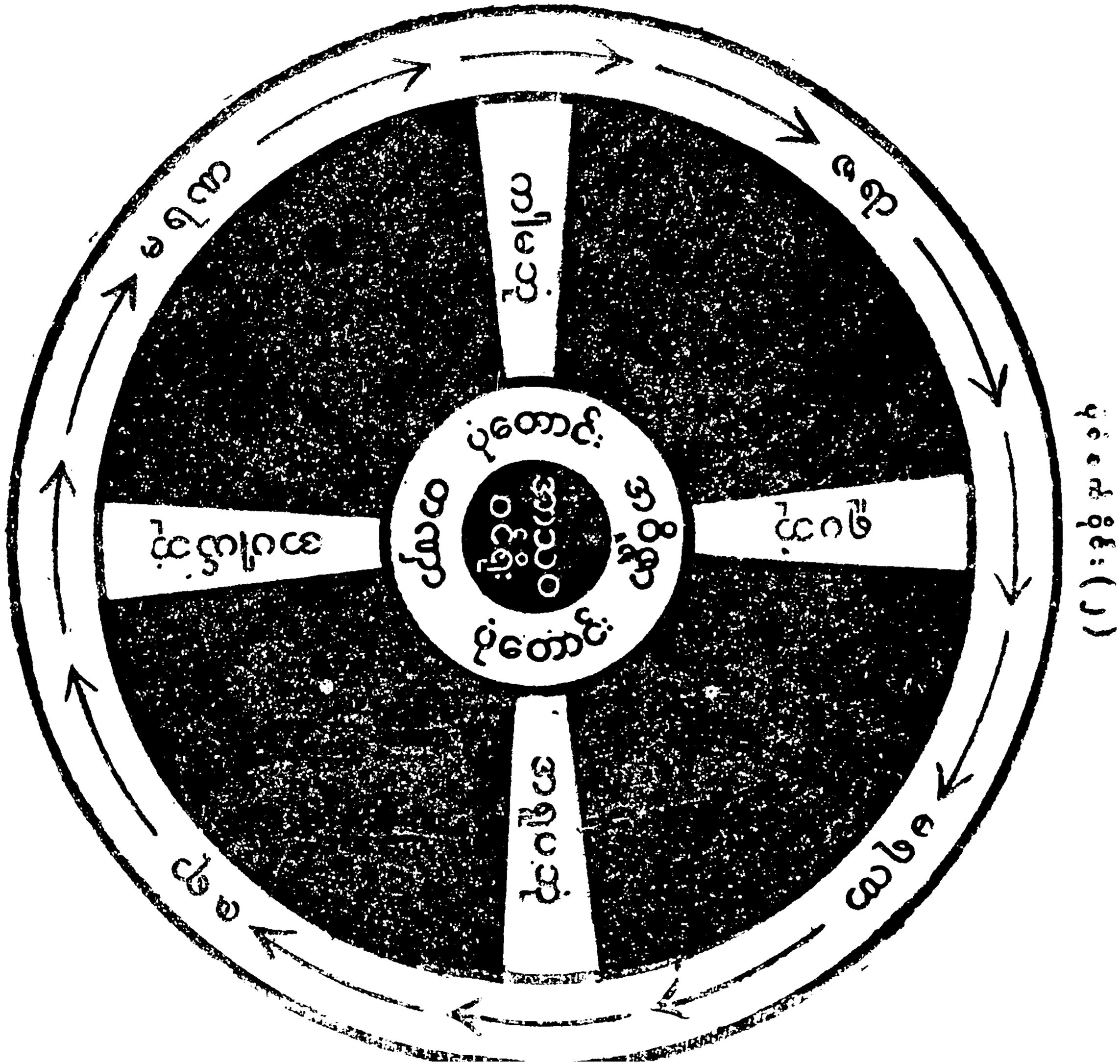

( ) ဒုဗ္ဗိဒိန်

ကျေးဇူးတော်ရှင်အာနန္ဒမဟာဗဟုဇဉ်းဆ
မိုးကုတ်ဆရာတော်ဘုရား၏

ဝိပဿနာတရားစဉ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်

ဖြန့်ပွားရေးအဖွဲ့မှ
စုစည်းထုတ်ဝေသည်။